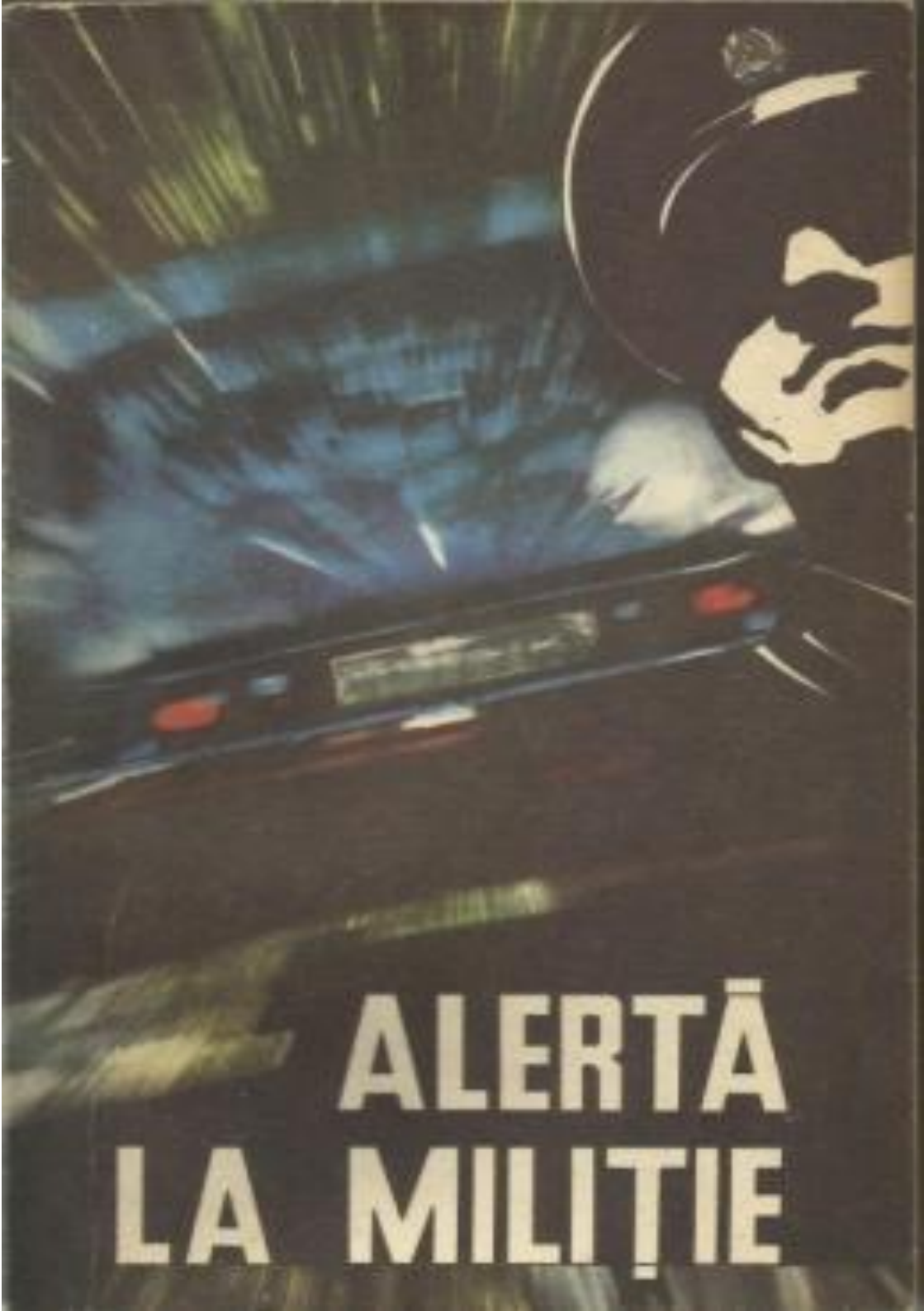




ALERTĂ LA MILITIE

Alertă la Miliție

Gheorghe Aldea
Urmăriți mașina nr...

Amintire

Șoseaua asfaltată, pe care gonesc într-un sens și în altul mașini de tot felul, sclipește în lumina soarelui de octombrie. Nicio adiere de vânt nu înfiorează lanurile ruginii. E cald, cald și plăcut, ca într-o minunată zi de primăvară. Și, totuși, gândul te poartă fără să vrei către o noapte crâncenă de ianuarie. O noapte cu viscol năprasnic, cu trâmbe albe de zăpadă înghețată măturând ponoarele, cu ger de-ți tăia răsufarea. Aici, în postul acesta de circulație, a făcut serviciul subofițerul de miliție Constantin Nedeloiu. De aici a pornit el în urmărirea unor infractori, care goneau turbați cu camionul.

Zăpada înțepa obrajii cu mii de ace. Copacii de pe marginea șoselei gemeau în răstimpuri, învârtejiți de viforniță. Din camionul în care se afla, Nedeloiu dădea neobosit semnale de oprire. Fluierul său zbucnea în văzduh ascuțit, acoperind fierberea viscolului. Dar infractorii nu voiau să oprească. Goneau îndârjiți. Nedeloiu își scoase pistolul. Un foc de avertisment fulgeră în noapte. Apoi încă unul. Dar infractorii nu se supun și

țeva pistolului se îndreaptă spre cauciucurile din spate ale mașinii. Un glonte, două, trei. Ținta este lovită cu precizie, însă plumbii nu pătrund grosimea cauciucurilor. Ricoșează. Șoferul, care dorește din toată inima să-l ajute, îl sfătuiește să tragă în cabină. Dar Nedeloiu refuză cu încăpățănare. Vrea să-i prindă viu. Îi spune șoferului să mărească viteza și să se alătore cu camio nului de camionul urmărit. Plănuiește să se arunce în acesta din urmă și să-i someze pe fugari cu pistolul prin geamul de la ușa cabinei. Dar când să sară dintr-un camion în celălalt, infractorii simt. O frână, o smucitură hoțască și milițianul este zdrobit între cele două caroserii...

Așa a căzut Nedeloiu, hotărât să-și facă cu orice preț datoria.

Mai sunt infractori periculoși

— Sergentul-major Vasile B. nu face serviciu la circulație. E lucrător în paza generală, îmi spune sergentul-major Pătru. Dar, în noaptea aceea, el m-a anunțat. A dat telefon, aici, la post...

Da, el a anunțat. Era de serviciu pe Calea București, care coboară ușor dinspre centrul Piteștiului și duce la podul de peste Argeș. Ajunsese pe aproape de depozitele întreprinderii comerțului cu ridicata, când a zărit venind în zigzag, dinspre centrul orașului, un camion. Mergea dintr-o margine în alta a străzii, gata să

urce cu roțile când pe un trotuar, când pe celălalt.

— Îs beți, i-a fulgerat prin minte lui Vasile și s-a grăbit să facă semnalul regulamentar de oprire.

Mai înainte însă ca el să ridice bastonul, camionul s-a oprit din cauza unei defecțiuni a motorului.

Doi vlăjgani au sărit de pe platformă și au început reparația. Alți doi stăteau în cabină.

Vasile B. a salutat politicos și a cerut actele pentru control celui care se afla la volan. Acesta n-avea însă carnet de conducere și, în loc de orice explicație, a început să înjure. Ca la un îndemn au început să înjure și ceilalți.

Folosind o clipă de neatenție, sergentul-major a ridicat cheia de contact și fișa centrală a camionului. Apoi s-a îndreptat spre depozitele întreprinderii comerțului cu ridicata și a raportat telefonic ofițerului de serviciu de la miliția oraș.

— Rețineți-i acolo până vă trimit ajutoare, a ordonat ofițerul de serviciu.

Dar Vasile B. n-a mai avut pe cine reține. Cei patru stabiliseră contactul la motor prin legătură directă și camionul se depărta spre pod. Atunci a dat telefon sergentului-major Pătru, la postul de control.

— Opriți mașina numărul 25 619!...

Pătru a ieșit din cabină, a făcut semn, dar a fost nevoit să se refugieze în marginea șoselei. Fugarii erau cât pe ce să dea cu camionul peste el.

Tocmai se gândea ce măsuri să întreprindă,

când alături de el a oprit un taxi. De lângă șofer l-a strigat sergentul-major Vasile B.:

— Urcă sus! Hai în urmărirea lor! Sunt beți și pot provoca cine știe ce accident...

Au pornit fără a pierde o clipă, dar după câteva sute de metri și-au dat seama că fugarii au părăsit șoseaua și au apucat pe un drum de câmp.

— Nu-i nimic, a zis sergentul-major Pătru. Mergem până în Valea Mare. Acolo trebuie să iasă în șosea, că n-au alt drum pe care s-apuce.

Într-adevăr, la Valea Mare, fugarii au fost nevoiți să oprească. Drumul ce ieșea în șosea urca în pantă și n-au mai putut lua viteză.

Milițienii au cerut actele la control. Drept răspuns însă, doi dintre indivizi s-au repezit la sergentul-major Vasile B. l-au trântit la pământ, au început să-l lovească și au dat să-i smulgă automatul. Vasile B. s-a ridicat cu greu, a pus o piedică la unul, l-a împins pe celălalt, dar infractorii nu dădeau drumul armei. Văzând că nu va putea păstra automatul, Vasile B. a scos cu o mișcare dibace încărcătorul și i-a dat drumul în buzunarul pantalonilor.

Ceilalți doi nu fuseseră tot atât de iuți și nu izbutiseră să-l ia pe sergentul-major Pătru prin surprindere. Acesta scosese pistolul și un foc de avertisment a bubuit în noapte. Dar infractorii n-au dat înapoi și un al doilea foc și-a împrăștiat ecoul peste văi.

Lui Vasile B. i-au smuls automatul. Văzând însă

că n-au ce face cu el, bandiții s-au repezit mai înverșunați asupra milițianului. O lovitură cu patul armei. Încă una.

La a treia, Vasile B. s-a clătinat. Banditul îi spărsese osul mâinii drepte, mai sus de cot și acum se pregătea să-l lovească în cap. Dar n-a mai avut când. Izbind cu pumnul și cu picioarele, sergentul-major Pătru își îndepărtase pentru o clipă adversarii și prinsese un moment prielnic. Focul lui a țintit fulgerător picioarele infractorului și acesta s-a prăvălit ca secerat, scăpând automatul din mâini.

— Înapoi! Mâinile sus! A strigat Pătru dezlănțuit.

Văzând că cel mai voinic dintre ei a fost doborât, fugarii s-au supus unul câte unul la somație...

— Da, așa s-au petrecut lucrurile în noaptea aceea, îmi spune sergentul-major Pătru. Cei urmăriți nu numai că erau beți, dar aveau la activul lor și unele infracțiuni mai vechi, de aceea nu voiau să fie legitimați...

Mașinile aleargă într-o parte și în alta pe panglica asfaltată a șoselei. La semnul milițianului își încetinesc viteza și opresc pentru control. Totul decurge în cea mai perfectă ordine și fapte ca aceea relatată de sergentul-major Pătru par de necrezut. Ea a avut însă loc. La miliția orășenească am citit ordinul de zi prin care sergentul-major Pătru și sergentul-major Vasile B. sunt citați pe întreaga țară și sunt premiați și avansați în grad, pentru comportarea lor...

Da, mai sunt infractori periculoși. De aceea, la postul unde a căzut eroul Nedeloiu, se mai aude și acum din când în când: „Urmăriți, urmăriți mașina...”

Dan Caragheorghe
Misterul celei de a treia spargeri

— ... Și căutați amprente cu grijă. Mai ales la clanțe, la sertarele de la galantare și în locurile din care a fost sustrasă marfa...

Apoi, către ofițerii Benjamin M. și Ștefan C. care între timp se apropiaseră:

— Dumneavoastră stabiliți, împreună cu gestionarii magazinelor, ce s-a furat. Vedeți, poate este necesară o inventariere mai detaliată.

Terminând de dat toate dispozițiile, maiorul Grigore M. Se îndreaptă grăbit spre casa unde se săvârșise cea de a treia spargere. E un om scund, vioi, cu părul încărunțit pe la tâmpile, cu mustața scurtă, dedesubtul căreia se văd două buze roșii și pline. Ochii lui ageri, răscolitori, părea că și-i strunea cu greu, atunci când se recomandă cetățeanului. Acesta, spre mulțumirea maiorului Grigore M., intră direct în subiect:

— Azi-dimineață, când m-am dus să dau de mâncare orătăniilor, am văzut porțița de la grădina din spate deschisă. M-am mirat, deoarece știam că aseară o încinsesem. Înainte de a mă culca. Presimțirea că e ceva necurat la mijloc s-a

adeverit atunci când am dat să intru în magazie. Încuietoearea ușii era ruptă.

...Maiorul cercetă atent ivărul. De fapt, ca să-l forțezi, nu era mare lucru; era învechit, ruginit.

Intrară în magazie. Înăuntru – ustensile gospodărești, într-un colț, o scară ce ducea spre pod.

— Eu am pus-o mai acum un sfert de oră, se grăbi să explice omul. Sus am afumături și ceva alimente. Știți, mă gândeam...

— Și? îl întrerupse maiorul.

— Nu, nu lipsește nimic. Toate sunt la locul lor.

— Prin curte, aici, în casă?

— Nicăierea. Cel puțin, atât cât am avut timp să caut până la venirea dumneavoastră. Însă...

— Ce anume?

Un gest silnic, omul se cotrobăi prin buzunare, de unde scoase un petic de hârtie mototolit.

— L-am găsit pe măsuta aceasta, atunci când am coborât din pod, că la-nceput nu-l observasem.

Ieșind mai la lumină, maiorul Grigore citi: „Să nu-ți umble gura, că nu te-am furat” .

Un cunoscut al locului

Maiorul Grigore M. Rămase singur. Totul era cufundat în tăcere, nici măcar zgomotele orașului nu ajungeau până acolo. Liniștea ce domnea în încăpere, te invita parcă la meditație. Se gândi mai

întâi la rapoartele ofițerilor Beniamin și Ștefan. De la magazinul de desfacere a pâinii nu lipseau decât două franzele și o sumă mică de bani, în schimb, de la magazinul alimentar, suma însușită din sertarul galantarului era destul de mare. În plus, fuseseră furate o seamă de produse alimentare, dulciuri și băuturi alcoolice.

Răsfoi fotografiile aduse de căpitanul Liviu R., de la serviciul tehnico-științific. Le cercetă cu minuțiozitate, pe fiecare în parte. În special, pe cele care surprindeau locurile unde ușile fuseseră forțate. Ele aduceau un element nou: lacătele, broaștele și părțile lemnoase atestau clar urmele a două corpuri ascuțite, prezente la ambele spargeri de la magazine.

Rămase multă vreme fără un gest, încercând să reconstituie cele întâmplate în seara precedentă, disecând și analizând fiecare amănunt.

O foaie mare de hârtie, albă, pe care o împărțise în coloane, se acoperi încetul cu încetul cu scrisul lui mărunț.

Cu o cută de îngândurare adâncă între sprâncene, privi înaintea sa. Un element al problemei scăpa: cea de-a treia spargere. Comparând rezultatele pe care le obținuse, termenul i se părea deplasat. Și, totuși, fusese o spargere! Dar care fusese obiectul ei, ce căutase infractorul? Și, apoi, siguranța cu care pătrunsese în curte, în magazie (și numai în magazie), nu demonstra oare că era un cunoscut al locului? Și

biletul... Ceva, înăuntrul său, îi spunea maiorului Grigore că între cele două spargerii și cea din magazia cetățeanului exista o legătură. Mai mult chiar, de aici trebuia să pornească...

Ce caută infractorul...

— Să trăiți, tovarășe maior. Gând la gând, cum s-ar spune. Tocmai mă îmbrăcam să vin la dumneavoastră. Știți, am găsit ceea ce îmi lipsea. O toporișcă, pe care o țineam aninată de o policioară.

În magazie?

— Da.

„Unul din cele două corpuri ascuțite”, se gândi maiorul. „Dar al doilea?”

Merse din nou în încăperea pe care o părăsise cu câteva ore înainte. Se așează tăcut pe un taburet. Scara nu mai era acolo. Lăsă să-i alunece privirea spre trapa ce închidea intrarea podului. Apoi o coborî încet pe bârnele care formau unul din pereții magaziei. Deodată, scoase o exclamație scurtă, un „hei” . Merse drept la una din bârne, examinând-o stăruitor.

— Tovarășe Vasile, ce-a fost înainte aici?

Mirat, omul se apropie, urmărind cu ochiul degetul maiorului care arăta două găuri, depărtate una de alta, din care fusese scos un obiect ascuțit. Apoi puse mâna la gură, uluit.

— Păcatele mele, dar ieri era aici.

— Ce era?

— O scoabă mai mare. Mă urcam pe ea ca să au mai aduc scara. Nici n-am văzut că lipsește.

„Deci, cel de-ai doilea obiect ascuțit este scoaba. Scoaba și toporul, iată ce-a căutat infractorul aici...” în casă, Grigore M. Reluă:

— Ești sigur, tovarășe, că ieri scoaba ora acolo?

— Vai de mine, tovarășe maior, se poate? Întrebați-o și pe nevastă-mea...

Femeia aprobă tăcută din cap. După câteva clipe, privindu-l stăruiitor în ochi, Grigore M. Îl întrebă:

— În afară de dumneata și de soția dumitale, mai e cineva care cunoaște locul?

— Nu, tovarășe maior. Eu sunt bătrân. Am ieșit de curând la pensie. Soția, la fel. Cu vecinii... Nici noi nu ne prea ducem pe la ei și nici ei nu se-nghesuie să vină la noi. Ce să-i faci, așa ni-e firea, mai retrași.

— Dar biletul acela nu știi cine l-a scris? Vreo bănuială?

— Nu. Tovarășe maior, nu știu.

Era, însă, în atitudinea omului acesta ceva care maiorului îi dădea de gândit:

— Așa să fie? Dar de la Matei n-ai mai primit nicio veste?

Pe dată, parcă toată încrâncenarea ce sălășluia în bătrân, otrăvindu-i sufletul, țâșni afară:

— Eu n-am niciun Matei, tovarășe maior. Da, da, să știți, eu n-am copil. Nu vreau să aud de el.

De vagabondul ăsta care ne-a făcut de rușine, care ne-a otrăvit bătrânețea... Eu nu...

Femeia sări de pe scaun, liniștindu-i. Peste umăr îi spuse maiorului:

— Nu trebuia s-o spuneți. Dacă știați, nu trebuia să vorbiți despre...

— Lasă, lasă, Livie, e mai bine. De ce să n-o spună?! Da, tovarășe maior, pe Matei al nostru, omul care și-a lăsat femeia, copiii, omul care și-a schimbat serviciu, omul care a furat, a mințit, copilul nostru, nu l-am mai văzut de câteva luni. Un cunoscut de-ai meu mi-a spus, însă, că l-a întâlnit acum câteva zile în oraș.

— Știam.

— Și dumneavoastră credeți?...

O posibilitate exclusă

A doua zi, pe la ora zece, locotenentul Anton P. raportă maiorului:

— Toporișca și scoaba au fost găsite cam la șase sute de metri de magazinul alimentar, într-o viroagă. Proprietarul le-a recunoscut.

După ce depuse pachetul pe birou, reluă:

— Gestionara magazinului alimentar mi-a spus să vă comunic că, împreună cu celelalte obiecte furate, i-au dispărut, și un rucsac, pe care-l lăsase decuseară un cetățean, și o servietă, pe care o uitase, în aceeași zi, o femeie. A aflat de lipsa lor, atunci când păgubașii s-au interesat de obiectele

respective.

Seara, însă, aduse o surpriză. Căpitanul Nicolae F., după ce ciocăni tare la ușă, intră radios:

— Tovarășe maior, raportează: a fost reținut un infractor în timp ce încerca să spargă casa unui cetățean. La interogatoriu a recunoscut alte zece furturi, unele nereclamate, comise în decurs de două săptămâni.

Se opri câteva secunde pentru a da un mai mare efect frazei următoare:

— Infractorul a recunoscut ceva referitor la magazinul alimentară.

— Ce anume?

— Acum trei luni a încercat o spargere la acest magazin, însă, în timp ce” opera” , a dat peste el paza obștească. A reușit să dispară.

— Da, da, înțeleg.

Vestea îl descumpănise puțin pe maior. Hotărât să nu piardă niciun minut, se ridică și porni împreună cu Nicolae F. Convorbirea cu infractorul nu dură mai mult de un sfert de oră. Căutând să-și găsească alibiuri, o frază a acestuia atrase atenția maiorului:

— ... poate să vă spună și Matei!

— Unde e Matei?

— M-am întâlnit cu ei ieri noapte, pe la două. Se grăbea spre gară. Mergea la București, cum mi-a spus. Avea în spate un rucsac și în mână o servietă.

Grigore M. Continuă interogatoriul. O serie de

lucruri petrecute în seara precedentă, absolut străine infractorului, îl determinară pe maior să excludă posibilitatea că individul din fața sa ar fi și autorul celor trei spargerii.

Concluzia bătrânului

Unde dispăruse Matei? De la ultimul serviciu, locotenentul-major Constantin I. Află numai că i se desfăcuse contractul de muncă, datorită repetatelor abateri. Un șofer, coleg de-ai lui Matei, îl informă:

— Într-o vreme mi-a spus că, dacă o să se certe și cu „ăștia”, o să se ducă la București. Mi-a dat și adresa. La unul, Ianulea...

...Locotenentul-major Constantin I. Pleacă la București. Ianulea, de care pomenise șoferul, suferise un accident de motocicletă, cu două zile în urmă, și era internat, în stare foarte gravă, la spital. Nu se știa dacă va mai scăpa cu viață. Tot ce putu fi găsit la domiciliul său fu servieta, pe care proprietărea sa lui Ianulea i-o dădu ofițerului. Pe Matei îi știa, dar nu-l mai văzuse de vreo două luni...

— Matei s-a întâlnit cu Ianulea, servieta atestă clar acest lucru, conchise maiorul, a doua zi. Matei n-a mai trecut pe la Ianulea, poate că nici în București n-a mai stat. Ce rută a apucat nu știm, dar vom afla.

Peste două zile, de la Lugoj se primi informația

că un individ cu aceleași semnalmente ca ale lui Matei fusese văzut în gară, dar, când să fie reținut, reușise să dispară. Fusese semnalat, apoi, încă în trei localități din țară, ultima dată fiind văzut într-un tren ce mergea la Baia Mare.

...Trecuseră cinci zile de la comiterea triplei spargerii. În biroul maiorului Grigore M. Sună telefonul:

— Alo! Căpitanul Nicolae. Matei este la reclamant acasă. A intrat pe porțița dinspre grădină. Chiar acum a ieșit, împreună cu taică-său.

— Nu te grăbi. Urmărește-i îndeaproape, fără să te vadă!

— Am înțeles.

După ce închise receptorul, maiorul formă grăbit numărul de la poartă.

— Va veni moșul, însoțit de fiu-său. Să-i lăsați să intre la mine.

Dan Caragheorghe
Coincidența

Cetățeanul (impacientat):

— Buletinul și libretul C.E.C. erau aici! Bate nervos cu arătătorul mâinii stângi într-unul din rafturile bibliotecii.

Calm, locotenent-major Tănase I. (obișnuit cu asemenea ieșiri):

— Când ați observat lipsa lor?

— Acum o oră. Luasem salariul. Voiam să plec la C.E.C., să depun niște bani.

— Și ultima dată când le-ați avut?

— Nu știu. Am văzut că erau aici acum trei zile. După-amiază.

— Și în acest răstimp?

— În acest răstimp... înțeleg. M-am gândit. Izbucnește: sigur, absolut sigur! În afara acelei după-amiezi, când...

— Când?

— Când în camera mea l-am primit pe prietenul meu, (accentuează disprețuitor asupra cuvântului „prietenul”) contabilul. Mi-a solicitat el acest lucru. Eu am plecat după vreo zece minute, lăsându-l singur.

Prietenul, contabilul, încă sub impresia schimbului de priviri dintre el și păgubaș. Prietenia lor e la pământ! Totuși, franc:

— Absolut exact, cu trei zile înainte mă aflu în camera păgubașului. Nu știu nimic, însă, despre carnetul C.E.C. Vă rog să mă credeți, nu l-am luat eu. Vă asigur...

Altcineva, mirat de întorsătura lucrurilor:

— Și când te gândești că exemplul prieteniei lor îl afișam în fiecare ședință.

C.E.C.-ul. Lume multă. Același locotenent-major Tănase I.:

— Vasăzică, pe cel care a ridicat suma de 500 lei

din libretul tovarăşului I. Nu-l cunoaşteţi?

— Nu. Interlocutoarea deschide uşa, arătând în direcţia oamenilor care se înghesuiau în dreptul ghişei: Cum pot să reţin figura cuiva, în asemenea condiţii?!

— Aveţi dreptate.

Poşta. Aceeaşi înghesuială. Funcţionara:

— Nu ştiu. S-a ridicat, e drept, în ziua în care spuneţi dumneavoastră, suma de 500 lei, dar cine a ridicat-o nu ştiu. Lume, înghesuială, vă rog să mă credeţi, doar au trecut trei zile de atunci.

— Dar spuneţi ceva de o oră?

— Da, o colegă a întrebat, când s-au ridicat cei 500 lei: „Cât e ceasul?” Şi altcineva a răspuns: „11, 30”. Nu ştiu cum de-am reţinut acest amănunt.

Locotenentul-major Tănase I. Aruncă o întrebare, fără nicio legătură cu subiectul discuţiei.

— Dar pe tovarăşul... I-aţi văzut cumva în ziua aceea?

— Contabilul? Da, pe dânsul îl cunosc. A fost. Paremi-se în jurul aceleiaşi ore.

Contabilul (iritat de vizita locotenentului-major Tănase):

— Dar v-am spus tot ce am făcut!

— Minus un lucru: unde aţi fost miercuri, între 11 şi 13.

— La serviciu!

— De ce nu spuneți adevărul? În acest timp ați lipsit de la serviciu. Contabilul tace. După câteva secunde, locotenentul-major Tănase I. Reia: Ați fost la poștă, unde ați trimis suma de 1000 de lei cuiva.

— Bine, dar...

— Știu. De ce n-ați vorbit despre asta de la început? Vă era frică?

Aceeași tăcere vinovată.

— Când ați plecat din camera prietenului dumneavoastră, tovarășul I., ați închis ușa? Gândiți-vă bine?

— Cu cheia, dar cheia am lăsat-o în ușă. M-am dus să-l caut și să-i mulțumesc pentru ospitalitate. Nu l-am găsit, însă, atunci și după aceea... am uitat.

Un atelier foto. Locotenentul-major Tănase răsfoiește niște ștraifuri cu fotografii. Deodată se oprește.

— Fotografia aceasta mi-ar trebui pentru câteva zile. Îmi permiteți s-o iau? O să v-o înapoiez!

— Vă rog.

Cu fotografia în mână, ofițerul întrebă câteva persoane. Primul, păgubașul.

— Îl cunoașteți pe cel de aici?

— Sigur că-l cunosc! Doar am făcut și un cheful cu dânsul.

— Ce-ați discutat atunci?

— I-am spus că vreau să-mi cumpăr mașină.

Altcineva (o femeie de serviciu, volubilă):

— Îl cunosc. El este.

Altcineva (un turist):

Băiat bun. A făcut cinste.

Altcineva, altcineva, altcineva...

— Știa multe bancuri. Ce-am râs...

— Știa să danseze minunat.

— Nu mi-a plăcut. Artificial...

— Totuși, băiat bun.

— Nu-i adevărat, aparențele...

Locotenentul-major Tănase:

— În spatele omului din fotografie am impresia că se ascunde probabil un vântură-lume, poate un infractor.

O convorbire telefonică.

— Ai primit mia?

— Da, cam târziu.

— Înțelege-mă, n-am avut. Abia am găsit de la cineva să împrumut.

Un tren. Cursa Predeal-Ploiești.

Florești-Prahova, Buda, Ploiești-vest, o stradă, un număr. În fața locotenentului-major Tănase, o interlocutoare. Bătrână.

— De la fiul meu... (clatină amărâtă din cap, întinzând cu un gest silnic o ilustrată.) Asta.

Locotenentul-major Tănase, fără a se opri asupra peisajului (Sinaia, cota 1400), înregistrează mecanic data poștei. Apoi privește spre bătrână. Aceasta, mirată, rostește doar atât:

— Fiul meu?!

O convorbire, în biroul maiorului Ion G.:

— Ați confruntat scrisurile?

Locotenentul-major Tănase:

— Identice, tovarășe maior. E un singur scris și pe ilustrată și pe foaia de restituire de la C.E.C.

— Contabilul?

— A recunoscut... (Sună telefonul. Maiorul Ion G. răspunde):

— Alo, Oradea... Oradea... Da! M.C. îl cheamă. Bun... reveniți!

Explicativ, către locotenentul-major:

— Cineva, ale cărui semnalmente corespund cu cele ale lui M.C., omul din fotografie, a furat un carnet C.E.C. dintr-un hotel din Oradea. Același procedeu. (Discuția continuă).

După două zile. Telefonul:

— Alo, maiorul Ion G. Cine? Constanța? A fost prins, deci. M.C., exact: Ploiești, strada... numărul... Libretul C.E.C.? Are numărul...

Locotenentul-major Tănase. Explică:

— Toate bănuielile cădeau asupra contabilului. Era singurul om care intrase în camera păgubașului, în timpul celor trei zile pe parcursul cărora dispăruse libretul C.E.C. și buletinul de identitate. Apoi am aflat lipsa lui de la serviciu între orele 11–13, de prezența lui la poștă în acest

timp și, în fine, de mia de lei expediată de el, printr-un mandat poștal (exact suma scoasă din carnetul lui I.) Totuși, avea un alibi: împrumutase banii de la un coleg. S-ar fi putut să fi fost o stratagemă. Nu am omis acest lucru. În timpul cercetărilor, însă, a apărut un element nou. O femeie de serviciu mi-a spus că în după-amiaza zilei de marți văzuse, pe culoar, un cetățean, în dreptul camerei lui I. Și reținuse înfățișarea, îmbrăcămintea... Nu fusese contabilul.

Atunci, cine? L-am căutat, după semnalmentele pe care mi le dăduse femeia de serviciu. Așa am aflat că individul se fotografiase, la un chef, cu câteva zile înainte. Am mai aflat că miercuri dimineța părăsise hotelul „Alpin” . Plecase. Unde? Nimeni nu știa. Cercetând mai departe am aflat că Gimi, cum i se spunea, era, de fapt, un cunoscut infractor – M.C. Am plecat la Ploiești, nu cu gândul să-l găsesc acolo, ci, eventual, să aflu noi date despre el. Și am găsit ilustrata trimisă mamei sale, din Sinaia. (Știam că singurul sentiment pe care-l mai avea era cel filial). Confruntarea scrisului a însemnat pentru mine certitudinea că el era infractorul. Restul... Oradea, Brașov... și, în fine, Constanța...

— Și contabilul?

— Până la mărturisirea femeii de serviciu, toate probele arătau că el ar fi fost infractorul. De frică a mințit afirmând că fusese la serviciu marți, între orele 11 și 13.

Dan Caragheorghe

1% adevăr

Bătrânul tăcu și râsul lui dogit plutea încă în cameră. Puse misterios degetul la buze, privind spre fereastră. Își deschise brațele în laturi, făcându-le semn să plece. Precipitat, îl apucă de braț pe căpitan, care se afla pe scaunul din fața sa, și-l conduse spre ușă. În prag își petrecu cealaltă mână pe după umerii maiorului și toți trei ieșiră astfel pe verandă. După ce închise grijuliu ușa, bătrânul se uită pe rând la cei doi și șopti:

— Acum vine Ioana. Și mă ceartă dacă vă vede la mine. Da, da, mă ceartă. Ho, ho, ho!

Speriat parcă de propriul său râs, bătrânul se desprinsese de ei și intră fulgerător în cameră. Ceilalți doi plecară.

— Și, totuși, tovarășe maior, spuse căpitanul, la el am găsit cheia de la camera în care se afla victima și ușa era încuiată.

Maiorul tăcea îngândurat:

— Mai sunt și alte lucruri foarte curioase, continuă căpitanul. Bătrânul locuiește alături, relațiile dintre ei n-au fost dintre cele mai armonioase, femeia chiar l-a repezit de câteva ori. Bătrânul e schizofrenic. Așa că e posibil ca” jignirile” aduse să fi luat amploare în mintea lui. N-ar fi exclus ca bătrânul să fi avut un acces. Mai ales că, în ultimele două săptămâni, a dat dovadă

de o agitație neobișnuită.

— Crezi că ar fi fost capabil bătrânul să ucidă?

— Sunt niște fapte... răspunse căpitanul ca pentru ei.

Maiorul nu mai zise nimic.

— ...Nu există niciun indiciu care să probeze crima! Într-o asemenea situație, gestul femeii pare perfect verosimil. Senzația lipsei de aer a determinat-o să ducă mâna la gură și să-și smulgă proteza.

Doctorul întărise vorbele prin gesturi.

— Infarctul miocardic i-a fost fatal, mai spuse el. Era hipertensivă. Cu două zile înainte fusese la control, la policlinică. Avea tensiunea 22. Și mai e și poziția în care a fost găsit corpul victimei. Și apoi, nicio urmă de violență...

— Dar escoriațiile din jurul nasului?? întrebă ofițerul.

— Nouăzeci și nouă la sută că ele au fost făcute de victimă însăși, când a avut senzația sufocării.

Doctorul își duse mâna la gură, apucându-și maxilarul superior și o parte din regiunea nazală. În dreptul nărilor apărură câteva urme distincte.

— Și eu nu sunt în starea unui om care are o sincopă, adăugă el.

Urmară alte considerente de ordin medical, după care doctorul plecă.

Soțul femeii apăru. Fusese plecat din ziua când Elena murise. Vecinii îl văzuseră ieșind din casă. Îl

văzuseră și ceferiștii care se urcaseră în tren. Dacă n-ar fi fost evenimentul acesta tragic, nimic n-ar fi părut anormal... Pentru că acest om pleca săptămânal de acasă în raioanele învecinate. Era achizitor.

...Sosirea ofițerului nu produse nicio impresie asupra soțului. Covârșit, cu capul sprijinit în palme, fixa dureros locul unde soția sa fusese găsită moartă.

— Împărtășesc durerea dumneavoastră, îi spuse ofițerul. În interesul cercetărilor, însă...

Soțul înclină capul, obosit. Ofițerul reluă:

— Vă înțeleg, spuse. Vă rog, însă, să aveți încredere în noi. E în interesul dumneavoastră și al nostru. Vă rog, faceți acest efort.

În loc de răspuns, soțul se ridică în picioare, privindu-l întrebător.

— Dumneavoastră sunteți singurul în măsură să ne spuneți dacă lipsește sau nu ceva din casă.

Căutări minuțioase. Deodată, soțul tresări.

— De aici, și arată spre o casetă, lipsește un săculeț în care Ioana își pusese un ceas, două inele, un lănțișor și o broșă.

— Vă rog să verificați atent, altceva mai lipsește?

După câteva minute mai descoperi că dintr-un caiet lipsea o importantă sumă de bani.

— Tovarășe doctor, spuneți că, în nouăzeci și nouă la sută din cazuri, escoriațiile din jurul nasului se datoresc efortului de a se evita senzația

de sufocare.

— Exact.

— Dar e cu unu la sută?

— Se poate accepta și ipoteza sufocării de către o altă persoană. În ultimul timp m-am gândit și eu la această posibilitate legată de cauză. Totuși, infarctul miocardic nu poate fi negat!

— Nici noi nu-l negăm. Din contră. În probabilitatea unei agresiuni, el a acuzat moartea și nu sufocarea. De fapt, asupra acestui lucru urmează să ne convingem mâine.

Seara. Nimeni în grădină. După un boschet, care-i ferea de privirea celor care ar fi putut ieși din casă, doi oameni. O ușă scârțâi. În verandă apăru bătrânul. Se uită tainic la dreapta, apoi la stânga. Cu pași nesiguri coborî treptele care duceau în grădină. Cei doi tăceau încordați, Urmărindu-i fiecare mișcare. După câțiva metri, bătrânul se întoarse și porni decis spre tufa aflată lângă gard.

Ajuns aici, se gârbovi, căutând înfrigurat ceva. Duse, apoi, un obiect în buzunarul pantalonului, după care, impasibil, străbătu grădina, îndreptându-se spre camera sa. Intră.

— E clar. Acum știm locul unde a găsit bătrânul cheia. Nu te-am întrebat: atunci când dumneata ai luat-o de pe măsuta radioului, a spus ceva?

— N-a schițat niciun gest prin care să arate că s-ar fi interesat de soarta ei.

— Măine dimineață sunt sigur că o vom găsi în același loc. Al doilea lucru acum: în același loc, ții minte s-a mai oprit cineva?

— Zugravul?

— Exact. Ai reține că, atunci când zugravul a plecat de la noi, n-a ținut cărarea care duce spre poartă, ci a luat-o spre grădină, s-a aplecat, ca și cum ar fi vrut să-și lege șiretul, și mi s-a părut ea tot căuta ceva cu privirea.

— La zugrav mai e și zgârietura aceea proaspătă de sub lobul urechii. Proveniența ei e destul de dubioasă, iar primele cercetări au infirmat afirmațiile lui...

— Trebuie să examinăm mai atent situația, mai ales că e limpede că, bătrânul... Ați văzut, ce să mai discutăm...

Subofițerul îl introduse pe zugrav. Un om înalt, spătos. În pofida ținutei sale, glasul îi era molcom.

— Am venit eu prima dată la dumneavoastră, spuse. De fapt, nu eu singur. Cu nea Dumitru. Știți, așa cum v-am spus. A făcut el cinste. Că Ioana obișnuia să vândă acasă vin și țuică. Eu...

— Da, și dacă vă aduceți aminte, tot eu v-am spus că, eventual, vom avea nevoie de dumneavoastră, pentru completări la declarația pe care ne-ați dat-o, spuse ofițerul. Celălalt dădu conciliant din cap. De fapt, în afara completărilor, mai sunt și câteva nepotriviri de lămurit. Și ofițerul arătă spre foile de hârtie pe care erau

înscrise rânduri înghesuite. Lângă aceste foi, un buletin de identitate. Zugravul se încordă deodată, așteptând.

— Bunăoară, dumneata ai declarat că, pe pod, te-ai certat cu nea Dumitru și el a apucat-o spre stânga, iar dumneata – spre dreapta. Pe drumul care duce la târg – drum care în ziua aceea era destul de populat. Nimeni, absolut nimeni, însă nu te-a văzut.

Zugravul dădu să riposteze.

— Dumneata spui că ai trecut pe la bufet, de unde ai cumpărat un pachet de țigări, continuă ofițerul. Nici gestionarul, nici cetățenii care, între orele 18–20, se aflau acolo, nu te-au văzut.

— Nu-i adevărat.

— Poate ai dreptate. Dumneata afirmi, pe de altă parte, că de două săptămâni lucrezi. Și că, fiind pe scară, ai căzut, și de acolo ai zgârietura de sub lobul urechii.

Da, da, zgârietura la care ai dus mâna acum. Și povestea nu-i adevărată, știi, ca-n basme! În acest răstimp n-ai lucrat de loc...

— Cum să nu lucrez, se poate?

— E o mare deosebire între a lucra și a spune că vii să lucrezi. La patru cetățeni le-ai promis că o să vii să le vâruiești casa. După ce le-ai promis, n-ai mai trecut pe la ei. E adevărat?

Zugravul tăcu. Ofițerul deschise un plic ce se afla în fața sa, din care se rostogoliră două inele și o broșă.

— N-ai dat dumneata aceste lucruri concubinei, spunându-i că ai făcut rost de ceva bani și i le-ai cumpărat cadou? Aceste obiecte...

Saltul disperat al zugravului spre ușă fu curmat de intervenția promptă a subofițerului, aflat în imediata apropiere.

Zugravul o omorâse pe Ioana. Dar noi suntem datori cu câteva explicații. Până la un punct, declarația zugravului M., cum se chema, dată cu ocazia primei întrevederi, conținea adevărul. M. Și cel de care se despărțise pe pod veniseră la victimă și fuseseră văzuți plecând amândoi. După aceea, femeia fusese și ea văzută lucrând în grădină.

Cei doi au mers împreună, s-au certat, nu se știe din ce motiv nu interesează, și apoi s-au despărțit. Până la un anumit punct, însă, M. A ținut drumul. Apoi, pe căi ocolite, el a ajuns din nou la Ioana, căreia i-a luat buletinul, pe care tot el îl lăsase soțului ei, cu două săptămâni în urmă, drept gaj pentru un kilogram de țuică, băut și neplătit. Pretext. Femeia, bineînțeles, a refuzat. M. S-a repezit la ea și, pentru că ea a început să strige, i-a pus mâna la gură. Femeia a căzut; în cădere, însă, apucase să-l zgârie sub lobul urechii. După aceea, M. A pătruns în cealaltă încăpere, a deschis dulapul și a furat bijuteriile, banii... A lăsat, însă, buletinul... A închis, ușa. A pus lacătul, a luat cheia și a fugit...

Pe drum pierde cheia în dreptul tufișului din

grădină. Totuși, reține locul. A doua zi M. Se prezintă singur la miliție. Dă declarație, pentru că știa că, oricum, va fi chemat. Exista buletinul!... Și se gândise că era mai bine s-o ia el înainte. Într-un fel, socotea, își crease alibiul. Un infractor nu-și lasă niciodată la locul faptei urine. Dar buletinul?...

După ce a plecat de la ofițerul de miliție, a lăsat cărarea, oprindu-se în dreptul tufișului. S-a prefăcut că-și leagă șiretul. Voia să vadă dacă mai era cheia acolo. Gestul nu a scăpat însă ofițerilor.

Dar bătrânul? Bătrânul, deși vecin, nu știa nimic despre tragedia care se întâmplase. El, pur și simplu, găsisse cheia pierdută de zugrav. Era un tic de-ai lui de a aduna tot ce găsea. Atunci când această cheie dispăruse de pe măsuta pe care o pusese el, o căutase. În seara aceea, despre care am povestit, o... regăsisse. Fusesse pusă, în același loc, lângă boschet, de către ofițerii de miliție...

Marius Dan

Piața Fortuna, noaptea

Întotdeauna când noi pătrundeam, serile, în piața aceea dreptunghiulară, luminile erau deja aprinse, obloanele magazinelor trase, singurul loc de unde mai răzbătea un zgomot surd și persistent era bufetul din colț, mereu aglomerat, plin cu tot soiul de oameni, de unde, din când în când, câte unul ieșea împleticindu-se.

De aici, din colțul pieții, noi ne începeam „rondul” cotidian, cu pași mari, cadențați. Cizmele noastre bocăneau sonor pe pavajul pieții, ceasornicul bătea rar și solemn în turnul bătrânei biserici gotice, iar peste noi plutea, ușor înfiorat de câte o pală de vânt, aerul acela greu și sufocant de oraș de câmpie aflat în miezul verii.

Acolo, în mijlocul acelei piețe, curgea un izvor cu un gust sălcii, căruia i se atribuiau virtuți tămăduitoare. În fiecare seară, vedeam șirul acela de bătrâni care stăteau răbdători la rând, umplându-și cu meticulozitate gălețile, ulcioarele și sticlele, pe care le cărau, apoi, neosteniți, în toate părțile orașului. În multe nopți mă opream îndelung în fața tablei indicatoare, pline de o sumedenie de formule chimice, și care înșira necruțătoarele boli pe care le vindeca miraculoasa apă. Toate acestea începusem, de la o vreme, să le știu pe de rost, dar totuși, noaptea, când mi se făcea sete, nu puteam să beau din apa aceea cu gust lănced, de ouă clocite. Deasupra soclului de beton al izvorului trona o statueta a zeiței Fortuna. Cu ochii legați, zeița împărțea oamenilor, crudă și imparțială, bucurii și nenorociri. Bătrânul plutonier cunoștea o întreagă istorie a izvorului miraculos, multe întâmplări ce țineau de legendă și pe care mi le povestea cu glas molcom, în nopțile acelea lungi, de nesomn, când noi făceam înconjurul pieții, de nenumărate ori, iar picioarele noastre începeau să se facă grele, ca de plumb.

Uneori, în acele nopți, când eu eram singur într-un colț al pieții, vedeam de partea cealaltă, profilându-se pe clădirea albă a spitalului, silueta plutonierului, cu pistolul atârându-i într-o parte și cu porthartul, în cealaltă; statura lui avea atunci dimensiuni uriașe, iar prezența lui masivă și liniștitoare mi se părea a fi un simbol; ultimii trecători întârziați se strecurau alunecând parcă sub umbra lui care domina, imensă, clădirile pieții.

Plutonierul devenise inițiatorul meu în lumea aceasta bizară a nopții, un ghid care cunoștea toate secretele, micile și marile drame ale oamenilor din jur. Undeva, într-o străduță din jurul pieții, afluam, în fiecare seară, un geam deschis, prin care răzbătea o voce groasă și dură de bărbat beat și o voce slabă, imploratoare, de femeie, totul topindu-se după un timp în niște zgomote confuze. Prin geamul veșnic deschis nu se vedea decât un dulap mare, cu o valiză mereu deschisă deasupra, dându-mi impresia că ciudații locatari trăiesc într-un permanent provizorat, pregătiți să plece undeva, în necunoscut, împreună cu ciudata lor dramă. Era, apoi, femeia aceea blondă și trupeșă, traversând, la miezul nopții, grăbită, piața, pe tocuri prea înalte, care o împiedicau să meargă, și despre care știam acum că își lăsa acasă trei copii singuri, pentru a se duce la un ibovnic, undeva în celălalt capăt al orașului. Mai era gestionarul bufetului din colț, care ne

zâmbea mios și ne poftea să bem „un șpriț” , strâmbând din nas, aparent ofensat, la refuzul nostru. Erau orele târzii, când ieșeau, în grupuri gălăgioase, din ultimul schimb, niște fete tinere, de la o fabrică de textile, pe care le priveam dispărând, feline, în noapte. În apropiere era un parc nesfârșit, unde se găseau întotdeauna studenți întârziați, ghemuiți pe bănci, care tușeau fâstâciți la apropierea noastră. Spre dimineață, încă pe întuneric, erau oamenii aceia care aler gau grăbiți să prindă trenuri în gară, să intre în ture. Și apoi, pe o stradă lăturalnică, ne izbea în nas mirosul amețitor de pâine scoasă din cuptor, dintr-o brutărie.

Noaptele noastre erau un amalgam de imagini, mirosuri, zgomote, toate amestecându-se în acea oboseală nedefinită a unei nopți petrecute pe picioare, mergând, mergând mereu.

Când ne retrăgeam din serviciu – era momentul acela de întâlnire dintre noapte și zi – piața era învăluită într-o lumină cenușie, ireală. Apoi era somnul, profund, fără vise, în dormitorul inospitalier al unui internat în vacanță, în timp ce afară începea viața diurnă, iar zgomotele străzii se năpusteau peste mine prin geamul deschis.

Seara ne regăseam din nou în piața care îmi devenise familiară și ale cărei ritmuri le prevedeam deja. Bătrânul plutonier știa că peste o lună voi fi ofițer, că mă aflu lângă el pentru o duzină de zile, fiindcă un ofițer de miliție trebuie să cunoască și

această viață de noapte a celor ce păzesc liniștea ei; el păstra față de mine o distanță respectuoasă, ce mi se părea nefirească. Ar fi putut să-mi fie tată, eu nu voiam să fiu decât un elev în practică și nimic mai mult, dar, se vede, el nu putea trece cu vederea faptul că tinerelul de lângă el era un viitor locotenent. Totuși, serile ne reîntâlneau cu un zâmbet bucuros, mereu mai cald, tovărășia noastră nocturnă făcea să se închege între noi un fel de solidaritate virilă, a unor oameni care poartă aceeași uniformă, iar distanța aceea artificială se reducea tot mai mult. La început, plutonierul mă privise cu un zâmbet ușor ironic: fraged și necopt, ce puteam eu înțelege din lumea lui de noapte, dură și violentă? La rândul meu, îl bănuiam insensibil la poezia ciudată și inefabilă pe care noaptea o flutura peste noi.

Cele câteva zile trecuseră fără niciun eveniment. Plutonierul îmi povestise de spărgători periculoși, pe care îi prinsese în cursul unor asemenea nopți, de huligani impertinenți duși la miliție, de accidente de circulație cu șoferi beți. Fugiți de la locul faptei. Nimic din toate acestea nu se întâmplase acum. Legitimări pașnice și banale ale unor indivizi solitari, controale de mașini, cu șoferi liniștiți și zâmbitori. Cele două săptămâni se scurseseră liniștite, rămâneau doar cu amintirea unor nopți care mi se păruseră uneori nesfârșite, cu amalgamul acela de sunete, zgomote și mirosuri și, mai ales, cu imaginea atașantă a

plutonierului, muntean hâtru și sfântos, ajuns nu se știe cum în orașul acela ardelenesc de câmpie, cu o piață dreptunghiulară, un izvor cu apă tămăduitoare și gust sălcii, și o zeiță care împărțea oamenilor necazuri și bucurii.

După câțva timp, când am trecut prin orașul acela, știam că pașii mă vor purta, fără greș, spre piața pe care n-o văzusem niciodată ziua. Am pătruns în ea, în plină zi, sub un soare strălucitor. Piața era acum animată, cu tarabele de beton încărcate cu coșuri, în mijlocul unei mulțimi gureșe și nepăsătoare. M-am oprit acolo, lângă izvor, privind-o pe zeița cu ochii legați. M-a trezit din visare o voce limpede, din care răzbătea o bucurie nestăpânită: „Să trăiți, tovarășe locotenent.” Bătrânul plutonier era lângă mine, în poziție de drepti, cu mâinile lipite de vipuscă, în momentul acela, în piața însoțită și plină de lume, m-am simțit nu știu cum în hainele mele nou-nouțe de ofițer.

Totul s-a destins, apoi, într-un surâs, într-o strângere de mână, lungă și bărbătească, acolo lângă susurul nedomolit al izvorului cu apă miraculoasă, lângă obrazul orb și nemișcat al zeiței Fortuna, cea care, împarte oamenilor necazuri și bucurii.

Constantin Ghimblu
În tren

Bătrânica ce a intrat în compartiment, își așază cu grijă bocceluța în plasă, apoi, încrucișându-și cuminte brațele pe piept, începe să privească forfota de pe peronul gării. După câteva secunde, cu un fluierat prelung, acceleratul se pune în mișcare. Gara Focșani rămâne în urmă. Băbuța face cu evlavie câteva cruci mari. În acest timp, i se pare că a văzut fluturând pe buzele vecinului de pe banca din față un zâmbet.

— De ce râzi, maică? Întreabă ea supărată. Că m-am rugat să ajungem cu bine?

Cetățeanul îi spune împăciuator:

— N-am râs, măicuță, se poate?

Își ia după aceea ziarul și se cufundă în citit. Bătrânica pare mulțumită. Legănatul trenului, căldura din compartiment o fac să moțăie. Se trezește o dată, speriată, se uită în jur. N-a simțit când mai mulți călători au coborât. Singur, vecinul din față citește încă ziarul. Își caută cu privirea bocceluța. E acolo unde a așezat-o ea. Bătrânica clipește des, cască, și, toropită, ațipește.

Acceleratul își continuă goana către stația finală. Vecinul, după ce a ieșit încetișor pe coridor, începe o discuție cu un cunoscut și o continuă în alt compartiment. Băbuța doarme. Fața crestată cu riduri mărunte i s-a destins. Deodată, tresare! Se uită în jur neliniștită. Caută bocceluța. Nicăieri! Locul e gol. „A furat-o cineva!” îi străfulgeră prin gând. Începe să strige:

— Hoții, hoții!

Din compartimentul de alături vin câțiva călători. Se dumiresc repede: băbuței i s-a furat bocceluța. Apoi apare și vecinul. E foarte contrariat: „Cum naiba s-a întâmplat? Doar n-am lipsit decât câteva minute!” își amintește că a văzut urcându-se în tren un milițian. Se duce să-l caute.

Ofițerul vine repede, se prezintă politicos: locotenentul major Ion A. Apoi pune câteva întrebări celor de față, îl chestionează pe vecin asupra împrejurărilor. Călătorii fac diferite presupuneri, dau sugestii. În timpul acesta, băbuța blestemă:

— Nu i-ar ajuta Dumnezeu dușmanului care s-a bucurat la lucrșoarele mele! Mi-a luat și banii care-i aveam acolo. N-ar avea parte de ei!

Vecinului, cu tot tragicul situației, îi vine să zâmbească, dar se teme de mânia bătrânei.

Milițianul a găsit însă ceva interesant în relatarea unui cetățean. Trebuie să acționeze repede, înainte ca acceleratul să oprească în gara următoare. Împreună cu călătorul respectiv pleacă. Și în timp ce în compartiment bătrânica dă semne de oboseală și plânge doar cu suspine adânci, cei doi se întorc. Între ei, zgribulit ca de frig, hoțul. În ochi i se citește teama. Știe ce-l așteaptă. Milițianul îi întinde bătrânei, căreia nu-i vine să creadă, bocceluța:

— Asta e?

— Asta-i, maică, asta-i! strigă băbuța. Fericită, o

desface, verifică, arată la toți câte un lucru, spunând: Al meu este! A găsit și banii. Pe față i se preling încă lacrimi.

Milițianul o ajută pe bătrânică să scrie reclamația. Călătorii își scriu declarațiile.

În discuțiile aprinse care au loc în tot vagonul, nimeni nu-și dă seama cum a trecut timpul. Acceleratul a ajuns în stația finală. Bătrânică își strânge la piept bocceluța și ajutată de vecin coboară.

Vecinul, zâmbind acum cu șiretenie, îi spune:

— Ce zici, măicuță, era să rămâi fără lucrușoare. Ți-a plăcut cum a lucrat milițianul?

— Bun băiat, maică, recunoaște bătrânică. Tinerel, dar priceput! L-a prins pe hoț imediat. O să-i mulțumesc mult, că, zăpăcita de mine, am și uitat.

Și zărindu-l pe milițian, care se îndreaptă cu infractorul spre miliția gării, se duce iute după el cu pași mărunți și repezi...

Dănilă Goga-Gârboviceanu
Flagrantul

22 iulie. Individul stătea prăvălit pe un scaun, în mijlocul încăperii, cu mâinile încrucișate pe genunchi și cu capul în piept. Maiorul Mihai G. Îl privea tăcut, întrucâtva absent. Se vedea că-i obosit. Obrajii palizi, cutele adânci care-i brăzdau fruntea și mai cu seamă cearcănele vinete din

jurul ochilor vorbeau despre nopțile albe și despre zilele care ofițerului i se păruseră prea scurte. Individul de pe scaun nu mai prezenta acum pentru el aproape niciun interes. Răspunsese la toate întrebările, dăduse toate relațiile de care avusese nevoie pentru descurcarea firelor încâlcite ale afacerii de care se ocupa. Mihai era convins că acționase singur și că mobilul faptelor lui îl constituise dorința de a duce o viață, ușoară, înfruptându-se fără rușine din munca altora.

— Noi, domnule C., n-avem ce ne mai spune. De-acum înainte, ai destulă vreme să te gândești la ceea ce-ai făcut și să tragi concluziile în consecință. Țsta-i sfatul meu...

Individul nu-i răspunse. Continua să stea țeapăn, de parcă ar fi încremenit. Maiorul apăsă butonul unei sonerii și când în încăpere intra subofițerul de serviciu, i se adresă scurt:

— Luați-l!

Apoi, cu un gest mașinal, închise dosarul de pe masă, își sprijini fruntea în palmă și mult timp stătu așa, nemișcat, de vorbă cu gândurile sale. Era un vechi obicei al maiorului, ca la sfârșitul fiecărei acțiuni mai importante, să se întoarcă pe drumul o dată străbătut, să-și amintească faptele și să le analizeze, reținând pentru sine și pentru alții învățămintele.

Mihai își aduse aminte de ziua aceea, nu prea îndepărtată, când la miliția municipiului Turnu-Severin venise prima reclamație. O avea în

dosarul din fața sa. Cu un scris mărunț, puțin neglijent, un cetățean anunța miliția că cineva i-a intrat în casă și i-a furat magnetofonul și butelia de aragaz.

La locuința reclamantului, în ciuda strădaniilor lor, milițienii nu găsiră nicio urmă. Infractorul intrase în apartament cu chei potrivite și nu atinsese decât obiectele pe care le luase cu el. Așa s-au petrecut lucrurile și atunci când miliția a primit a doua și a treia reclamație. Era vorba deci de un hoț versat, obișnuit să-și pregătească cu atenție loviturile și să lucreze „curat” .

Analizând modul de operare, orele la care comitea furturile și obiectele pe care infractorul obișnuia să și le însușească, maiorul Mihai și colaboratorii săi au format un cerc restrâns de bănuți, în care l-au inclus și pe C. Acest prim pas a fost urmat de al doilea. Într-o seară, căpitanul Petru R., însărcinat cu supravegherea lui C., raporta maiorului:

— Am stabilit cu certitudine două lucruri. Primul: C. își petrece nopțile prin restaurante și cheltuiește mari sume de bani. Al doilea: a vândut câtorva cetățeni, pe care însă nu i-am putut identifica, obiecte de îmbrăcăminte, dându-le de înțeles că provin din contrabandă.

— Trebuie să cunoaștem neapărat cine sunt acești cumpărători de ocazie. Măcar doi-trei dintre ei, era de părere maiorul.

— Am înțeles! Voi face tot ce-mi stă în putință...

Iată însă că înainte ca ofițerul Petru să aibă timp să-și îndeplinească misiunea, Mihai fu informat că din locuința lui T.A. se furaseră un trenchi bărbătesc și un picup. De data aceasta, cercetarea locului faptei fu mai fructuoasă. În bucătăria apartamentului, pe o sticlă de lapte, Mihai descoperi amprente de degete. Ridică sticla, o trimise laboratorului și își continuă investigațiile. Un cetățean, vecin de apartament cu păgubașul, îl informă că, în jurul orei 10, întâlnise, coborând scările, un individ necunoscut. Era de statură potrivită, cu umerii înguști, lăsați înainte, cu fața prelungă, osoasă, cu nasul puțin turtit și buze groase, răsfrânte.

— Avea cumva asupra lui bagaj? întrebă maiorul.

— Da! Un geamantan maro. Destul de mare...

Descrierea făcută de cetățean corespundea semnalmentelor lui C., dar maiorul nu se grăbi să tragă vreo concluzie. Așteptă rezultatul analizei amprentelor. Tresări nerăbdător când în încăpere intră ofițerul de la tehnico-științific. Îl întâmpină cu o privire întrebătoare.

— C. a fost în apartamentul cetățeanului T.A., îi zise acesta. Ampretele de pe sticla de lapte corespund într-un totu impresiunilor sale digitale.

După câteva ore, în biroul maiorului Mihai G. Se desfășura o scurtă consfătuire. Maiorul le prezintă pe scurt, participanților la acțiune, ultimele fapte, încheind:

— Trebuie să intensificăm supravegherea lui C.! Să nu-l scăpăm din vedere nicio clipă!

Zi mohorâtă. Ploaia se pornise în zori și nu mai avea de gând să contenească. Un bărbat cu umeri înguști, lăsați înainte, de parcă ar fi purtat atârnată de gât o greutate, ocoli colțul unui bloc și dispăru pe una din intrări. Căpitanul Florea P. cunoștea clădirea și nu se neliniști. Știa că blocul nu are scară de serviciu și se hotărî să-l aștepte pe individ în apropiere, ascunzându-se după ușa deschisă a unui gang. Bănuia că acesta n-are să zăbovească prea mult și de aceea minutele nu i se păreau de loc lungi. Se încorda doar pentru o clipă când îl văzu ieșind cu un sac în spinare. Dintr-o privire, căpitanul își dădu seama că are asupra lui o butelie de aragaz. Formele ei se conturau clar prin pânza de iută a sacului. Stătu locului și numai când individul ajunsese la câțiva pași ieși din ascunzătoare și i se postă în față.

— Unde duci butelia, domnule C.? îl întrebă ironic căpitanul.

Individul se opri cu ochii mari de mirare, se uită în jur și văzând că n-are cum să șteargă putina, răspunse cu glas răgușit:

— Am împrumutat-o de la B. A mea s-a terminat.

— De ce minți, domnule C.? Ești om în vârstă și-i rușine. În bloc nu locuiește niciun B. Eu te știam numai hoț, nu și mincinos...

— Da, zise Mihai încet, pentru sine,

ridicându-se de la birou. Cazul acesta a fost un fel de scară pe care am străbătut-o treaptă cu treaptă...

Era obosit maiorul. Abia acum simțea cât era de obosit.

Dănilă Goga–Gârbiceanu și Gheorghe Ștefan
„Comoara” de pe strada Cireșului

Telefonul

Parcă se mai potolise zăpușeala. Maiorul Nicolae C. se sculă de la birou și vru să tragă perdelele. Se îndreptă spre fereastră, dar nu apucă să facă vreun gest. Telefonul prinse să țârâie prelung. Maiorul ridică receptorul.

— Miliția? întrebă cineva de la celălalt capăt al firului și Nicolae sesiză nesiguranța din glasul omului.

— Da! Miliția! Răspunse. Ce doriți?

— Aș vrea să vorbesc cu un șef de la dumneavoastră!

— Într-o problemă personală?

— Nu! Nu-i chiar personală. Am ceva să vă spun, ceva foarte important. Cred că v-ar interesa...

— Vă ascult.

— Nu pot vorbi prin telefon. Prefer să vă întâlnesc undeva... într-un loc... E posibil?

— Da! V-aș putea aștepta chiar în seara aceasta. În fața Operei de Stat.

— Nu, nu la Operă. Ce părere ați avea despre restaurantul „Pescărușul” ? E acolo o masă, pe stânga, în fundul grădinii. Eu sunt îmbrăcat într-un sacou albastru și voi avea dinainte „Informația” de ieri...

— Sunt de acord. La ora nouă voi fi acolo.

La „Pescărușul” nu era prea multă lume și lui Nicolae nu-i fu greu să-l identifice pe individul în sacou albastru. Așa cum stabiliseră, acesta stătea la o masă retrasă, învăluită în semiobscuritate, prefăcându-se absorbit de lectura ziarului. Era lat în umeri, cu o față mare, ovală și cu părul rar, complet alb. După aprecierea maiorului, trecuse de 60 de ani.

Cu pas elastic, Nicolae se apropie de masă, ceru voie și se așează, spunându-i în șoaptă:

— Cu mine ați vorbit la telefon. Ce aveți să-mi spuneți?

— Cum să vă zic, domnul meu, e o chestie tare delicată. Cineva ar putea să creadă că sunt lipsit de suflet. Vedeți însă, că femeia despre care o să vă povestesc căte ceva mi-a stricat întreaga viață. E o istorie lungă, domnul meu, lungă de tot.

— Și ce legătură are miliția cu povestea aceasta?

— Are. Femeia – doamna M.G.

— Se găsește în posesia unor monezi de aur. Câte? Nu știu. În orice caz, destule ca să vă intereseze. E soția unui fost moșier. Dracu’ să-l ia, în timpul războiului a lucrat și prin diplomație.

Unde locuiește M.G., cu ce se ocupă? Dacă vă interesează cazul, o să găsiți dumneavoastră...

Chelnerița de la restaurantul „Palmierilor”

A doua zi, după ce raportă șefilor săi conținutul convorbirii de la „Pescărușul”, maiorul Nicolae primi aprobarea să acționeze. E adevărat, informația era destul de vagă, dar, oricum, merita să se ocupe de „cazul” doamnei M.G. Ajuns în biroul său, maiorul formă un număr de telefon și schimbă câteva cuvinte cu un lucrător de la evidența populației. Se așează, apoi, gândindu-se cum și cu ce să înceapă. Îl scoase din starea aceasta intrarea ofițerului cu care vorbise mai înainte.

— M.G., îi spuse acesta, în vârstă de 56 de ani, locuiește pe strada Cireșului la nr. 4.

— Mulțumesc, tovarășe căpitan, zise Nicolae, notându-și adresa în agendă.

Chemă, apoi, o mașină care, în mai puțin de douăzeci de minute, îl aduse în strada Cireșului. Imobilul de la numărul 4, o casă cu etaj, învăluită în iederă. Îi spuse șoferului să parcheze pe o altă stradă și să-l aștepte.

Mayorul, cu o servietă sub braț, cu haina descheiată și cu niște ochelari de soare cu ramă groasă, se întoarse în strada Cireșului. Apăsă butonul uneia din cele două sonerii de la intrarea clădirii cu numărul 4. Nu-i răspunse nimeni.

Apăsă pe al doilea buton. De astă dată auzi deschizându-se o fereastră de la etaj. În cadrul ei apăru o femeie tânără, pe cap cu un batic înflorat.

— Aici locuiește doamna G.? întrebă Nicolae. A făcut o reclamație la noi, la I.R.E.B. Am venit să controlez contoarul.

— Aici stă, dar nu-i acasă...

— Și când vine?

— Uneori, foarte târziu. Lucrează la un restaurant. Mi se pare că „Palmierilor” îi spune. S-o anunț că a fost căutată?

— Nu-i nevoie! Voi trece altă dată, mulțumesc.

Nicolae se întoarse la mașină.

— Știi unde-i restaurantul „Palmierilor”? îl întrebă pe șofer.

— Am auzit de el. Undeva pe strada Gării.

— Mergem acolo să bem o bere. Vrei?

— Dacă e ordin!...

Mașina străbătu centrul orașului, ieși în Calea Gri vitei, trecu peste podul Grant și, apoi, pe o străduță îngustă, în fața unui local modest, pe a cărui firmă scria cu litere mari, de un verde deschis, „Restaurantul Palmierilor”.

— Hai să intrăm.

— Cred că e mai bine să mergem în grădină, fu de părere șoferul. Nu se văd palmieri, glumi el, dar, oricum, e mai răcoare...

Cei doi ocupară o masă și aproape imediat apăru în grădină un ospătar în vârstă, cu șervețelul pe braț.

— Două halbe, comandă Nicolae.

Ospătarul se întoarse, strigând spre ușa deschisă a localului:

— Două halbe, madam M. Dar repede și să fie reci!

Maiorul își încorda atenția. Nu sperase s-o cunoască atât de repede pe M. O pândea cu ochii ațintiți spre cadrul ușii și, când o văzu intrând, rămase puțin dezamăgit. Era o figură ștearsă. Pășea des, adusă de spate, purtând pe tavă cele două halbe. Fața palidă, ochii apoși, inex presivi, umbriți de niște sprâncene drepte, dovedeau că nu fusese niciodată frumoasă. Buzele subțiri, abia conturate, trădau o fire încăpățânată, răutăcioasă.

„Are asta aur, cât am și eu” , cugetă maiorul intrigat de înfățișarea jalnică a femeii.

Se înnoadă un fir

Nicolae se găsea la capătul a zece zile de muncă neobosită. Cu sprijinul colegilor săi izbutise să intre în posesia a numeroase date. Știa acum cu precizie că M.G., actuala chelneriță de la restaurantul „Palmierilor”, avusese cândva moșii întinse, în sudul Bărăganului. Și mai știa că, la douăzeci de ani, tatăl ei o măritase cu un general, care, în timpul războiului, avusese diverse însărcinări diplomatice. Un fost servitor al familiei G., descoperit la o întreprindere agricolă de stat

din Bărăgan, îi relatase maiorului că doamna M.G. obișnuia să joace la Sinaia, în timpul unor vacanțe prelungite, pocher pe monezi de aur.

În 1942, familia G. vânduse un imobil în București, încasând peste 600 de monezi.

— Îl cunoașteți cumva pe cumpărător? se interesase maiorul.

— Da! Dar nu cred să mai trăiască. Am auzit că un bombardament l-ar fi surprins în tren și...

— Cum îl chema?

— Nu știu exact! Ceea ce îmi aduc, însă, bine aminte, e că madam G. îi spunea Paulică. Erau un fel de rude mai îndepărtate...

Mayorul își dădea limpede scama că identificarea lui Paulică îl va ajuta mult în clarificarea problemelor. Dar cum să dea de urmele lui? Unde să-l găsească? Poate că, într-adevăr, acesta murise în bombardament, așa cum auzise țăranul. Oricum, era obligat să cerceteze.

În evidența miliției figurau trei bărbați cu numele aproximativ, dat de fostul argat, lui Paulică. Unul era tapițer la o cooperativă de recondiționat mobilă, celălalt, șofer pe un taxi, iar al treilea cu care maiorul nu apucase încă să stea de vorbă, lucra la o agenție „Loto-Pronosport“. Trebuia să aibă răbdare și să aștepte întoarcerea lui din concediu.

Și iată că, într-o zi, sectoristul îl anunță pe Nicolae că omul de la agenție sosise acasă. Cu toate că nu era de loc sigur că acesta era cel pe

care îl căuta, maiorul se grăbi să-l întâlnească.

În pragul unui apartament modest îl întâmpină un bătrânel vioi, cu mișcări hotărâte.

— Scuzați deranjul, încep bătrânelul, pe un ton prevenitor. Dar știți și dumneavoastră că burlacilor nu le rămâne prea mult timp pentru chestiuni gospodărești. Și-apoi, chiar azi m-am întors din concediu. Cu ce vă pot fi de folos? se interesă.

— Am aflat că ați avea o casă de vânzare. Știți... eu...

— Casă? Eu stau cu chirie în locuința aceasta. Ce să vând, domnule? E adevărat, am avut cândva o casă. O vilă frumoasă, dar... Și când te gândești că m-a costat aur.

— Aur?! Cum așa? Se prefăcu mirat și neîncrezător maiorul.

— Cum ați auzit. Am cumpărat-o de la niște rude. Un fost general. A crezut, afurisitul, c-o să ia aurul cu el, pe lumea cealaltă... Așa că n-am nimic de vânzare.

— Vă rog să mă iertați. Am fost informat greșit...

Monezile jubiliare

La cercetări, M.G. îl luase pe „nu” în brațe și, la orice întrebare, dădea din umeri. Afirma că ea nu cunoaște, că n-a auzit „niciodată despre problema respectivă”...

— Dar avem dovezi, doamnă, că ați posedat

monezi de aur! Ce-ați făcut cu ele? Unde le-ați ascuns? Insista căpitanul C., fără să-și piardă răbdarea.

— V-am spus și o repet că monezile le păstra soțul meu. Știu precis că, în 1940, le-a depus la „Banca Agricolă”. Intenționa să le preschimbe și să mai cumpere o bucată de moșie.

— Nu-i adevărat! În arhivele „Băncii Agricole” nu figurează niciun cont pe numele G. Singurul dumneavoastră cont, care se ridică la suma de 5000 de *dolari*, îl aveți în străinătate.

— Văd că sunteți bine informați, domnule. E o cinste pentru dumneavoastră. Îmi pare rău, dar, dacă monezile n-au fost depuse la „Agricola”, nu știu ce s-a întâmplat cu ele.

— Eu zic să vă mai gândiți.

— Mă gândesc de câteva zile. Nu pot, însă, să-mi aduc aminte. Fiți sigur că, dacă aveam monezi, nu eram astăzi știrbă...

— Atunci vă vom ajuta să vă aduceți aminte, interveni în discuție maiorul Nicolae.

Femeia își întoarse privirea de la căpitan și-l măsură mirată pe bărbatul acela înalt, cu mustăcioară, care intrase în birou, fără ca ea să-l simtă.

— Dacă știți ceva, vă rog...

— În 1942, atacă frontal Nicolae, ați vândut o casă. Cumpărătorul, Ion V., v-a înmănat 600 de monezi de aur. Țineți seama, doamnă, că aceasta s-a întâmplat la doi ani după „povestea” cu

„Agricola”. Unde este acest aur?

Pentru prima oară M.G. își pierdu cumpătul. Deveni și mai palidă de cum era, iar mâinile, pe care le ținea pe genunchi, începură să-i tremure. După câteva minute de tăcere încordată își înălță capul și zise cu jumătate de glas:

— Aveți dreptate... Monezile acelea sunt la mine. Le-am ascuns...

— Așa, da! Observ că am început să ne înțelegem. Ce fel de monezi aveți, doamnă?

— Niște lire turcești, ceva franci elvețieni și vreo 200 monezi jubiliare românești. N-am încotro! Trebuie să umblu la ascunzătoare și să vi le dau.

A doua zi, când cei doi ofițeri inventariau aurul predat de M.G., observară, nu fără surprindere, absența monezilor jubiliare românești, despre care ea amintise la cercetări.

— A încurcat ițele, fu de părere maiorul Nicolae. A uitat, pesemne, că ne-a vorbit și de monezile jubiliare. Unde sunt?

— S-o chemăm din nou, propuse căpitanul. Chestiunea trebuie lămurită cât mai repede...

Percheziția

M.G. se arătă nespus de mirată, când fu chemată iarăși la cercetări.

— Ce mai vreți de la mine? întrebă ea iritată. V-am dat tot ce-am avut! Vă jur pe memoria

soțului meu...

— Dacă v-ar putea auzi răposatul, zise zâmbind maiorul Nicolae, cu siguranță că s-ar supăra. V-ar acuza că-i profanați memoria.

— Cum îndrăzniți, domnule?

— Iertați-ne. Monezile jubiliare ne fac să îndrăznim. Credem că e nevoie de o percheziție amănunțită, fiindcă ați vrut să ne induceți în eroare... Ne-ați vorbit despre ele și, când colo, nu ne-ați dat niciuna. Măcar de mostră.

— Credeți-mă, v-am dat tot ce-am avut.

— Acesta e ultimul dumneavoastră cuvânt?

— Da.

— Atunci să procedăm la percheziție...

...Spre nespusa amărăciune a doamnei M.G., în dormitorul ei, ascunse într-un dulap cu fundul dublu, cei doi ofițeri mai descoperiră încă una mie una monezi aur. „Comoara” din strada Cireșului cântărea 13,480 kg.

Octavian Goga
Final neașteptat

Cauza era destul de complicată. Infractorul N.S., deși fusese prins în flagrant delict, continua să opună o dârză rezistență, aducând tot felul de argumente. El susținea sus și tare că ar avea încheiat contract cu Cooperativa „Voința”, din orașul Odorhei, prin care era împuternicit să confecționeze baticuri. Dar organele sectorului II

miliție din Capitală aveau suficiente probe împotriva lui. De aceea, locotenent-colonelul Gheorghe S. Și maiorul Ion M., care primiseră însărcinarea să se ocupe cu cercetarea acestui caz, se hotărâră să-l lase mai întâi să spună tot ce are pe suflet și numai după aceea să intervină ei...

Infractorul începe să turuie vrute și nevrute, ca o râșniță. Se tânguie mai rău ca o babă. Vrea să-i convingă, cu orice chip, pe cei doi ofițeri, că e nevinovat. Se jură și se blesteamă de mama focului. Când vorbește, fața i se schimonosește câte și revoltă. Atunci când „reușește” să inventeze câte un „argument” mai plauzibil, pare mulțumit. Are impresia că i-a păcălit pe milițieni.

— Și unde aveți contractul? îl întrebă la un moment dat maiorul.

— Mi-a fost ridicat pentru preschimbare de către cooperativă, se grăbi să răspundă infractorul.

— Dar autorizație de funcționare aveți?

— N-am știut că, dacă lucrez pentru o întreprindere de stat, am nevoie și de autorizație.

— Câte baticuri ați vândut în ultimele zile? interveni în discuție locotenent-colonelul Gheorghe S.

— Niciunul!

— Nici noaptea trecută? insistă ofițerul de miliție.

— Nici!

Răspunsurile infractorului par a fi sigure. Este un individ abil. Înalt, gras, cu fața veșnic

congestionată și umflată. Inteligența lui e limitată. Gândirea sa se mișcă anevoie, rezumându-se doar la niște lucruri simple. Tonul cu care răspunde la unele întrebări este obraznic, provocator. Dar lucrătorii de miliție continuă să-și păstreze calmul.

— Organele noastre au reușit să rețină astă-noapte două persoane din Iași, care au cumpărat de la dumneata 294 de baticuri, continuă locotenent-colonelul.

Pentru un moment, infractorul tace. Obrajii îi devin, apoi, stacojii. Își prinde capul între mâini și rămâne câteva clipe nemișcat, cu privirile pironite în podea. Parcă nici n-a auzit vorbele ofițerului de miliție. Vrea să câștige timp pentru a ticlui un răspuns.

Casa din Strada Agregatelor

O echipă formată din patru lucrători de miliție descind la domiciliul infractorului. O curte mare, neîngrijită, străjuită de un gard de ciment și grilaje de fier, cu trei porți metalice la stradă – „permanent zăvorâte”, așa cum spuneau vecinii. Casa, retrasă la vreo 20 de metri mai în spate, fusese construită doar cu câțiva ani în urmă. În interior, patru camere mari, spațioase, încărcate cu tot felul de mobilier. Pereții plini de tablouri, fotografii și goblenuri de diferite mărimi și culori dau camerelor un aspect îmbâcsit, neprimitor,

sufocant. Pe jos, picioarele se îngroapă în covoare persane și carpete care mai de care mai înflorate. Fiecare cameră are aparatele ei de radio, iar în două dintre ele se găsesc instalate televizoare. Șifonierele sunt pline de costume de haine, lenjerie și cupoane de stofă. Un adevărat magazin de confecții, pânzeturi, stofe și lucruri de tot felul! Privind interioarele care semănau cu un adevărat talcioc, maiorului îi veni să râdă.

— Ați adunat aici de toate – se adresă el soției infractorului. O trebui, n-o trebui „să fie, ca să se găsească”.

— Am agonisit și noi, domnule ofițer, că de, nu știi când prind bine, se grăbi să răspundă femeia.

În spatele casei se găseau alte două încăperi, în care era instalat atelierul. În prima cameră, lucrătorii de miliție descoperiră dosite în niște dulapuri 150 de baticuri gata confecționate, precum și câteva zeci de baloturi de tafta albă, de zefir și crep-satin. În total, aproape 1300 de metri de material, care urma să fie transformat în baticuri. Pentru soluționarea nevoilor atelierului, infractorul avea instalate într-un colț două aragaze și nu mai puțin de opt butelii.

Evaluarea bunurilor aflate în atelier depășește suma de 400.000 lei. O adevărată întreprindere, nu alta...

Contractul cu mai multe date

La cererea insistentă a lui N., organele de miliție i-au dat posibilitatea să aducă contractul. După numai trei zile, el a revenit prezentând un contract încheiat cu cooperativa „Voința” din Odorhei. Pe baza prevederilor contractului, posesorul era împuternicit să confecționeze la domiciliul său baticuri, care urmau să fie ridicate și vândute de către cooperativă. În acest sens, întreprinderea punea la dispoziție materia primă necesară.

Ofițerul de miliție luă contractul și se uită cu atenție la el. Dintr-o singură privire observă că data când urma să intre în vigoare era destul de recentă. Pe marginea actului se găsea însă o mențiune în care era consemnată valabilitatea cu două luni mai înainte decât data înscrisă în contract. Semnătura de sub mențiune era indescifrabilă.

— De cât timp lucrați cu cooperativa „Voința”? îl întreabă ofițerul pe N., în timp ce continua să studieze cu atenție contractul.

— De vreo patru luni.

— Contractul vă dă dreptul numai de o lună de zile!

— Pe contract se află o mențiune prin care mi se acordă acest drept cu mult mai înainte.

— Când a fost făcută această mențiune?

— Acum patru luni.

— Dar contractul când a fost încheiat?

— La data înscrisă în el.

— Atunci cum putea să se facă mențiunea acum

patru luni, când în fapt contractul n-a existat?

— ?...

— De regulă, asemenea mențiuni se fac numai pentru prelungirea valabilității unui document?

— ?...

— Aici scrie – și lucrătorul de miliție arată contractul – că dumneata locuiești în Odorhei, strada Rakoczi nr. 77, și nicidecum în București.

— ?...

— Cine a făcut această mențiune?

— Vicepreședintele cooperativei, tovarășul B.D....

O vizită la Odorhei

Locotenent-colonelul Gheorghe S., împreună cu procurorul Ioan P. și un alt ofițer de miliție, se deplasează urgent la Odorhei, pentru a elucida situația contractului. Dar, surpriză. Documentul nu figura nicăieri în evidența cooperativei. Mai mulți salariați din întreprindere dădeau nedumeriți din cap, afirmând că nici măcar nu auziseră de un asemenea om...

La început, nici vicepreședintele cooperativei, care făcuse mențiunea pe contract, nu-și aducea aminte. Și el luase pe „nu” în brațe. Numai după ce i se puseseră în față documentele, a început să mai arate câte ceva. Astfel, el a afirmat că N. ar domicilia în Odorhei și nicidecum în București.

Ofițerii de miliție și procurorul fac verificări la

evidența populației din Odorhei, discută cu cetățenii care locuiesc pe strada Rakoczi, unde se pretindea că ar avea infractorul domiciliul, dar nimic. Până la urmă, adevărul iese la suprafață. Totul fusese pus la cale de către N., în complicitate cu vicepreședintele cooperativei din Odorhei.

Cercetările continuă. N. se încurcă tot mai mult în plasa propriilor minciuni. Infractorul începe să-și dea seama de gravitatea situației. Cu toate acestea, el continuă să opună rezistență. Caută cu orice chip să prelungească cercetările, pentru a mai salva câte ceva. Gândul îi e încontinuu la bunurile aflate în atelier. Pentru a le salva, se hotărăște să-l atragă de partea sa pe maiorul Ion M.

Într-una din zile, în timpul cercetărilor, se apropie de biroul la care se găsea ofițerul de miliție, arătându-i mâna cu degetele răsfirate.

— Ce înseamnă asta, domnule N.? îl întrebă intrigat maiorul.

— Acesta este darul meu pentru dumneavoastră, domnule maior. Vă rog numai desigilați-mi atelierul.

— Fiți mai explicit!

— 50.000, domnule maior. De fiecare deget, câte 10.000.

Ofițerul simți un gust amar în gură. Îi venea să-l ia de piept și să-l azvârle cât colo, dar se stăpâni.

— Îți dai seama la ce te expui? Nu ți-e frică? îl întrebă ofițerul.

— Sunt negustor bătrân, domnule maior, și nu mă tem de risc...

Indignat de îndrăzneala și insistențele infractorului, maiorul raportează situația superiorilor săi. În aceeași seară, vinovăția acestui element dușmănos era definitiv probată.

Aurel Mihale
Capcana

Plutonierul-major Aurel D. abia se așezase la birou, să mai vadă o dată programul zilei care începea, că se și trezi cu Petru M., gestionarul magaziei de la „băi” , în prag. Își ridică doar privirile de pe hârtie, vii și moi, curate, încercate totuși de umbrirea unei presimțiri și rămase cu ochii la gestionar, cu capul parcă încenușat, ușor încărunțit, aplecat, și pieptul lat și vânjos, drept, sprijinit de masă. Gestionarul își pierdu apoi repede stăpânirea, se înnegură și mâna i se crispă pe șapcă.

— Ce e, Pătrule?

— Iar, tovarășe plutonier-major! izbucni el.

— Unde? Se înnegură și plutonierul-major și se lăsă în scaun, cu toată fața ridicată spre gestionar.

— Tot acolo...

— Ce?

— Tot așa... conserve, țigări, zahăr, orez, ciocolată...

— A mai intrat cineva cu dumneata?

— Nimeni... i-am oprit pe toți la ușă...

— Ai mișcat ceva?

— Nimic... nu m-am atins de nimic... decât așa, cu privirile, am trecut peste tot, pân-am văzut c-a fost din nou umblat...

— Mult?

— Destul, se tângui gestionarul. Și iar o să plătesc, de-o să rămân dator și cu banii de pe luna viitoare... și iar o să-mi prindă direcția lipsă-n gestiune... și iar o să zică muiera că fur și beau cu fetele...

— Poate-i adevărat! Se aspriră privirile șefului de post.

— Prostii! răbufni celălalt, supărat.

— Hai să vedem...

Plutonierul-major vârî hârțile în sertare, încuie, spuse ajutorului din cealaltă încăpere că „trece un pic pe la băi” și ieși după gestionar. La magazia centrală a „băilor”, cele câteva ajutoare ale lui Petru M. așteptau în fața ușilor încuiate. Aurel D. trecu înainte și cercetă atent lacătul și broasca, balamalele, fiecare centimetru pătrat al ușii, apoi ferestrele, toate pe rând, fără niciun efort, căci lumina dimineții crescuse și se vedea totul clar, până sub streășină.

— Nicio urmă, ai?

— Nimic, tovarășe plutonier-major...

Au deschis din nou magazia și nici pe nisipul prefirat de cu seară în ușă și nici pe culoarele dintre rafturi n-au găsit alte urme, decât cele de

bocanc, proaspete, ale gestionarului care constatase lipsa. Aurel D. s-a oprit în fața raftului cu alimente semipreparate sau preambalate, din care se fura de obicei. Rândurile cutiilor – lăsate împlinite, cum îl învățase el pe gestionar – erau știrbite, ici-colo, adânc. În magazie, nicio altă urmă, de niciun fel. Cercetă și aici ferestrele, pereții, tavanul; nimic. Ceru, apoi, gestionarului să facă o listă a mărfurilor furate, iar după ce termină treburile de dimineață, să treacă iar pe la postul de miliție.

În ziua aceea chiar, gestionarul a schimbat lacătul și încuietoarea ușii și și-a pus de-a curmezișul drugi de fier, ca de cetate. El, Aurel D., a instruit portarii și paznicii de noapte, a fixat locuri de pândă, diferite în fiecare noapte, câte unui subofițer de la post și a întocmit cât de cât o listă a celor care ar putea intra în cercul bănușilor.

O vreme, scurtă de altfel, nu s-a mai furat. Și tocmai când această constatare începuse singură să se impună, într-o dimineață, gestionarul pică din nou, înnegurat, la post.

— Iar? L-a întrebat Aurel D.

— Iar... tovarășe plutonier-major.

Plutonierul-major și-a netezit, încurcat, de câteva ori, părul încenușat de ani, tăiat mai scurt, și s-a lăsat în scaun, gânditor, cu ochii în geam. Gestionarul a rămas o vreme și mai întunecat, căci, după spusele lui, de data asta, se furase și

mai mult, iar conducerea întreprinderii balneare îl avertizase că-i va desface contractul, pentru lipsuri repetate în gestiune... „Să fie, totuși, amestecat și el? Se întrebă șeful, intrigat de toată povestea asta... Că doar el are cheile și nu doar duhul sfânt intră și ia?”

— Urme? îl întrebă.

— Niciuna... nici acum! izbucni gestionarul, exasperat.

„Nu cred că este!” reveni Aurel D., convins, căci îl cunoștea, și-apoi știa cum trăiește și nu se vădea niciun fel de risipă sau dezmăț. Viața lui, dimpotrivă, și acasă, și la serviciu, era mai mult chin. Li venise ceva în gând, dar pentru asta trebuia să-l scoată pe el, pe gestionar, din cercul bănuțiilor.

— Bine... fă situația și așteaptă-mă la magazie, că vin...

Și-a mai trecut o vreme, cam cât se împlinea de obicei până la o nouă devastare a magaziei, până într-o seară când plutonierul-major Aurel D. l-a luat pe gestionar pe neașteptate de acasă și s-au închis, nevăzuți de nimeni, în magazie. Toată noaptea au stat de veghe, pitiți după rafturi, în întuneric, cu auzul ațintit și simțurile treze. N-a fost însă nimic, nici măcar un singur om n-a trecut prin fața magaziei... „N-au venit acum, și-a spus Aurel D., dar mâine noaptea poate vor trece!” Și-au stat de veghe și noaptea următoare. Și iarăși, nimic... „S-a întâmplat, poate!” și-au zis. Și

au mai stat încă o noapte, a treia la rând... Dar tot degeaba... „Să știi c-au prins mișcarea“, s-a temut Aurel D. Și dacă era așa, nu mai avea niciun rost să piardă și alte nopți... Singurii, însă, care ar fi putut într-un fel oarecare afla că ei se ascuseseră în magazie, erau paznicii de noapte și portarii. Poate că tocmai avertizat de ei, făptașul s-a putut feri să cadă în mâinile lor... „Poate că da!“ și-a spus Aurel D. și i-a trecut și pe paznici și pe portari pe lista bănușilor.

Și parcă tocmai în ciuda acestor nopți pierdute, sau poate mai curând ca o bătaie de joc, peste câteva zile doar, hoții au intrat din nou în magazie. De acum nu mai era vorba numai de prejudiciile aduse avutului obștesc, de demnitatea și viața, destinul unui om, al gestionarului Moș Petru, care primise din partea întreprinderii hârtie de înlocuire, ci și de prestigiul miliției, al șefului de post. Așa și-a spus plutonierul-major Aurel D. c-ar fi cazul să se organizeze o „capcană chimică” și a cerut ajutorul serviciului judiciar de la inspectoratul județean. Era sigur de acum că această nouă metodă era cea mai potrivită pentru acest caz. Infractorul nu le mai putea scăpa; el însă trebuia să fie, neapărat, în cercul bănușilor. Tocmai de aceea, Aurel D. lărgi încă lista, cu discernământ, de la toți cei care treceau prin magazie sau foloseau alimentele, până la paznici, portari și la cei care ar fi putut face repede chei noi, pentru lacătele și încuietorile ce se schimbau

mereu.

Au mai lăsat să treacă o vreme, ca infractorilor să li se facă iarăși poftă de bunătățile magaziei și, într-o seară, au pregătit chimic interiorul. Gestionarul, singur, a mai știut de asta. Au închis magazia și au plecat. Dimineață n-au observat nimic deosebit și au trebuit să mai aștepte. Gestionarul Petru M. și-a văzut mai departe de treburile lui, fără să sufle niciun cuvânt și fără să se atingă de rafturile pregătite pentru făptaș. Și așa a mai trecut o zi, și încă una. A treia dimineață, însă, plutonierul-major s-a trezit cu el în prag, încurcat, când vesel, când înnegurat, și grăbit, nerăbdător:

— Gata... a mușcat, tovarășe plutonier-major.

Aurel D. a anunțat serviciul judiciar, și-a luat geanta și pistolul și a plecat repede la „băi” . Până au sosit cei de la inspectoratul județean, el a și organizat un „control medical” al celor din cercul bănușilor, printre care mai amestecase și alți câțiva salariați, la întâmplare.

Oamenii au trecut pe rând prin fața „medicului” în halat alb, care îi întreba de sănătate și purta, în același timp, atent, razele unei lămpi pe hainele, pe mâinile și pe fețele lor. Și s-au tot scurs, sub privirile încremenite ale plutonierului-major și-n încordarea apăsătoare a celorlalți care știau, până când, deodată, fața și mâinile unuia au apărut ca pătate de o lumină galben-strălucitoare, vie, de parcă pielea îi ardea închis, fără de flacără, pe

ascuns. O uimire neașteptată, rece, i-a înghețat pe cei din jur, iar pe „pacient” l-a speriat, căci mâinile parcă-i erau străine, aprinse de strălucirea ceea care-i lua vederea. Numai ochii „medicului” și ai plutonierului-major Aurel D., puțin mijiți, erau încercați de departe de-o veselie pe care și-o ascundeau.

— Dar ce-i cu dumneata, ești bolnav?! A zis „medicul”... surprins.

— Dracu știe! A îngăimat „pacientul” și mai speriat. Da’ n-am nimica...

— Cum te cheamă? Și ce faci aici?

— O.T.... Îs portar...

— Treci deoparte, să te vedem mai bine...

O.T. a fost invitat astfel într-o cameră alăturată, iar ceilalți au trecut mai departe pe sub razele lămpii și privirile tot mai atente ale „medicului” și plutonierului-major. Era aproape de sfârșit, când încă unul din rând s-a aprins ca o torță nevăzută, incandescentă, cu flacăra tăiată de lumina ceea galben-strălucitoare. Ăstuia și hainele parcă-i ardeau.

— Dar ce ai? L-a întrebat „medicul”. De când ești bolnav?

— Nu-s... n-am avut nimic niciodată! A înghețat „pacientul”, cu ochii la mâinile și hainele sale galben-viorii.

— Ce faci aicea?

— Îs paznic de noapte...

— Aha... ia treci și dumneata deoparte, că

trebuie să te mai cercetăm...

Abia când s-au văzut singuri, în camera alăturată, în paza plutonierului-major Aurel D., au înțeles și cei doi „pacienți” că totul era pierdut. Nu mai puteau, desigur, ascunde nimic. În puține cuvinte au mărturisit și cum pătrundeau în magazie. În timp ce unul pândeau, celălalt vâra o sârmă cu capătul întors prin sita de sus a unui ochi de geam și deschidea încuietoarea ferestrei: Apoi, unul intra în magazie, iar celălalt stătea la geam și primea în brațe bunătățile întinse.

Au urmat cercetările, reconstituirea, stabilirea prejudiciului adus avutului obștesc (18000 lei!), judecata publică, făcută chiar în fața salariaților întreprinderii balneo-climaterice și condamnarea.

— A, ne-am chinuit atâta – povestește plutonierul-major Aurel D., șeful postului de miliție din comuna Sânmartin, județul Bihor – ca să-i prindem... Și când colo, într-o singură noapte, „capcana” chimică i-a și înhățat, dintr-o dată, pe amândoi...

Mihu Neagu
Reînflorirea crinului

Ultima oară a întâlnit-o pe E.M. chiar în fața sediului organului de miliție; ofițerul avusese impresia că femeia îl așteptase anume, deși ea, cum îl văzuse, încercase, stângaci, să schițeze un gest de surprindere.

— Ce bine-mi pare că vă-ntâlnesc; știți, tovarășe căpitan, fetița a ieșit premiantă.

— Îmi pare bine, i-a răspuns ofițerul, ca și cum, într-adevăr, n-ar fi știut.

— Ce ziceți de treaba asta?

— Ce să zic, mă bucur, dumneavoastră nu vă bucurați?

— Cum să nu mă bucur! Dar când mă gândesc...

— Nu-i nimic, ce-a fost greu a trecut, fata învață bine, se poartă frumos, aveți de ce să fiți mulțumită.

— Am, tovarășe căpitan, și pentru asta nici nu știu cum să vă mulțumesc... Dacă nu erați dumneavoastră...

Ofițerul primi puțin stânjenit mulțumirile și, ca de obicei, în astfel de împrejurări – de câte ori nu-i aduc oamenii mulțumiri?

— Întrebă ceva cu totul diferit de obiectul discuției. Când se despărțiră, o rugă, totuși, să-i transmită fiicei felicitări pentru premiu și pentru faptul că se ținuse de cuvânt.

— Să știți că acum se ține de cuvânt, luă femeia rugămintea ofițerului drept o aluzie, nu mai e ca atunci...

— Ei, atunci a fost atunci... ce să ne mai aducem aminte!...

Urmărind mersul calm al mamei – care plecase exact în direcția din care venise, semn că întâlnirea nu fusese de loc întâmplătoare – ofițerul

(căpitanul V. Petre, șeful biroului de miliție Calan) se surprinse amintindu-și...

„Atunci însemna, probabil, pentru E.M., discuția când ea îl întrebase ca din senin:

— Fetița mea vă dă bună ziua?

Nepricepând rostul întrebării, ofițerul ezitase să dea un răspuns precis:

— Nu înțeleg la ce vă referiți; cum adică, dacă-mi dă bună ziua?

— Așa cum v-am întrebat: când vă întâlnește, fetița vă dă bună ziua?

— În ultima vreme n-am mai văzut-o... Cred că dacă m-ar întâlni, n-ar avea de ce să nu-mi dea bună ziua...

— Știți de ce vă întreb? I-am zis alaltăieri că, dacă vă întâlnește, să vă roage să veniți pe la noi. „N-am când să mă întâlnesc cu dânsul, zice, și chiar dacă mă întâlnesc, cum să-i spun?...” „Îi spui bună ziua și-l rogi să treacă pe la noi”. „N-am de ce să-i spun bună ziua, spune-i dumneata!” „Cum se poate așa ceva?” o întreb. „Înțelege-mă și tu odată: nu pot!” M-am gândit: nu cumva, pentru că i-ați făcut morală, se poartă obraznic?

— Nu cred că se poartă obraznic, o asigurase ofițerul, să n-aveți nicio grijă. Trebuie să înțelegeți că poate nu-i face plăcere să-și amintească de lucruri care n-o onorează...

În discuția de atunci, E.M. fusese de acord cu explicația căpitanului, însă nu avea de unde să știe că atitudinea fetei avea o strânsă legătură cu

toate întâmplările „puțin onorabile” care determinaseră prima ei discuție cu ofițerul...

...Căpitanul fusese informat că tânărul S.P., până nu de mult apreciat pentru comportarea sa în uzină și în activitatea sportivă, începuse să ducă o viață ușoară, să-și piardă vremea prin restaurante, să se țină de chefuri. Ofițerului îi reținuse atenția îndeosebi faptul că – se spunea – „prietena” de petreceri a lui S.P. este fetița tovarășei E.M., elevă în clasa a... A hotărât să stea de vorbă cu S.P. și să afle adevărul cât mai complet într-o discuție sinceră, deschisă. S.P. recunoscuse că este prieten cu fata, dar îl asigurase că se purtase frumos cu ea. Pus să judece mai atent, găsisese și el că era o prietenie nepotrivită și mai ales că atragerea fetei la petreceri însemna, pentru vârsta e, săvârșirea, cu bună știință, a unui fapt neomenesc. Stabiliseră de comun acord modul cum trebuie să procedeze tânărul pentru a-și repara greșeala – adică s-o lase în pace, să n-o mai invite în anturajul său, iar dacă ea va încerca să-l întâlnească, el să evite, să se scuze (celelalte chestiuni privind comportarea lui S.P. au constituit un alt capitol al activității ofițerului). În același timp, căpitanul V. Petre se informase și asupra situației fetei la învățătură: în lunile din urmă obținuse rezultate din ce în ce mai slabe. Era limpede că fata apucase un drum greșit, că trebuia neapărat să se intervină. A stat de vorbă cu mama fetei. E.M., după ce aflase adevărul

despre situația fiicei sale (auzise și ea câte ceva, dar nu crezuse să fie chiar așa), își pierduse cumpătul:

— O bat de-o nenorocesc, nerușinata de ea, nu știe nici de rușine, nici de nimic!

— Nu așa, nu trebuie s-o brutalizați. Fata a apucat pe un drum greșit și trebuie să o facem să înțeleagă, însă nu cu bătaia. Vă propun să stăm de vorbă cu ea, dumneavoastră, eu, să discutăm cu dirigintele, s-o facem să înțeleagă; e fată inteligentă.

— Ca să înțeleagă, trebuie să știe de teama cuiva. Să stea de vorbă dirigintele, dar cu toată clasa, să se rușineze de colegi...

— Nici așa nu e bine; trebuie să dovedim tact și înțelegere.

Discuția se prelungise mult, continuase și a doua zi; E.M. se convinsese că ofițerul avea dreptate. Au urmat câteva discuții cu fata... La început, puțin intimidată – nu mai fusese niciodată la miliție – fata negase, însă, aducându-i detalii, ofițerul o determinase să recunoască.

— Ce vrei să facem? A întrebat-o ofițerul. Să ne înțelegem împreună să ieși din anturajul acesta păcătos sau să discutăm în fața clasei?...

— Eu vă promit că am să mă țin de învățătură. Îmi dau seama...

— Noi ne vom preocupa și în continuare de dumneata. Am să mă interesez la școală cum înveți, acasă cum te porți, și n-aș vrea să mai

stăm, tot așa, încă o dată, de vorbă.

— Vă promit.

— Totuși, când ai să crezi că ești din nou o elevă sânguincioasă, cu o comportare demnă, aș vrea să vii să stăm de vorbă.

— Da! Promisese fata.

De atunci n-o mai întâlnise; știa multe despre ea, dar n-o văzuse. Numai cu o zi înainte de întâlnirea cu E.M., fata venise să-i spună că a luat premiu și că se simte bine. El însă uitase să-i mulțumească pentru că se ținuse de cuvânt...

Mihu Neagu
Amănuntul esențial

Cazul pe care îl relatez ar putea începe cam așa:

— Miliția?

— Da, miliția!

— Așteptați, puțin, vă cheamă Segarcea... Alo, Segarcea! Segarcea!...

Ofițerul de serviciu ascultă câteva clipe apelurile telefonistei, fără să încerce o cât de palidă presupunere. Își desfăcu stiloul și privi lung prin fereastră; ceața nopții își scurgea liniștea sub veghea unui cer aprins de stele; plopilor de pe marginea trotuarului întindeau umbre moi peste caldarâmul lucios al străzii și le îndoiau, apoi, pe pereții clădirilor de vizavi; între siluetele plopilor, curgeau fâșii de negură albicioasă, care-i furau parcă gândurile și i le pierdeau în nesfârșirea

înalță a bolții. „Și totuși, își zise ofițerul, ferindu-se parcă de ispita nopții, ce se petrece la Segarcea la ora aceasta?!” Privi ceasul: era aproape unu și jumătate. „Trebuie să se fi întâmplat ceva,” conchise el și observând prelungirea zgomotului de fond în receptor îl puse în furcă și sună centrala:

— Răbdare, vă rog, aveți imediat Segarcea.

— Da, Segarcea la telefon! se auzi în receptor, în clipa următoare, o voce robustă peste care se așternu formula profesională a telefonistei: „Aveți Segarcea!”

— Vă ascult, spuse ofițerul de serviciu.

— La telefon, plutonierul-major G. Cu cine vorbesc?

— Spune ce s-a-ntâmplat?

— Raportez, răspunse prompt, recunoscând vocea ofițerului, plutonierul-major. Avem un accident de circulație mortal.

— Unde?

— La intrarea în comună, dinspre Lița. O mașină care venea probabil de la Turnu, a lovit o femeie.

— Ce fel de mașină?

— Nu știu, șoferul a fugit...

— Ai luat vreo măsură?

— Deocamdată am lăsat ajutorul la locul faptei.

— Până primești noi ordine, ai grijă să se păstreze urmele, să nu pătrundă cetățeni, sau autovehicule, în câmpul infracțiunii... Și

identificați victima.

— Am înțeles.

— Lasă un om de legătură la telefon și, dacă intervin lucruri noi, raportezi imediat.

— Am înțeles.

Ofițerul de serviciu puse receptorul în furcă și învârti cu mișcări repezi manivela aparatului. Evenimentul trebuia raportat de îndată și luate măsuri operative pentru cercetarea la fața locului și identificarea autorului.

La fața locului sosi o echipă formată din ofițerii Gheorghe O., Niculae V., Mihai S. și Anton C. Din analiza datelor sumare, culese din câmpul infracțiunii, se deduseră primele concluzii. După distanța dintre victimă și urmele mașinii se formulă ipoteza că victima nu fusese izbită de autovehicul. În această situație se putea crede că victima, o femeie, călătorise în mașină și căzuse – urmele arătau că mașina staționase la câțiva metri. Se putea admite însă și eventualitatea ca legătura dintre victimă și urmele mașinii să fie întâmplătoare. Nu se excludea, firește, nici ipoteza că victima fusese izbită de mașină, că șoferul o dăduse la o parte și, după ce se convinsese că nu e văzut de nimeni, fugise de la locul faptei. Era sau nu era accident de circulație? Aceasta era problema ce trebuia mai întâi edificată.

— Ce părere aveți, tovarășe Niculae? întrebă, după o primă trecere în revistă a situației, maiorul

Gheorghe O.

— Eu cred că nu este totuși vorba de un accident. Victima are leziuni care nu puteau fi provocate de un autovehicul. Dacă admitem însă că e vorba de un accident înscenat, asasinul nu putea să nu fi avut o înțelegere cu șoferul. O astfel de înscenare, dacă o presupunem, nu putea fi rezultatul inspirației de moment. Trebuia ca asasinul să cunoască cel puțin că mașina urma să circule noaptea pe această șosea...

— Dumneavoastră ce părere aveți, tovarășe Mihai?

— Eu cred că victima a căzut din mașină.

— Și indiferent de cauzele mai adânci ale crimei, completă căpitanul Niculae, principalul pentru descoperirea autorului este identificarea mașinii și a șoferului.

— Da, spuse maiorul ca pentru sine. Trebuie să fie vorba de o crimă săvârșită de un șofer sau în complicitate cu un șofer. În orice caz, mașina are un rol important aici. Totuși nu trebuie să neglijăm și celelalte probabilități. În primul rând, însă, mașina trebuie identificată; asta e clar.

— Neapărat, întări căpitanul Niculae. Între timp să examinăm mai atent profilul urmelor și ceilalți indici pe care îi avem. În special... tecile de fasole. (În jurul locului unde se presupunea că staționase mașina, ca și pe lângă victimă, erau risipite niște teci de fasole.)

— Da, aprobă din nou maiorul, e bine.

Dumneavoastră, tovarășe Niculae, ocupați-vă de identificarea mașinii. Organizați controlul tuturor unităților din Segarcea, Lița, Plopi, Mândra și stabiliți dacă e cazul să se execute un control și în celelalte comune din raion. Noi vom analiza datele despre victimă și vom examina și celelalte ipoteze.

Pentru cine citește aceste câteva rânduri, faptele par, poate, extrem de simple și... ordonate. Se raportează cazul, mergi la fața locului, culegi datele, analizezi situația, stabilești ipotezele și... gata! În realitate, lucrurile sunt atât de încâlcite, iar ipotezele se oferă cu atâta forță de convingere, încât ești pus în situația de a le accepta și, în același timp, de a le respinge una câte una. În cazul pe care îl relatez, ipoteza asupra căreia am insistat s-a verificat în cele din urmă, dar aceasta nu înseamnă că celelalte au fost ignorate. Oare nu ar fi fost posibil ca victima să fi fost aruncată pe șosea, ca accidentul să fi fost înscenat? Cum să nu! Și, admitând această probabilitate, câte măsuri nu s-ar fi cerut a fi luate?! Ei bine, aceste măsuri au fost luate. Dar ar fi fost posibil și ca victima să fi fost izbită de mașină. Poate, la prima vedere, această ipoteză era cea mai lesne de admis. O astfel de perspectivă ne-ar fi obligat să verificăm mai atent datele despre victimă, să stabilim ce făcuse victima înainte de accident, unde mergea, cu cine mergea, cine o văzuse etc., etc. Foarte multe, nu? Ei, bine, ofițerii din echipa

condusă de maiorul Gheorghe O. S-au gândit și la acestea și au luat măsuri în consecință. Și atunci, se va întreba cititorul, de ce nu sunt relatate mai pe larg? De ce? Pentru simplul motiv că tot ce s-a povestit până acum și tot ce se va istorisi în continuare nu are ca scop să reliefeze eforturile ofițerilor pentru verificarea fiecărei piste, controversale, surprizele, emoțiile etc. Și nici chiar strădania celor care au lucrat în ipoteza pe care am prezentat-o de la bun început. Am vrut să evităm... spectaculosul, cu toate că, în ansamblul său, cazul este extrem de interesant. Dar – zic eu – nu atât de interesant, de instructiv pentru munca noastră, ca împrejurarea – un amănunt la prima vedere – care a intervenit undeva pe firul cercetărilor și a clarificat dintr-o dată întreaga situație.

Deci...

Mașina a fost identificată... Tecile de fasole – ați bănuț, desigur – au fost un indiciu prețios. Cum?! S-au găsit și în mașină teci ca acelea găsite la locul „accidentului”. Identificarea șoferului nu a pus probleme deosebite, deși a cerut timp. A fost găsit și adus pentru cercetări. Dar... deziluzie.

— Absolut nimic nu știu, stăruia el. Eu am venit devreme cu mașina, am avut, e drept, un drum la Turnu, dar mi-am terminat treburile și am venit devreme.

— La ce oră?

— La zece, mașina a fost în curte. La nouă am

terminat treburile, puteți să vă interesați, și la zece am fost acasă.

— Cunoașteți victima?

— O cunosc, cum să nu – țăța Marioara – și tocmai de aceea mă mir cum de s-a întâmplat accidentul că, precis, aici accident a fost.

— Nu aveți nicio cunoștință despre accident?

— Nu, tovarășe, ce sunt copil, nu-mi dau seama?!

— Când v-ați întâlnit ultima oară cu victima?

— Cu țăța Marioara?! Ieri, după prânz, a venit pe la noi nu știu după ce treburi.

— Nu vă amintiți?

— Nu-mi amintesc; ea toată ziua, bună ziua era la noi în bățatură; se înțelegea bine cu nevastă-mea...

Șoferul vorbea calm, dădea detalii despre tot ce făcuse în ziua premergătoare și în seara accidentului; încerca să convingă că nu are nimic comun cu ceea ce se întâmplase. Am zis *încerca*. Prin aceasta am atras atenția cititorului, l-am avertizat asupra faptului că șoferul nu spunea adevărul. Într-o povestire polițistă așa ceva nu este îngăduit, o astfel de precizare scade tensiunea, nu menține interesul pentru urmărirea în continuare a acțiunii; în cazul nostru, însă, nu aceasta e important. Șoferul mințea, deci. Noi eram convinși că minte, dar nu aveam la îndemână niciun fapt concret ca să probăm. Tecile de fasole? Dacă am fi făcut vreo referire la ele,

șoferul – ați reținut ce fel de tip era: inteligent, prudent, abil, capabil să dea discuțiilor o turnură convenabilă lui – ar fi pufnit, pur și – simplu: „Păi, nu e plin câmpul de teci de fasole?” Tecile fuseseră un indiciu pentru noi ca să-l descoperim, dar nu era suficient pentru a-l determina să spună adevărul. Și totuși l-a spus când în discuție a intervenit și plutonierul Petre P., abia sosit pentru a ajuta cercetările. Parcă îl văd pe plutonierul Petre: se uita la șofer calm, și cu privirea puțin piezișă, cântărindu-i parcă gândurile. Îl întrebă cu o voce egală, sigură:

— Spune-mi, unde ai băut aseară?

— Eu să beau? Cum să beau, când am avut cursă?! Ce, sunt șofer de ieri, de azi?

— Nu minți, pentru că altfel se-ncurcă lucrurile de tot.

— Nu mint, tovarășe, ce, nu-mi dau seama de situație?

Plutonierul făcu o pauză, privirile lor se încrucișară aspru, tăios, câteva clipe. Când uitătura șoferului pică, fleșcăită parcă, plutonierul continuă:

— Minți! Și se vede treaba că-ți dai seama foarte bine de situație și de-aceea minți. N-ai fost aseară la restaurantu' „Dunărea” cu două femei?! Ai fost, sau nu?

— Nu!

— Cum nu? Ia adu-ți aminte! Nu stăteai la masa de lângă fereastră? Nu-ți amintești că, la un

moment dat, te-ai adresat ospătarului să-ți mai servească băutură, și el a refuzat, pentru că erai deja beat?... Nu mai ții minte?!

— Dați-mi voie, tovarășe...

— Vrei să aducem ospătarul?

— Nu, nu e nevoie. Dați-mi voie să beau puțină apă...

Șoferul se schimbase brusc. Întrebarea pusă de plutonierul Petre P. nimerise în plin. După ce bău apă, șoferul continuă:

— Așa e, aseară am băut la restaurantul „Dunărea” cu nevastă-mea și cu țăta Marioara. Când ospătarul nu ne-a mai servit, am plecat. Am ajuns la Liță și le-am lăsat pe fiecare la casele lor, iar eu m-am dus la Segarcea, la socru-meu, de unde aveam de luat niște lucruri. La întoarcere am găsit-o și eu pe țăta Marioara pe șosea, o lovise probabil o mașină. Vă închipuiți în ce situație mă găseam. Nu știam ce să fac. Mă gândeam că, dacă am să m-apuc eu să văd ce e cu ea, să anunț miliția", puteam să fiu învinuit. Așa... ce-mi trebuia mie belea pe cap, am lăsat-o acolo și am plecat acasă...

Și de data aceasta șoferul vorbea tot calm. Dar, ca și până acum, nu spunea adevărul. A recunoscut însă că primele declarații fuseseră nesincere. Suficient pentru a-l determina să mărturisească adevărul adevărat. Cercetările au stabilit vinovăția sa, iar el a fost nevoit să recunoască faptul că era autorul crimei.

Cum se petrecuseră faptele în realitate? Aici sunt, din nou, o sumedenie de amănunte, poate interesante. Toate au probat ipoteza noastră: victima nu fusese izbită de mașină. E vorba, desigur, de ipoteza pe care am prezentat-o de la bun început, dar al cărei fir nu l-am urmărit în toate detaliile, întrucât, repet, am considerat că altceva este esențial. Iar acest „esențial” a fost intervenția plutonierului Petre. Lui i s-a datorat în mare măsură elucidarea operativă a cazului. Veți întreba, desigur, de unde știa plutonierul că șoferul băuse la restaurantul ”Dunărea” cu două femei?... (dintre care una era chiar victima, țăța Marioara)... Cum ceea ce relatez nu este o povestire-foileton care să pună enigme cu intenția de a le dezlega în fragmentele următoare, iată ce s-a petrecut la sediul organului de miliție în dimineața zilei respective, adică la câteva ore după comiterea faptei. Și iată, de fapt, și cam cum s-ar încheia cazul pe care îl relatez:

...Ora șapte. Plutonierul Petre P., subofițer control-teren, raportează șefului de organ.

— ... Ca problemă deosebită am avut o situație cu un șofer. Era cam băut, la „Dunărea”, cu două femei... I-am spus însă ospătarului să nu-l mai servească și nu l-a mai servit.

— La ce oră?

— Aproape de douăsprezece noaptea.

— Îl cunoști pe șofer?

— Da.

— Îl ții bine minte?

— Da.

— Atunci mergem imediat împreună la Lița, să vedem cum stau tovarășii acolo cu cercetările. După aceea vei primi noi însărcinări.

...După aceea – se înțelege – plutonierul Petre P. a primit felicitări pentru conștiinciozitate în executarea serviciului. Amănuntul pe care el nu-l trecuse cu vederea în timp ce-și executa serviciul se dovedise a fi esențial.

Mihu Neagu
O vorba spusă la timp

Omul care pândea la răspântie părea un răuvoitor care pune la cale o fărădelege și încearcă să-și ascundă intențiile. Șeful postului, plutonierul Alexandru St. îl cunoștea bine; era un om cumsecade. Ce voia să facă acum? Era greu de ghicit: I.O. stătea lângă un pom, îi râcăia, cu unghia, coaja și nu lăsa din ochi partea de dincolo a drumului. După un timp, se opri și așteptă. Dinspre locul pe care nu-l scăpase din privire venea B.A. (Pentru șeful de post lucrurile se limpeziseră). Când B.A. ajunse și-l văzu pe I.O. întoarse ostentativ capul.

— N-ai curaj să privești omul în față, a?

— De ce să n-am, răspunse B.A. privindu-l, cu ochi mari, țepeni.

Subofițerul ajunse lângă ei.

— Mi se pare că amândoi nu prea sunteți serioși. Ce v-a găsit acum?

— Nu vedeți că mă pândește cu beldia în drumul mare...

— Cin' te-a pândit, mă, cin', te-a pândit? Și-acu, ești gură mare? Da' ce mi-ai zis atunci, nu spui, aia n-ai curaj să spui?

— Eu zic să nu mai spună nimeni nimic și să mergem până la post. Discutăm acolo, e mai multă liniște...

Oamenii merseră cu subofițerul la postul de miliție. Pe drum mai încercaseră să se sfădească, dar șeful de post nu-i mai luase în seamă. Subofițerul le oferă câte un scaun, îi mai lăsă câteva minute să se liniștească și se așeză și el.

— Mi se pare că tot de la gâlceava de-atunci v-apucarăți și astăzi.

— Da' ce, eu eram atunci de vină? Se dezvinovăți I.O.

— Nu știu cine era atunci de vină, dar acum cine a stat la pândă și-a vrut să sară la bătaie?

— Nu l-am bătut...

— Păi ai tu zile să mă bați pe mine? sări ca ars B.A.

— Eu nu știu dacă n-ai fi sărit să-l bați, se adresă șeful de post lui I.O. apoi către B.A.: nu știu nici dacă are zile să te bată... Dar dacă așa vedeți voi lucrurile, cu siguranță că vă pierdeți mințile, oameni în toată firea, și cine știe ce mai ieșea. Vă dați seama ce faceți? Ce urmări poate

avea comportarea voastră? Hai să vedem...

Şeful de post luă Codul penal şi începu să le citească, tâlmăcind în prevederi de lege cele ce se petrecuseră între ei şi, îndeosebi, ceea ce ar fi putut să se petreacă. Oamenii ascultau tăcuţi vorbele şefului de post ce se aşezau grele peste gândurile lor.

...După o săptămână i-a întâlnit pe amândoi.

— Să trăiţi!

— Şi dumneavoastră. Cum e?

— Cum să fie, ca la-nceput.

— Cum adică?

— Păi, nu ştiţi? N-am fost noi cei mai buni prieteni?!...

George Năstase
Întrebarea era: cum?

Se întorcea de la şedinţă puţin îngândurat. În suflet îi stăruia o bucurie anume, bucuria pe care o simţi când realizezi ceva, când ţi se spune că ai procedat bine în munca pe care ai desfăşurat-o. Citise în ochii celorlalţi că rezultatele obţinute de el îi bucurau şi pe ei. Şi tot aşa de limpede citise şi dorinţa lor de a afla cum anume muncise el, ofiţerul Tănase S. Mai ales fusese evidenţiat pentru faptul că reuşise împreună cu ofiţerii şi subofiţerii din subordine să reducă simţitor numărul infracţiunilor cu autori necunoscuţi. Îi ceruseră să vorbească despre metodele

întrebuințate. Știa: după felul în care i se ceruse acest lucru, toți se așteptaseră să-l audă vorbind de cine știe ce metode deosebite. Dar, după cum i se părea acum, nu izbutise să spună ce ar fi trebuit. Spusese câteva generalități. Respectase întocmai ordinele și instrucțiunile, se străduise să cunoască toate evenimentele petrecute în raza organului, chiar și pe cele mai... neînsemnate, și apoi își îndrumase subordonații pas cu pas, controlându-i la timp. Asta spusese. Dar cum muncise, de fapt, cum izbutise să-și cunoască oamenii cu care lucra nu se putuse deduce din relatarea aceea. Până la ședință, de fapt, nici nu se gândise la așa ceva. Și trebuia. Omul muncește, pune suflet, ajută pe unul, pe altul, dar din când în când trebuie să se mai uite înapoi, nu numai la ce a realizat, ci și cum a realizat. Deci, întrebarea la care ar fi trebuit să răspundă era: *cum?*

...Era noapte, lucrase până târziu la birou. Tocmai când se pregătea să plece spre casă, cineva bătuse în ușă.

— Da! Intră...

Căpitanul Iancu C. raportase concis:

— Tovarășe colonel, acum o oră a fost descoperită o nouă spargere la C.F.R. Triaj. La un vagon din garnitura de Brașov, la verificarea făcută de către echipa de control s-a constatat plomba ruptă, cârligul vamal scos din dispozitivul său, iar ușa vagonului trasă lateral. Vagonul este încărcat cu băuturi alcoolice. S-au sustras...

— Ați întreprins ceva până acum? îl întrerupse colonelul.

— Da. Am ordonat plutonierului-major Ion D. să verifice când a sosit vagonul în triaj și după cât timp s-a executat verificarea de către echipa de control.

— Altceva?...

— Din cercetările efectuate la celelalte spargerî a reieșit că vagoanele sosesc violate, iar unele spargerî se săvârșesc după plecarea garniturilor din triaj. M-am gândit să vedem cum își fac datoria echipele de control C.F.R., dacă nu cumva acestea, uneori, fac verificări... din birou, dacă nu întârzie cu verificarea vagoanelor, timp în care se pot produce spargerile la vagoanele de marfă.

— E bine. Vă deplasați chiar acum la fața locului și verificați totul. Rezultatul mi-l raportați mâine dimineață, la ora șase. Ne întâlnim la postul de miliție Triaj.

A adormit târziu în noaptea aceea. A întocmit în minte planul de măsuri pentru prinderea infractorilor. Chiar dacă infractorii nu erau din Ploiești și spargerile nu se produceau pe teritoriul de care răspundea postul Triaj, trebuia verificat totul cu atenție.

A doua zi, la postul de miliție T.F. Triaj, atât căpitanul Iancu C. cât și plutonierul-major Ion D. s-au grăbit să-i raporteze:

— Am verificat totul, dar n-am constatat nimic deosebit. Concluzia noastră este că și de data

aceasta vagonul a sosit violat. Am și sesizat organul de miliție Brașov.

Trebuia să se convingă personal de realitate. În aceeași zi, împreună cu locotenent-colonelul Ion M., a întocmit planul de acțiune, în care au fost prevăzute principalele măsuri: intensificarea serviciului de patrulare, un instructaj special al paznicilor civili și controlul permanent al acestora, verificarea tuturor vagoanelor de marfă la sosirea și plecarea din triaj, sub directa supraveghere a unui lucrător de miliție. Unele puncte ale planului se refereau la colaborarea cu organele de miliție limitrofe.

Timp de zece zile n-au mai fost comise alte infracțiuni, ca și cum infractorul ar fi simțit că e în pericol.

Pentru ofițerul Tănase S., sectorul T.F. Continua să constituie punctul numărul unu, în carnetul său cu sarcini zilnice. „Control de noapte în sectorul X, verificarea rapoartelor întocmite de patrule, discuții cu personalul din conducerea stației C.F.R.”...

În a unsprezecea zi, șeful postului, plutonierul-major Ion D. a raportat că un paznic a descoperit în triaj, ascunse într-o groapă, 16 sticle cu vermut.

— Și ce măsuri ați luat?

— Am verificat toate vagoanele, dar nu am constatat nicio spargere.

— Și atunci de unde au apărut sticlele?

— Mai înainte, însă, continuă plutonierul-major, ca și cum n-ar fi auzit întrebarea, în jurul orei două, paznicul, în timp ce supraveghea o garnitură ce urma să iasă din triaj, l-a găsit pe G. M. Căutând o bucată de tablă și niște cuie, cu care voia să repare peretele lateral defect al unui vagon. Ca niciodată, acesta s-a grăbit să-i ceară sprijin paznicului pentru a repara defecțiunea. „Așa l-am găsit, nu poate să iasă din triaj, cu spărtură în perete” , a motivat G. M.

— Dumneavoastră ați fost la fața locului?

— Pe G. M. Îl cunosc de mulți ani. E un om cinstit, tovarășe colonel.

— Eu nu zic altfel, dar trebuie să verificăm.

După două ore, căpitanul Iancu C. se prezentase cu rezultatele de la laborator: amprente de pe sticle corespundeau cu ale lui G. M.

— Deci se pare că firul a fost găsit. Ați făcut percheziția domiciliară?

— Nu!

— Ce mai așteptați?

În primele zile ale anchetei au fost stabiliți încă alți patru infractori, care „operau” împreună. Rând pe rând, pe baza probelor administrate, aceștia au recunoscut toate spargerile pe care le-au săvârșit în triaj.

*

Când întocmise raportul de activitate, în vederea ședinței de analiză, ofițerul Tănase S. Își dăduse seama că oamenii au crescut, că munca lor este

alta acum... Descoperirea infractorilor din triaj a constituit o lecție destul de usturătoare pentru căpitanul Iancu C. și plutonierul-major Ion D. ajutorul dat de comuniști, îndrumarea zilnică din partea conducerii organului i-a făcut, atât pe ei, cât și pe ceilalți lucrători să-și perfecționeze stilul de muncă. Nu au trecut nici două luni și plutonierul-major Ion D. împreună cu plutonierul Ion S. au prins asupra faptului câțiva infractori care furau mărfuri din vagoane în timpul mersului.

În triaj nu au mai fost săvârșite spargerii, tot mai puține infracțiuni sunt săvârșite acum în oraș și mai puține sunt cele care au rămas cu autori necunoscuți. Dar în obținerea acestor succese, ofițerul Tănase S. n-a fost singur.

Zâmbi... „Toate acestea, povestite, ar fi convins și mai mult și ar fi vorbit și de metodele mele” , își spuse.

Constantin Preda
Cineva a văzut, totuși

El, Ștefan, număra zilele de când fusese arestat pentru infracțiunea de omor. Trecuse un an, trecuseră încă patru luni și începuseră să treacă și zilele celei de-a cincea. Treceau greu, erau lungi; chinuitor de lungi, îmbibate de amar. Le spusese la toți, câți îl întrebaseră, că se face o nedreptate, că e nevinovat. Câți îl ascultaseră, oare?

Îi rămăsese un licăr de speranță. Fusese judecat de tribunalul județean, dosarul fusese respins din cauza lipsei unor probe concludente, care să-i dovedească vinovăția. Procuratura făcuse recurs la Tribunalul Suprem și, de acolo, dosarul fusese retrimis la Cluj, pentru completarea cercetărilor. Și el, Ștefan, tocmai de aceea încă spera că există dreptate, că va fi descoperit adevăratul vinovat.

El, Ștefan, avea vina lui. Se îmbătase în bufetul din sat și începuse cearta pentru un fleac. Prietenii, comesenii, tineri ca și el, se împărțiseră în două tabere. Cearta continuase în drum, ajunseseră la bătaie, smulseseră și niște pari din garduri și, de când era arestat, tot încercase să înțeleagă cum și de ce ajunseseră până acolo. Știa că se înjuraseră, că se îmbrânciseră, se mai și loviseră dar... Dar până la crimă nu știa cum se ajunsese.

Se despărțiseră, plecaseră spre case, se apropia miezul nopții. Vasile rămăsese să doarmă la un prieten, de fapt, la fratele iubitei sale. Acolo, în casă, la lumină, văzuseră că Vasile e lovit în cap, deasupra urechii, și că părul îi este încleiat de sânge. Se spălase apoi și se culcase. Iar dimineața intrase în comă. A murit peste două ore la dispensar. La cercetări, trei dintre cele opt persoane care fuseseră lângă Vasile, când era în comă, au spus că l-au auzit pe muribund pronunțând numele lui Ștefan. Mai erau doi martori care spuneau că l-au văzut pe Ștefan cu

parul în mână mergând spre Vasile și că au auzit apoi lovituri înfundate.

Au auzit. Ștefan s-a tot întrebat, de când e arestat, ce-au auzit? Poate că au auzit lovituri chiar. Dar de văzut, n-a văzut, oare, nimeni cine l-a lovit pe Vasile? Pentru că martorii au spus că *au auzit* loviturile pe care el, Ștefan, le-ar fi dat lui Vasile în cap. Și din nou se întreba: n-o fi văzut, totuși, nimeni, cine l-a lovit pe Vasile?

El, Ștefan, nădăjduia. Nu știa că dosarul fusese preluat de un alt procuror, Alexandru C. nu știa că de la inspectoratul județean de miliție sprijineau adâncirea cercetărilor ofițerii Ioan R. și Gavril G. Dar nădăjduia că cineva avea să-i dovedească nevinovăția.

În dosar rămăsese nelămurit un lucru. O anonimă, primită după arestarea lui Ștefan, atrăgea atenția că autorul crimei nu este acesta, ci un anume B. Toate acestea n-au fost luate în seamă însă, pentru că pe B. nimeni nu-l văzuse la locul încăierării. Reaudierea martorilor, noi investigații, dar și elucidarea celor semnalate în anonimă au fost punctul de plecare în recercetarea cazului de către procuror și cei doi ofițeri de miliție cărora li s-a încredințat dosarul.

Și iată că unul dintre cetățenii cu care se stă de vorbă povestește:

— Eu am scris anonima. Și știți de ce? Pentru că am auzit oamenii vorbind în bufet că un tânăr, Onaca îl cheamă, acum e plecat, l-ar fi văzut pe B.

lovindu-l pe Vasile în cap.

Un sătean din Iuriul de Câmpie confirmă că și lui i-a povestit Onaca acestea la un pahar cu vin, așteptând autobuzul, când pleca la armată. Despre B. oamenii spun că, dacă bea un pahar, e pornit pe bătaie. Dar nu pe față. Lovește pe la spate și dispăre. O meteahnă a lui, dar pentru aceasta satul i-a prins frica.

Ofițerul Gavril G. pleacă la Botoșani, unde Onaca își face serviciul militar. Îl găsește, îl ascultă.

— Fusesem la film, povestește Onaca. Apoi condusesem o fată până acasă. Pe la unsprezece seara am plecat de la ea, am trecut pe lângă încăierarea aceea, i-am ocolit, mi-am văzut de drum. L-am văzut pe Vasile venind după mine, credea poate că e unul din prietenii săi. Am ajuns la pod. De-acolo, am luat-o la dreapta. Vasile a văzut că eu eram, și nu cel care credea el. A plecat înapoi. Atunci l-am văzut pe B. E tractorist. S-a dus la tractor, a luat un levier și s-a luat după Vasile. A trecut pe sub un bec aprins și l-am văzut bine. M-am ascuns în șanț. B. și-a, dezbrăcat haina la poarta Anei S., apoi, din câțiva pași, l-a ajuns pe Vasile. L-a lovit cu levierul în cap, pe la spate. Vasile a căzut, iar B. s-a dus, și-a luat haina și a dispărut spre casă.

Onaca devine martorul principal. Spusele lui trebuie întărite, însă. Fata confirmă că tânărul plecase de la ea la ora unsprezece. O femeie,

Maria, l-a văzut apoi trecând pe strada unde avea loc încăierarea și l-a întrebat: „Tu ești, Uțule?” „Nu, eu sunt Onaca,” i-a răspuns tânărul. „Bine, atunci.” Se mai adaugă și alți martori. Ana S., fiul ei, Mihai, și un tânăr, Liviu, declară că B. l-a amenințat într-una din zile: „Dacă ați văzut ceva, mai bine să tăceți, atâta vă spun!”

Anchetatorii fac un experiment judiciar. Vor să se convingă dacă din locul unde a stat Onaca ascuns, se puteau vedea cele ce s-au petrecut. Da, se vedea bine totul. De ce n-a declarat până acum? La această întrebare, Onaca a răspuns că de teamă. B. era temut de tot satul. Vreo douăzeci de oameni fuseseră loviți și vătămați grav de către el. Se împăcaseră în schimbul unor sume de bani. Cu unii ajunsese și la judecată, dar reclamanții renunțaseră tot în schimbul unor sume de bani. Pe Vasile, B. avea pică, deoarece depusese mărturie împotriva lui într-un astfel de proces.

B. este arestat, iar Ștefan este pus, în sfârșit, în libertate.

După câteva zile, B. recunoaște totul. Această recunoaștere prezenta o importanță deosebită pentru instanță. De aceea, pentru a nu se pune sub semnul întrebării obiectivitatea ei, declarația o dă în fața unui ofițer care nu a participat la anchetarea cauzei. Apoi declară aceleași lucruri, mult mai amănunțit însă, în fața procurorului județean Iuliu A., care nu cunoștea, până atunci, nimic din cele petrecute.

Urmează încercările lui B. de a ieși, și de data aceasta, basma curată. Cere să fie confruntat cu martorii. Ana S. spune că ea are șapte copii, care n-ar vrea să-i rămână fără tată, așa că... nu a văzut nimic. Fiul său, Mihai, nu mai recunoaște cele declarate. B. insistă să fie confruntat și cu Onaca Acesta își menține, însă, declarația.

Câteva probe, susținute prin martori, căzuseră. La proces, B. neagă totul, spunând că declarațiile i-au fost luate cu forța de către milițieni și procurorul Alexandru C., că el, în tot timpul scandalului, a stat acasă.

— Pe mine mă cunoști? îl întreabă procurorul de sedință.

— Nu, nu v-am văzut niciodată.

B. a uitat că acesta este procurorul în fața căruia a dat cea mai completă declarație.

Tot în timpul procesului, B. pune o întrebare martorului Onaca.

— Dacă a fost, într-adevăr, acolo, să spună Onaca, i-a văzut pe cei doi paznici care stăteau pe pod?

— Dar tu de unde știi că pe pod erau paznicii? îl întreabă președintele completului de judecată.

— Păi eram acolo și i-am văzut, răspunde B.

Se încurca în propriile-i declarații, devenind, fără să vrea, un fel de martor al acuzării.

...Gândul mă duce din nou la cei care l-au acuzat și l-au arestat, cu atâta ușurință, pe Ștefan. Oare ce sentiment vor fi încercând ei

acum, când cunosc întreaga poveste a crimei?

Constantin Preda
Urme în ploaie

Cei trei oameni de pe bancheta din spate fumau. În dreapta stătea locotenentul-major Mugur, de la judiciar. Lângă el, un ofițer de la tehnico-științific, iar în stânga, Mustață.

Căpitanul Rotaru ocupase locul din față, lângă șofer. Privea asfaltul ud ce parcă curgea pe sub mașină. Îi stăruia încă în nări mirosul înțepător de antiseptice din camera de urgențe a spitalului. Trecuseră mai întâi pe acolo. Speraseră să afle ceva de la victimă, dar accidentatul nu putuse vorbi. Rotaru îi cercetase buletinul de identitate găsit de medici în buzunarul hainei, apoi își notase în carnet: Breazu Ion, comuna Avrig, satul Bradu, 50 de ani.

Rotaru întoarse capul spre bancheta din spate și-l privi pe Mustață. O clipă doar, pentru că după asta urmări mai departe derularea șoselei. „Să fie el vinovatul?” în minte îi reveni scena sosirii lui Mustață la miliție. Se prezentase la ofițerul de serviciu, îi spusese despre ce-i vorba, iar acesta îi zise să bage autocamionul în curte. Apoi îl condusesese în biroul locotenentului Pandele. Căpitanul Rotaru făcuse mai întâi o cercetare sumară a mașinii și abia după aceea se dusesese în biroul lui Pandele.

— Altceva... nimic? îl întreba locotenentul Pandele pe Mustață, în clipa în care intrase Rotaru în birou.

— Povestiți totul de la început, intervenise căpitanul.

Mustață își frecase în mâini șapca, căutându-și cuvintele.

Apoi începuse să povestească:

— Veneam de la Avrig, cu mașina. Ploua ca și acum. Era întuneric. Am trecut de Bradu și aproape de Veștem am zărit ceva în marginea șoselei. Când m-am apropiat, am văzut căruța răsturnată și calul culcat. Am oprit și am coborât. Căruța era stricată, calul – mort. Omul părea și el mort. Era plin de sânge. Stătea așa, ca pe scaun, rezemat de niște saci cu fân. Am pus mâna pe el, era cald. A gemut încet. Am strigat la el, l-am întrebat ce-i, nu mi-a răspuns. L-am urcat în mașină și-am venit cu el la Sibiu. M-am dus direct la spital, iar de acolo am venit repede la miliție, să vă anunț. Asta e tot...

— Da? Atunci Spuneți-mi de ce-i lovită mașina în bara de protecție? sărise căpitanul.

— Mașina mea? Nu există. Lucrez de doi ani pe ea, dar n-am lovit-o niciodată, răspunsese șoferul, ridicându-se în picioare.

— Să mergem s-o vedem.

Au coborât în curte, unde era tras autocamionul. Se cunoștea că bara de protecție fusese lovită și apoi îndreptată...

„Să fie oare nevinovat Mustață?” se întrebă din nou Rotam.

Vom vedea ce vor zice probele...

Se mai uită o dată în spate. Tăceau toți, adânciți fiecare în gândurile lui.

„Breazu venea probabil, la târg, la Sibiu, socoti Rotaru în gând. Ca să ajungă la ora șapte, a plecat din Bradu la cinci. Accidentul s-a produs la jumătatea distanței, deci pe la ora șase. Când ne vom întoarce, trebuie să ne oprim la postul de control de la barieră și să identificăm toate mașinile care au intrat în oraș, între șase și șapte...”

Curând ajunseră. Coborâră din mașină și priviră urmele accidentului ce se petrecuse cu trei ore înainte. Cercetară fiecare obiect, fiecare urmă; luară probe din vopseaua albă rămasă de la izbitură pe roțile căruței, fotografiară, făcură schițe, măsurară. Îl chemară apoi pe șoferul Mustață și-l întrebară în ce loc oprise mașina.

— Cam acolo, arătă Mustață. Căruța răsturnată am văzut-o mai de departe. Abia când am trecut pe lângă ea, mi-am dat seama, însă, că-i vorba de un accident. Am oprit imediat. Cât să mai fi mers: vreo zece, cincisprezece metri. Deci, cam acolo...

Ofițerii se duseră din nou lângă căruță. Rafurile roților din spate erau îndoite, iar pe asfalt luceau dărele pe unde se târâseră împinse de mașină. O izbitură atât de puternică nu putuse fi dată decât de un autocamion în plină viteză. Bara de

protecție a acestuia trebuie să fi fost vopsită în alb și așezată la înălțimea inimii căruței, pe care o lovise în jumătatea de jos. Pe șosea, în dreptul căruței, picături de ulei se prelingeau, împreună cu apa de ploaie, spre șanț.

Lui Rotaru îi reveni în minte chipul victimei. „Ce cruzime, își zise. Șoferul a oprit – o spun picăturile de ulei. A luat deci cunoștință de accident și totuși a fugit. Mai mult: poate chiar el l-a așezat pe Breazu pe saci, în marginea șanțului. Cum nu s-a cutremurat lăsând în drum un muribund?”

Privi către locotenentul-major Mugur. Acesta părea și el tulburat. Căpitanul se aplecă și luă probe de ulei din cele două puncte ale șoselei. Pe urmă le așeză grijuliu în trusă. Mai aruncă o privire asupra locului și se duse din nou lângă Mugur.

— Asta e tot, vorbi Rotaru, ridicând din umeri. Ca de fiecare dată, algebră. Necunoscute. Bate-ți capul și află-l pe „x”. Își scoase batista și-și șterse fața stropită de ploaie.

Ajunseră la raion, la ora unsprezece. La postul de control de la barieră nu fusese înscrisă în registru, între orele cinci-șapte, nicio mașină. Milițianul intrase în serviciu la ora șapte, schimbându-l pe subofițerul Trăilă, despre care raportase că-l găsisese dormind. La ora șapte trecuse pe la barieră mașina lui Mustață. Era înregistrată.

Abia intrară în curtea miliției și Rotaru fu

întâmpinat de un sectorist.

— Îl cunoașteți pe negustorul de oglinzi din Piața Cibin? îl întreabă sectoristul. Zice că un cetățean din Avrig, venit la piață cu coșuri de nuiele, i-a povestit că mașina cu care a călătorit azi-dimineață a lovit o căruță. Știam că vă ocupați dumneavoastră de cazul acesta și am venit să vă spun...

După zece minute omul cu coșurile, chemat în biroul unei „Alimentare”, relatează că pe la ora cinci și jumătate plecaseră cu mașina din Avrig; el, încă doi băieți și o femeie. Bărbații urcaseră în camion și se acoperiseră cu prelată. Femeia a călătorit în cabină. Mașina mergea cu viteză și se bucurau că aveau să ajungă devreme la piață. Deodată, au simțit o izbitură. Mașina a oprit. Au așteptat câteva minute. Când au văzut că nu mai pleacă, au ieșit de sub prelată. Întâi au văzut căruța răsturnată. Șoferul și însoțitorul îl așezau pe căruțaș pe saci, în marginea șanțului. Întrebaseră ce s-a întâmplat și au dat să coboare. „Nimic, le-a răspuns șoferul. Nu l-am lovit noi, nu-l luăm. Ce, pe urmă să dau eu de dracu? Hai intrați sub prelată, că plecăm.” Și-au plecat. În marginea Sibiului au coborât.

— Pe șofer l-ați văzut bine? Cum arăta? îl întreabă Rotaru.

— L-am văzut, că-n marginea Sibiului, când ne-a dat jos, era aproape ziuă. Era așa, cam ca mine de înalt, rotund la obraz și îmbrăcat în haine

de culoare închisă. Celălalt, ajutorul, cam tot ca el, dar mai gras și nebărbierit.

— Despre mașină ce vă amintiți? Cum arăta?

— Păi... camion, știu eu?... Rotaru trebui să-l descoasă îndelung ca să afle că prelata nu era întinsă pe ramele de lemn. Dar altceva în legătură cu mașina omul nu-și mai amintea nimic.

Rotaru îl întrebase dacă știe numele însoțitorilor săi din Avrig. „Avrigul e mare și-ntins până departe, iar ei nu-s de seama mea.” Pe băieți îi știa după poreclă. Unul venise la Sibiu să-și întocmească o fișă medicală la policlinică, pentru a se angaja la uzină. Celălalt avea treburi pe la comisariat. Iar pe femeie n-o cunoștea, deși era tot din Avrig...

...Nici la policlinică și nici la Comisariatul militar nu găsi pe vreunul din cei doi tineri. Le află însă numele. Rotaru raportă comandantului și primi încuviințarea ca, împreună cu Mugur, să plece în comuna Avrig. Dar ceilalți doi bărbați, care călătoriseră cu autocamionul, nu cunoșteau nici numărul mașinii, nici pe femeia cu care veniseră împreună. Își aduseră însă aminte că femeia era îmbrăcată în recăl, un fel de haină de postav, lungă până la genunchi.

Cu flori albastre și roșii în jurul brâului. În mână avea o traistă cu pătrățele roșii și venea la Sibiu după cumpărături. Unul spunea că o auzise vorbind ceva și despre niște rude din Sibiu. Vârsta, după cum spuneau toți trei, să fi avut-o în

jur de cincizeci de ani.

Cei trei bărbați care călătoriseră în camion, când îl văzură pe Mustață, spuseră că nu acesta era șoferul care-i adusese la Sibiu.

Rotaru insistă zadarnic să afle amănunte. Niciunul dintre ei nu cunoștea mai mult.

Ultimul audiat salutase respectuos și părăsise biroul postului de miliție, trăgând parcă după el, spre sat, firul gândurilor lui Rotaru, care privea prin fereastra postului de miliție din Avrighi ploaia ce continua să cadă uniform, cernută mărunț. Seara se lăsa repede.

...Cu o jumătate de oră înainte se primise un telefon de la raion. Fuseseră verificate toate mașinile din Sibiu și fiecare autocamion, care prezentase urme de lovituri, fusese cercetat amănunțit, până se stabilise când și în ce împrejurări se produsese lovitura. Dar toată munca aceasta nu adusese nimic nou în descoperirea autorului accidentului. Nici aici, în sat, treburile nu merseseră mai bine. Fuseseră identificate toate femeile care plecaseră în ziua aceea la Sibiu, cu mașini de ocazie. Erau puține, doar opt, și toate probau cu martori că nu călătoriseră împreună cu cei trei bărbați și că nici nu luaseră cunoștință de accident. De altfel, nici vânzătorul de coșuri și nici ceilalți doi nu recunoscuseră în niciuna dintre ele pe femeia căutată.

În mintea lui Rotaru încolțiră noi întrebări. Pe necunoscută părea a nu o fi zărit nimeni în afară de cei trei cu care călătorise împreună. Dar dacă femeia nu se-ntorsese în sat? Dacă rămăsese undeva la Sibiu? Sau dacă plecase în altă parte? Unul din cei trei martori declarase că o auzise pe femeie vorbind despre niște rude din Sibiu. De aceea, Rotaru îi chemă la el pe subofițerii de la postul de miliție și le ordonă să se intereseze cine dintre locuitorii din Avrig are rude la Sibiu.

„Ei, Trăilă, Trăilă, îl muștră în gând căpitanul pe subofițer. De ai fi fost atent, mașina era înregistrată și totul ar fi fost mult mai simplu. Așa, mașina a intrat în Sibiu și...”

Tresări. Începu să învârtă manivela telefonului. Ceru să i se facă urgent legătura cu miliția. Îi răspunse locotenentul Pandele.

— Ascultă, Pandele, vorbi precipitat Rotaru. Cum de nu ne-am gândit până acum la treaba asta?... Verifică imediat situația mașinilor înregistrate la ieșiri, la toate posturile de control de la bariere și dă-mi rezultatul.

Îi explică lui Pandele că mașinile intrate în Sibiu prin bariera Făgăraș, între orele cinci-șapte, dar neînregistrate de sergentul Trăilă, trebuiau să apară undeva. Fie că erau din Sibiu, și atunci le-ar fi găsit deja la verificarea garajelor, fie că plecaseră mai departe, și atunci trebuiau să apară înregistrate la ieșirile prin celelalte bariere. Locotenentul Pandele trebuia să confrunte toate

registrele posturilor de control și să depisteze mașinile care sunt înregistrate la „ieșiri” dar nu apar, ca intrate, nicăieri.

— Confruntă și cu intrările din zilele anterioare accidentului, ca să le poți exclude pe cele care au staționat câteva zile în Sibiu și care apar deci, înregistrate, doar la „ieșiri”. Aștept rezultatul. Alo! mai verificați și atelierele de reparații. Poate mașina infractorului se găsește cumva pe acolo...

Se făcuse ora patru după-amiază. Prin telefon i se comunică lui Rotaru că toate mașinile fuseseră controlate, dar niciuna nu putea fi cea care a săvârșit accidentul. Analiza chimică a vopselei găsită pe roțile căruței arăta însă că aceasta era identică cu cea de pe bara de protecție a mașinii lui Mustață. Bara de protecție de la autocamionul acestuia era lovită. Aceste două probe duceau spre Mustață. Rotaru știa, însă, că ele nu pot constitui dovezi sigure, căci puteau fi tot atât de bine și simple coincidențe. S-ar fi putut, de pildă, ca mașina lui Mustață să fi fost vopsită cu aceeași vopsea și în același atelier o dată cu alte mașini. Despre lovitura de pe bara de protecție, Mustață spunea că nu știe nimic. Poate mințea, dar poate spunea adevărul. Cercetările trebuiau continuate atât în direcția stabilirii vinovăției sau nevinovăției acestuia, cât și spre identificarea altor șoferi care ar fi putut produce accidentul.

Comunicarea despre verificarea registrelor de la bariere, pe care o aștepta de la locotenentul Pandele, întârzia. Rotaru se gândi că cercetările vor trebui extinse. Mai întâi trebuiau controlate mașinile întreprinderilor mai mari, deoarece mai ales acestea se deplasează în afara raioanelor respective. Vor începe, desigur, cu cele din Făgăraș, pentru că dintr-acolo venea mașina care a săvârșit accidentul.

Începu să aștearnă pe hârtie un proiect de plan pentru extinderea cercetărilor. Abia scrise două rânduri și fu întrerupt. În birou intră ajutorul șefului de post din Avrig. Acesta colindase toată ziua pe la casele din marginea comunei, întrebându-i pe toți cine are rude la Sibiu. Îi raportă lui Rotaru că în acest fel reușise să o găsească pe femeia căutată.

Fu chemată în birou. Era o femeie bolnavă, uscățivă, cu vederea redusă și pe deasupra, după cum spunea șeful de post, și pocăită.

Rotaru o pofti pe scaun. Insuccesele celor două zile de cercetări îi întunecaseră chipul. Își dădu seama că, într-o discuție rece, bătrâna n-ar fi spus mare lucru.

— Ieri ai avut treburi la Sibiu, măicuță, așa-i?

— Așa-i.

Bătrâna își strânse sub barbă nodul broboadei.

Rotaru își aprinse o țigară și trase adânc în piept. O privea pe bătrână și încerca să găsească o vorbă potrivită pentru început. „De-ai ști cât te-am

căutat, mătușă, îi vorbi el în gând. De-ai ști câtă nevoie avem de mărturia dumitale...”

— Te-ai supărat, se pare, că te-am chemat până aici, așa-i? o întrebă Rotaru cu voce blândă.

— Nu, maică. Da’ eu n-am văzut nimic, să știi. Că mă întrebă tovarășu’ subofițer și tot așa-i spusei. Ce, am eu vreo vină?

— Suntem tare necăjiți, măicuță. Un ticălos a lovit cu mașina un om. L-a omorât aproape.

Femeia însă nu văzuse nimic. Își amintea că șoferul și cu ajutorul lui se dăduseră, o dată, jos. „Să mă ierți matale, dar am zis că... s-or fi dus și ei ca oamenii, deh”. Aflase de accident abia în marginea Sibiului, când coborâse și plecase pe jos cu cei trei bărbați. Ei îi spusese că mașina lovește un om și-l omorâse.

— Ți-i aduci aminte pe șofer și pe celălalt, ajutorul lui? Cum arătau?

— Știu eu? Cum s-arate? Doi oameni, așa ca toți oamenii...

— Nu-s ca toți oamenii, măicuță. L-au lovit pe căruțaș și în loc să-l ducă la spital, l-au lăsat să moară în drum, iar ei au fugit. Măcar de-am ști de unde veneau și încotro se duceau.

— Păi... mergeau la Sibiu.

— Ești sigură că nu mergeau mai departe? I-ai auzit vorbind, spunând ceva despre Sibiu?

— Nu i-am auzit. Da’ zic și eu. Că toate mașinile care trec încolo, la Sibiu se duc.

Rotaru își aprinse o nouă țigară. Trebuia să aibă

răbdare.

— Nu așa, măicuță. Eu te rog să-ți aduci aminte tot ce-au vorbit... Oricе vorbă pe care au spus-o ne interesează. Înțelegi, măicuță?

Femeia își desfăcu nodul broboadei și-l legă iar la loc.

— Înțeleg, maică, înțeleg. Dar dacă m-a luat somnul, n-am mai auzit ce-au vorbit.

— Poate-ți aduci aminte ce-au zis când te-ai urcat în mașină, sau mai târziu, după ce-au lovit căruța... Sau poate când i-ați dat banii...

Bătrâna nu-și mai amintea însă nimic altceva.

Ofițerul o urmări cu privirea și, după ce ușa se închise, rămase cu ochii ațintiți spre mânerul încremenit. Câte speranțe își puseseră în relatările acestei femei, iar ea, iată, știa mai puțin decât aflase de la ceilalți trei călători. Una din piste de cercetare se terminase. Rămânea cealaltă, mai grea, mai anevoioasă, mai nesigură: a extinderii cercetărilor în afara raionului. „În afara raionului, da, dar unde?”

În clipa aceea sună telefonul. În receptor se auzi vocea locotenentului Pandele. Confruntase registrele de barieră și identificase opt autocamioane care apăreau la „ieșiri”, dar nu fuseseră înregistrate la intrări. Dintre acestea, cinci erau din orașul Sibiu, celelalte trei intraseră, probabil, prin bariera unde fusese de serviciu subofițerul Trăilă, îi dictă lui Rotaru numerele celor trei mașini: una avea număr de București,

iar două de Braşov. Se interesase la regiune şi primise răspuns că unul dintre autocamioane aparţinea uzinelor „Tractorul”. Celălalt era al autobazei I.R.T.A. din Făgăraş. De asemenea, îi mai raportă că bara de protecţie a autocamionului lui Mustaţa fusese lovită cu o lună în urmă de către alt şofer, care lucrase pe maşină în timpul cât Mustaţa fusese în concediu.

Rotaru puse receptorul în furcă şi, cu hârtia în mână, se îndreptă spre uşă. Când o deschise, o zări pe bătrână. Venea, zâmbind, către el.

— Maică, ştii ceva? vorbi bătrâna, ducându-şi din nou mâna la colţul broboadei.

— Spune, măicuţă, spune, îi zise Rotaru, zâmbindu-i.

— Mi-am adus aminte, maică. Uite, acum, pe drum. Parcă a zis şoferul, când a vorbit cu celălalt, că şi-a uitat pachetul cu mâncare la Făgăraş... „Şi cu banii de la ăştia o să cumpăr altă mâncare din Sibiu”, aşa a zis.

— Măicuţă, n-o fi zis la... garaj?

— O fi zis, maică, o fi zis şi n-oi fi înţeles. Da' eu Garaşu' nu ştiu pe unde o fi. Făgăraşu' ştiu, că am un fecior însurat acolo...

Dimineaţa celei de a treia zi îl găsi pe căpitanul Rotaru în Făgăraş. Venise împreună cu locotenentul-major Mugur. Prima cercetare o făcură la autobaza I.R.T.A. Directorul le puse la dispoziţie registrul de ieşire a maşinilor.

În partea de jos a unei file găsiră înregistrat

autocamionul „Steagul Roșu” cu nr 43805 BV, care plecase după marfă, miercuri dimineața, în direcția Sibiu-Mediaș. Un scurt calcul al raportului dintre distanță și viteza de mers duse la concluzia că mașina trecuse cam pe la ora șase prin Veștem. Era, totuși, aceasta mașina care săvârșise accidentul? Merșeră la garaj s-o vadă. Cu câteva minute înainte, autocamionul plecase, însă, în cursă spre Brașov, condus de același șofer cu care circulase miercuri: V.T. Ajutorul acestuia rămăsese la garaj. Îl chemară. Recunoscui de la început.

— Eu n-am fost la volan, așa că pot să vă spun totul, vorbi el, când fu întrebat. Ploua tare de tot, farurile luminau cam slab, noi mergeam cu viteză, căruța n-avea felinar și... Asta e. Acum, a plecat. Eu am rămas, că sunt în echipa de fotbal și după masă avem meci.

Șeful de garaj începu să-și ceară scuze că n-a comunicat la miliție atunci când a observat că mașina este lovită în bara de protecție. V.T. îl asigurase însă că n-a accidentat pe nimeni și că repară el mașina. „De ce să mai fiu chemat și pe la miliție pentru o nimica toată?” îi zisese V.T. șefului de garaj.

Din Făgăraș zbură spre miliția din Sibiu un mesaj telefonic: „Urmăriți mașina cu nr. 43805 BV...”

Rotaru și Mugur își mai notară câteva date

despre V.T. și plecară pe urmele lui. Pe drum opreau mașinile care veneau dinspre Brașov și-i întrebau pe șoferi dacă s-au întâlnit cumva cu un „S.R.” Erau pe urmele lui și se părea că distanța ce-i despărțea devenea din ce în ce mai mică.

În marginea Perșanilor, însă, găsiră mașina abandonată. Lângă ea staționa un alt camion, de la aceeași autobază. Șoferul acesteia spuse că l-a găsit pe V.T. aici, în pană. L-a rugat să-l aștepte puțin și a plecat cu o mașină de ocazie spre sat, dar nu s-a mai întors.

— Iar eu, acum, ce să fac? Cu două mașini nu pot pleca și nici s-o las aici pe a lui nu pot, că-i tot a noastră, a bazei...

Cei doi ofițeri mai zăboviră în sat până obținură legătura telefonică cu autobaza. După ce comunicară situația, plecară mai departe spre Brașov. Știau că V.T. este din Băicoi și bănuiau că într-acolo fugise. De mers, avea cu ce merge, doar pe șoseaua aceasta circulau destule mașini, iar șoferii se-ajută întotdeauna unul pe altul. De la Brașov urcară la Predeal, apoi coborâră prin Sinaia, iar spre seară ajunseră la Băicoi.

Găsiră strada, identificară casa. În curte trebăluia o femeie mărunțică. O chemară la poartă.

— Cine locuiește aici? O întrebă.

— Eu... Noi... răspunse femeia, neînțelegând despre ce-i vorba.

— Bărbatul e acasă?

— Da. Mai acu' a picat. Mănâncă. Să-l chem.

— Nu. Mergem în casă.

Intrară. Când îi văzu, V.T. tresări. Se uită pe fereastră, apoi se ridică încet în picioare.

— Domnule, da' m-ați prins, domnule! Nu credeam c-o să veniți aici...

Îl priviră indignați. Ai fi putut zice că este așa cum spusese bătrâna, „un om ca toți oamenii”. Doar ochii îi licăreau vulpește, iar fața lui era plină de ură.

„Față de cine? Față de ce?” se întrebă Rotaru. Ar fi vrut să-i pătrundă gândurile, să știe cum își judecă greșeala.

— Ei, acum stai jos și mănâncă, îi spuse Rotaru.

V.T. încercă să mănânce, dar nu mai putu. Se ridică din nou în picioare.

— Mă luați chiar acum?

— Da...

Femeia stătea cu mâna la gură și nu pricepea ce se petrece.

— Dar ce-a făcut, tovarășe? Ce-ai făcut, mă? întrebă ea. E ceva rău?

— Las' c-o să-ți spun altă dată, răspunse bărbatul. Dă-mi un pachet cu rufe curate. Și... Și dac-o să stau mai mult, ai grijă de copii...

Femeia începu să plângă, udând cu lacrimi pachetul pe care nu reușea să-l lege cu sfoară.

— A... a murit? îl întrebă V.T. pe Rotaru.

— Nu. N-a murit. E în spital, o să scape. Dar nu trebuia să-l lași în drum și să fugi...

Constantin Preda
Cocora

Locotenent-colonelului Dumitru T.

Cred că am procedat bine. S-ar putea ca alții să mă judece, să mă învinuiască. E adevărat, am ezitat, am dat telefon și la București. Dar sunt convins că am luat o hotărâre justă.

Cocora a avut norocul să mă întâlnească a patra oară. Stă pe scaunul din fața biroului meu și se uită afară, departe, prin fereastră. În stânga mea, ofițerul de la judiciar și cel de la circulație își pendulează privirile între mine și el. Eu, ca și Cocora, tac și încerc să-i întâlnesc gândurile.

Prima dată ne-am întâlnit acum unsprezece ani. Lucram la judiciar și l-am prins într-un magazin; furase poșeta unei cumpărătoare. În câteva zile era judecat și condamnat. Aveam pe atunci douăzeci și doi de ani, el, cu un an mai mic decât mine.

Când a ieșit din închisoare, s-a angajat la triaj, spălător de vagoane. După șase luni s-a lăsat de muncă. L-am prins, apoi, furând mașini, împreună cu Codrea, Năsturaș și Păucă, pe care-i urmăream mai de mult. Atunci ne-am întâlnit a doua oară. Le-am întocmit dosar și au fost

condamnați. După vreo două luni m-au dus treburile prin triaj. M-am întâlnit cu Botoran, era spălător de vagoane ca și Cocora, lucraseră în aceeași echipă. Când a auzit c-a fost condamnat, a tresărit. Pe urmă a clătinat capul și a rămas pe gânduri.

— Omul sfințește locul, dar și locul pe om, mi-a spus într-un târziu. A încăput pe mâini rele, aste e.

Și mi-a povestit cum a venit Cocora la lucru; era dimineață și fluiera, și-au început să spele vagoanele. Botoran stropea cu furtunul, iar el freca geamurile și tabla cu șomoiogul de cârpe. Pe urmă a venit șeful de echipă și l-a strigat.

— Mă', tu, ăla noul. Vino-ncoa'! Când ai ieșit din pușcărie?

— De o săptămână.

— Aha... Vezi căldarea de lângă pompă? Ia-o, ia și niște cârpe și treci la spălat closetele. Să le faci lună...

Cocora s-a dus. Căra cu căldarea apă de la pompă, urca scara vagonului, arunca o căldare, mai căra câteva la fel, pe urmă dădea apa afară cu mătura și începea să frece cu cârpa. Apoi trecea la alt vagon. A doua zi, șeful de echipă i-a împărțit la lucru din nou, câte doi, câte doi, primeau un număr de vagoane.

— Pușcăriașul... la muncă de pușcăriaș, a zis șeful, și Cocora și-a luat căldarea, mătura și cârpele.

Oamenii se bucurau că scăpaseră de „munca de pușcăriași, cum o numea șeful. Cocora trebuia să spele closetele la toate vagoanele. Nu prea avea bani, mai mult flămânzea și până la chenzină l-a împrumutat Botoran. Pe urmă a început să-și chibzuiască salariul, avea de mâncare, își cumpăraseră și niște haine. Dar Botoran îi vedea ochii din zi în zi mai triști, căutând pământul. Până într-o sâmbătă. De luni n-a mai venit la serviciu. După vreo două săptămâni l-a văzut în bufetul gării. Botoran se dusesese să bea o țuică, Cocora era la o masă, beat, cu alți trei, niște derbedei, îi mai văzuse Botoran umbrind împreună fără căpătai.

Or fi fost Codrea, Năsturaș și Păucă.

Cocora căzuse, deci. Îl alungase scârba șefului de echipă și el se rostogolise din nou. Îi băuseră banii, îl luaseră cu ei, dormise într-un pod, într-o uscătorie de rufe, pe urmă la o gazdă, într-o mahala, toți patru. Furase cu ei mașini, învățase să le conducă și să le demonteze, vindeau piese, aveau de băut. Și i-am prins.

A fost eliberat mai devreme, în închisoare a muncit zdravăn. Atunci ne-am întâlnit a treia oară.

— Nu uita că ești tânăr, Cocora, i-am spus. Tu n-ai inimă de pușcăriaș...

Nu mi-a răspuns, m-a privit lung, drept în ochi, era ca de piatră, nu i se mișca nici măcar un mușchi pe față și mi-a rămas în minte privirea

aceea adâncă, de sub genele dese și negre. Și mi s-a părut că sub frunte și în piept tăinuiește o lume a lui, clocotitoare și dureroasă, dar omenească. Abia atunci m-am gândit că, la proces, Cocora nu avusese niciun argument, nicio probă care nu să-l scape de pedeapsă, dar să-i aducă circumstanțe atenuante. De „munca de pușcăriași aflasem târziu, înainte de proces nici nu mă gândisem să-ntreb, și îi lăsasem în dosar doar antecedentele care atârnavă agravant.

Cocora s-a angajat încărcător într-o balastieră. Încărca cu lopata pietriș și nisip în mașini. O lună, două, trei, un an. Șoferii l-au dibuit că se pricepe să conducă mașina. Veneau cu camioanele până în marginea balastierei, le lăsau, se trăgeau la umbră și fumau. Cocora se urca la volan, ducea camioanele jos, lângă grămezile de balast, încărcătorii aruncau în ele cu lopețile până le umpleau, Cocora se urca din nou la volan și aducea camioanele sus. Cei de la lopeți tăceau, cu șoferii nu te-ncurci. Cocora își lua salariul de încărcător, iar șoferii îi mai dădeau câțiva lei de-o țuică. Îi lua; îi bea tot cu ei, cu șoferii, nu se gândea la câștig, el se mulțumea să simtă în mâini volanul mașinii, să apese pe ambreiaj, să schimbe vitezele, să accelereze, să audă motorul duduind după cum vrea el. Încercase să se înscrie la o școală de șoferi, dar nu-l primiseră din cauza „autobiografiei”.

Și Cocora rămăsese la balastieră, coborând

camioanele goale și urcându-le pline. Dar și aceasta până într-o zi. O zi în care un ofițer de la circulație a venit acolo, să facă un control. Cocora tocmai conducea un camion, carnet nu avea, era în plin șantier, putea accidenta oameni, distruge mașini, s-ar fi putut spune. Când l-a văzut venind, Cocora a sărit din mașină și a fugit.

...Au trecut opt ani.

Sunt șeful inspectoratului județean de miliție. Și l-am întâlnit pe Cocora a patra oară. Azi.

Ieri dimineață mi-a fost prezentat un dosar, cu raport să aprob pornirea procesului-penal. L-am citit.

Furt de acte, fals... învinuit: Cocora. Puteam să nu-mi amintesc numele lui?

Din nou, deci, Cocora. După ce a fugit de la balastieră, a furat carnetul de conducere al unui șofer. I-a schimbat fotografia, l-a făcut pe numele său, s-a angajat șofer la o uzină. De-atunci, lucrează pe autocamion, transportă materiale.

Am închis dosarul în fișet și am plecat la uzină.

— De unde să știm c-a făcut una ca asta? S-a dezvinovățit șeful serviciului personal.

Am discutat cu muncitorii. Cocora e om bun, poate mai bun decât toți, așa mi s-a spus. Om serios, are treizeci și unu de ani, e însurat, are un copil. Vine la serviciu, își vede de treabă. I se dau prime, muncește mult. Am adus vorba despre carnet.

— Dacă n-ar fi știut să conducă mașina, ne-am

fi dat seama, mi-au răspuns oamenii. Dar el, șofer. Dar șofer, nu glumă. Mai bun decât alții...

De când i s-a ridicat carnetul, nu mai lucrează pe mașină. Pleacă dimineața de acasă, vine la uzină, ajută la spălat și gresat, la patru se-ntoarce acasă. Nevasta nu știe.

Șeful de garaj m-a poftit în birou. Ne-am așezat. Tăcea, și eu la fel. Ne-am aprins țigări. Fumam. Pe masă, fișele de pontaj. Șeful de garaj le-a răsfoit, a scos una și mi-a întins-o.

— E a lui, mi-a spus. După plan trebuie să facă 12.

Pe fișa lui Cocora, realizat, 15. Mi-a arătat și altele. La fel, uneori mai mult. Ceilalți, aproape de plan.

— Știți că a mai fost condamnat? Am întrebat.

— Știu. Știu și mă mir. Pentru că are pas de om ce merge pe drum drept. O fi greșit, sau... Pe unde o fi fost, s-o fi lovit de ceva uscături. Sunt om bătrân și am văzut destule...

A luat fișele și le-a pus la loc.

— Acum, dac-o fi s-o tragă, o trage, ce să facă. Da' e păcat. I-ați văzut copilul?

Nu i-am răspuns. Trăgeam din țigară. A tras și el și a strivit-o în scrumieră.

— Trebuia să se ducă să facă școală de șoferi, a zis.

Nu știa că a vrut, dar nu l-au primit. I-am spus.

— Vedeți? A greșit, și-a luat pedeapsa, ce mai aveau cu el? I-au închis porțile. A trebuit să intre

în viață pe ușa din dos...

Și-a aprins altă țigară și am fumat amândoi, fără să ne spunem nimic.

— Vreți să-i trimiteți în judecată? M-a întrebat, când m-am ridicat să plec.

Am dat din umeri și l-am privit în ochi. Aștepta.

— Știți ce prevede legea...

— Știu. Când am aflat treaba asta cu Cocora, am discutat și noi. De-ar fi să-l judece oamenii de-aici...

Și iar a tăcut. I-am strâns mâna și am deschis ușa.

— Vorbiți și cu muncitorii, cu membrii de partid, cu cine vreți. Să vă spună ce fel de om e Cocora...

Azi-dimineață mă urc în mașină și plec, vreau să-i văd locuința...

...Ajung în cartierul nou, îl iau pe sectorist și intrăm în blocul de locuințe în care stă Cocora. Verificăm cartea de imobil. Din apartamentul, vecin, în care locuiește Cocora, iese o femeie cu o fetiță de mână. Femeia e blondă. Pare emoționată. Ne spune bună dimineața. Încuie ușa. Fetița are părul negru și ochii mari, cu genele dese, ca ale lui Cocora. Îi zăresc ghiozdănașul în spate. Îmi aduc aminte că azi încep școlile. Femeia ia fetița de mână și pleacă.

În urmă plecăm și noi. Ajung la inspectorat, îl chem pe ofițerul de la judiciar și pe cel de la circulație, cer să se prezinte la mine împreună cu Cocora.

Peste o oră vin. Cocora mă vede și rămâne uimit. Își pleacă privirea.

— Luați loc, le spun.

Mă așez și eu. Pe birou, dosarul lui Cocora. Îl răsfoiesc. Furt de acte. De șapte ani. Se prescrie.

Prejudicii aduse întreprinderii. Adică ce prejudicii? A fost salarizat ca șofer, a primit salariul pentru o calificare pe care nu o avea. Dar el a lucrat ca șofer. A primit salariu pentru munca prestată. Care este prejudiciul atunci?

Fals... Da... asta da. A falsificat carnetul de conducere. Îl scot din dosar. În șapte ani nu i s-a ridicat niciun talon. L-au prins când s-a controlat tabelul trimis de uzină, să vadă dacă s-au prezentat toți șoferii să depună carnetul pentru a primi noul tip de permise de conducere. Falsul, deci, rămâne:

Fals... Prezintă pericol social? Da. În principiu. Dar în cazul lui... Șapte ani de viață cinstită, demnă. O viață în care „a trebuit să intre pe ușa din dos.”

Fals... Ieri am trimis pe unul în judecată tocmai pentru asta. A furat o diplomă de inginer și a modificat-o pe numele lui. Un escroc. Și-a atribuit o calitate pe care n-o avea. L-au angajat, a adus daune întreprinderii. La Cocora, tot fals.

Fals. În ce scop? Să-și atribuie o calitate, cea de șofer. O calitate pe care o avea, dar nu-i fusese confirmată.

În fața mea, Cocora. În stânga, cei doi ofițeri. Pe

masă, dosarul care mi l-au prezentat. Falsul e fals. Și legea e lege. Iar viața... Viața trebuie să se înscrie în cercul legii, Când e în afară, se leagă de lege printr-o punte. Cea a răspunderii.

Ridic ochii. Cocora nu vede pe nimeni. Privește zărilor. Țin în mână obiectul ultimei sale infracțiuni. Aș vrea să-i vorbesc. Ce să-l întreb? Ce să-i spun?

— Cum o cheamă pe fetiță?

Vocea îmi sună sec, fără nicio expresie. Cocora întoarce capul.

— Catrinel, răspunde el încet. Adică, nu. Ecaterina, e scris acolo, în declarație.

Și se uită din nou pe geam, de parcă cei șapte ani de viață i-ar fi rămas acolo. Eu, ca și el, tac și încerc să-i întâlnesc gândurile undeva, în zare. A avut norocul să ne întâlnim a patra oară. În stânga mea, ofițerul de la judiciar și cel de la circulație își pendulează privirile între mine și Cocora.

Într-un târziu mă ridic, bag carnetul fals în dosar și ordon ofițerilor:

— Să fie examinat urgent pentru permis de conducere!

Constantin Preda
Trecuseră 11 ani

Dimineață. Bătrânul se rezemase de trunchiul unui mestecăn. Zorii l-au găsit acolo, sus, pe deal, lângă cimitir, cu pălăria atârându-i în

mână. Nu a întâmpinat, ca alte dăți, senin, ivirea soarelui, nici n-a băgat de seamă când s-a ridicat pe cer. Nici nu știa că în clipele acelea urcau spre cimitir zeci și zeci de săteni din Vâlcele și din Sărădiș, și din Feleac. Auziseră (de la cine? Poate de la el, de la bătrân) că în ziua aceea o dezgroapă pe fiică-sa Ana.

Sosiseră milițieni, procurori, medicul legist. Hotărâseră exhumarea cadavrului. Bătrânul îi văzu, sau i se păru. Rămase cu pălăria în mână, rezemat de mestecănul acela singuratic. Uită că ceruse să i se dea voie să vadă dacă au putrezit scândurile sicriului. Se frământase, noaptea întreagă și în zori și pe urmă, o singură întrebare: de ce, acum, la unsprezece ani de când trupul Anei a fost dat pământului, să-l scoată să-l mai arate soarelui?

Dimineață. O dimineață ca multe altele, cu soare grăbindu-se să se ridice pe cer ca să topească, pe iarbă, boabele de rouă. O dimineață ca ieri, ca alaltăieri. Ochii soarelui scânteiau în mărgăritarele risipite în calea unei codane; o codană din Vâlcele, Ana, ce nu ghicea că tălpile ei se răcoreau în rouă ultimei ei dimineți.

...Cu unsprezece ani în urmă, în dimineața aceea, ultima ei dimineață, Ana plecase spre Cluj, încă din zori, să ducă lapte. Părinții au așteptat-o până spre seară. Ana nu s-a mai întors și taică-său a pornit după ea. I-a întrebat pe abonați:

nu, fata nu le adusese laptele în ziua aceea. A doua zi, împreună cu milițienii de la post și cu câțiva săteni, au căutat-o prin pădurea Feleacului, pe unde trecea cărarea spre Cluj. Au găsit-o ucisă, ascunsă în niște boscheți. Fusesse siluită și lovită în cap cu muchia unui topor.

Au urmat cercetări, patru ani, și crima a rămas cu autor necunoscut. Criminalul trebuia descoperit. Cei care cercetaseră cazul nu obținuseră niciun rezultat și de aceea dosarul a fost încredințat căpitanului Ion P.

Căpitanul începuse să lucreze de curând în probleme de crime; înainte acționase contra unor bande de tâlhari înarmați. A studiat dosarul. Cercetările stabiliseră trei bănuți: N.N., un tânăr, paznic de pădure, B.Z., condamnat de câteva ori pentru tâlhărie și F.D., știut în sat de lume ca având purtări rele. Fuseseră cercetați mai mult primii doi, pentru că F.D. era căsătorit, avea șase copii, bănuielele se îndreptau spre el mai puțin decât spre ceilalți doi.

Și căpitanul Ion P. a început tot cu primii doi. După o vreme, însă, i-a exclus din cercul de bănuți. Nu avea împotriva lor niciun indiciu. În schimb, apăruse ceva nou. Se spunea că F.D. ar fi acostat o fată în Pădurea Feleacului, dar fata reușise să fugă. A mai trecut o vreme, și din nou s-a auzit despre Filip că ar fi încercat să pună mâna pe o fată tot acolo, în pădure. Iar după încă un an, F.D. iarăși...

Trecuseră zece ani și ceva de când Ana fusese ucisă în Pădurea Feleacului. Căpitanul reușise să afle numele celor trei fete, acostate de F.D.

F.D. fu chemat la miliție. Veni, se prezentă în biroul strâmt al căpitanului și rămase lângă ușă. Ofițerul îi arătă un scaun.

— Ia loc, îi zise.

F.D. se așează și își sprijini mâinile pe genunchi.

— Trebuie să lămurim niște lucruri, vorbi căpitanul, descuind fișetul.

Mâinile îi întârziiau anume pe rafturi, degetele se plimbau de la stânga, la dreapta, peste copertele unor dosare, oprindu-se îndelung pe câte unul. F.D. îl urmărea încordat. Pe urmă, ofițerul scoase, cu o anumită grabă, un dosar și-l așează pe birou. Mai caută, prin sertar, niște formulare și le puse alături. Apoi se așează pe scaun, scoase capacul stiloului și începu să întrebe.

— Numele?

Omul răspunse. Răspunse și la întrebările următoare și urmări mâna ofițerului care completa rubricile cu cerneală. Când terminară, ofițerul nu-l mai întrebă nimic și F.D. simți cum îl irită tăcerea. Pârvu se uita drept la el, iar lui îi venea greu să-l privească așa, clipe în șir. Se mai uită în jos, și peste birou, își caută vârfurile pantofilor, își aranjă mâinile pe genunchi.

— Ascultă... declară-mi tot ce ai făcut când ai acostat-o pe Tereza în pădure, sus, pe Feleac.

— Pe Feleac? Eu? Pe Tereza?

— Da. Acum o săptămână.

— Nici n-am fost în pădure. Nu știu. Ce-i cu Tereza?...

— Întrebările le pun eu, tu răspunzi.

— Nu știu despre ce vorbești.

Era limpede că F.D. n-avea de gând să recunoască.

— Bine. Continuăm mâine. Până atunci caută să-ți amintești.

A doua zi, când F.D. intra în birou, Tereza ieșea. Ofițerul îi arată din nou scaunul și omul se așează.

— A spus că i-am făcut ceva?

F.D. arată spre ușa pe care ieșise Tereza.

— Ți-am mai spus, întrebările le pun eu.

— Da, dar să știți că nu i-am făcut nimic.

— Nimic?

— Nimic, domnule, zău! Pentru că *am vrut* e una și *am făcut* e alta. Când am pus mâna pe ea, a fugit.

— Numai atât?

— Atât! Altceva, eu...

— Bine. Cum a fost cu... Domnica?!

— Cu Domnica?

— Da. Anul trecut. Tot acolo...

— Domnule căpitan, eu... nimic, să știți...

Căpitanul se ridică de pe scaun și deschise o ușă ce dădea în biroul alăturat. În prag apăru o fată. F.D. se ridică în picioare.

— Dom' căpitan, să nu mintă. Că eu nu i-am făcut nimic. Spune drept, îi zise el fetei, n-ai fugit

când te-am luat în brațe?

— Ai luat-o în brațe, deci, vorbi căpitanul, închizând ușa. Stai jos!

— Da, dar... cum am mai spus, atâta tot!

— Recunoști și... „cazul” cu Măriuța? îl întrebă ofițerul, negăsind repede alt cuvânt. Acum trei ani și tot în pădurea de pe Feleac.

— Nu era acum trei ani...

— Dar când?

— Nu... Nu-i adevărat, își luă seama la vorbe F.D.

Ofițerul se îndreaptă din nou spre ușă. F.D. se ridică și el.

— Este, este și asta, vorbi grăbit. Dar nici ei nu... Că și ea a fugit. Am oprit-o în drum și... atâta a fost tot.

Ofițerul o chemă pe Măriuța. Aceasta, femeie măritată acum, povesti cum F.D. o oprise, o luase în brațe, ea se zbătuse și căzuseră jos. Apoi a fugit, el a ajuns-o, a prins-o de rochie, i-a rupt-o, s-a împiedicat și a căzut. Așa a scăpat.

— Recunoști?

— Recunosc.

Măriuța ieși. Ofițerul veni lângă F.D.

— M-ai mințit până acum de trei ori. Nu vrei să recunoști decât când te pun față în față cu victimele. Până când?

— Dar am recunoscut, dom' căpitan...

— Ai recunoscut când n-ai avut încotro, n-ai declarat! De la început.

— Am declarat, dom' căpitan... Și declar tot...

Stăteau în picioare, față în față, și F.D. simțea cum privirea ofițerului, ațintită drept în ochi, îi sfredelește străfundul gândurilor, lăsându-i-le dezbrăcate în văzul lumii.

— Cu Ana cum a fost?

— Cu Ana? Cu ea a fost altfel...

F.D. nu mai poate lega cuvintele...

— Cum altfel? Spui sau nu spui?

...În dimineața aceea, soacra lui F.D. plecase la Cluj și F.D. o însoțise până pe deal, s-o treacă pădurea. A văzut-o pe Ana departe, în urmă, grăbindu-se să-i ajungă. El a condus-o pe bătrână până dincolo de pădure, pe urmă s-a întors. Cu Ana s-a întâlnit pe cărare, cam pe la mijlocul pădurii. Era frumoasă Ana. A dat s-o sărute, dar ea l-a împins. A prins-o în brațe. Ea s-a zbatut, l-a amenințat: „O să te spun lui tăticu, nene. Și te spun și la miliție, să știi!” Dar F.D. se îndârjise. Și când ea i-a scăpat din brațe, i-a dat cu muchia toporului în cap. Ana s-a clătinat și a căzut. A mai lovit-o o dată. Nu i se mai putea opune... Când s-a sculat, s-a uitat la ea. Nu mai mișca, dar el s-a gândit că, dacă o să-și revină, o să-l reclame. Și atunci a lovit-o cu tăișul. A stat puțin și s-a uitat la ea. Îl privea cu ochii măriți, țepeni. A târât-o între niște tufe. Desagii cu bidoanele cu lapte i-a luat și i-a aruncat în marginea pădurii, pe o pășune.

Ofițerul dădu din cap.

— Minți. Spui că i-ai dat trei lovituri?

— Trei: două cu muchia și una cu tăișul.

— Minți...

Ofițerul scoase din dosar hârtia cu concluziile medicului legist, întocmite cu aproape unsprezece ani în urmă. O reciti. Scria acolo că moartea a fost cauzată de două lovituri date în cap cu un corp dur, fără lamă, cu o muche de secure. Atât, două lovituri.

— I-ai aplicat două lovituri.

— Nu, dom' căpitan, trei!

A urmat reconstituirea. Rolul victimei l-a jucat o nepoată a criminalului. N-am mai aminti despre ea, dacă după două zile, nepoata aceasta, împreună cu mama ei, n-ar fi venit la miliție.

— De ce-l faceți criminal pe F.D., tovarășe căpitan?

— El este criminalul, nu-l facem noi.

— Nu-i adevărat. La reconstituire i-a șoptit fetei că n-a făcut așa, dar dumneavoastră l-ați obligat să arate faptele astea...

Ofițerul le-a rugat să rămână în biroul de alături, la care a lăsat ușa întredeschisă. Dincoace l-a adus pe F.D.

— Cine a omorât-o pe Ana?

— Eu.

— Cum ai procedat?

— Cum v-am mai spus. Și cum am făcut la reconstituire.

— De ce i-ai spus nepoatei tale că noi te-am obligat să arăți că ai făcut așa?

— Păi, dom' căpitan, pe mine o să mă condamne. Și aș fi vrut ca neamurile să nu mă creadă vinovat, să-mi mai trimită și mie câte un pachet...

...În dosar rămăsese o contradicție. F.D. spunea că i-a dat Anei trei lovituri, iar concluziile medicului legist vorbeau doar de două. Mințea F.D.? În acest caz, de ce a recunoscut, totuși, că a săvârșit crima? Ce interes a avut s-o facă? Miza, oare, pe retractarea declarațiilor sale în fața instanței de judecată, așa cum o făcuse la reconstituire, în fața nepoatei? Trebuia eliminată contradicția. Elucidarea enigmei celei de a treia lovituri ar fi putut aduce, în fața instanței, proba materială de bază. Pentru că, dacă superficialitatea celor ce au făcut primele cercetări a determinat neînregistrarea celei de a treia lovituri, cel ce a aplicat-o ar fi fost singurul care ar fi știut despre ea.

Ofițerul s-a sfătuit cu procurorul. Au hotărât exhumarea cadavrului Anei.

*

Începuseră să sape încă de dimineață. Când ajunseră la sicriu, îl chemară pe bătrân. Acesta își șterse lacrimile, privi îndelung și se întoarse tăcut, acolo, departe, în mijlocul oamenilor.

Pe calotă găsiră trei lovituri, așa cum declara F.D.

Nichifor Pietriș

Bila de aur

După cele două spargerii la magazinul de confecții, urmasese a treia la „Bijuteria”. În plină zi, infractorul (sau infractorii) intrase cu chei potrivite în magazin și sustrăsese confecții dintre cele mai bune și ușor vandabile (cu o zi înainte, magazinele primiseră fâș-fâș-uri.) La „Bijuteria”, însă, nu lipseau decât patru ceasuri de mână destul de scumpe, printre care și un „Doxa” de aur. Trecuseră două zile de la ultima spargere, dar afară de presupuneri nu aveau nimic altceva. Luaserăm toate măsurile pe care asemenea împrejurări le cer, dar niciun indiciu, afară doar de faptul că modul de operare era identic, deci al unui singur infractor.

Cine era? Și care fusese singur? După cantitatea de lucruri furate, s-ar fi părut că nu. Și atunci cine erau complicii? Lucrurile furate fuseseră oare scoase din oraș? Dacă nu, și avem destule motive să credem că încercarea nu ne-ar fi trecut neobservată, unde erau ele ascunse? Și de ce la „Bijuteria” se mulțumise doar cu atât? Le-o fi fost teamă să nu-i surprindă cineva? Dar atunci ar fi lăsat ușa neîncuiată? Și urme, nicio urmă... trebuie să recunoaștem că hoțul sau hoții lucraseră abil. Cazul ne perpelea de două zile. Ne dădeam seama că batem pasul pe loc. Dar iată că, a treia zi, lucrătorii noștri aduseră la miliție pe

Gore, G.A., pe numele lui adevărat. Gore mi-era cunoscut, mai trecuse pe la mine, cu câțiva ani în urmă, înainte de a fi condamnat pentru înșelăciune. Era un tânăr plăcut la înfățișare, cu o statură athletică. Își căuta cuvintele și de multe ori vorbea foarte frumos. Era inteligent și ultima dată nu mă putusem opri să nu-i spun sincer că-mi pare rău de drumul pe care apucase: ar fi putut ajunge ceva. Avea o slăbiciune: să nu-l tratezi ca pe borfașii de rând, „plevușca”, cum le spunea el, pentru care avea un profund dispreț. Ceea ce reținusem la Gore era o obrăznicie bine camuflată, o tendință vădită de a nega și cele mai evidente adevăruri.

De cum a intrat în birou, Gore mi-a zis cu un ton obraznic:

— Tovarășe anchetator, vă rog să-mi dați drumul imediat. Dar imediat. Nu permit să fiu tratat ca un borfaș de rând. (Ajungând aici, chipul lui a căpătat o expresie de profund dispreț și o clipă m-am așteptat că are să scuipe un borfaș imaginar.) Cred că nu scrie nicăieri, și nicio lege din țara asta nu permite ca un om să fie luat așa, tam-nesam, de pe stradă și adus la miliție, numai pentru faptul că are un ceas la mână.

M-am uitat la el cu aerul că-l ascult, că sunt foarte atent la ce-mi spune. Încercasem însă să-mi dau seama ce se ascunde dincolo de vorbăria asta. Teamă? De ce? Se știe vinovat și vrea să convingă că este nevinovat? Cum se explică faptul că un om

ca el, cu un venit mediu, își permite să aibă un ceas de aur? Și cum se face că ceasul acesta e tocmai „Doxa” dispărut de la „Bijuteria”? Dacă el e autorul spargerii, ar fi căutat să-l facă să dispară. Oare Gore să fie autorul spargerilor? „Specialitatea” lui era înșelăciunea, de avutul obștesc nu se atingea, „nu era el prost” – cum îmi spusese ultima dată.

— Despre ce ceas e vorba? Am făcut eu pe nedumeritul.

— Știți dumneavoastră mai bine, mi-a explicat el prompt.

— S-ar putea să știu, după cum tot atât de bine s-ar putea să nu știu. Eu vreau să-mi spui dumneata.

— Păi, făcu o pauză, eu am cumpărat alaltăieri, de la un cetățean, un ceas de mână „Doxa”. O ocazie rară, de data aceasta am fost un tip norocos. Am dat cinci sute pe el. Omul spunea că îl dă fiindcă are nevoie de bani. Și-apoi pe mine asta nu mă interesa. I-am dat banii, am luat ceasul și gata.

— Și când s-a întâmplat asta?

— Păi v-am spus, ieri seară.

— Și aveai banii la tine?

— Nu... Ba da. Adică, n-am avut de-ajuns.

— Cât ai avut?

— Trei sute și vreo câțiva lei, acolo, mărunțiș.

— Și restul de bani de unde i-ai luat?

— De acasă. M-am dus la nevastă și i-am zis

„dă-mi repede două sute, că am găsit o ocazie rară” .

— Și ți-a dat?

— Cum să nu-mi dea?

— Și cum arăta cetățeanul cu ceasul?

— Păi era așa, de statura dumneavoastră. Gore închise ochii, încercând să-și amintească. Slăbuț, cu păr blond, și un pardesiu gri pe el.

— S-ar putea să fie o neînțelegere la mijloc, am zis eu, sculându-mă brusc și mergând la fereastră, am rămas tăcut câteva clipe.

— Le-am spus exact același lucru ca și dumneavoastră, dar dâșii „nu” , că să merg la miliție. „Hai, mișcă, mi-a zis un tovarăș slăbuț, că n-am timp de baliverne”. Păi eu mint, tovarășe anchetator?

— M-da, am zis eu, văd că nu ești vinovat cu nimic. Se mai întâmplă și lucruri din astea. Oricum, ceasul e un lucru care dă de bănuț. Și-apoi, tu, Gore, știi cine ești.

— Ei, cine-am fost, gata, zise el înveselit dintr-o dată. Se ridică: Atunci, pot să plec?

— Da. Ești liber.

Când însă tocmai voia să închidă ușa, l-am strigat:

— Stai puțin.

S-a întors, a dat din nou să plece. Era grăbit.

— Dar ceasul? Nu vrei ceasul?

— Dacă vă trebuie dumneavoastră pentru niscaiva cercetări, o să mi-l dați mai apoi.

S-a întors, a dat din nou să plece. Era grăbit.

— O clipă, l-am strigat eu. Era să uit. Fii bun, te rog, și scrie-mi tot ce mi-ai spus. Uite coala hârtie și cerneală...

S-a întors cu părere de rău.

A dat o declarație destul de „sărăcuță” . Am citit-o, l-am pus s-o iscălească și, scoțând un dosar dintr-un sertar al biroului, am așezat-o acolo cu grijă, apoi m-am ridicat și deschizând fișetul am pus înăuntru totul, apoi am încuiat, am încercat din nou, să mă conving dacă este bine închis. Am făcut toate acestea foarte încet, meticulos. Gore m-a urmărit atent, gânditor, întocmai ca un motan căruia îi treci pe sub nas ceva și el ar vrea să sară, dar se reține, încă nu l-ai convins că merită oboseala.

— Poți să pleci, i-am spus. Îmi pare rău că s-a întâmplat așa. Te-am reținut din timpul serviciului. Dacă ai nevoie de confirmare, spune-le să dea aici telefon.

— Mulțumesc. Știam eu că mai sunt oameni cu cap aici, nu s-a putut el abține.

Am cerut imediat să fie urmărit pas cu pas, să nu fie slăbit o clipă. Până seara am verificat totul din declarația lui. Am ajuns la concluzia că tot ce spusese era minciună. Și, seara, Gore se afla din nou la mine în birou, reținut pentru cercetări.

— E mai mult de-o săptămână de când n-a mai dat pe acasă, spusese soția lui Gore. Și-apoi chiar

dacă venea să-mi ceară bani, nu-i dădeam că nu aveam. Eu peste trei zile iau salariul.

— În ziua aceea, Gore a venit la mine, declarase meșterul secției unde lucra Gore, și mi-a cerut să-i dau doi poli până la salariu. „Ți-aduc mâine, i-am spus, acum n-am decât zece lei.” Obişnuiam să-i împrumut, era omul care-ți dădea la timp. A doua zi însă n-a mai apărut la lucru, a lipsit, a fost învoit, nu știu. A apărut a treia zi, dar eu nu mai aveam banii.

Și totuși de ce Gore a recurs la o minciună cusută cu ață albă, pentru a justifica proveniența ceasului.

Să nu-și fi închipuit că vom verifica ceea ce ne spune el? Nu-mi venea să cred că e atât de prost. Mai trecuse pe la noi; poate presupunea că-l vom crede numai pe cuvânt. Am bănuir că nu se așteptase să-l descoperim cu ceasul la mână. Oricum, nu e un obiect pe care să-l vadă toată lumea. Luat din scurt, trebuise să ticluiască o poveste și îi scăpaseră atâtea amănunte.

Ceea ce mă preocupa acum era să văd ce-a făcut în ziua când fusese spart magazinul” Bijuteria”.

Declarația dată chiar atunci seara și verificată a doua zi era de la un capăt la altul o minciună gogonată. În legătură cu ceasul, Gore o ținea ca la început. Pus să spună ce-a făcut în zilele în care avuseseră loc cele trei spargerii, își amintea totul. Ce făcuse în ziua furtului de la „Bijuteria”? Acum începea să mintă...

— Bine, am să mă mai gândesc la problema aceasta cu schimburile. Trebuie să raporteze șefului.

— Este o mare nedreptate. După ce că mă luați ilegal, nevinovat, mă lăsați cu lucrurile murdare pe mine.

— Nu știu dacă este ilegal sau legal să te reținem... Ceea ce știm însă, i-am retezat-o eu, fiindcă el deschisese gura și mai voia să turuie ceva, e că la tine s-a găsit un ceas de aur și ceasul acela dispăruse împreună cu alte lucruri din vitrina magazinului de bijuterii, datorită unei spargerii... Întrucât nu poți justifica, mai precis, nu vrei să-ți amintești ce-ai făcut în ziua în care a avut loc spargerea și nici nu poți aduce dovadă de la cine l-ai cumpărat, noi te considerăm autorul spargerii. Aș vrea să-ți spun că eu nu fac altceva decât să încerc să demonstrez că ești nevinovat. Tu ai spus atâtea în declarații; dă-mi voie să mă conving dacă ești un băiat serios.

— Mulțumesc, dom' anchetator, pentru cele spuse. Vă rog chiar, deveni el vesel, că mi s-a urât. Ați văzut doar că am spus tot ce știu.

— Bine, să nu mai discutăm asta. Eu încă mai cred că n-ai devenit o pramatie, dar încă sunt atâtea de clarificat... Ești de acord cu mine în privința aceasta?

— De acord, dom' anchetator.

Gore nu era un borfaș de rând, știam asta.

Printre ai lui era respectat și în ultimul timp lăsase impresia că s-a făcut un om de treabă.

Soția lui Gore, vânzătoare la o parfumerie, era o femeie destul de ștearsă. În cele două zile de când începuserăm să ne interesăm de anturajul lui Gore, aflaserăm lucruri destul de interesante. Gore se învățea într-o lume, formată din fete tinere, drăguțe și băieți care mai trecuseră pe la mine prin birou. Investigațiile făcute nu ne dăduseră niciun indiciu; rămăseserăm numai la bănuieli vagi asupra câtorva. Printre ei era o fetișcană, Piți, de vreo nouăsprezece ani, care avea obiceiul să se îmbrace strident și care, în cele două seri, se întâlnise de fiecare dată cu alt bărbat, ceea ce dovedea nestatornicia ei în ale dragostei și Marama, zis „Acatone”, care sosise nu demult în oraș. Îi urmăriserăm pas cu pas, dar nimic nu arăta vreo mișcare suspectă, deși principalul animator era la arest, și nu ne puteam închipui că nu știu lucrul acesta, pentru că noi înșine făcuserăm în așa fel ca ei să afle cu tot dinadinsul faptul că Gore e reținut la miliție. Să fi fost un joc de-ai lor sau spiritul de prevedere îi determina să stea întocmai ca iepurele când simte că se apropie pericolul și, în loc să sară să o ia la fugă, se lipește mai mult de pământ, până te duci și-l iei de ceafă? Două magazine de confecții și unul de bijuterii sparte în ziua mare, dovedeau, după modul de operare, unul și același autor. Totuși nu era „maniera” nici a lui Gore și nici a lui Marama, zis

„Acatone”. Lucrurile furate erau destul de multe și noi presupuserăm că dacă cei din anturajul lui Gore ar fi fost implicați în spargere, ei ar fi încercat să le facă să dispară.

Dar totul rămăsese zadarnic, investigațiile noastre și alergătura celor care ne ocupam de cazul respectiv nu dăduseră niciun rezultat.

Să fi fost lucrurile ascunse la Gore acasă? Ipoteza o înlăturasem de la început, pe considerentul că, în discuțiile mele cu Gore, acesta revenea destul de des la invitația să mergem să căutăm acasă, ca să ne convingem că el e nevinovat. Fără să-și dea seama, el se demascase. Lucrurile trebuiau căutate în altă parte. Unde? Că Gore era implicat în cele trei spargerii era limpede pentru noi: ceasul de la mână era o probă destul de clară, dar asta nu era de-ajuns. Și Gore știa lucrul acesta. Eram convins că nu va recunoaște nimic până ce nu-i vom zdrobi împotrivirea cu probe concludente. Dar de unde să le obținem? Care erau acele probe?

Gore îmi spusese revoltat că nu-i permitem soției să-i aducă rufe de schimb. Oare avea atâta nevoie?

Dar dacă...

Am cerut șefului de arest să mi-l aducă pe Gore.

— Pe Gore?! S-a mirat acesta firesc, fiindcă doar cu câteva minute înainte stătusem de vorbă cu el.

— Îl duci la mine în birou și mă aștepți.

Am părăsit biroul și am coborât la bufet, să beau

o cafea. Am rugat bufetiera să-mi facă o turcească și m-am așezat într-un colț retras, să sorb cafeaua și să fumez o țigară, în liniște. Simțeam nevoia să-mi ordonez puțin gândurile.

„Să încercăm, mi-am spus, după ce m-am gândit la toate, fiindcă deocamdată nu văd altă cale.”

M-am îndreptat alene spre birou.

L-am găsit pe Gore stând la fereastră, dus pe gânduri.

Curtea spre care dă fereastra era pustie și luminată de soarele dimineții. Dincolo de zidul înalt, care unea două colțuri ale clădirii, începea parcul. Pe aleile drepte, nisipul fin strălucea în soare, ca niște pești de argint. Un grădinar uda o pajiște și apa țâșnea împrăștiată într-o pulbere fină, colorând multicolor aerul. La capătul aleii se vedea bulevardul și tramvaiele care treceau în sus și în jos.

Tot peisajul acela, privindu-l, îți inspira o atmosferă de liniște, îți lăsa în suflet o nostalgie ametoare. Mă trezisem des, uitându-mă de la fereastră, cuprins de dorința hoinărelii, era locul în care, atunci când aveam timp liber, mă plimbam împreună cu nevasta și copilul.

— Uite ce e, Gore, i-am zis eu, am obținut aprobarea să primești de acasă schimburi. Chiar azi i se va comunica soției lucrul acesta.

— Slavă domnului, s-a întors el spre mine, veselit dintr-o dată. Știam eu că dumneavoastră sunteți... un om inteligent.

— Să lăsăm asta, i-am retezat-o eu, fiindcă aprecierile lui mă indisplineau. Am vrut să te întreb, dar am uitat: de ce ți-ai vândut ceasul pe care-l aveai?

— Ceasul! A exclamat el surprins de întrebarea mea neașteptată. A, era vechi, nu-mi mai plăcea. Și mie, când nu-mi place ceva, gata. Îmi dați voie?

— Te rog, fumează, i-am spus făcându-i semn spre pachetul cu țigări de pe masă, spre care el întinsese deja mâna. Știu însă că tu nu agreezi asemenea „infecții”.

— Toate le știți, și se întinse spre bricheta mea.

— Pentru că aprecierea e sinceră și vine din partea unui om ca tine, mă flatează, am spus eu serios.

— O, făcu el măgulit și repezi spre tavan un nor de fum.

— De ce însă mă minți? Știu că nu-ți stă în caracter.

— Cu ce vă mint? Deveni el deodată atent, pus la pândă.

— Cu ceasul... Și cui l-ai vândut?

— Păi eu știu! Că nu obișnuiesc „Consignația”, știți... Am găsit pe stradă un client și gata.

— Și ai luat bani frumoși. Oricum, era un „Tellus” veritabil, cu cadran negru, placat și fosforescent, având gravat pe capac numele tău. Vezi că ești un mincinos? Am spus eu scârbit și mi-am dat seama că o clipă am atins o coardă sensibilă în Gore.

— Ce interes credeți că am să mint? L-am vândut, ăsta e adevărul.

— Eu de unde să știu ce interes ai? Știu însă că ceasul i l-ai făcut cadou lui Piți, în perioada în care îți era amantă. Dar să lăsăm lucrurile fără importanță, am spus eu grăbit. Mai bine scrie de unde ai ceasul și ce-ai făcut în ziua de paisprezece.

— Bine, văd că le știți pe toate. Dați-mi hârtie și-am să scriu.

„În sfârșit, mi-am spus, poate, cine știe...” M-am bucurat și trebuie să spun drept mi-a trebuit multă stăpânire să nu mă trădez. Am scos alene câteva coli și, până să le pun pe birou, le-am numărat și i le-am întins lui Gore.

— Vezi, i-am spus eu convins, să nu mai uiți nimic și poate că-ți amintești și ce-ai făcut în ziua de paisprezece.

— Am să scriu totul.

— Eu am să te las, tu scrie în liniște declarația. Am strâns hârtiile de pe birou, le-am vârat în dulap, am încuiat. Când să ies, mi-am dat seama că el se uita întrebător la mine.

— N-am cu ce să scriu, a ridicat el din umeri și fața lui s-a lățit într-un zâmbet batjocoritor.

— E, ce să-i faci, m-am scuzat eu. Sunt foarte obosit. M-am grăbit să desfac dulapul, am luat o cutie în care-mi țineam creioanele, i-am pus-o în față.

— Ți-ajunge?

— Oho!

— Atunci, succes la treabă, i-am urat și m-am grăbit să părăsesc biroul.

M-am întors după trei sferturi de oră.

— Gata?

— Gata de mult.

Am luat declarația, am citit-o. Nimic. Vorbe goale de la un cap la altul. „Calm, fii calm!” mi-am spus. L-am trimis la arest. Cum a ieșit din cameră, am numărat hârtiile și creioanele: nu lipsea nimic.

A doua zi, soția i-a adus rufe curate. Avea să vină a treia zi, să le ia pe cele murdare. Înainte de a-i fi predate, rufele au fost cercetate minuțios. Nimic.

În ziua aceea l-am adus pe Gore din nou la anchetă. Devenise mai obraznic.

„Ia uite la el, mi-am zis. A văzut că i-am îndeplinit dorința și probabil și-a spus că, gata, am și crezut că e nevinovat ca un prunc.”

La un moment dat, în timp ce discutam cu el, m-a apucat un căscat prelung, ca și cum ce-mi spusese el până atunci mă plictisise la culme, deși fierbeam în mine de mânie.

Am ridicat receptorul, am rugat centrala să-mi dea un număr.

— Tu ești, Simulescu? Am întrebat eu. Zău?! mai precis, ai fost tu acolo? Gore deveni atent. Atunci, e clar, am spus eu bucuros. Cremvurști calzi și chiftele calde. Măi ce inspirat am fost când ți-am telefonat. Imediat cobor.

Am închis receptorul. Eram încurcat.

— Ce să fac cu tine? M-am întors spre Gore. Știi, mă interesează discuția noastră, aș vrea s-o continuăm. Ia scrie colea care e adevărul cu ceasul. Am luat grăbit un teanc de coli, i-am așezat cutia cu creioane în față, am închis dulapul și am ieșit.

După o oră m-am întors în birou; Gore terminase declarația.

— Îmi pare rău, i-am spus de cum am intrat pe ușă, amânăm discuția. Am strâns totul grăbit.

Am ieșit o dată cu el...

Nici n-apucase Gore să ajungă la arest, că m-am repezit în cameră. Am desfăcut fișetul, am numărat colile; lipsea una. Lipsea și un creion mic, roșu. „În sfârșit, mi-am zis, s-a hotărât.”

Și iată că, a doua zi, în cămașa pe care Gore o dăduse să i-o spele soția, în locul pentru balene, o hârtie minusculă. Cu creionul meu roșu, Gore scrisese grăbit: „Vanda să ducă boarfele la Gusi” .

Dar cine era această Vandă și cine era Gusi?

Toate cercetările noastre, întreprinse în scopul de a afla cine este Gusi n-au dat niciun rezultat. Și-atunci mi-a venit o idee pe care am hotărât s-o aplic, deși riscul era mare. Imitând scrisul, lucru destul de ușor, am scris un alt bilet.

„Vanda să ducă boarfele la Acatone.”

Am pus hârtia la locul ei și am chemat pe soția lui Gore, i-am dat cămașa și i-am spus să vină peste trei zile.

În aceeași seară aveam la birou la mine pe Vanda și pe Acatone. Pe ultimul îl cunoșteam.

O dată cu ei, trei geamantane pline. Lucrurile furate de la magazine. Lipseau ceasurile.

Toată noaptea aceea i-am anchetat, dar dimineața nu aveam lămurit decât faptul că, în ziua de paisprezece, Gore stătuse la Vanda și că spre prânz plecaseră în oraș. La trei se despărțiseră și când se întâlniseră seara din nou, Gore purta ceasul de aur „Doxa” . „Un chilipir”, îi spusese el Vandei.

„Dar lucrurile, geamantanele, cine le-a adus?” „Nu știu.” Gore avea o cheie de la locuința ei, îi spusese că un prieten și-a adus lucrurile, că plecase de-acasă; geamantanele erau încuiate. Ea nu avusese curiozitatea să afle ce conțin.

„Cum arată prietenul?” Nu știa? Primind biletul luase legătura cu Acatone, îl cunoștea, îi făcuse Gore cunoștință.

Cine adusesese geamantanele? Era una și aceeași persoană cu care se întâlnise în ziua aceea Gore?

Și dacă da, cine era el? Se găsea oare în oraș? Reușise să dispară?

Se pare că era aceeași persoană care dăduse lovitura la magazinul „Bijuteria”. Și ceasurile unde erau? La Gore?

Trei zile mai târziu, altă cămașă murdară pleca de la Gore. În același loc, bilețelul.

„Du-te la Arad. Caută-l pe Samu, și spune-i să

se dea la fund și să îngroape pontoarcele.”

„Hei, mi-am zis, hai și la Arad. Să-l vedem pe Samu, fiindcă biletul tradus înseamnă că Samu trebuie să plece din localitate, nu înainte de a îngropa cheile.”

„În sfârșit, mi-am spus, am dat de autorul principal al spargerilor”.

În momentul în care Samu primea biletul, l-am arestat. „Pontoarcele” lui erau câteva sute, o colecție splendidă. Cu ele desfăcuse Samu magazinele.

Ce rol avea Gore? El dirijase totul. El știa când se aducea marfă. La momentul oportun, Samu sosise din Arad. Dăduse lovitura și dusesse lucrurile la Vanda.

...Izolați unul de altul, stăteau acum toți la arest.

„Oare sunt toți?” mi-am zis. Câteva zile, cămășile lui Gore au plecat fără nicio hârtie. Nu mai avea ce să spună? Dar ceasurile? Am studiat scrisul soției lui Gore și i-am strecurat în cămașă o bucată de hârtie.

„Nu mai ai nimic să-mi comunici?! Totul a fost îndeplinit întocmai.” Și Gore i-a răspuns:

„Alea trei să le iei de la cumnată-ta și să le duci lui Titi Chioru.”

„Titi Chioru?” m-am mirat. La asta nu mă așteptam. Îi știam dușmani. N-am avut încotro, l-am adus și pe „Titi Chiorul”, împreună cu el și restul ceasurilor furate de la „Bijuteria”.

L-am chemat pe Gore la mine în birou. Era vesel.

— Mi se pare că am să-ți dau drumul. N-am reușit să găsesc probe destule și știi că nu-mi permit să condamn un om pe nedrept.

În aceeași zi, în cămașă pleca ultimul bilet și citindu-i cuprinsul m-am stăpânit cu greu să nu-i chem pe toți atunci la confruntare.

Scria Gore: „Anchetatorul e un ageamiu. Îmi dă drumul din lipsă de probe... Pregătiți o petrecere. Vă salut”. Semna: „Bila de aur” .

În lumea borfașilor, Gore se numea „Bila de aur”

Am amânat confruntarea cu o zi și în cămașa curată, adusă de nevastă, i-am pus următorul bilet:

„Pregătește-te că peste o oră te vei întâlni cu Vanda, Acatone, Gusi, Samu și Titi Chiorul. Îți trimit ceasul. Fii punctual.”

Exact după o oră, toți se aflau la mine în birou.

Nichifor Pietriș
Prin ceață

Părăsind șalupa, sergentul-major Valeria M., șeful postului T.N. din orașul S. încercă în ziua aceea un sentiment de mulțumire: acțiunea la care participase se terminase eu rezultate bune.

Despre ce era vorba? Fusesse sesizat că la un centru de colectare a peștelui primitorul sustrage pește. Atât glăsuia informația. Cum proceda, la

cine plasa peștele sustras, ce alte combinații mai avea primitorul acesta, cel care făcuse sesizarea nu spunea nimic. Și în ce măsură lucrurile erau adevărate? Și dacă cele spuse nu constituiau decât adevărul curat, de unde să știi când va fi sustras peștele? Să zicem că ai să fii acolo imediat după sosirea lotcilor. Ai să-l recântărești... Și dacă nu găsești plusul acela care-l cauți?

Desigur, nu se va întâmpla nicio nenorocire, dar vorba pescarului, peștele nu va mai mușca.

Toate aceste întrebări puseră stăpânire pe subofițer. Consultându-se cu subordonații se oprise la concluzia că prinderea în flagrant e posibilă. Așa că...

Trei zile după aceea, patrula T.N. luă drumul apei.

Era o zi înnoirată și șalupa se afundă pe canal, în bătaia ritmică a motorului. În drum întâlniră pescari, schimbare cu ei vorbe, o glumă. Erau veseli, veneau cu lotcile pline de pește.

— Nu veniți pe la noi? Facem o ciorbă d-a noastră...

— Deocamdată, nu, avem alt drum. Ne pare rău.

— Și nouă.

Sergentul-major Valeriu M. e cunoscut de pescarii din Delta. Din 1963, de când lucrează la postul T.N. din S., el a poposit de nenumărate ori la cherhanale, la cabanele pescărești, s-a întâlnit cu ei în timpul pescuitului. Firea lui deschisă și prietenoasă, o anumită ironie glumeață a modului

în care discută cu pescarii, sensibili la vorbele de duh, l-au făcut cunoscut și apreciat. Așa că o asemenea invitație e un lucru obișnuit. Și mai e ceva: șergentul-major știe că numai prietenia cu oamenii poate contribui la succesul muncii pe care el o desfășoară...

...Când au sosit la centrul de colectare a peștelui, lotcile fuseseră descărcate.

— Bucuroși de oaspeți?

— Bucuroși, i-a întâmpinat primitorul. Nu v-am mai văzut în ultimul timp.

— Crezi că e ușor când ai atâta deltă de colindat?

— Asta așa e.

După ce-au mai stat de vorbă, au plecat. S-au înfundat din nou pe canal.

Spre dimineață a început să se lase ceața.

— Nu-i rău, a spus plutonierul-major Ion R., fără să bănuiască ce-i așteaptă.

— Într-adevăr, se pare că delta ne-ajută, a încuviințat plutonierul Tudose B., conducătorul șalupei. L-ați auzit, se întoarce el către ceilalți, referindu-se la primitorul de pește, zice că-i pare rău că nu trecem mai des. Eu unul cred că nu-l prea arde pe el dorul de noi.

— S-ar putea să n-aibă nicio vină.

Și ceața care sperau să se ridice, se lăsa tot mai jos. Acum plutea la o palmă deasupra trestiiilor și nu peste mult timp ea cuprinse totul, învălui șalupa, se lăsă deasupra apei.

Cunoșteau această ceață. Li se întâmplase o dată să se învârtă ore în șir, fără să găsească ieșirea din canal și atunci hotărâseră să petreacă noaptea pe loc, până a doua zi. Ceața se ridicase de-abia spre seară, și atunci văzuseră că ieșirea din canal era foarte aproape, trecuseră de zeci de ori pe lângă ea.

Timpu fugise. Erau îngrijorați.

Trecuse o oră de când, după calculul lor, ar fi trebuit să sosească la cherhana. Pescarii predaseră, desigur, peștele. Și ei mai bâjbâiau prin ceață...

...Când apărură la dana cherhanalei, primitorul nu-i mai întâmpină ca ieri.

— A, ați sosit? zise.

— Ce să-i faci, ceața ne-a întors din drum. Și-apoi, pentru că tot am venit, am vrea să cântărim peștele adus de pescari. Să vedem întâi actele...

...Câteva sute de kilograme de pește au găsit în plus...

„Ne fura de sub ochi, aveau să spună după aceea pescarii, și noi habar n-aveam. Noroc cu tovarășul milițian că i-a venit de hac.”

Și când se întâlnesc cu el pe canal, îl invită cu vorbă deschisă să facă un popas și să mănânce din ciorba lor pescărească, fiindcă, le place pescarilor să spună, cum o fac ei, nimeni n-o mai face în toată Delta...

Nichifor Pietriș
Ninsoarea nopții de decembrie

„Aici, în centrul orașului, unde-mi fac serviciul de atâția ani, nu pot să spun că e chiar ușor. Nu e aceea liniște a cartierelor pe care o știu, fiindcă am lucrat și-acolo un timp, la început, când am intrat în miliție. Prindeam tainele meseriei (cum se legitimează o persoană, cum se execută o pândă).

Aici în centru, unde ziua zboară porumbeii și uneori mă opresc și eu pentru o clipă să le urmăresc zborul, noaptea lucrurile stau altfel pentru mine.

Mai ales cu restaurantele acelea și cu cheflirii aceia care ies târziu și care au chef să strige... fiindcă unii, după ce beau, li se urcă gărgăunii la cap și așa se face că ne trezim față în față, eu și el, sau eu și ei... Unii se potolesc, se rușinează, tac ca prin farmec și nu mai e nevoie să le adresez niciun cuvânt de dojană. Pe unii trebuie să-i împac, să-i ascult, mă iau un fel de arbitru al lor și stau, mă uit cum o iau unul în dreapta, altul în stânga.

Mi se întâmplă de-atâtea ori să fiu oprit ziua, pe stradă, și să mi se spună:

— Știți, eu sunt cel de-aseară. Vă rog să mă iertați, am cam întrecut măsura, îmi născuse nevasta un băiat și-am făcut-o lată...

— Nu-i nimic, zic, să vă trăiască băiatul...

Acestea sunt, însă, cazuri rare, unii mă opresc și-și cer, pur și simplu, scuze („vă rog să mă iertați

pentru ce a fost”), dar eu uneori nu mai știu cine-i acesta.

Sunt unii care, când mă văd, devin și mai furioși. Încep să mă amenințe (asta n-ar fi nimic, nu mi-e teamă mic), ajung la injurii. Sunt și eu ca toți ceilalți, nu sunt o mașină fără viață. Și de ce să n-o spun, îmi vine uneori să-l apuc de ceafă, să mă țină minte, să mă ocolească atunci când s-o întâlni cu mine. E însă numai o fulgerare de-o clipă în inima mea. Atât.

— Ce s-a întâmplat? Întreb cu un calm care nu mă mai miră, pentru că așa știu că sunt, că așa m-am învățat. Îl rog să-și măsoare vorbele, încerc să-l potolesc, știu că nimic nu-l liniștește pe om ca vorba bună și calmă. Și mai știu ceva: că nu sunt singur în fața lui. Fiindcă, iată ce s-a întâmplat într-o seară: într-un restaurant s-a produs un fel de scandal. O să vedeți de ce spun „un fel de scandal”. Îmi făceam rondul, când mă pomenesc că vine cineva și-mi spune cu sufletul la gură:

— Hai, tovarășe milițian, că se bat unii, se omoară acolo...

O iau după el. Într-adevăr, era ceva acolo, o busculadă, oameni în jur... Pătrund și, până să-mi dau seama, mă trezesc... lovit. Toți trei pe mine. Nici eu nu sunt dintr-aceia pe care-i suflă vântul, dar eram unul. Nu însă singur. Nu știu câți mi-au venit, într-o clipă, în ajutor.

Mai târziu s-au lămurit cum stăteau treburile.

Scandalul fusese simulat, cei trei aveau ce aveau

cu mine, erau „clienți” de-ai mei. Ceea ce nu prevăzuseră, însă, era atitudinea celor din jur. Și-au primit pedeapsa meritată...

...Multe văd în nopțile mele de veghe, și-n zilele mele de veghe, și-n orele mele de veghe. Văd cum oamenii se duc spre casele lor, ultimul tramvai care se retrage, parcă somnoros, spre depou, și înregistrez pașii repezi ai oamenilor grăbiți spre casă sau pașii înceți, ca niște șoapte, ai îndrăgostiților... Și tot așa văd cum se trezește orașul a doua zi... Și fără să-ți dai seama, trec orele, zilele, lunile...

Dar, într-o noapte, te ia în primire viscolul... Trec pe stradă atent la ce se întâmplă. Zăpada se vânzolește, o adună vântul în adăpostul caselor și al curților, orașul devine alb. Mă opresc în fața magazinelor, văd dacă totul e în regulă. Pe geamuri s-au format, în colțurile de sus și de jos, flori mici de gheață...

Iar în vitrine au apărut brazii împodobiți.

Becurile lor multicolore îmi încântă privirea, lumina lor tremură sau poate mi se pare mie. „Trebuie să cumpăr și eu, îmi spun. Măine chiar am să merg cu soția să aleg unul frumos, nu prea mare... în care colț al camerei să-l așez? O să găsim noi până la urmă un loc...”

Și trec mai departe.

N.A.

A nins ieri și azi. Astă-noapte s-a pornit viscolul.

Îmi lipsesc fruntea de fereastră și urmăresc învârtelirea fulgilor.

Plutonierul Gheorghe I. îmi stă dintr-o dată, aievea, în fața ochilor. Așa cum l-am cunoscut într-o seară, când mi-a vorbit, cu pauze mari, despre el. Masiv, cu diagonala petrecută peste pieptu-i bombat, cu mâinile pe care nu știa unde să și le pună, așezându-le când pe masă, când pe genunchi.

Nichifor Pietriș
Alfabetul morse

Discuția se apropia de sfârșit. Femeia se ridică de pe scaun cu o mișcare bruscă și rămase o clipă cu privirea-i rece, tăioasă, fixată asupra maiorului Alexe.

— Îmi pare rău, tovarășă Ispas, că nu vreți să ne ajutați, zise maiorul, ca și când n-ar fi observat nimic.

— Pe mine mă revoltă faptul că m-ați chemat aici...

— Ce să facem!... Meseria ne obligă de multe ori și la „nepolitețe” , ca să mă exprim ca dumneavoastră. Noi am vrut numai să știm unde ați fost în timpul celor cinci zile pe care le-ați cerut la întreprindere din concediul dumneavoastră. Mi se pare că erați programată în concediu în luna decembrie.

— V-am spus și îmi pare rău că nu vreți să

înțelegeți... Am și eu chestiuni care mă privesc numai pe mine.

Maiorul Alexe își termină de aranjat hârtiile pe birou, închise dosarul din fața sa și se ridică.

— Puteți pleca, tovarășă Ispas. Bună seara.

— Cred că undeva drumul ei trebuie să se întretaie cu al lui Ispas, se adresă maiorul Alexe căpitanului Avram care tăcuse tot timpul cât durase discuția și mâzgălise cu un creion o foaie de hârtie. Urmărise însă atent mișcările femeii, spusele ei și-și dăduse seama că numai dovezile o vor face să vorbească. Dar care dovezi? Deocamdată, ei nu știau aproape nimic. Doar întrebările năvăleau peste ei.

De ce se-nvoise de la serviciu fiica lui Ispas și unde mersese în zilele acelea? De ce nu voia să spună nici măcar orașul unde fusese? Ce o determinase să se învoiască și să plece? „Am fost la o mătușă, la Iași”, spusese ea în prima zi, când fusese chemată la miliție. Am stat la hotel „Victoria”.

Mintise. Nu avea nicio mătușă și nu locuise la hotel. Maiorul o chemase din nou.

— N-are rost să mă mai întrebați. Am să vă spun alt oraș, o să verificați... Și...

Și maiorul Alexe înțelesese că femeia nu va spune adevărul. Dar care era acest adevăr?

Fusese văzută pe peronul gării așteptând trenul. La orele douăzeci, cele două trenuri venind din

direcții opuse fac în stație „cruce” , apoi ambele pleacă aproape în același timp. În care din aceste trenuri se urcase fiica lui Ispas și unde coborâse?

— Erau ca și cum s-ar fi aflat în fața unei table de șah, cu piesele pe ea, de la care jucătorii se ridicaseră, plecaseră, iar maiorul Alexe și căpitanul Avram trebuiau să le ia locul, să-și dea seama ce urmăriseră aceștia, să le ghicească intențiile și să mute piesa cea mai indicată.

Ispas Dionisie, pe care cei doi lucrători aveau sarcina să-l găsească, era un infractor periculos. La o lună după ce ieșise din închisoare falsificase un C.E.C., ridicase banii, apoi venise la miliție și anunțase că i s-au furat actele. Planul îi fusese descoperit, dar în seara în care trebuia arestat, dispăruse. Unde? Toate cercetările rămăseseră fără rezultat. Descoperiseră însă că Aneta era unul din copiii preferați ai lui Dionisie și lucrul acesta îi făcuse pe cei doi să presupună că ea ar putea ști unde se află taică-său.

— Și când te gândești că-mi pusesem atâta speranță... Aneta refuza cu încăpățânare să spună unde-a fost...

— Mărturisesc sincer, nu m-am așteptat, spuse plin de năduf Avram.

Maiorul Alexe și căpitanul Avram se aflau în tren, în drum spre Craiova. Erau amărâți. Aflaseră unde fusese Aneta, de la o prietenă a acesteia care-i împrumutase bani pentru drum, dar lucrul

acesta nu adusese niciun indiciu despre locul unde s-ar fi putut afla Ispas.

Aneta plecase la București. Locuise la hotelul „Muntenia” . Se-ntâlnise cu un prieten, cu care trăia de mult, un responsabil la un „Aprozar” . Acesta primise o primă, îi telefonase Anetei, chemând-o să vină, „să petreacă o săptămână de neuitat”. În acest timp nu se întâlnise cu nimeni altcineva. Prietenul spusese că tot timpul îl petrecuseră împreună.

De-asta refuzase Aneta să spună unde fusese. De teamă să nu se afle. Avea un prieten în oraș și se auzea că în toamnă urma să se căsătorească.

Maiorul n-o mai chemase pe Aneta. „Fată tânără” , își zisese el plin de amărăciune. Își spusese însă că poate n-ar fi rău, după ce o să-l prindă pe Ispas, să stea de vorbă cu viitorul soț al Anetei. „Poate e un băiat bun. Mai bine să afle adevărul înainte, decât după...”

Avram, care plecase spre București, îi telefonase, iar maiorul Alexe, după ce stabilise cine să se ocupe de supravegherea familiei lui Ispas, se grăbise să plece să se întâlnească cu Avram.

Acceleratul de Craiova îi ducea acum spre o altă țintă: către șantierul unde lucra fiul lui Ispas, Valeriu.

— Crezi că aflăm ceva? întrebuse Avram, mai mult să rupă tăcerea.

— Suntem datori să încercăm. Din unele

informații reiese că Ispas ținea mult și la Valeriu.

Avram nu răspunse, dar și el gândea la fel. Scoase pachetul cu țigări, îl întinse maiorului, apoi aprinse și el o țigară. Rămăseseră un timp tăcuți.

Dincolo de fereastra vagonului se auzea vântul suierând neputincios. Alexe se ridică, scormoni în servietă, luă o carte și începu să citească. Avram își lipi fața de geam, apoi suflă până când topi gheața și rămase privind afară la întinderea de zăpadă, la satele care apăreau și dispăreau în întunericul nopții.

Trenul se opri și prin geamul înghețat răzbătu până la ei lumina și forfota peronului. În compartiment se făcuse cald și Alexe lăsă geamul. Aerul rece și înviorător năvăli înăuntru.

— Asta-i Videle, maică? se auzi o voce subțire de femeie.

— Ce Videle? Asta-i Caracalul, îi răspunse cineva.

În compartiment intrară un bărbat și o femeie, apoi o bătrânică. După ce trenul porni, bătrânica stinse lumina. Voia să doarmă. Maiorul Alexe și căpitanul Avram ieșiră pe coridor.

— Să vedem care sunt rezultatele, după două zile de cercetări, zise Alexe.

— Să vedem... Avram rămase o clipă gânditor, ca și cum ar fi vrut să-și aducă aminte. Valeriu fusese chemat de două ori la telefon de cineva de la

Braşov. Telegrama prin care fusese înştiinţat de una din convorbiri era iscălită de către un anume Ignat. De asemenea, Valeriu a primit şi un colet expediat tot din Braşov.

— Dar de şeful de echipă ce zici? îl întrerupse Alexe.

— E un om în care poţi avea încredere. Cele spuse de el confirmă bănuiala noastră: Valeriu a vorbit cu taică-său.

Şeful echipei din care făcea parte Valeriu le povestise că, după prima convorbire telefonică, Valeriu fusese foarte vesel.

— Cu cine-ai vorbit? îl întrebă el.

— Cu ta... cu tatăl unui prieten, se bâlbâise Valeriu. Eu n-am părinţi şi el m-a crescut de când eram mic... Apoi Valeriu se îndepărtase grăbit.

— Crezi că dacă discutăm cu Valeriu o să ne spună ceva?

— Să încercăm. Probe sunt destule.

— Ar fi bine să i se facă o percheziţie în cufăr, hotărî brusc maiorul Alexe.

— Bine, zise Avram.

...Sub ziarul aşternut în valiză găsiră un caiet nescris, îmbrăcat. Alexe răsfoi caietul, dar nu găsi nimic. Desfăcu grăbit învelitoarea şi, după ultima copertă, găsi un plic nescris. În acest plic se afla un altul mai mic, din care maiorul scoase o bucăţică de hârtie acoperită de linii şi puncte.

— Ştii Morse? întrebă Alexe.

— Mai ţin minte câte ceva... Avram începu să

descifreze. Încet, încet, cuvintele se conturază. „Caută cu atenție”, descifrară ei, în cele din urmă, liniile și punctele. Căutară. Întoarseră plicul pe toate părțile, îl priviră, desfăcură căptușeala mov. De ea era lipită o hârtie subțire, acoperită de un scris mărunț. Era o scrisoare a lui Valeriu către taică-său. „Situația ta mi-a produs neplăceri”, începu să citească Alexe, și Avram privea scrisoarea peste umărul lui.

— Ce minte, nu se putu abține Avram.

„Te rog să mă crezi că discuția de la telefon a fost interceptată...”

— Asta are imaginație, zău...

„Mă port ca un mieluşel, ca să le fac tuturor impresie bună”, citi repede Alexe, ca să nu-l mai lase pe Avram să comenteze.

„La Braşov, reluă el, ca și cum n-ar fi fost punct; nu văd cum aş putea veni...”

Alexe se opri. Întoarce foaia. Nu mai scria nimic.

— Ia să vedem mai departe, zise Avram, luând în mână vraful de hârtii... Ia să vedem...

Mai găsiră o telegramă în care Valeriu era anunțat să se prezinte la telefon pentru o convorbire, și o recipisă pentru un colet. Telegrama era semnată: Ignat.

Altceva care să-i intereseze nu mai găsiră.

La Braşov, la miliție nu aflară înregistrat niciun flotant, cu numele de Ispas. Fotografia lui o împărțiră lucrătorilor și se dispuse urmărirea lui

Ispas în locurile aglomerate. Apoi căutară fișele cu numele de Ignat.

— Să-ncepem cu primul Ignat, zise Alexe. Unde lucrează?

În Brașov locuiau cinci oameni cu acest nume și ei trebuiau să-i verifice pe toți, ca să vadă care din ei îl cunoaște pe Ispas.

— La „Steagul Roșu”, matrișer, născut la 14 octombrie 1935, în comuna Axintele...

— Tu erai bun de șef de personal la o instituție mare, nu se putu abține Alexe.

— Să spun mai departe?

— Lasă. Alexe știa că Avram e cunoscut pentru memoria lui. Căpitanul citise la miliție datele biografice ale celor cinci Ignat, care locuiau în Brașov. Nu-și însemna nimic. Știa tot ce era trecut în fișele lor.

Cercetară dosarele de cadre la patru. Nu găsiră nimic care să-i facă să creadă că vreunul din ei îl cunoștea pe Ispas. Le mai rămăsese unul: Ignat Nicolae.

— Hopa, exclamă Alexe.

Avram își aruncă ochii spre locul unde arăta Alexe. În fișa biografică a lui Ignat Nicolae era trecut la neamuri: Ispas, gradul de rudenie: văr.

Concertul începea la ora 8 seara. Maiorul se uită la ceas. Aveau timp berechet. O luară, încet, spre hotel. Ninge. Fulgi mari și deși cădeau încet, leneși. La colțul străzii se despărțiră.

Avram plecă în cartierul „Steagul Roșu”. Avea un prieten și voia să meargă să-l vadă. Spuse că va trece să-l ia pe maior. Alexe intră într-un chioșc, cumpără ziarele din ziua aceea, apoi se îndreptă spre hotel.

Supravegherea casei lui Ignat nu adusese niciun rezultat. Ispas nu apăru. Hotărâseră să-l cunoască personal pe Ignat.

Ignat era pensionar. Făcea însă parte din orchestra simfonică a orașului. Era flautist. Un om cât se poate de activ pentru vârsta lui. Conducea corul unei școli medii și compusese nenumărate cântece pentru copii, care se bucuraseră de succes. Maiorului Alexe îi plăcea muzica simfonică. Când văzu programul concertului, îl întrebă nerăbdător pe Avram:

— Mergem?

— Se-nțelege, răspunsese acesta, fără să stea pe gânduri. O să-l cunoaștem în pauză și pe Ignat...

— Crezi că va veni la hotel?

— Sunt convins, zise Alexe. Și trebuie să-ți spun că mi-a făcut o impresie bună.

— Și mie...

...Se terminase pauza concertului și ei se îndreptau spre sală să-și ocupe locurile. Îl cunoscuseră pe Ignat și discutaseră cu el. Îi prezentase directorul filarmonicii: „redactori la o revistă pentru tineret”.

Când ieșiră de la concert, afară începuse să

viscolească.

— Mai ți-aduci aminte ce-ai ascultat prima dată? întrebă Avram.

— Cum să nu, zise Alexe, deși nu răspunse imediat Simfonia a 39-a de Mozart. M-a dus un coleg, cu mulți ani în urmă. Îi plăcea mult muzica. El m-a făcut s-o îndrăgesc.

— Și unde e acum?

Maiorul Alexe nu răspunse și Avram, crezând că nu l-a auzit, întrebă din nou.

— Nu mai trăiește, zise înăbușit Alexe.

Glasul maiorului era trist și Avram înțelesese că, fără să vrea, scormonise amintiri pe care Alexe le ținuse tănuite cu grijă și respect.

Mergeau alături prin viscolul care-i învăluia ca într-o mantie largă și rece.

Ignat veni a doua zi la hotel. Alexe îi strânse prietenos mâna și-l conduse în cameră. Aici îi spuseră direct cine erau.

— Suntem convinși că o să ne ajutați... tovarășe Ignat.

— În ce chestiune?

Alexe îl puse în curent cu situația și arată că Ispas a comis o serie de infracțiuni și că s-a sustras pedepsei.

— Și el, escrocul, ce mi-a povestit? Se revoltă plin de mânie Ignat. Acesta e deci adevărul? Ignat începu să povestească cele întâmplate cu câteva luni în urmă și Avram se gândi că anii de

profesorat lasă urme. „Parcă ar fi în fața unei clase.”

— În ziua aceea am venit târziu acasă, fiindcă fusesem invitat la un prieten. L-am găsit pe Ispas dormind. Găsise cheia, noi o ținem de ani de zile în același loc, și intrase înăuntru. Mi-a spus să nu mă supăr și să nu-l alung, că a venit să-și caute serviciu. „Dar de ce nu te-ai angajat la vechea întreprindere?” l-am întrebat eu. „După întâmplarea aceea – știți, el făcuse închisoare, fusese condamnat nu știu pentru ce – toți mă prigonesc și-mi fac zile fripte. Am aici un prieten, și mi-a promis un post. Vreau, Nicule, mi-a zis el, să mă fac om de treabă. Am greșit o dată, nu vreau să se mai repete...” L-am crezut. A plecat a doua zi și nu l-am mai văzut câteva zile. Într-o duminică m-am pomenit cu el. Mi-a adus banii pe care eu îi împrumutasem demult și pe care nu mai speram să-i revăd. Gestul acesta m-a făcut să cred că s-a schimbat și l-am privit cu alți ochi. Mi-a spus că s-a angajat pe-un șantier la C.F.R. și că mă roagă să-i permit să dea de la mine un aviz telefonic băiatului care lucrează la Craiova. A dat avizul pentru marți și a plecat. Marți, după ce a vorbit la telefon, când a fost să plece, m-a rugat să-i primesc scrisorile lui Valeriu. „Știi, eu sunt uneori plecat și s-ar putea să nu ajungă la mine...” Am acceptat. Pe urmă a venit și a mai dat o dată telefon. Trecea din când în când pe la mine, să-și ridice scrisorile. De câtva timp nu l-am mai văzut.

— Bine, dar convorbirea telefonică nu e înregistrată la poștă. Și nici prenumele dumneavoastră.

— Telefonul meu este trecut pe numele soției și ea își păstrează numele de familie.

— Lucrează aici, răspunse inginerul șef al șantierului, după ce Alexe îi arătă fotografia lui Ispas. E plecat la Codlea. Trebuie să vină.

Cei doi îl așteptară și după o oră Ispas coborî din mașină.

— Bună ziua, domnule Ispas, îl întâmpină Alexe.

— Mă confundați. Mă numesc Chimescu, și nu sunt domn, tovarășe, zise el ironic, apăsând pe ultimul cuvânt.

— E clar, nu se putu abține căpitanul Avram.

— Hai, lasă prostiile, îl muștră Alexe. O să mergi cu noi și fii sigur că vom lămuri cine ești.

Buletinul îl găsiră în valiză. Pe foaia de angajare era trecut Chimescu Anghel, un om cu acest nume lucrase pe șantier, dar plecase să-și facă lichidarea și foaia de angajare și-o însușise Ispas.

Mai găsiră două cecuri. Erau furate de la cei de pe șantier. Pe unul, Ispas îl falsificase, dar nu apucase încă să ridice banii...

Stelian Sârbu

Ultimul glonte nu trebuia tras

Noapte de iulie. Cerul zâmbește prietenos; înalt

și pur; veghează asupra oamenilor. Orașul pare că zâmbește și el cu zâmbet alb, diafan, de neon. Undeva, spre gară, sirena unui tren sfâșie liniștea. Ofițerul de serviciu de la miliția orașului își aprinde o țigară, cu gesturi încete, privind la bățul de chibrit mistuit de flacără. Se ridică de pe scaun și face câțiva pași prin cameră. Deodată, telefonul începe să sune lung, stăruitor, umplând încăperea cu țârâitul lui. Ofițerul ridică receptorul.

— Alo, alo, miliția? Aude o voce înecată de emoție la celălalt capăt al firului... Alo, doi indivizi mascați și înarmați au încercat să prade casieria T.A.P.L.

— Ului. Casierul Alexandru I. este rănit... Veniți, veniți repede, tovarășe milițian!...

— Imediat, imediat, vă rog închideți, răspunde ofițerul. Și, după ce pune receptorul în furcă, se uită la ceas. Este ora 2 și 45 de minute.

— Mai repede, mai repede, îl zorește pe șofer maiorul Ion G.

Șoferul apasă pe accelerator. Mașina țâșnește în noapte, cosind cu lumina farurilor străzile pustii.

— Ce îndrăzneală, atac armat! Comentează căpitanul Valeriu P., lângă maior.

Un timp se aude numai duduital motorului.

Șoferul, aplecat peste volan, intervine cu o... precizare:

— Pun capul jos că-i prindem...

Mașina încetinește, ia un viraj, străbate o

stradă, încă una, și frânele scrâșnesc. Au ajuns. Maiorul își privește, cu un gest mașinal, ceasul de la mână. E ora 3.

O femeie a ieșit în întâmpinarea mașinii. Cu glasul întretăiat de emoție, începe să povestească:

— Au venit... doi erau... Cu măști și pistoale... Casierul s-a bătut cu ei... L-au lovit rău... în cap...

Maiorul intră în încăperea unde se afla casieria. Camera e mare, cu câteva birouri pe care se zăresc teancuri de bani răvășite; un scaun trântit într-un colț, Alexandru S. Cu fața însângerată.

— A mai fost cineva? întrebă maiorul Ion G. pe femeie.

Aceasta nu înțelegea pe deplin întrebarea.

— Tâlharii, tovarășe maior...

— Nu despre ei e vorba, ci despre oamenii dumneavoastră, preciză maiorul.

— Da, eu am fost, se auzi o voce dinspre ușă și înăuntru intră paznicul. Când tovarășul casier s-a repezit la bandiți, eu am fugit strigând după ajutor.

— Pe unde au dispărut? întrebă maiorul.

Portarul stătu câteva clipe pe gânduri, ca și cum ar fi avut cine știe ce problemă importantă de rezolvat și, după aceea, arătă direcția în care dispăruseră bandiții. Maiorul Ion G. discută ceva în șoaptă cu căpitanul Valeriu P. Și acesta plecă. Casierul, care își mai revenise, fusese urcat în mașină și transportat la spital.

— Tovarășa... începu maiorul, adresându-se

femeii.

— Maria... completă femeia.

— Tovarășă Maria, vă rog să-mi relatați totul, așa cum s-a petrecut. Și dumneavoastră, tovarășe, se întoarse maiorul spre portar, să completați.

— Mă cheamă Simion, tovarășe maior, spuse portarul. Eu i-am văzut întâi pe bandiți. Fără să mai aștepte încuviințarea căpitanului, începu să povestească: Era, să zicem, cam două și ceva, și-mi făceam serviciul la poartă. Tocmai dusesem mâna la buzunar, după țigări, când doi indivizi cu măști dau buzna peste mine, îmi pun pistoalele în coaste și-mi zic să ridic mâinile. Mă împing de la spate și intră în casierie, strigând la tovarășul Alexandru și la tovarășa Maria să ridice și ei mâinile. Unul din ei s-a repezit la tovarășa Maria și i-a pus vată pe față, după care tovarășa Maria a căzut jos. Apoi s-a dus spre tovarășul Alexandru cu pistolul, vată și o rangă. Asta de-i colo, jos, arată Simion cu mâna o rangă ce se afla la picioarele unui scaun. Când să-i pună și lui vata la nas, își urmă Simion povestirea, tovarășul casier l-a apucat de mână și a început să se zvârcolească. Eu ce puteam să fac atunci? Aveam pistolul în spate... Tâlharul care se bătea cu tovarășul casier a dat cu ranga în el, dar tovarășul Alexandru nu s-a lăsat. Se agățase de el. Atunci, cel care mă păzea pe mine a vrut să-l ajute pe banditul care se lupta cu tovarășul casier. Cum

m-a slăbit puțin cu împunsătura, am făcut stânga-mprejur, am ieșit afară și am început să strig după ajutor. Am auzit un foc de armă în urma mea, da' nu m-am întors. Pe urmă, ăia doi, mascații, au ieșit în goană afară, m-au ajuns din urmă și m-au lovit cu ceva în șale de-am văzut negru înaintea ochilor. Am fugit spre stația de mașini. Asta a fost tot, își încheie Simion povestirea.

— Și altceva, după aceea? îl întreabă maiorul.

— Altceva, ce să mai fie, mai nimic. Am venit înapoi, am ajutat-o pe tovarășa Maria să *vină* din ameteală, dânsa a dat telefon la miliție, iar eu l-am udat cu apă pe tovarășul casier, care gemea.

— Altceva nu vă pot spune, se amestecă în vorbă Maria. După ce mi-au pus tamponul, am auzit așa, ca prin vis, zgomotul încăierării și strigătele lui Simion.

— Au apucat să fure banii? se interesă maiorul.

— Nu, nu cred, n-au avut vreme, trebuiau să-și scape pielea, spuse Simion.

Mayorul cercetă din nou camera. Pe jos găsi un deget de mânășă chirurgicală, pe care-l ridică cu precauție, iar pe" masa casierului, o șapcă.

— A uitat-o unul dintre bandiți, preciză Simion, fără să fie întrebat. Nu-i nici a mea, nici a tovarășului casier. Într-un colț se mai afla tamponul de vată. Mayorul îl culese cu două degete și îl mirosi.

— Cloroform. Apoi, adresându-se lui Simion și

Mariei: Vă rog lăsați toate lucrurile așa cum sunt, poate se mai găsesc ceva urme.

„Cine erau tâlharii? De unde își procuraseră arme?” întrebările acestea frământau pe lucrătorii de miliție. Trebuiau să le dea un răspuns grabnic. Orice clipă care trecea ștergea urmele tâlharilor și îngreuna munca de cercetare.

Maiorul Ion G. desfăcu un nou pachet cu țigări, scoase una și scăpară chibritul, dar nu-și aprinse țigara. Își simțea gura amară de parcă ar fi mestecat între dinți pelin. Și era numai zece și jumătate. Afară era o zi minunată, cu soare mult, care pătrundea și la el în birou, prin geamurile deschise larg, incendiind încăperea, copleșind-o cu lumină.

Recapitulă indiciile pe care le avea: un deget de mânășă, o rangă de fier, o șapcă, un tampon de vată îmbibat cu cloroform.

De dimineață cercetase câteva fișe ale unor foști infractori, dar acestea îl ajutaseră prea puțin. Totuși, își notase câteva nume.

Indicii prețioase îi dăduse unul din ospătarii restaurantului „Clujul”. În noaptea cu pricina, ospătarul întâlnise un cetățean care fugea.

— Figura lui îmi este cunoscută, îi spusese ospătarul, dar nu știu cum îl cheamă. L-am reținut, pentru că, în urmă cu două, trei săptămâni, împreună cu alți patru cetățeni necunoscuți, a făcut un chef de pomină, a aruncat cu banii în dreapta și în stânga.

Maiorul Ion G. i-a arătat mai multe fotografii.

— Parcă ar fi ăsta, da' nu pot băga mâna în foc, a spus ospătarul.

Omul din fotografic era V.B., fost tâlhar, cu state vechi în multe penitenciare din țară, amator de chefuri și femei ușoare, plătite, bineînțeles, nu din bani muncii.

Maiorul puse un semn de întrebare în dreptul numelui lui V.B. și, alături de el, semnul plus și un „X”... Se uită, apoi, la pachetul cu țigări, îl cumpăni în podul palmei și, cu regret parcă, îl aruncă în sertarul biroului... „Trebuie să renunț la blestematul ăsta de tutun” ... Și se hotărî: „Până nu pun mâna pe tâlhar, s-a zis cu fumatul”. Această hotărâre fiind luată, ridică receptorul telefonului.

V.B., locuia de aproape un an de zile pe strada Lotus, la numărul 9, într-o curte cu două corpuri de case așezate paralel, una în fața celeilalte. Printre ele, o trecere îngustă, cu pavajul mâncat de vreme; curtea. Camera lui V.B. se afla în fund, acolo unde se termina unul din corpurile de case și începea un zid negricios, pe care, vara, se ridicau timid câteva vrejuri de iederă.

Într-o după-amiază, un cetățean, care nu putea atrage atenția prin nimic deosebit, nici ca fizic, nici ca îmbrăcăminte, deschise hotărât poarta. Străbătu curtea degajat și, oprindu-se în dreptul ușii unde locuia V., începu să bată. Nu-i răspunse nimeni, dar omul se încăpățâna în continuare să

bată. Bătea din ce în ce mai tare. O vecină din camera de vizavi, atrasă de zgomot, scoase capul pe fereastră și întreabă:

— Pe cine căutați?

Străinul se răsuci pe călcâie și zâmbi, vrând parcă să se scuze că o deranjase.

— Pe tovarășul...

— Nu-i acasă, spuse femeia, cu intenția vădită de a se retrage și a închide fereastra.

Dar străinul îi zâmbi iar și, înainte ca femeia să-și poată duce la capăt intenția, continuă:

— Nu vă supărați, domnișoară, v-aș ruga să mă îndatorați cu un răspuns.

„Domnișoara”, femeie trecută de mult de prima tinerețe, deveni deodată binevoitoare.

— Cu plăcere.

— Eu sunt un cunoscut al unei rude a lui V.B.; am venit din provincie și aș vrea să-i comunic ceva.

„Domnișoara” se aplecase mai mult peste pervazul ferestrei după ce avusese grijă să-și îndrepte cu o mișcare grăbită neorânduiala podoabei capilare.

— Domnul V. nu-i acasă!

— Asta văd și eu și-mi pare rău. Când aș putea să-l găsesc?

— E greu de găsit. Nici nu știi când vine și când pleacă. Ce serviciu o fi având! N-a mai venit acasă de trei zile.

— De trei zile?! se miră străinul.

— Da, de trei zile...

— Nici alaltăieri n-a fost?

— Asta v-o spun precis, și accentuă asupra ultimului cuvânt, vrând parcă să-i dea o notă de distincție.

— Dar pe unde o fi?

— După câte mi-a spus el mie, a plecat la Oradea. Acolo are o rudă, o mătușă... sau cam așa ceva. Știu că uneori primea și scrisori de acolo. Dacă vă interesează, vă pot da adresa. Am văzut-o pe plic. Și, fără să mai aștepte ca străinul să spună ceva, indică adresa rudei lui V.

Străinul începuse să dea semne de nerăbdare, „domnișoara”, însă, avea chef de vorbă.

— Cine să-i spun că l-a căutat? Încercă ea o ultimă șansă de a abate pe străin din drum, când acesta își manifestase vădit intenția de a pleca.

— Am să revin eu, spuse străinul, părăsind curtea.

— V.B. n-a fost acasă în noaptea tâlhăriei, dar nici la Oradea n-a fost. Am verificat totul, tovarășe maior, spuse căpitanul Valeriu P.

„Să fie V. unul din cei doi tâlhari? Se întrebă maiorul Ton G. Dacă da, atunci unde se află? Și cine-i cel de al doilea? Dacă V. a comis tâlhăria, celălalt nu poate fi decât un bun prieten de-ai său. Unul în care să poată avea deplină încredere. E prea șiret și prevăzător să treacă la asemenea acțiuni cu primul întâlnit”.

— Prin urmare... continuă căpitanul Valeriu P.

— Prin urmare, trebuie să aflați cu cine era prieten V.B. și să stabiliți ce-a făcut fiecare în seara cu pricina. Va fi greu. Deocamdată, însă, altă soluție n-avem. E adevărat, V.B. a fost dat în urmărire pe țară, însă nu putem aștepta cu mâinile în sân. Și încă ceva: s-a terminat verificarea celor suspecti că ar mai poseda arme?

— Până la 12 e gata situația, tovarășe maior... Permiteți să fumez? întrebă în continuare căpitanul Valeriu P. Maiorul aprobă, urmărind mișcările căpitanului, în timp ce-și aprindea țigara. Vârî mâna în sertar, după pachetul cu țigări, dar o trase înapoi, ca și cum s-ar fi fript.

— O să încerc iar cu vecina guralivă a lui V.B., poate îmi dă vreun indiciu. „Domnișoara” pare dispusă să-mi fie de ajutor, spuse căpitanul.

Fața maiorului se însenină. Începu să râdă:

— Fii atent, băiete... După câte mi-ai spus, s-ar putea ca „domnișoara” să-ți ceară la rândul ei cine știe ce serviciu pe care n-ai putea să i-l faci.

E.L. își rotea ochii prin încăpere. Parcă acum începuse să-și mai piardă din siguranța de la început. Dădea semne tot mai dese de nervozitate; se oprea la jumătatea frazelor, sărea de la o idee la alta. Avea expresia omului care e pe punctul de a spune ceva, dar se răzgândește la jumătatea drumului.

Maiorul Ion G. îl privea calm, îi căuta în permanență ochii, privirea lunecoasă, de om

deprins să mintă.

— De ce m-ai mințit, totuși? îl întrebă maiorul. Nu ocoli întrebarea. Răspunde la ea.

Omul tăcu.

— Întâi a trebuit să-ți dovedim că ești prieten cu V.B.; pe urmă că, acum șapte seri, ai lipsit de acasă, lucruri pe care la început nu le-ai recunoscut. Că șapca pe care am găsit-o în casierie este a ta ai negat. A trebuit să-ți dovedim cu probe că ai mințit... Acum să-mi spui unde este V.B.

— Domnule maior, căpătă glas cel interogat. Pe Vică nu l-am văzut de aproape o lună...

— Serios? zămbi maiorul Ion G. Iar minți... Dacă mărturisești, ai circumstanțe atenuante, continuă maiorul.

Ce... ce să mărturisesc? făcu ochii mari interogatul și maiorul văzu cum i se zbătu un mușchi pe față. Nu știu nimic de V.B.... Absolut nimic, domnule maior. Nu i-am văzut de o lună.

În birou intră căpitanul Valeria P., care, fără să scoată vreun cuvânt, îi întinse maiorului o hârtie. Acesta îl văzu pe E.L. cum tresare, de parcă cineva l-ar fi înțepat cu acul. Îi urmări ochii și ghici ce se petrecea cu el. Cât n-ar fi dat E.L. să știe ce se afla în peticul acela de hârtie!

— Ei, ce zici, spui adevărul? își ridică maiorul privirea de pe hârtie. Rostise întrebarea simplu, prietenos chiar, și asta îl înfioră pe E.L.

— Ce adevăr, domnule maior? îi răspunse el

șiret, printr-o întrebare, voind să afle ce știa, de fapt, maiorul.

Maiorul Ion G. se încruntă și glasul i se înăspri:

— M-am săturat de comedia asta. L-am găsit pe șoferul de taxi cu care ai discutat acum șapte nopți. Este acela care, în noaptea jafului, v-a dus cu mașina, crezând că sunteți urmăriți de niște bătauși. Este aici, așteaptă.

E.L. se înroși întâi, apoi sângele din obraz îi pieri și fața deveni albă ca hârtia pe care maiorul o răsucea în mână. Nu zise nimic. Înghițea în sec, de parcă o sete chinuitoare i-ar fi sfâșiat trupul. Maiorul sună și ușa se deschise. Apăru un om ce învârtea în mâini, la nesfârșit, o șapcă.

E.L. răsuci capul și, zărindu-l, rămase cu ochii pironiți la el. Apoi se întoarse spre maior.

— Într-adevăr, domnule maior, împreună cu V.B., am atacat casieria... Dar vă jur că nu știu unde se găsește V.B. acum...

— Nu se poate, trebuie să știi unde-i V.B., căuta să-l convingă maiorul să mărturisească adevărul. De ce să mai lungim toată povestea asta? Ne-ai mințit că nu l-ai văzut pe V.B. de o lună... Este așa sau nu?... Și acum vrei să mă convingi că nu știi unde este...

Alb la față, cu buzele subțiate, răspundea de aproape o oră unul și același lucru:

— Nu știu, domnule maior, nu știu. Am mărturisit ce-am făcut. De V.B. nu știu nimic.

Absolut nimic.

Maiorul se ridică de la birou și măsură cu pas egal încăperea A.E.L. știa, dar nu voia să spună. De ce oare își tăinuia complicele? Era ceva, un ce, pe care nu-l putea măcar bănuși. Dacă l-ar afla, E.L. ar mărturisi ascunzătoarea complicelui. Maiorul se apropie dintr-o parte de E.L. și se opri la câțiva pași de el.

— Soția ta știe de toată astea?

E.L. își ridică privirea pe care și-o fixase în podea. În ochi i se citea groaza...

— Soția mea... ați fost și...

Izbucni într-un plâns nervos.

Maiorul se așează la birou și îl lăsă să se liniștească. Trecu un timp până ce E.L. conținu cu plânsul. Își ridică spre maior fața răvășită:

— Domnule maior, V.B. se află la mine acasă... Este înarmat... Mi-a spus că, dacă-l denunț, îmi împușcă soția... Vă rog...

Pe maiorul Ion G, îl scutură un fior. Trebuia să se grăbească.

— Soția dumitale nu va fi ucisă, roști. Câte cartușe are V.B.?

E.L. își prinse tâmpile în palme. Se gândi un timp și răspunse:

— Opt cartușe, domnule maior.

Ascuns în podul lung și întunecos al casei lui E.L., V.B. continua să amenințe cu împușcarea pe cei care-l somau să se predea.

Maiorul Ion G. reușise să înlăture pericolul ce plana asupra soției lui E.L. și s-o scoată din casă. Apoi, casa fusese împresurată, iar banditul somat să se predea. Primului milițian care încercă să intre în pod, îi fluieră pe la ureche un glonț. De câte ori era somat, V.B. răspundea prin înjurături.

„Totuși, treaba asta trebuie s-o terminăm odată, înainte de lăsarea întunericului” , își spuse maiorul. E.L. îi spusese că V.B. nu avea decât opt cartușe. Trăsese cinci, deci îi mai rămăseseră trei. S-ar fi putut pătrunde cu forța prin gaura podului. Se primejduia, însă, viața oamenilor. Simțindu-se încolțit, V.B. ar fi tras în plin, fără să stea pe gânduri. Exista o singură soluție. V.B. să fie forțat să-și consume toată muniția.

Maiorul apucă o sticlă goală și ridicându-se spre gura podului o aruncă în partea unde se bănuia că V.B. s-a ascuns. Sticla se lovi de o grindă și se tăndări cu zgomot. În aceeași clipă, V.B. răspunse cu două împușcături care mușcară lemnul de la buza podului. Apăsase pe trăgaciul revolverului, aproape fără să-și dea seama ce face. „Bun, își spuse maiorul, nu mai are decât un cartuș.” Mai aruncă o sticlă, care se sfărâmă în pod, însă nu-i mai răspunse nicio împușcătură. De data aceasta, V.B. își păstrase sângele rece.

— Mă duc eu, tovarășe maior, se oferi un plutonier tânăr, cu fața bălaie. Maiorul Ion G. îi puse mâna pe umăr.

— Am spus nu, nu rămâne! Doar n-o să stea o

veșnicie în pod.

Soarele fierbinte de vară începuse să-și domolească văpaia. Cobora binișor spre asfințit, mângâind orașul, cu raze prelungi, tremurătoare, jucând bănuți de aur în frunzele pomilor. Se lăsase liniștea și peste casa lui E.L., ca și cum s-ar fi stabilit un armistițiu temporar între milițieni și bandit. Toți așteptau. Banditul, cu ura și deznădejdea colcăind în el, milițienii atenți și calmi. Un milițian ceruse permisiunea să fumeze și acum trăgea cu sete fum după fum.

— Să-l somăm din nou, spuse deodată maiorul Ion G. și strigă banditului să se predea.

V.B. nu mai înjură ca de obicei, ci se mărgini numai să mormăie ceva neinteligibil. Hotărându-se dintr-o dată, maiorul începu să pășească pe scară.

— Tovarășe maior, îl apucă de pulpana vestonului milițianul care-i ceruse voie să fumeze.

Dar maiorul era sus. Încă un pas, și avea să-și arate capul la gura podului.

— Predă-te! Somă el, săltându-și puțin cascheta.

Dar V.B. nu răspunse. Maiorul auzi un fâșâit, undeva, în fundul podului, unde întunericul se îngroșase. „Nu mai are decât un cartuș, se gândi maiorul. Va trage, sau...” Intui psihologia banditului: „Cum să-l împiedic? Avem nevoie de el viu... Nu e decât o singură soluție...” Se săltă ușor în mâini și intră târâș în pod. V.B. mai avea un

glonț, unul singur. Maiorul se târî în spatele unei grinzi și V.B. îl simți. Strigă, ca și cum ar fi fost la el acasă și i-ar fi pătruns cineva în curte.

— Care ești, mă? Înapoi, te împușc!

— Nu mai ai decât un singur glonț, predă-te!

Îi răspunse un răs forțat. Apoi, împușcătura trosni sec. Pe scară năvăliră milițienii, urcându-se în pod, unul după altul.

— Tovarășe maior!

— Unde sunteți?

— Sunt aici, spuse maiorul. Eu n-am nimic...

Lanternă se plimbă nerăbdătoare prin toate ungherele. Într-un colț îl văzură și pe V.B., răsturnat pe spate, în agonie. Ultimul cartuș și-l păstrase pentru el.

Maiorul Ion G. coborî. Ieși în curte. Zărindu-l lângă el pe milițianul care fumase cu puțin timp în urmă îi ceru o țigară.

— Cu plăcere, spuse acesta nemămurind pachetul, dar să știți, sunt „Mărășești” .

— Și mătase de porumb aș fuma, spuse maiorul, aprinzându-și țigara și trăgând însetat din ea. O fumă până ce simți că jarul începe să-i dogorească degetele. Aruncă chiștocul cu părere de rău parcă. Niciodată nu i se păruse o țigară atât de bună.

Stelian Sârbu
Accidentul de la km. 45...

Camionul s-a oprit la marginea orașului și, din

cabină, au coborât șoferul și ajutorul său, dezmorțindu-și trupurile. Din dreapta șoselei, de acolo de unde pădurea începea să îmbrățișeze munții, bătea un vânt subțire, rece cu miros primăvărat de pădure.

Șoferul, un om scurt și îndesat, își aprinse o țigară, iar ajutorul său, cam de aceeași statură, dar mai subțire, începu să sâsâie printre dinți o melodie.

— Ai controlat luminile, mă? întrebă șoferul, scuturându-și umerii într-o înfiorare de frig.

Ajutorul se opri din sâsâit:

— Nu, nene...

— Atunci, de ce dracu sâsâi?...

Băiatul începu să trebăluiească la mașină.

Șoferul aruncă țigara care începuse să-i piște degetele. Băiatul învârti comutatoarele și lumina farurilor clipi des de câteva ori, pe faza lungă și scurtă, ca un semnal.

— E-n regulă, nene, strigă el mai tare decât ar fi fost nevoie.

— Și ce tipi, crezi că sunt surd?

Băiatul tăcu din nou și se instalează la volan. Șoferul îl văzu și zâmbi ironic.

— Bravo, mă, îmi luași locul, fără să mă întrebi, și se așează lângă el.

Motorul începu să zumzăie și camionul se smuci din loc.

Legănat, de cântecul uniform al motorului, șoferul ațipi cu capul plecat pe umăr.

...Cât timp să fi trecut nu-și dădu seama. O smucitură puternică, frânele scrâșniră și se dezmetici. Îl văzu pe băiat, crispat de volan, căutând să redreseze camionul și îi auzi vocea gătuită:

— Am... am „șters” o mașină...

Și băiatul apăsă pe frână. Șoferul își umezi buzele și strigă la el:

— Dă-i drumul, mă, că mă nenorocești!

Piciorul băiatului se ridică de pe pedala frânei și apăsă pe accelerator. Întărâtat, camionul țâșni. După un timp, băiatul își reveni și spuse cu jumătate de glas:

— Trebuia să fi oprit, nene, poate că... oricum, e accident...

— Tacă-ți gura, îl apostrofă șoferul, mai bine spune-mi unde ne găsim.

— Am trecut de Câmpina... Totuși eu zic că...

— Tu să nu zici nimic, i-o reteză șoferul. Pentru un fleac de zgârietură, o pățim amândoi... Adio, carnete, și... Să nu suflă un cuvânt, ai înțeles?

Băiatul dădu din cap și șoferul își aprinse o țigară. În cabina strâmtă, mirosul de benzină se amestecă cu cel de tutun.

Plutonierul Dragoș M. ridică receptorul.

— Alo... da... cum?... Da... la kilometrul 45...

Cum?... Sunt răniți?... Vorbiți mai tare... Așa... se aude... Cum?... Vinovatul a dispărut?... Da, am înțeles... Bine...

Puse receptorul în furcă. „Adică-i rău” , își spuse și se ridică de pe scaun, culegându-și din mers cascheta de pe birou. Privi în fugă ceasul de la mână. Limbile indicau pe cadran orele 20.

...Peste cincisprezece minute, locotenentul-major Enache R. și plutonierii Dragoș M. și Nițu T. se aflau la locul accidentului. Văzură o camionetă într-o poziție ciudată: roțile de la spate se găseau în șanțul de pe marginea șoselei. Camioneta fusese răsucită din izbitură și acum partea din față tăia oblic șoseaua. Enache își dădu seama că șocul izbiturii fusese violent de răsucise camioneta în loc. Și dacă cel care o izbise putuse să-și continue drumul, însemna că numai o mașină grea, de mare tonaj, fusese în stare de asemenea ispravă...

— Unde sunt cei loviți? întrebă.

— Au fost transportați la spital, cu prima mașină care a trecut pe aici, răspunse șoferul camionetei, tamponându-și cu batista o mică tăietură de la mână.

Grupa de cercetare a accidentului își începuse lucrul. Se făcuseră măsurători, se căutară probe și se stătu de vorbă cu șoferul și cu ceilalți pasageri ai camionetei care scăpaseră neaccidentați.

Vinovăția celui care conducea camionul era vădită. Însăși fuga de la locul accidentului era un indiciu. În zăpăceala momentului, nimeni nu

putuse lua numărul camionului care provocase accidentul. Atât puteau spune, că partea din spate a camionului izbise partea din față a camionetei, răsucind-o. Doi din cei aflați în spate fuseseră proiectați cu capul de barele de fier și rămăseseră leșinați.

Oricât recapitulară lucrătorii de miliție problemele, nu apărea niciun indiciu care să-i ajute să dea de urma fugarului. Orice pierdere de timp le îngreuna munca. Fugarul putea șterge urmele accidentului de pe mașină și atunci ar fi fost mai greu să i se dovedească vinovăția. Enache se uită la ceas. De la primirea telefonului trecuseră mai bine de trei sferturi de oră. Cu ce să înceapă mai întâi? Stătu un timp pe gânduri, cu ochii în întunericul ce înfășură șoseaua, de parcă ar fi așteptat un răspuns de acolo. De-a lungul șoselei sclipeau des farurile, măturând-o cu jeturi lungi de lumină. „Întâi va trebui să vedem ce mașini au trecut prin barieră, pe la punctul de control, în jurul orei când s-a produs accidentul. De aici vor trebui începute cercetările.”

Lumina zilei avea, poate, să-i mai furnizeze și alte probe: vreo rămășiță de vopsea din camionul care dispăruse, vreo urmă de roată sau poate altceva. Dar nu putea să aștepte până dimineața. În asemenea cazuri, rapiditatea acțiunii e principalul lucru.

— Prin urmare, în acest interval de timp n-au

trecut decât trei camioane, repetă Enache răspunsul primit de la postul de control.

Plutonierul de serviciu de la post mai verifică o dată tabelul și îl asigură că nu se înșelase.

— Trebuie să precizăm cui aparțin aceste trei camioane, se adresează ofițerul însoțitorului său, plutonierul Nițu. Apoi să le verificăm.

...Telefoanele începură să zbârnâie. Nu trecu mult și în dreptul numărului fiecărui camion se găsea scrisă întreprinderea de care aparținea. Enache se opri asupra unui singur camion. Și avea un motiv puternic să facă acest lucru: întreprinderea spusese că autocamionul este al ei, dar că acum se afla la Târgu-Mureș pentru un transport. Lucrul părea ciudat, deoarece vehiculul fusese înregistrat la punctul de control. Cei de la postul de control îi înregistraseră greșit numărul? Presupuneri se puteau face multe. Ofițerul își dădea seama de asta și se străduia să scurteze cât mai mult posibil drumul până la infractor. Întrebă și la garaj și de acolo i se spuse că mașina nu se înapoiase încă la bază.

Hotărî ca cineva să meargă la garajele celorlalte camioane, până ce el avea să descurce încurcătura care se ivise. Încercă să intuiască psihologia șoferului care produsese accidentul. „Ce-ar fi putut face șoferul într-un asemenea caz?”... Și, pe măsură ce se gândea, lucrurile începeau să se limpezească.

Dacă șoferul care comisese accidentul ar fi venit direct la garaj, cei de la întreținere ar fi văzut urmele accidentului pe mașină și, pe drept cuvânt, l-ar fi întrebat ce e cu ele, de unde provin, iar el, șoferul, ar fi trebuit să le dea un răspuns care să poată fi crezut. Pentru ca alții să nu afle de cele întâmplate, ar fi fost necesar să prezinte mașina fără nicio zgârietură. Or, pentru asta, avea nevoie de timp. Prin urmare, era foarte probabil ca șoferul să fi garat camionul în altă parte. Dar unde? Enache luă legătura cu posturile de control de pe șoseaua Câmpina-Ploiești, direcția în care dispăruse camionul, după ce se comisese accidentul. Posturile de control nu înregistraseră niciun autocamion cu numărul indicat. Prin urmare infractorul părăsise șoseaua principală, după ce comisese accidentul și, fără îndoială, garase la loc sigur, urmând ca până dimineața să înlăture urmele demascatoare. „Un loc sigur” . Unde putea fi acest „loc sigur”?

Locotenentul-major se decise. Ceru de la garaj adresa șoferului și pe cea a ajutorului acestuia. Amândoi locuiau într-o comună apropiată și, după spusele celui care-i dăduse informația, erau chiar vecini...

Mașina opri undeva la capătul uliței. Enache și plutonierul Nițu coborâră și se îndreptară spre locuința șoferului, pe ulița înecată de noapte. Ajunși în dreptul casei șoferului, deslușiră în ogradă silueta neagră și mătăhăloasă a

camionului. „Deci nu m-am înșelat” , își spuse ofițerul și, în timp ce câinele începuse să hămăie întărâtat, mușcând furios din șipcile gardului, îi zise plutonierului Nițu T.:

— Du-te alături, la ajutorul de șofer Firică și vezi unde e.

Plutonierul plecă. Ușa casei șoferului se deschise, luminând o fâșie de ogradă.

— Cine-i? întrebă din pragul ușii o voce de copil.

— Unde-i tăică-tu? întrebă la rândul lui Enache, cu mâna pe clanța porții.

Copilul șovăi...

— Nu-i acasă, e la garaj, zise.

— Vrei să dai în câine? îi spuse Enache, neluând în seamă răspunsul. Apăsând pe clanță deschise poarta, în timp ce copilul potolea câinele.

În pragul ușii apăru un bărbat. Enache ghici că nu putea fi altul decât stăpânul casei, șoferul.

— Băiatul dumitale a spus că ești la garaj, începu locotenentul-major, apropiindu-se de ușă și intrând în raza luminii ce se strecura afară din casă.

Șoferul văzu uniformă și întrebă precipitat:

— Ce-i, ce s-a întâmplat?

— Deocamdată, nimic, numai că dumneata trebuia să duci mașina la garaj. Doar știi că n-ai voie s-o garezi acasă.

— Știam, răspunse șoferul, dar eram murdar, ostenit și flămând...

— Mergeți imediat cu ea la garaj, îi spuse

locotenentul-major.

— Bine, dar acum e târziu, e ora zece seara...

Se auzi poarta deschizându-se și plutonierul Nițu se apropie de locotenentul-major.

— Ajutorul de șofer mi-a mărturisit tot, șopti acesta la urechea ofițerului.

Văzându-l și pe plutonier, șoferul înmuie glasul.

— Bine, dacă trebuie, trebuie, numai să mă îmbrac. Lumina lanternei plutonierului Nițu se opri pe bara din spate a camionului. Una din laturi era ușor deformată. „Prin urmare, încă o probă”, își spuse Enache. În casă, șoferul se îmbrăca. Fără îndoială că știa pentru ce veniseră lucrătorii de miliție la el și poate se întreba cum reușiseră să dea atât de repede de urma camionului.

Într-adevăr, repede. De la comiterea accidentului, nu trecuseră decât două ore și jumătate...

Ion Socol
Moartea Zeiței de Porțelan

Dialog pe stradă

— Nu știu de ce la magazinul ăsta se aduc numai mărfuri scumpe, zise una dintre femei.

— Ai dreptate. Niciodată nu mai vin aici, când am nevoie de ceva. În altă parte găsesc ce-mi trebuie, la un preț mai convenabil.

Apoi, cele două femei au părăsit discuția despre

magazinul „15 Menaj”. Ea a fost însă continuată a doua zi de către ofițerii de miliție Andrei U. și Mircea P. Întâmplarea a povestit-o primul...

— Caută să afli cât mai multe elemente...

— Am înțeles, tovarășe maior, spuse căpitanul.

Ochii căpitanului

Cumpărător în magazinul „15 Menaj”. Gospodinele cumpărau farfurii, vase de flori, bibelouri. Cel mai căutat articol era tot farfuria. Niciun alt preț în afara celui de 5,70 lei. Ofițerul devenea din ce în ce mai „curios”. N-a zis nimic atunci. Dar ochii lui iscodeau totul. S-a întors la sediul miliției și a raportat. În continuare, împreună cu locotenentul-major Adrian M. au intrat în niște roluri adevărate. Ca primă măsură: inventarul. În ziua următoare, gestionara I.B. și vânzătoarea A.E. au înlemnit. Magazinului i s-au tras obloanele.

Panică în rândul infractorilor

Gestionara de la depozitul de sticlărie și cosmetice făcea fețe-fețe. În timp ce se desfășura inventarierea, se lărgea și sfera investigațiilor întreprinse. Din comisia de inventariere făcea parte și revizorul contabil V.P. îl cunoștea bine pe revizorul P., șeful acestei comisii. Așa că nu s-a sfiit să-i zică:” Ce Dumnezeu, oameni suntem. Nu

e mare lucru să schimbi monetarul. Adăugăm colea 27000 lei. Sunt fete de-ale noastre, ai grijă și scapă-le.”

Revizorul P. a tresărit, fără să-i dea un răspuns precis lui V.P.

Mai târziu, ofițerii aveau să descopere secretul celor 2000 de lei pe care V.M. îi scosese chiar în acea zi de la C.E.C. și-i adăugase la cei 25.000 de lei aduși de soțul uneia dintre infractoare, tocmai de la un cumnat din Timișoara. Noi elemente pledau pentru reținerea infractorilor, dar care argumentau că nici V. nu era străin de faptele gestionării și vânzătoareii. Primise, cu ocazia unui inventar făcut cu timp în urmă, drept „cadou”, cele 2000 de lei și un serviciu complet de pahare. Acum căuta să se spele pe mâini prin restituirea banilor. Era oare prea târziu?!...

V.P. se crede din nou în siguranță

„Neprevăzutul” face ca revizorului însărcinat cu inventarierea să i se întâmple ceva grav în familie. P. a fost de acord să-l înlocuiască V.P. întors, primul conduce din nou comisia de inventariere. În comisie rămâne în continuare și V.P. De ce?... Căpitanul Gheorghe M.: „E bine așa. Cînstea lui P. nu poate fi pusă la îndoială. Dacă: V.P. mai are ceva de acoperit, n-are decât să încerce și mai departe să se bizuie pe P. Doar i-a „acceptat” includerea celor 2000 de lei în monetarul deja

întocmit”.

Căpitanul Mircea anchetează

— Ziceți că nu. Credeam că mai aveți în suflet un sâmbur de tărie să recunoașteți deschis.

I.B. a izbucnit în plâns.

— N-am furat.

— Atunci să dăm cărțile pe față, zise căpitanul Mircea P. Priviți amândouă, și le întinse câteva bonuri care însoțiseră marfa expediată de la depozit. (Pe verso, șeful depozitului trecuse, discret, prețurile stabilite pentru fiecare articol: pentru vaza de 16 lei trecuse 160 lei, pentru farfuria de 3,40–5,70 lei.)

— C.Ș., magazinerul, ne-a îndemnat. Ne-a spus că nu strică să luăm și noi un ban în plus. Nu păgubim cu nimic statul, ne zicea. Dar noi nu l-am ascultat. Cu toate că ne-a amenințat că nu ne mai dă marfă.

— V-am spus să nu mai încercați să ne induceți în eroare. N-arc niciun rost. Uitați-vă aici! Și le-a arătat treizeci și două de file de inventariere. Fuseseră întocmite cu vreo câteva luni în urmă. Pe toate se vedea clar scrisul gestionarei. Pe două dintre file apăreau modificări cu un alt scris. Falsul aparținea lui V.P. Modificările erau la două poziții.

— Nu știu, se prefăcu a nu înțelege gestionara. Domnu’ revizor contabil V.P. e scrisul lui.

De aici provenea suma de 2000 de lei dată lui V.P....

— Cât costă farfuria asta? Mai întrebase ofițerul Mircea P.

— 5,50 lei. Atâta costă peste tot.

Ștampila de calitate de pe farfurie nu se vedea. Fusesse ștearsă.

Între timp, experți de la fabrica „Faianța” din Sighișoara și de la Fabrica de porțelan-Cluj, de unde proveneau mărfurile, stabiliseră că la depozit majoritatea farfuriilor de calitate inferioară fuseseră trecute la calitățile întâi și a doua. Gestionara și vânzătoarea au amuțit.

C.Ș. cedează și el...

C.Ș. se jura că el nu cunoaște nimic. I s-au pus în față bonurile, cu prețurile fictive indicate pe verso și scrise chiar de mâna lui, pentru vânzătoare și gestionară. Totuși, nega. Se adeverea zicala cu înecatul și paiul.

— Chemați pe E.K. și A.P.! Femeile, angajate tot la O.C.L., intrară. Li se găsisse numele pe o hârtie „rătăcită” prin depozit. Se menționa acolo că acestor femei le-a dat cu împrumut C.Ș. câte un serviciu de masă...

— Am cumpărat serviciu’, declară A.P. Direct din depozit l-am cumpărat.

— Și eu, adăugă E.K. i-am dat lui C.Ș. 180 de lei pe el...

E timpul să fie reținut V.P.

V.P. devenise naiv. Se mai agăța de o fărâmbă de speranță. Bănuia posibilitatea descoperirii falsurilor, dar nu știa dacă se și ajunsese la ea. Ofițerii Mircea P. și Adrian I.M. aduseră și clipa de înfrângere pentru V.P.

— Al cui e scrisul? Așa e că nu suina aceasta apărea aici la început?

— E scrisul meu, dar să vedeți...

— Nu mai avem ce vedea. Am văzut foarte bine, V.P.

— Dar vă conjur, sunt cinstit.

— Se vede câtă cinste ai, îi replică sarcastic ofițerul.

Acasă la V.P. se făcuse inopinat o percheziție. A atras atenția un set de 18 pahare, câte șase pentru vin, țuică și apă. Întrebat de unde le are, V.P. afirmase că le-a primit cadou de la un cumnat din Brad. Legătura cu cumnatul de la Brad, se înțelege, n-a luat-o V.P.

— Despre aspirator mă întrebați? zise medicul veterinar, cumnatul lui V.P. A, nu, niciun fel de serviciu. Nu știu...

...Cele optsprezece pahare i-au fost arătate gestionarei T.B. Gestionara le-a recunoscut. Era „cadoul” făcut revizorului contabil V.P., cu ocazia unei inventarieri. Lângă pahare, A.E. văzu și ea

bibeloul acela de porțelan reprezentând un chip feminin, ciudat de frumos. A.E. halucină. Bibeloul lua proporții fabuloase. „Zeița” de porțelan se făcea că-și mișcă brațele și-i cuprinde ocrotitor pe toți: pe ea, pe I.B., pe C.Ș. Pe V.P. Femeia închise ochii și, în clipa aceea, zeița de porțelan se sparse și pieri.

Ion Socol
Uzurpatorii... fiului de prinț

1

Medicul îi spusese că lui i se pare ciudată comportarea unuia dintre internați, un inginer.

— Adică ce face inginerul dumitale? întrebă locotenent-colonelul Traian C.

— Mi-a vârât între foile de observație clinică a doi bolnavi adeverințe de salarizare... Cei doi bolnavi, însă, n-au prezentat niciun fel de adeverință.

— Trebuia să-mi fi spus mai de mult, zise ofițerul.

— Acum am aflat.

— Bine. Să-l lași să creadă că nu știm nimic...

În ușa cabinetului ciocăni cineva și intră fără să aștepte răspuns. Un pacient. Schimbă câteva cuvinte cu medicul și plecă. Ofițerul își dădu seama că era posibil ca pacientul să pomenească în salon de prezența sa acolo. Așa că nu mai

așteptă. Îi ceru cele două adeverințe medicului și-l rugă să-i aducă și adeverința inginerului. Chemă apoi, la telefon, judiciarul. Răspunse căpitanul Ion I...

Medicul se întoarse cu adeverințele. Spuse că inginerul ceruse să i se dea hainele, întrucât treburi urgente reclamau prezența lui la București, la minister.

— Împiedicați-l să plece! spuse locotenent-colonelul G.

Medicul zise că nu trebuie să-și facă griji în privința asta, și ofițerul plecă.

Plutonierul-major Victor B., trimis de căpitanul Ion I. la spital, deveni umbra inginerului. Și astfel inginerul G.G. Fu surprins într-un loc dosnic arzând hârtii. O mulțime. Subofițerul cercetă hârtiile care n-apucaseră să fie arse. Formulare în alb – imprimare – care reprezentau fișe de angajare, adeverințe de salarizare. Controlă apoi și obiectele inginerului. În servietă mai descoperi o mulțime de formulare. Între acestea, un număr de 26 de bilete de călătorie pe C.F.R., toate în alb. Fu convins că inginerul învârtea afaceri necurate.

2

...La sediul inspectoratului de miliție. Căpitanul Ion L., șeful serviciului judiciar, și locotenentul-major Gheorghe C., față în față cu cel reținut și cu un șir de proteste și amenințări.

„Sunt inginer, domnilor ofițeri. Am venit aici, în numele unui scop nobil. Curând vom deschide un șantier pentru ridicarea unei întreprinderi de construit vagoane. Dumneavoastră loviți în demnitatea mea de constructor, de om cinstit...”

În așteptarea expertizei grafologice a celor trei adeverințe ridicate de la spital, îl descusură mai departe pe reținut. Răspunsurile la întrebări veniră cam încurcate. Sosi și rezultatul expertizei. Scrisul de pe acte – falsificat. De altfel, plutonierul-major Victor B. furnizase deja argumente în defavoarea celor susținute de inginer. Aceste argumente erau mărturiile celor doi oameni din apropierea Focșanilor, la ale căror foi de observație clinică găsise adeverințele. „N-am fost niciodată pe Șantierul de construcții Valea Jiului superior. Nici n-am știut că avem la „dosar „adeverințele de care vorbiți...” Falsul constatat întărea și el motivul reținerii lui C.G.P. Ba mai mult, martorii declarară că, printr-un alt bolnav, C.G.P. se oferise să le procure el adeverințele, ea astfel ci să nu mai plătească spitalizarea. „De, acolo o sută, două de lei, pentru domnul inginer, și totul urma să fie în ordine. E cumsecade dânsul...” Oamenii nu acceptaseră propunerile inginerului, dar se pomeniseră cu intermediarul că le spune: „S-a aranjat. Nu mai plătiți nimic, Domnului inginer trebuie să-i mulțumiți. V-am spus eu... o sută, două de lei... face!”...

„Interogatoriul continua. Anchetatorii aflară de la inginer că imprimatele și foile de drum proveneau de la Șantierul Valea Jiului superior, din Lupeni; pentru a angaja oameni. Nu mai avea niciun rost să i se spună că, mai înainte, susținuse că venise la Focșani pentru deschiderea unui șantier și că, venind aici, îl prinseseră „durerile reumatice” și fusese „nevoit” să se interneze în spital. Îi interesa să-l determine, de la o întrebare la alta, să-și dezvăluie adevărata „profesie” și faptele pe care aceasta le presupunea... Aveau la îndemână un plic pe care era trecut numărul imprimatelor de fișe de angajare, înmulțit cu trei sute. După semnul egal urma produsul: 13.000 lei. Sub acestea, altă înmulțire. Reprezenta cât avea să obțină pe adeverințele de salarizare – 10.000 lei. Ofițerilor nu le fusese greu să descifreze semnificația acestor socoteli. Mai avuseseră de „studiat” o hartă C.F.R., cu semne de cerneală marcând diverse stații. Pe verso, inginerul trecuse distanțele în kilometri. Acest lucru le dezvălui ofițerilor intenția sa: folosirea foilor de drum pe traseele respective.

Ceasuri întregi ofițerii se izbiră de încăpățânarea și tupeul celui reținut.

— Domnule inginer, zise căpitanul Ion L., la sfârșit, când ați ieșit ultima oară din închisoare?

— Acum șase-șapte ani, veni instantaneu răspunsul.

— Dar buletinul de identitate v-a fost eliberat în 1967. În buletin apăreți tuns chilug și acum aveți păr. Sufereați cumva de vreo boală capilară? E mai bine să recunoașteți adevărul. Altfel suntem nevoiți să luăm imediat legătura cu secția a 12-a de miliție din București, de unde aveți buletinul.

Fața lui C.G.P. deveni dintr-o dată pământie.

— Nu-i nevoie. Am ieșit din penitenciar în 1967, știți. N-am fost pentru cine știe ce! Acolo, niște înșelăciuni...

4

Se lăsă, pentru câteva minute, o perdea de tăcere. Căpitanul Ion I. își întoarse privirea către locotenentul-major Gheorghe C. Acesta căuta ceva într-o agendă. Tocmai îl găsisese pe C.G.P. trecut acolo.

— Pentru ce vă urmărește Inspectoratul Miliției Municipiului București, domnule inginer?

— ?...

După modul de operare, ofițerii recunoscură în „inginer” pe autorul unor infracțiuni rămase cu autori necunoscuți, săvârșite la Medgidia, Brăila, Galați, Râmnicu-Sărat, Buzău... Aveau, deci, în față, pe autorul unui șir de escrocherii. Erau sau nu erau, toate, faptele lui?... Căpitanul Ion I. schimbă tactica. La fiecare dintre întrebările puse

îi spuse apăsător „domnule inginer”, ceea ce suna limpede că el știe că nu ședea de vorbă cu un inginer. C.G.P., simțiră ofițerii, își îndreptă atenția în altă parte. Dorea să știe cam de câți ani era mandatul de arestare cel mai „solid” din câte îl urmăreau. Erau trei. Două, în urma predărilor pe C.F.R. Acestea nu-i interesau prea mult. Manifestă însă un interes deosebit pentru al treilea. În funcție de acesta ar fi știut cum să se poarte în anchetă. Căpitanul Ion I. se prefăcu că-l ia gura pe dinainte și-i spuse o cifră mai mică. Infractorul rămase pe gânduri.

— Domnule inginer, zise căpitanul, un lucru nu înțeleg: cum de ați rămas soldat? E adevărat că în livret, la profesie, scrie inginer, însă ar fi trebuit să aveți gradul de sublocotenent. Cel puțin.

— Vreau să vă spun ceva, dar numai între șase ochi, spuse „amical” infractorul.

— Vă ascult, domnule inginer.

— Nu sunt inginer, zise el aproape șoptit.

— Să lăsăm, că se vede limpede! zise căpitanul. Mai ții minte Medgidia, Brăila, Galațiul?...

Infractorul:

— Râmnicu-Sărat, Buzău, Focșani... La Focșani n-a mai mers. Nouă zile. Atât am rezistat. La spitalele din celelalte orașe am stat mai mult. Și am găsit destui amatori să se angajeze... Mda... „Fiul prințului” a căzut.

— Ce spui? întrebă mirat căpitanul.

— Ziceam *fiul prințului*... Adică, eu. Așa am

început, în '41, dându-mă fiu de prinț. Da' zău, de-atunci, numai o dată am călcat în străchini... O dată... Acu...

— Rămâne de văzut...

5

Prin telex se așteptau relații de la I. G. M., în legătură cu antecedentele lui C.G.P. Teleimprimatorul înregistra. Privirile căpitanului Ion I. urmăreau alcătuirea cuvintelor pe albul coalei. Părea să nu se mai sfârșească: 1,20 metri de... antecedente penale. Primul: condamnare pentru substituie de persoană. Poate pentru „fiul prințului”. Poate. În continuare, încă douăzeci și două de condamnări alcătuiau „palmaresul” zelosului „inginer”. „Fiul prințului” fu, pentru a douăzeci și patra oară, „uzurpată”.

Gheorghe Ștefan Întâlnirea de pe munte

De câte ori coboară seara în Valea Oituzului, parcă o cupă uriașă se umple cu vin gros și negru. Pădurea bătrână își foșnește frunzele și clevesc copacii între ei asupra întâmplărilor de peste zi. Stâncile – care în încremenirea lor seamănă cu niște comandanți de oști primind onorul – se îmbracă cu pelerine de întuneric. Când și când străbate valea, ca un zbor, o frântură de cântec.

Cântă ciobanii de la stâna cooperativei agricole de producție, sus, pe Vârful Sunătoarei.

E frumoasă, bogată și întinsă stâna țăranilor cooperatori. De urci un pic spre fruntea muntelui, întâlnești și ciobanii. Mai mare peste ei e Fintea-baci, un bătrân și ne-ntrecut meșter oier.

În seara aceasta, baciul se pregătește de drum. Merge în comună, să cheme căruța ce încarcă brânză. Înainte de plecare, privește încă o dată în jur, să vadă dacă toate-s la locul lor. Dă din cap cu mulțumire. Asta înseamnă că toate-s la locul lor.

Dădu seara bună și porni la vale, trăgând bâta după el, cum duci un copil de mână. Curând, intră în pădure. O pasăre se azvârli printre frunzele unui copac, ca o piatră, și țipă ascuțit. Baciul nu-i văzu decât umbra și, pentru că se speriasse, se strâmbă înciudat în partea pe unde zburase pasărea. Stătu locului o clipă și își potrivei vocea, gros și îndelung. Luă mai departe firul potecii, mormăind în răstimpuri un fel de melopee fără niciun căpătai. Așa cânta el și se încălzea cântând. Or, ăsta-i rostul cântecului, să te încălzească.

Poate drumul ar fi ținut așa până jos în sat, dacă baciul n-ar fi avut o întâlnire a naibii de ciudată. De după un copac, îi țâșni în față o arătare ce greu mai semăna cu o făptură omenească. Îi crescuseră pe față smocuri de păr, țepos, ca ciulinii, ochii i se prăvăliseră în fundul capului, de unde luceau stins, hainele pierduseră de mult dreptul de a se mai numi așa. Numai zdrențe. Pielea de pe mâini

căpătase o coajă de murdărie, vânătă și cu crăpături, cum îi pielea picioarelor de curcan. Pe după gât avea petrecută o curea ce susținea o pușcă.

— Hei, Fintea-baci! strigă făptura și glasul sună dogit, ca un vas de lut izbit pe piatră. Chemarea îi fu însoțită de un gest amenințător cu pușca.

Baciului i se păru că ochii lui bătrâni îl mint. Scutură capul, voind să alunge vedenia. Închise ochii de câteva ori, dar și când îi deschise, arătarea stăruia în fața lui. Ba vorbi iarăși:

— Nu mă cunoști, moșule?... Hai încoace! Zicând aceste vorbe, înaintă și, profitând de uluiala baciului, îl prinse zdravăn de piept și îl trase după un copac.

— Eu sunt Loți, șuieră arătarea.

Încet se dumiri baciul. „Loți, ăsta-i Loți, își spuse în gând. Un bandit cu multe prădăciuni pe cuget, căutat de miliție și dispărut o vreme de parcă-i înghițise pământul”. Fintea-baci îl întrebă răstit:

— Ce vrei, mă?

— Mâncare vreau, Fintea-baci, scheună ca un cotoi fugarul. Când a rostit cuvântul „mâncare”, i-a alunecat printre țepii bărbii un firicel gălbui și cleios de salivă. Vorbi mai departe: Să-mi aduci mâncare, voi aveți destulă acolo, la colectiv. Să fie multă, uite aici în scorbura să pui pachetul. Să fie un pachet mare, moșule, și să nu mă vinzi; te achit, dacă mă vinzi... Dă-i de veste tatii că sunt pe aici. Vreau să dau ochii cu el. Să fie cu bani la el.

Haide du-te, du-te repede, moșule...

Tâlharul sări înapoi ca un ied.

— Aici, pe Vârful Sunătoarei, să-l aduci pe tata. Vă văz eu când veniți și vă întâmpin...

După ce strigă cuvintele acestea, se răsuci iute. Cu pași mărunți se pierdu printre copaci, pălmundu-l crengile. Bolborosea într-una, gâfâit: „Să nu mă vinzi, dacă mă vinzi, te achit...”

Rămas singur, baciul clătină capul cu dezgust.

Pe masa comandantului miliției se afla întinsă o hartă. Era de față și comandantul securității, precum și un ofițer de miliție tânăr, îmbrăcat civil. Comandantul miliției i se adresă acestuia:

— Deci, așa vom acționa. Desigur, planul nostru poate suferi schimbări la fața locului. Sfătuiește-te și cu milițienii de la postul din Poiana. Sunt amândoi curajoși și bine pregătiți.

— Cere ajutor și țăranilor cooperatori, interveni în discuție ofițerul de securitate. Dacă ai nevoie și de sprijinul nostru, raportezi. Îl vei primi la timp.

Tânărul se ridică și, luând poziția de drepti, rosti scurt:

— Am înțeles! Pot pleca?...

— Poți pleca, tovarășe locotenent Mirea, încuviință comandantul miliției.

În stradă, îl aștepta o mașină. Porni spre comuna Poiana. Pe drum, ofițerul combină în minte tot felul de planuri, căutând pe cel mai sigur. Promise misiunea să-l captureze pe banditul înarmat Loți, apărut de curând în Valea Oituzului.

Nu era o misiune simplă. Pădurea deasă, puzderia de stânci, văgăunile... Se putea ascunde lesne. Căutarea trebuia făcută cu migală și atenție. Nu cumva să simtă, că iar dispare.

Așa, luat de gânduri, Mirea nu știu când ajunsese la Poiana. Șeful de post, plutonierul Cristea și ajutorul acestuia îl așteptau.

Discuția începu de îndată, dar nu avu când să se încingă. Cineva își scutură bocancii în pridvor, apoi ciocăni tare în ușă.

Apăru în canatul ușii un cioban vârstnic, care sprijini de perete, lăsând-o afară, o bată lungă, numai noduri.

Șeful de post se bucură prietenos la venirea lui:

— Bun venit, Fintea-baci!

Moșul îi cuprinse pe toți cu privirea și li se adresă:

— 'trăiți!

Rămase locului, se înfoie sub sarică și glăsui din nou, plin de importanță, cu ochii la șeful de post:

— Cu 'mneata vreau să vorbesc.

— Hai încoace și stai jos, îl îmbie șeful postului. Dar el nu vru.

— E... urgent, mai zise apăsător, pe deplin mulțumit că a găsit între vorbele lui cuvântul acesta, „urgent”. I se părea impunător.

Cristea nu-și putu ține zâmbetul și răspunse cald:

— Poți vorbi, Fintea-baci. Nu-i nicio fereală. Pe ajutorul meu îl cunoști, iar dânsul (arăță cu capul

spre locotenentul Mirea) e tot milițian.

Baciul lăsă o pauză, atât cât să crească curiozitatea ascultătorilor, prinse ușa în clanță și numai după aceea azvârli cu vorbe repezite vestea:

— Aseară, am dat piept în piept cu Loți... Pe Vârful Sunătoarei... Avea pușcă. Mi-a cerut mâncare și să-l chem pe ta-su. Măine, mă așteaptă tot acolo...

Tăcu brusc. Când văzu surpriza de pe chipurile milițienilor, își umflă iar pieptul.

Se porniră să discute. Milițienii voiau să știe cum arăta fugarul, cum era îmbrăcat, ce armă avea, încotro a plecat, după ce s-au despărțit și câte altele. Apoi rămaseră cu toții pe gânduri.

În sufletul baciului, începu să pâlpaie frica. La fel ca flăcăruia unui muc de lumânare. „Dacă milițienii n-or să-l ia pe el la prinderea lui Loți?”

Ofițerul îmbrăcat civil îi ghici parcă frământarea.

— Ne dai ajutor să-l prindem pe tâlhar, Fintea-baci?...

Auzind acestea, moșul ridică privirea, răsuflă scurt a ușurare și încuviință cu ifos:

— Păi, să-l prindem mâine seară, măi tovarăși...

Ascultând de sfatul milițienilor, Fintea-baci i-a dat de veste bătrânului Goran, tatăl lui Loți, despre întâlnirea pe care i-o cerea fiu-su. Numai că Goran nici nu vru să audă. Gata să-l alunge din ogradă.

— Nelegiuitul ăsta, se căina el, nu-i copilul meu.

Nu poate fi copilul meu, prea e fiară. Nu vreau să știu de el nimica, cu mine n-are de ce să dea ochii. Cu lupii să dea ochii, nu cu mine, veni-i-ar numele...

Goran se porni pe blesteme. I se răscolise în inimă o durere veche. Copilul ăsta al lui luase drumul jafului. Și de câte ori nu i s-a încins de rușine, acum la bătrânețe, obrazul lui curat. Și-l smulsese de mult din suflet. Greu, cu caznă, cu durere, îi lăsase rană și cursese sânge, dar l-a smuls. Nu mai voia să știe nimic de el. Se uscaser încet rana, anii bătătoriseră locul. Loți devenise o amintire urâtă, dar îndepărtată și ștearsă.

— Ce să caut la întâlnire? Ce am de împărțit cu el? se răsti pe de pomană la Fintea-baci.

I se răsuceau ghidările în creier ca niște cuțite. Închise puțin pleoapele și căută să refacă în minte fotografia copilului nelegiuit. Vorbi cu el, parcă aieveau:” De ce prazi, mă? Cum ai învățat tu meseria asta?... De ce nu muncești la cot cu lumea, câine? E muncă berechet și acu’ munca-ți dă belșug, hândrălăule! De unde-i otrava asta în tine...”

Bătrânul se ferea până și-n gând să-i spună pe nume. Nu merita să-l strige cu nume de om, prea i-a perpelit și rușinat bătrânețea.

I se învălmășiseră gândurile în cap, dar până la urmă, dintre toate gândurile, rămase unul singur și cel mai puternic: „Oare, cum îi datoria mea? Se întrebă bătrânul tată. Să-l las slobod ca

sălbăticiunile prin păduri? Să facă rău oamenilor?... Nu-i mai bine să-și ispășească pedeapsa? E tânăr, are timp să-și repare viața, dac-o vrea... Cine știe, poate pân-la urmă va găsi în el puterea să rămâie om” .

Goran se opri la hotărârea asta. Nu-i era ușor, dar nici vorbă să se răzgândească. Îi răspunse răs-picat lui Fintea-baci:

— Merg și eu la întâlnire, baciule. Numai adă și milițienii. Să se respecte legea...

Noaptea aceea, Goran a petrecut-o cu ochii deschiși.

Se însera. Hurducăia pe poteca muntelui o căruță și calul se opintea vânjos la urcuș, scurmând cu copitele bolovănișul. Pe o scândură, sedeau așezați în căruță Fintea-baci și Goran. Fumau în liniște și fumul se ridica în sus, ca aburii de la un cazan care fierbe.

Omul care mâna caii părea un ciobănaș de prin partea locului. Ținea hățurile cu meșteșug și în răstimpuri arunca priviri cercetătoare împrejur.

În fundul căruții, pe paie, sta întins un alt flăcău.

Pe aceștia, „căruțașul” și flăcăul, îi cunoșteau. Unul e Mirea, locotenentul de miliție. Celălalt, sergentul-major Ghițu, de la post.

Agale au ajuns sus, pe Vârful Sunătoarei. Calul răsufală cu zgomot și începu să toace în dinți niște smocuri de iarbă. „Căruțașul” îi legă pe după gât o

traistă cu ovăz. Baciul și Goran își făcură loc pe un butuc. Ghițu, sergentul-major, nu coborâse din căruță și, cum stătea el, nu putea fi văzut din nicio parte.

Ceasurile se scurgeau anevoie și fugarul nu se arăta. Când toți credeau că nu mai vine, trosniră încet niște ghinde în pădure. Cineva le strivise cu pasul. Oamenii se uitară într-acolo. Dintre copaci își făcu loc întâi o țeavă de armă, apoi cel care o purta: Loți, tâlharul din Valea Oituzului.

— Cine-i ciobanul ăla tânăr? răcni el către oameni.

— Căruțaș, omul care ne-a adus, dădu răspunsul Goran.

— Stați pe loc, cine mișcă îl achit. Și pe tine, tată!...

Se apropie cu pași moi. Părintele său îl țintui cu o privire grea, încărcată de tristețe. Loți arăta ca un animal, murdar și sălbătic.

Totul s-a petrecut apoi repede, ca o fulgerătură. „Căruțașul” s-a avântat în luptă. Era viteaz și puternic, Ghițu ieșise și el la lumină.

Arma nu i-a fost de folos fugarului. Nici nu mai avea cu ce s-o țină, că mâinile i-au fost legale. Se zbătea în legături, părând că nu va istovi niciodată. Se potoli însă cu încetul.

Curând, căruța o luă pe potecă la vale, risipind zdroncănitul roților peste liniștea din jur. N-a vorbit nimeni tot drumul. Doar fugarul mai scrâșnea din măsele și își privea părintele cu ură.

Acesta nu-l lua în seamă.

Goran își mută privirea la „căruțaș”, și, când văzu că acesta îl ascultă, îi adresează cuvântul:

— Să-l ajutați să se facă om...

Atât spusese și rămase posomorât, întrebându-se de câți ani nu-și mai strigase fiul pe nume. Inima lui bătrână bătu o clipă mai iute. Îl încerca un simțământ aparte. Parcă smulsese o buruiană ce otrăvea pământul în care a fost sădită. Și parcă ar fi vrut ca pe același loc să crească o plantă folositoare oamenilor.

La capătul drumului, Goran întoarse totuși capul către Loți. Vorbi rar, alegând fiecare cuvânt:

— Dacă vreodată te faci om, să vii acasă, Loți...

Aproape de miezul nopții, căruța trecu pragul satului.

Eugen Teodoru
Profanatorii de morminte

Am picat acolo, printre năframele toamnei, la vremea dimineților ușor cețoase, când se reînnoiesc untdelemnurile în candelile cimitirului „Eternitatea”, când babe, îngrijitoare, gropari și măturătoare fac toaleta lăcașelor veșnice, când bate clopotul, stârnind vaiere melancolice, în văzduh și-n toate plutind amintirile într-o nespusă dezordine...

Dar nu aveam timp să contemplăm, filosofând, pietrele funebre, mozaicurile, marmura și fierul

forjat, deși, poate, îndeletnicirea ne-ar fi atras.

Aici, pacea morților fusese tulburată cu câteva luni în urmă. Aici se comisese o cumplită fărâdelege; și acum obțineam amănunte de la căpitanul Ioan M., din miliția municipiului Galați, serviciul judiciar, căruia-i revenise sarcina ca, împreună cu alți colegi, să descopere infractorii care spărseseră 53 de cavouri și le jefuiască. În total, 120 de cripte!

— Sinistră contabilitate, ne împărtășește ofițerul, care efectuase, într-adevăr, o operație puțin agreabilă pentru un om viu. La data când ni s-a dat telefonul, astă-primăvară, și am primit reclamația scrisă a familiei Dumitrașcu: „mormântul părinților mei a fost jefuit” , parcă fiecare frază a acelei reclamații striga, sărind de pe hârtia pe care fuseseră așternute cu o mână grăbită și indignată, mâna fiului, care, venit să aprindă o lumânare celor care i-au dat viață, le văzuse tigvele și oasele răscolite.

Am luat o mașină, ne-am repezit într-acolo. Era primăvara lui '69, știți cât de mult a durat, până s-au topit zăpezile acelei ierni interminabile, și, mai cu seamă, într-un loc unde lumea circula puțin în anotimpul friguros.

Ne-am convins de realitatea faptelor, coborând în cavoul familiei M. Dumitrescu, alea 1, dreapta, parcela a 3-a. Paturile erau sparte în dreptul capetelor. Iată, deci, primul meu contact cu o infracțiune pe care o credeam imposibilă pe

vremea când studiam Codul penal. Iată-mă intrând în universul unui cimitir – contactul meu cu așezămintele funerare, dispuse pe aleile înzăpezite, tăcute, de pe unde monumentele țineau fața spre trecători. Trebuia să cercetăm dacă și alte cavouri au suferit aceleași deteriorări, să căutăm urmele acestor tâlhari lipsiți de scrupule, care nu-și găsiseră alte surse de venituri, decât negocierea dinților de aur, cerceilor, inelelor și brățărilor aflate în sicrie vechi.

Am luat-o sistematic, alee cu alee, criptă cu criptă. Am coborât și am urcat, zile în șir, împreună cu tovarășii mei, am evaluat, în funcție de reclamații, ceea ce se jefuise. Și aflaram că o sumă întreagă de morminte fuseseră devastate în mod sălbatic.

Ascultându-l pe Ioan M. m-am gândit dacă nu l-au încercat spaimile și chiar l-am întrebat ce senzații trăise alături de ceilalți, în fața acestor priveriști grotești.

— Da. N-a fost plăcut. În timpul unor pânde nocturne, când intenționam să stabilim flagrantul delict, ne-a încercat un adevărat coșmar. Aduceți-vă aminte de începutul romanului „Marile speranțe” al lui Dickens și veți avea imaginea exactă a acestui loc și a sentimentelor ce le încercam cu toții. Cine și-ar fi închipuit că tocmai nouă, celor din miliția municipiului Galați, o să ne revină, datorită comiterii unei atari infracțiuni, atribuția descoperirii unor infractori odioși.

Mai târziu, însă, ne-am obișnuit, reluă firul relatării căpitanul Ioan M.

Ațâțată de propria indignare, echipa noastră a început să culeagă datele. Au intrat în acțiune auxiliarii muncii judiciare; laboratoarele tehnico-științifice ale inspectoratului județean și ale inspectoratului general. În fine, experții au depus strădanii multiple și ne-au furnizat numeroase date asupra urmelor. S-au stabilit, astfel, natura și forma uneltelor eu care se dăduseră spargerile – unelte grele, târnăcoape, hârlețe, dălți, ciocane – capabile să disloce rapid betonul sau cărămizile în spatele cărora fuseseră zidite sicriele.

Când au fost prinși tâlharii, după un timp relativ scurt (mai puțin de o lună), doi dintre ei ne-au povestit cu lux de amănunte și cu groază, surprindeai groaza, chiar și pe chipul acestor declasați – dar era vorba de rămășița panicii animalelor încolțite. Într-o noapte au fost nevoiți să se închidă într-un cavou, să nu-i descopere un grup de oameni, care, la o oră târzie, traversau, din cine știe ce capriciu, cimitirul, pe o alee. Acolo se afla cavoul supus „operației” de bandiți. Oamenii au trecut, dar când profanatorii au dat să deschidă capacul, n-au mai izbutit; belciugul căzuse și blocase zăvorul. Parcă-i pedepsiseră morții jefuiți și-i sechestraseră lângă ei, să le vâre spaima în oase, adânc. O noapte întreagă s-au zbătut pungașii să ridice capacul. Și-au

confectionat, în sfârșit, spre dimineață, dintr-o sârmă de coroană, o igliță lungă, au scos-o prin golul unei cruci traforate în porțița de fier și au decuplat chepengul. Ore în șir au izbit în plafonul astupat ermetic, care se opunea parcă acestor șobolani, să iasă din capcană.

Sunt niște adevăruri greu de suportat, nu-i așa? Mai ales când ele devin presante.

Apreciasem că, una câte una, familiile, venind la cimitir, primăvara, vor începe să ne asalteze cu sesizările. Le-am liniștit, spunându-le că suntem pe urmele făptașilor, ceea ce, într-adevăr, corespundea realității. După câteva zile, numai, intrarăm în posesia primelor informații; era vorba despre niște tranzacții cu piese dentare din aur, vândute ici, colo, în grabă, prin oraș, sau prin cârciumile din preajma cimitirului, la prețuri care arătau că posesorii vroiau să scape repede de ele. Am pătruns în chip de consumatori în localurile vizate, am așteptat, am pândit. Rezultatele se arătară însă slabe. La o sesizare categorică, descindem la locuința lui I.T., de pe o stradă vecină cu „Eternitatea”. El schimbase, în ultimul timp, la Banca Națională, filiala Galați, 29,06 gr aur, iar în fața acestor probe sigure ne dezvăluie persoane de la care achiziționase obiectele, și-n felul acesta, aflăm că respectivul nu era altul decât groparul șef V.S., în etate de 51 de ani, „om de nădejde” al administrației, cunoscut celor care tocmeau mână de lucru la înhumări și deshumări.

N-a putut fi arestat, însă, n-aveam probe suficiente, simpla depoziție a martorului T. era prea vagă, ca pe baza ei să se stabilească adevărul. Mai cu seamă că, în timp ce noi studiam pe rând parcelele, groparul ne ajuta cu cea mai mare „sânguință” și „dezinteres”, arătându-se, la rândul lui, indignat, punând la îndoială prima noastră supoziție.

În sfârșit, două indicii, care ne lansează pe o nouă pistă, se ivesc în cursul cercetărilor: dispariția a doi tineri din echipa lui S.P.L.P., cu antecedente penale, originar din comuna Bivolari-Iași, și R.D., zis Nelu-vagabond, originar din Grivița, județul Galați, fost internat într-o școală de reeducare. O luaseră din loc. Încercau să se ascundă? Fuseseră sfătuiți, sau o făcuseră din proprie inițiativă? Nu se știa. Organele de miliție, în orice caz, i-au descoperit, în timp ce într-un cavou părăsit, în partea catolică a cimitirului, se găsiseră obiectele efracțiilor, urmele unui fel de „sediu”, pe care-l improvisaseră răufăcătorii. Unelte abandonate și zaruri de barbut. Acolo, pesemne, își făceau socotelile și distracțiile, la capătul nopților de trudă...

Tâlharii treceau dintr-o beznă într-alta, trăindu-și viața la lumina lumânărilor, tot furate din lăcașuri. Pretutindeni se vedeau capete de ceară arsă. Totuși, nimeni nu i-a simțit o iarnă întreagă. Te întrebi dacă a fost posibil, într-un anotimp viforos, cu nămeți înalți, și-n pustiul unui

loc pe care oamenii normali, de obicei, îl ocolesc. Cât de bine și-au calculat comiterea faptelor.

Disparația lor constituia indiciul sigur al fricii de răspundere. Ofițerii judiciarului i-au adus îndărăt, i-au pus în fața faptelor. Pe o sticlă de untdelemn din cavoul-dormitor s-a găsit o amprentă digitală (degetul mare de la mâna stângă), care nu aparținea altuia decât celui cîntii inculpat înscris pe lista bandei, P.L. Petre, născut la 30. 06. 47. Observați ce tânăr putea fi. Toți, de altfel, erau tineri, între 19 și 24 de ani. Niște decrepiți din punct de vedere moral, mincinoși, înrăiți, dezabuzăți, tipi fără orizont, capabili de fapte monstruoase. Nimic luminos nu licărea pe chipul lor dezumanizat. Societatea era obligată să se apere împotriva lor și, simptomatic, când se deschide procesul, la tribunalul din Galați, niciunul din avocații biroului local nu s-a oferit să-i apere decât după ce au fost numiți de instanță ca apărători din oficiu. Repulsie explicabilă.

Căpitanul Ioan M. ne dezvăluie mai departe că banda era condusă din umbră de V.S., șeful-tartorul. Ajutoarele imediate, P.P. și R.D., cărora li s-au alăturat V.S. Și P.N., zis Ducu, executau docili ordinele acestuia și tot lui îi revenise sarcina valorificării obiectelor sustrase din cripte.

— Acțiunea, desfășurată sub semnul promptitudinii de către miliția municipiului Galați, având în frunte pe locotenent-colonelul P.

și pe căpitanul S.M. e, desigur, un succes al lucrătorilor noștri. Ei se pot considera răsplătiți pentru efortul depus. Au instrumentat o cauză cu implicații grotești și efect, moral răsunător, ca un răspuns demn unui oraș care a așteptat cu înfrigurare, câteva săptămâni, până au fost descoperiți făptașii.

Cam asta a fost, încheie căpitanul Ioan M., și mă privi cu ochii lui iscoditori, pășind printre maldărele de frunze moarte, așternute pe aleile pline de praf ale toamnei secetoase.

— E cumplit, să nu-ți tihnească nici somnul de veci, adăugă el și mă mai întrebă, când dam să ies pe poartă: Ați vrea să mai aflați ceva?

— O, nu, mi-a fost de ajuns!

Eugen Teodoru
Destăinuirea

- file dintr-o scrisoare -

„N-am absolut nicio vină că la vârsta de 8 ani, în anul 1944, am scăpat de sub ruinele unui bloc, scurmând apoi ca un disperat molozul să-mi scot și părinții striviți dedesubt. Se bombardase orașul. Răcneam, suiam și coboram mormanul. După trei zile și trei nopți am plecat sleit din locul acela și am pornit, abia ținându-mă pe picioare, încotro am văzut cu ochii. M-au „cules” de pe drumuri,

m-au hrănit și au început” să mă crească” niște „specialiști” în spargeri și alte „lovituri”. Ei răscoleau pe vremea aceea, ca hienele, molozurile și furau ce era nepăzit, dar și pe copiii fără de stăpân. Printre cei pricopsiți de „filantropia” lor mă aflam și eu. Așa mi-am câștigat pâinea ani de zile, prinzând gustul „meseriei”, învățând să trec ca un vânt prin apartamente încuiate, să le las neatinse, dar măturate de tot ce era mai bun și mai scump. După „operațiune” o zbugheam ca o pisică vicleană, fără să mă simtă nici musca și depuneam prada, docil, la picioarele „părintelui meu”, care nu mă învrednicea decât cu un răs drăcesc, iar după ce-mi dădea un picior, îmi întindea mâna dreaptă, să i-o sărut, fiindcă – zicea el – mă căpătuisese cu o „brățară de aur”...

S-a întâmplat, însă, să cad în mâinile dumitale, omule, și m-ai vindecat, pentru totdeauna, de năpasta și blestemul care căzuseră pe capul meu, de când rămăsesem fără părinții pe care mi-i ucisese războiul...

Ce-ai avut în ochi, în fiecare gest, în zâmbet, pe față, în vorbă, n-am priceput, nu pot să-mi dau nici azi seama...

Da, după prima întâlnire în biroul dumitale, am simțit că nu mai pot rezista privirilor inteligente, iscoditoare. Te uitai înăuntrul meu, fără nicio greutate, ea prin sticlă, îmi „vedeam gândurile și cum o dădeam alăturea, zâmbeai, știind că mint, și atunci îmi arătai obrazul, iar eu, rușinându-mă,

mă-ntorceam, fixându-mă pe direcția adevărului. Ai scos de la mine tot ce-ai poftit, nu m-am putut împotrivi să-ți dezvălui toate adresele, toți complicii, toate „metodele” pe care le știam; ți-am mărturisit zilele și orele unor lovituri nedescoperite până atunci. Dar să știi c-am declarat totul, cu o desăvârșită liniște, fără păreri de rău, ba, dimpotrivă, cu un soi de bucurie, ca și cum aș fi scăpat de-o povară veche, rea și nesuferită. Tu m-ai învățat să mă eliberez de această greutate care mă apăsa, m-ai învățat să scot încet, fără niciun fel de teamă și remușcare, urâtul din mine. Am rămas gol și-nfrigurat, în fața conștiinței mele, cântărindu-mi ticăloșia. Am izbutit s-o privesc în față!

Aici este minunea, la care m-ai împins, tovarășe căpitan de miliție F. Gheorghe – așa iscălești hârtiile cu litere citețe și limpezi, care mi-au rămas pentru totdeauna în minte: F. Gheorghe. Actele dresate la anchetarea mea poartă toate această semnătură limpede: F. Gheorghe. Sunt hârtii pe care le-am iscălit împreună, recunoscându-mi vina. Mă simt mândru, hârtiile acelea seamănă cu o clasă. Pe catedră stătea dumneata și eu stăteam în bancă, ascultându-te.

Mi s-a ușurat sufletul, nu-mi mai este frică de nimeni, nici de procuratură, nici de miliție, nici de judecător, nici de oameni, de nimeni: ba nu, mint, mi-e frică de conștiința mea, scoasă la lumină.

De ce oare, de când ți-am ascultat sfatul și

mi-am încredințat soarta cu toată încrederea în mâinile duminicilor, și am făcut exact ceea ce mi-ai spus, am sentimentul că mi-ai fost, de la moartea părinților și până în ziua de azi, cu adevărat un părinte? Ce dezgustători mi se par anii aceia petrecuți în cuibul de hoți, unde am crescut, înăbușind în mine tot ce era frumos, demn și curat.

Am ispășit pedeapsa, ți-am urmat îndemnul și am ascultat educatorii din colonie, lăsându-mă în voia lor, așa cum mă lăsasem și în voia ta. Am vârat în cap multe povețe. Când am ieșit de acolo, știam să mănui pila, menghina, burghiul mecanic... și eram fericii. Am început să mă fac iubitor și în atelierul de reparații al uzinei unde am fost angajat, cu un an și jumătate în urmă. Rămân deseori acolo, cuprins de-o pasiune fără margini, după orele de program. M-am împrietenit cu toată hala de lucru, cu uneltele, cu bancul, cu trusele de montaj, cu strungurile, dar mai ales cu oamenii care m-au învățat cum să le folosesc mai bine.

Te-am căutat de câteva ori, să-ți comunic toate acestea, dar erai mereu plecat în misiune și după aceea n-am mai avut prilejul. Aștept o ocazie potrivită, să-ți ies înainte pe neașteptate și să-ți mulțumesc...”

Mihai Tunaru
Pentru liniștea Deltei

La vremea când sloiurile curgeau pe Dunăre – și ce-au mai curs în primăvara aceasta!

— Visam, silit de tăcerea bălților, prezentarea câtorva oameni de pe aici într-o manieră specifică lor. Vedeam în șefii de post din Mahmudia și Murighiol, plutonierii Ion L. și Gheorghe C. însăși esența monologului, vastă dispută dintre” el” și „el” , asemenea ființelor care trăiesc sub un clopot de sticlă. Au venit însă apele mari prin bălțile lui Torente... Dar tot apele m-au readus la Tulcea, față în față cu maiorii Moise B. și Gheorghe I. de la inspectoratul județean de miliție, ei, gazde răbdătoare, eu, cu sentimentul că am evitat greutățile.

În sfârșit, o șalupă rapidă. „Volga” sare din val în val. Conducătorul ei, primul lucrător întâlnit din formațiunea T.N., îmi stârnește un interes discret (îmi vine să-i spun Filip Halunga, și asta numai eu știu de ce). E sergentul-major Gheorghe D. cu gulerul cămășii scos peste haină, conduce plin de imaginație... Plouă și bate vântul... Apele pleoscăie, motorul ridică arii, gândurile sunt lipsite de suflu lung. Sulinis – scurgere. De ce s-a spus despre Dunăre că e albastră? N-am chef să mă cert cu nimeni, fie și o minciună albastră... Cerul face burtă peste noi. Îl ducem în cârcă. Delir, cu păsări albe, bete de neant. Sulinis... Fugim pe gheara cea. Mai dreaptă a acestei labe de găscă, ce bate apa sub noi. Pe maluri, case

colorate împodobite cu trafoare, pământ sprijinit în pari, grădini în care fluviul intră și mănâncă varză, sălcii.

Debarcăm la cheiurile Sulinei, cu vântul care continuă să vâjâie în urechi. Vorbim în vid... Cuvintele rănesc, gura mușcă ineficace aerul dens de încremenire. E ora prânzului și cheiurile sunt populate cu fantome. Da, iată un oraș întins pe câțiva kilometri de tăcere.

La biroul de miliție orășenesc, o clădire suplă și totuși athletică, căpitanul Gheorghe A. se mișcă în jurul unui cetățean, la limita calmului. Tărcat în albastru, omul, în loc să ceară o mână de ajutor, țipă, forțează, lovește cu umbrela în masă, într-o chestiune ce stupefiază.

— Sunt sportiv fruntaș și vreau să plec de aici! Am venit în concediu și acum vreau să plec! Înțelegi?!... O navă n-a plecat, alta e defectă... Anchetează-i, ia-le declarații!

Prin fereastra biroului, același delir cu păsări albe. Timpul și spațiul Sulinei fac din solicitant un mim. Insolența tăcerii evidențiază, ca un far, lipsa de bun simț și gradul de nevroză al musafirului. Căpitanul își punctează explicațiile, le repetă în moldoveneasca lui.

— Îmi cereți să-mi depășesc obligațiile. Mergeți la NAVROM, mă rog, la O.N.T.

Pe masa comandantului, o declarație tradusă poate fi citită și de a-ndoaselea. „Subsemnatul Muniz Campos Jose, marinar-focar din

Valencia...” Străine Muniz, într-o seară, înstrăinat de tine până la capătul puterilor, ai coborât de pe vas, să bei în Sulina. Și ai băut până când depărtările din tine s-au apropiat... N-ai mai simțit cum unul din orchestra de la „Marca” ți-a furat ceasul de la mână.

Căpitanul își freacă brațele, înfrigurat. Sportivul certăreț pleacă amenințător.

— Sunt bucuros că am rezolvat cazul lui Muniz. Vin tocmai din larg. Am ieșit cu o pilotină și i-am restituit ceasul marinarului. E frig al naibii pe mare.

În biroul mic, liniștea buiește iarăși peste noi. Când dușumelele trosnesc fără veste, le caut. Nu-ți vine să crezi că se poate lucra în această liniște. Și mai ales că în această tăcere pot exista întâmplări.

— Avem destule probleme, zice comandantul. Speculă și contrabandă, huliganism. Nu trăim liniștiți pe cât părem.

După-amiaza se scurge prin noi. Are eternitatea apelor care se scurg. Ici, colo, pași pe cheiuri, sirena de pe „Anna-Maria” sună mistuită de dor, un remorcher cu pasageri O.N.T. încearcă să amâne ora. Apoi, toți acești excursioniști dispar în cabinele lor, în jurul unui acordeon, contrariați de broșurile O.N.T. Nicăieri nu scrie că la Sulina te poți întâlni cel mai ușor cu tine.

Fac cunoștință cu comandantul grănicerilor, cu piloții. Portului, cu primarul orașului, cu

vameșul-șef.

Și iată „noptile abstracte, stelele exacte” și iarăși soarele răsare ca un pieton în capătul bulevardului, ca să apună exact în celălalt capăt de bulevard, cu senzația că lumea se înclină, că acolo, în capătul bulevardului, soarele te va face scrum.

La cheiul rezervat unor nave mici, trei oameni trebăluiesc marinărește, pe M-21. Sunt trei subofițeri din postul de miliție T.N. Sulina și se pregătesc de patrulare. Eu voi fi al patrulea, pe o navă mică – de 7 tone – vopsită gri, între acești oameni, de care mă voi lega, cum nimeni nu ar îndrăzni să mi-o spună.

— Sunt plutonierul-major Ion R., ajutor șef de post T.N. Sulina. Șeful de post lipsește pentru câteva zile.

— Sunt plutonierul Tudose B., căpitanul vasului.

— Sunt sergentul major Vasile G., mecanicul navei.

Ieșim pe canal, ca într-o plimbare duminicală. Amănunt esențial: spre deosebire de alte nave-vaporete, marinarii și pescarii Sulinei disting de la distanță pe M-21. Privesc insistent. Ce intenții au acești oameni ai ordinei? Pe unde va apare M-21? Iar noi oprim... în piață! Unul face plinul de apă potabilă, ceilalți încearcă să-și cumpere de mâncare. În loc de altceva mai bun, „băieții” aduc, din piață, un lipovean, care dorește

să meargă cu ei, să-și caute lotca furată de prin iunie.

E o mină de observații acest om al bălților. Ține două pepenoaice în mâini și mai știe că este și chipeș ca nimeni altul. Abia că ne observă... Iar esențialul, timpul cât își va căuta lotca, trei zile, patru, n-are importanță. El are doi pepeni cu el și nu cunoaște neliniștea pentru mâine. Se urcă pe timonerie, ia binoclul navei și privește la casele oamenilor. Plutonierul B. îndeplinește manevrele de plecare și de ieșire la „firul” navigabil, printre picioarele lipoveanului, mostre de pop-art, atârinate la fereastra timoneriei.

Mergem întins. Trecerea navelor mari ne coboară în abisuri, ne dă ceruri și elanuri subite. Milă cu milă, distanțele dintre noi se tocesc, din sticla de apă bem unul după altul. „Nea Tudose”, „Tovarășe Vasile”... Suntem noi, foarte noi, cum rar izbutesc să se întâlnească oamenii. Drum moale, întins. B. conduce și citește „Sportul” apărut cu câteva zile în urmă. Pe la marginea fluviului, un factor poștal trage la lopeți să ducă vești oamenilor. Intrăm pe Dunărea Veche.

La Mila 23, cătun pe apă, cu „Bufet” și prispă, cu fotoliile sparte de arcuri, cu rațe și copii, echipajul miliției debarcă pe uscat. Cer relații despre braconieri, despre elemente infractoare adăpostite poate și pe aici. Un pescar născut parcă în cizme de cauciuc până la șolduri îmi flutură un bon de predare a peștelui. Nu știa dacă ceea ce a predat

„Punctului piscicol” este mult sau puțin, dar îmi plac ochii lui de pârlit, ciuful uscat, mersul legănat de vodcă și „puf-puf”-ul cizmelor sale, mai dihai decât ale lui Amströng.

— De unde pot cumpăra un obiect pescăresc, să-mi țină de frumos și nu de urât, așa, când m-o apuca dorul de bălți?

Omul rânjește. Cert este că nu suferă de mania impresionabilității și, afară de cizme, nimic sentimental nu-l trage la fund.

— Da’ de unde să știu eu? Iete-te... Întreabă-l pe popă, el umblă din casă în casă. Io, când mai ies din cârciumă, umblu prin baltă.

Etrava lui M-21 taie în otravă. Mecanicul, Vasile, coboară la mașini și le ascultăm. Rămân mai departe insensibil la frumusețea deltei. Îi simt doar cântecul de pierzanie. „Nea Tudose” comandă o oprire. Are „răpitoarele” lui prin toate canalele, dar de data aceasta, în lotca trasă la bordul lui M-21, nu se vede nimic suspect. Brusc, încep să descopăr delta. Magia ei stă în coturile pe care le face apa. La stânga, la dreapta, la stânga, la dreapta, nava se înclină și lasă în urmă, pe mile de nemișcare, onduleuri în cristal. Aici, dacă sufli, dai viață apei! Altfel, aceste întinderi lichide rămân mereu străine vieții fără om, totul e mort. Caut această senzație în cei de pe punte, bineînțeles, fără vorbe cu care aș strica totul.

Matia. Pământ, atât cât i-ar fi necesar unui câine să se plimbe în jurul țărâșului.

Cherhanagiul, Traian U., ne dezleagă gurile. Dacă nu-i vorbim, vorbește singur, cu butoaiile de babușcă, cu linii, cu știucile, cu alți vreo doi oameni cărora le este indiferent că nu tace.

Mâncăm îndelung, din dorința de a ne justifica: existăm sau nu? apoi plecăm. Dreapta, stângă... Trecem printr-un canal poreclit pe aici „Suez”. Păgubașul lotcii s-a lăsat păgubaș de noi. A rămas pe la cherhana până la întoarcerea lui M-21. Înaintăm spre ghiolul Meheiul Mare, cu noaptea care se țese pe Mehei. Ascultați... Mehei.

În stuf se caută păsările, bolborosesc ape, iar B. lipește pântecul navei de unul din cele două vase-dormitor ale unei coloane stuficole. Prezența noastră, pe cât este de neașteptată, pe atât este și de nedorită. Pe covertile celor două vase, unii se foiesc, alții dispar în dormitoare, câțiva „tari” ne privesc cu impertinență.

„Nea Tudose” devine plutonier-major de miliție. Dă „bună seara”, schimbă câteva cuvinte cu șeful de vas și cere tuturor actele la control. O dată cu vremea recoltării stufului, printre mulți oameni de treabă, pe baltă se aciuesc fel și chip de delicvenți. Sub cerul roșu ca o arteră ruptă, prezența acestor oameni încarcă noaptea cu un dramatism gros. De ce? Cum s-a putut întâmpla? Cât au greșit ei, sau nu cumva am greșit și noi?

Rămânem pe covertă. Am mulți tineri în jur, printre care vreo șase-șapte indiscutabile capete de premiere cinematografice. De ce? Pentru ce?

„Noptile abstracte, stelele exacte.”

Pornim cu soarele dimineții în ochi. În timonerie, B. omoară muștele cu pieptenele. Vasile sondează apa. De la ultima patrulare, nivelul apelor este întotdeauna diferit. E soare cu dinți, avem apă multă, iar noi suntem ca și nespălați.

Marota începe. Același monolog de nepătruns. Sigur este că toți patru ne gândim în permanență la viață. Lișițele zboară, de fapt, fug pe apă, apoi se înalță de câteva palme... Nu sunt nici zburătoare, nici înotătoare și asta impresionează. Navigăm într-o atmosferă de calm, ici, colo, iscodiți de ciocuri de lotci ascunse prin stuf. Îmi amintesc de cuvintele maiorului B., de la Tulcea: „Până la formarea patrulelor T.N. și intervențiile lor, în deltă aveam necazuri: Deci, această liniște pe ape o datorăm câtorva oameni, parte din ei înfrigurați pe lângă mine.

Orele trec și ceasurile sunt de prisos aici. Timpul are alte dimensiuni. Robi ai orelor, iată-ne și ridicoli. Ne uităm toți patru la ceasuri, le scoatem de la mână și, bineînțeles, încercăm să stabilim al cui este cel mai bun. Glasul dogit al cherhanagiului din Matița se aude prin papură: primește pește.

Ne încălzim câtva timp sub soarele Matiței, în vreme ce Diesel-ul navei ține să se mai răcească. Lipoveanul cu lotca furată revine pe navă. Am impresia că a și uitat de lotcă, se simte ca peștele

în apă!

La Mila 23, pe la orele două, B. încearcă ușoare temeri legate de perspectiva unui drum spre Maliuc, pe un canal pe care nu-l cunoaște. Dintre băieți, sunt singurul care nu încearcă temeri.

Plecăm cu multă prudență. Vasile sondează tot mai des apa. Ghiolul Lideanca... Ghiolul Fortuna. Ce noroc ne paște? Pescarii s-au lățit cu năvoadele pe toată apa. Înaintăm încet, încet, căutăm cu binoclul ieșirea spre Maliuc, în centura de trestii, care nu se rupe nicăieri.

Brusc, apa de la pupa, din fierberea ei în alb, fierbe mocirloasă. Tensiune. Manevre... Slalom pe apă. Și, deodată, stopăm. Inerentul. M-21 a intrat în mâl. Mai multe minute privim isprava, cercul de tăcere al ghiolului, în soarele care coboară impasibil. Cum nimic nu ne ajută pe acest „Fortuna”, ne dezbrăcăm și intrăm în apa rece, unde fiecare pas, fiecare gest este o scârboasă scufundare în mâl. Patru inși încercăm imposibilul, să urnim 7 tone de fier. Al cincilea, B., despuiat și el, se urcă pe navă și poruncește motoarelor.

— Hei-rup! Hei-rup!... Parcă, parcă... Parcă, pe dracu!

Sunteți vineți de frig și de noroi și după o oră și jumătate de opinteli suntem la fel de bine prinși în clisa „Fortunei”. Ei, când papura își găsește nod...

Cercetăm cerul ursuz și oglinda senilă a ghiolului. Tocmai la mal!... Dar iată și o lotcă cu

motor. Un om de omenie se abate din drum. Nu-i nevoie să-i explicăm prea mult, fiindcă inerentul nu se explică. Își urcă soacra și mătușile pe M-21 și mă ia pe mine în lotcă, pentru a mă scoate până la „dopul” de la Maliuc. Sunt absolut de prisos pe navă, timp de o noapte, până la sosirea primului remorcher.

Împărțim puținele țigări rămase la capăt de patrulare, ne strângem mâinile ude și răcite. Mă urc în lotcă împovărat de griji, că pe M-21 nu mai este nici pâine, nici chibrituri, că într-o zi, cine știe când, pentru liniștea bălților, acești trei sau patru oameni vor da iarăși piept cu inerentul.

Și noi nu vom ști.

Mihai Tunaru
Oameni pentru toate orele

Se spune că suntem secolul cosmic și al rațiunii. Crezi, nu crezi, această frumoasă sentință flatează. O cauți în tine, în prietenii, în cântecele Joanei Baez, în avangardismul lui Le Belle, iar dacă ai prilejul – mai ales în timpul cu amprente digitale, cu claxoane cu două tonuri, cu științele oculte ale radioului – locul exact, Serviciul de intervenții din Inspectoratul Miliției Municipiului București.

O „tură” a lucrătorilor de aici ține 24 de ore, afli de la locotenent-colonelul Gheorghe C. și o astfel

de veghe la interferența pasiunilor, credințelor și ameteșilor unui întreg oraș, este o zi și o noapte de muncă rezervată exclusiv întâlnirilor bărbătești. (Există o excepție, numai că despre ea voi aminti la intrarea ei... în scenă!) Un univers aparte la prima impresie, senzațional la a doua și perfect justificat în următoarele, dacă ții seamă de clocotul simetric* al Capitalei noastre.

Așa fiind, pentru că pozitivismul vieții bucureștene nu are drum pe aici, locul rămâne domeniul faptelor negative, care se concentrează în câteva camere vopsite în gri ursuz, în prăzuliu spitalicesc, cu serpentinele cablurilor telefonice, cu pasul cadențat al cizmelor și rapoartele grăbite, cu „stopurile” aprinse ale becurilor de la panoul teledispecer, cu permanențe de verde și roșu, cu senzațiile de alarmă perpetuă până la monotonie, eu stric tul necesar, impersonal, existent în viața militarului. O” tură” care sapă, sub ochii tăi, riduri, dileme, asprește bărbile, injectează ochii.

*

Opt telefoane pe masa teledispecer, cele mai multe în negru consacrat, tipologie întreruptă doar de două din ele, verzi, într-o iluzie de cochetărie. La două din ele vorbește căpitanul Vasile S., siluetă masivă ce sugerează stavila. La alt birou, cu alt telefon, locotenent-colonelul Vasile P., cere relații despre un accident de circulație și ia note într-un caiet școlăresc. Pe scaunul său, suprapus până la jumătatea staturii

căpitanului, plutonierul Niculae P., cu gesturi de calculator versat, apasă și ridică butoanele stației de radio, care-l leagă de nu știu ce lume invizibilă ce se mișcă în ceața orașului și îi vorbește. În anexa sălii dispecer, la stația F.M., alt dispecer, izolat între geamuri, plutonierul-major Vasile C., stă în legătură cu echipajele auto. Sosit de la drum și pe picior de plecare, un locotenent în haină de piele, cu pălărie de piele, își scotocește porthartul din piele și vorbește cu suflu de crainic sportiv, altuia dintr-o cameră vecină, unde alt radio consumă inutil glasul unui tenor de faimă. Se vorbește scurt, deseori eliptic și, totuși, mult, mult, în toate direcțiile orașului. Ascultați câteva suprapuneri obișnuite.

„214, 214, răspunde pentru 210”.

„Cine sunteți dv. și de unde transmiteți?”

„375, 375, aveți permisiunea de a intra în rețea”.

„Spuneți medicului și procurorului că am ieșit pe planșeu” ...

Deocamdată nu este loc pentru pus un cuvânt. (Totul trebuie prins din zbor, refăcut cu imaginația, ca într-o clipă de acalmie, și-ți dai seama că imaginația ta, a omului din afară, rareori concordă cu a specialistului criminalist). În lipsă de sprijin și în solicitările clipei, apelezi la caietele-rapoarte, pe care se înșiră cele mai paradoxale întâmplări, distribuite pe unități minime de timp.

„Ora 9,10, la maternitatea „Avrig”, internata

M.E., după o pierdere de sânge de neoprit, a decedat. Transmite...”

„Ora 9,20, în dreptul parcului Răcari, cetățeanca D.M. a fost lovită de o mașină care nu a oprit”.

„Ora 9,20, mai mulți tineri se dedau la acte huliganice, în holul cinematografului „Luceafărul”.

„Ora 9,35, familia A.P. cere căutarea unui bărbat de 58 de ani, dispărut de acasă”.

Inutil să mai spui că o notă-raport cere maximum de urgență și clarificare. Ori, pentru a avea proporțiile unei astfel de „ture”, e mai convingător să totalizezi cifre de intervenții (multe din ele făcute să nu le uiți niciodată), cazuri de ordinul sutelor pe zi, totul legat de capriciile unui oraș care nici mai mult, nici mai puțin, trăiește.

Unul după altul, după obiceiul de a se îmbrăca din mers, „tura” se descompletează, și personalul ei se risipește. În sala dispecerilor, rămâne doar personalul strict necesar coordonării operațiunilor care survin. Într-o cameră alăturată, trusele criminalistice se împrăștiă, în timp ce de afară sosesc șoferii unor misiuni încheiate. Așezați în fotolii, „șomează” vremelnice, cu câte un ziar în mână. Prin ferestre, Calea Victoriei, colorată, febril, își poartă mișcarea ce nu are nici început, nici sfârșit. Deasupra tuturor, un ceasornic electric măsoară, cu tremurul acului său, valoarea clipelor și o stabilește în transcendent... Cui îi bate ceasul?

Hazardul, domeniu al vieții, nu se lasă așteptat. Într-o formație completă, ofițer criminalist, medic legist și procuror, ne dăm în grija plutonierului Ion V., șoferul unei mașini care oprește în strada Schitu Măgureanu... Nu este cu tot dinadinsul nefiresc ceea ce s-a petrecut în această locuință, dar oricum, cazul merită cercetat: o femeie a sosit seara în vizită la rudele sale și a decedat!

În fulgerul blitzului, din verificare în verificare, doctorița Adriana M. stabilește că decedata S.A. era o cardiacă în evidența circumscripției sale. Procurorul de serviciu înscrie detaliile vestimentare, un tânăr locotenent (a cărui contribuție criminalistică se depărtează numai cu câteva ore de acest caz), probează investigațiile cu diagnosticul găsit, în urma trecerii serviciului de salvare, diagnostic de „comă cerebrală”.

La această întâlnire cu Fatum, doctorița rămâne categoric dominanta grupului nostru. Singura femeie la o muncă pe care o defineam exclusiv bărbătească, singurul medic femeie la Serviciul medico-legal al municipiului, în care, cel puțin de patru ori pe lună, își face gărzile la Serviciul de intervenții! Oricât de structurată și egală în atribuțiuni întâlnim femeia societății noastre, munca ei (în ciuda tonului „confeccionat” bărbătesc) prinde un caracter dublu pozitiv.

Așezată într-un scaun, cu blana bine strânsă pe ea, căciula azurie legată sub bărbie, trădată inefabil de cizmele roșii și mici, o femeie, o mamă

și totuși un medic legist, decide măsuri asupra cărora până și omul cel mai puțin atins de prejudecăți se prefăce că nu aude contraste.

Afară, aer rece, viață. Cișmigiul în vale. Doi puști trăiesc zgomotos amintiri aproape uitate și trec neștiutori pe la fereastra casei din care am ieșit. În hazul lor, ei anunță misterul din totdeauna că viața rămâne un ciclu închis... Unul moare, altul cântă.

„Țac-țac-țac, căprițo, țăc,

Te-am adus cu avionu’, ca să facem revelionu”...

Sosim la Serviciul de intervenții. La teledispecer, becurile aprinse anunță haotic evenimentele Capitalei; plutonierul Nicolae P. își vede de treabă, plin de îngăduință. De la foștii reținuți către miliție, prin telefonul 22 22 22, se primesc „complimente”. Locotenentul Ion C. apare și el, dispăre și, pe durata unei țigări fumate, „apare” prin radio, undeva, pe la Gara de Nord. Cu marea hartă a municipiului în față, această manieră de lucru a ofițerului, extrem de mobil, sugerează plastic deplasarea unui rulment pe o suprafață plană. Pretutindeni în serviciu, același du-te-vino, mereu înprospătat de noi personaje. În caietele de rapoarte, paginile întoarse anunță, abracadabra, găsirea a 40–50 metri de stofă de calitate, pe stradă, furtul unei haine de piele și al unui magnetofon, sinuciderea unei fete de 17 ani, cu doze masive de „Romergan”.

Colac peste pupăză, cineva anunță spargerea a

două magazine pe Calea Văcărești, în intervalul de pauză – deci un furt pe lumina zilei.

Un automobil „Volga” cu sirenă și foc albastru turnant, părăsește I.M.M.B.-ul, în viraje zgârcite, trece peste stopurile închise ale marilor căi de acces, operațiune care consumă minimul de deplasare de la ora primirii comunicării. Oare pentru ca să fiu impresionat, o astfel de viteză?

Aceeași trusă, același blitz și ardoarea locotenentului Corneliu C., cel mai tânăr ofițer al serviciului – criminalistul care, în casa din Schitu Măgureanu, doar spera că o anume întâmplare va fi și de partea lui... Se procedează cu atenție, se conservă urmele, se emit ipoteze față de alți ofițeri sosiți din sectorul respectiv; prin curtea interioară, comună și izolată, au fost sparte simultan un magazin ferometal și altul universal. Pagubele nu par să fie mari, câteva mii de lei (vânzarea, până la orele 13), bani suficienți ca spărgătorul să stea liniștit; o perioadă și să mediteze la alte lovituri.

Pe fața locotenentului, cu pronunțate urme de adolescent, îngrijorarea provine din procedeul temerar al spărgătorului.

De aceea cere ajutoare... Pe un „Taunus” lansat în aceeași viteză sosește maiorul Gheorghe I., de la Serviciul tehnico-științific, pe un I.M.S. apare plutonierul Radu-senior, cu câinele său Mala. Se muncește intens.

— Fire, cabluri, lanterne, lămpi cu ultraviolete,

se tratează cu prafuri grele punctele facile spargerii. Mala adulmecă curtea; iese în stradă și „conduce” până la stația de autobuze... Se consumă ore într-o frigăraie demnă de balamale, fierăstraie și alte articole. Înghețăm. Dar în mașinile de afară se adună până și spărturile de geamuri călcate în picioare de făptaș. Este evident că volumul de muncă nu elucidează spargerea, cercetările vor mai dura, dar Serviciul de intervenții și-a dat contribuția prompt.

Părăsim locul spargerii recreați de cupola de neon a orașului, străin da propriile sale acte. Ce va mai urma?

Prin telefon, căpitanul S. aprobă trimiterea de ajutoare auto sectorului II, în vederea unei operațiuni de „cauterizară” morală, care urmează să înceapă. Din veștile care se încrucișează, am toate motivele să prefer un fapt satelit Serviciului de intervenții, așa că plec la drum cu plutonierul major Alexandru A., pe o mașină care dansează pe asfalturile unse de răsuflarea aburită a nopții, în timp ce noi vorbim despre mâncare. E o vreme să tot stai în casă, la masă, în papuci...

La sectorul II, ora 21 și ceva poartă aproape toate semnele orei 9 dimineața. Luminile aprinse, mașini în așteptare, forfotă, ofițeri civili, subofițeri. Numai cearcănele de sub ochii acestor oameni anunță diferența de fus orar. La capătul ultimei rumori, privirile tuturor lucrătorilor prezenți se opresc pe schița terminată de maiorul Mihai V.:

planul acțiunii de prindere și arestare a unor derbedei, tâlhari, huligani – un melanj de calificative juridice, „înnobilați” ei între ei, pasămite, „Cei 7 magnifici”.

Se mai racordează o dată planul operațiunii de imprevizibilele posibile, se anunță poziția mașinilor care vor bloca strada, se stabilește intervenția câinilor, se pipăie în grabă revolverele... Ne înghesuim în mașini, iluminați de cercurile roșii pe care le fac țiğările aprinse în jurul gurilor amare.

Cu farurile stinse, mașinile distanțate între ele opresc undeva prin străzile Ghica Tei, într-o atmosferă de umbre, de ceață, împodobite cu punctele luminilor, case mici, priviri furișe după garduri și hămăit de câini, mezzosoprani, baritoni și cadre din pelicula lui Petrovici.

Rămân doar cu plutonierul Vasile I., șoferul mașinii, restul celor veniți se desfășoară eu destinații precise. Este un moment în care hămăitul javrelor sfidate de câinii miliției dă sentimentul că planeta noastră se adresează astrelor vecine numai prin hau-hau. Mici semnale, focuri, stinse, femeile năpastelor (puse în mișcare să anunțe pericolul), silueta cu pălărie a locotenentului C., (care le știe intrările, ieșirile, tărășeniile), sclipirile mantăii din piele a locotenentului Ș. (care le cunoaște culcușurile mai calde, mai reci, și felul de a vorbi), barajul efectuat de căpitanul I., cu umbra sa înscrisă în gabaritul a

două garduri.

Urmează o intensă așteptare. Eșec? Nu, primul din „Cei șapte” aduși de sergentul-major Toma I. Este urcat în mașină. Al doilea vine spăsit pe lângă câinele sergentului-major Radu-junior. Alți doi, cu aere de potențați sculați din somn, merg între căpitanii T. și M. Completarea numerică o face plutonierul Petre P., cu câinele său, și plutonierul P., iar maiorul V., apărut așa, ca un trecător, îi urcă în mașina următoare.

Bucureștiul cu pijamaua pusă doarme de mult. Dar colonelul Alexandru M. mai are până la pijama. Preia, în mare, anchetarea celor arestați, pe elemente psihologice ce lasă impresia unei discuții oarecare. (În momentul dificil pentru cei aduși, îmi explică semnificația interjecției „Hîî”, folosită drept cifru de unii infractori, îmi sugerează nu fără nuanțe de reproș că de mult așteaptă să citească ceva despre amnezia omului.) Și ei, acești încurcă-lume, abia veniți din detenții succesive, teroriști ai cartierului, hoți, comercianți iliciți și câte dracu alte potlogării, ascultă, așezați pe scaune, unul cu fața la noi, altul cu fața la perete. Ascultă într-un fel atât de labil! Ba sunt înecați în căință, ba au moral de miliardari, ba frizează naivitatea; clar este că în toți șapte se mișcă un mecanism sufletesc extrem de neobișnuit, dacă nu chiar stricat.

Cerule, și nici măcar magnifici nu sunt! Au date fizice urâte, au porecle chiar și pornografice,

maturi, dar vlăguiți, lași între ei, onctuoși cu ofițerii.

Poate pentru a ne înfrânge în prelogica lucrurilor, noaptea ne mai rezervă un incident. Printre noi se mișcă un noctambul adus la sector, scandalagiul unui bufet întârziat, mostră rară de inconștiență nocivă (poate chiar mai mult, tipul de om venit pe pământ să-i facă pe ceilalți să sufere), care tot el începe să insulte și să se repeadă cu pumnul spre fiecare dintre ofițerii prezenți. Culmea este că pumnul nu ajunge să lovească pe nimeni, fiindcă la fiecare tentativă a psihopatului-etilic, unul dintre „magnifici” își asumă răspunderea să-i taie calea și să-l arunce la loc, în scaun.

Afurisită noapte... Când mașina revine pe Calea Victoriei, însingurată și adormită, prezența luminilor aprinse la parterul I.M.M.B.

— Ului îmi statornicește un sentiment fără nume, încercat doar pe înălțimi, în prag de cabană.

Ion Țârlea
„AC-8”

Două săptămâni au durat vântul și ploaia aceea, care credeam că nu se vor mai sfârși. Și într-una din diminețile acelea mohorâte m-am trezit cu un bărbat, pe care nu-l cunoșteam, în biroul meu.

— Îl caut pe tovarășul locotenent, zice. Sunt

directorul gheaseului din F. Și se uită la mine, parcă vrând să-mi spună că nu mă va crede, orice i-aș răspunde.

— Eu sunt, am zis apăsător, ridicându-mă și înfigându-mă bine pe picioare, vrând să-i atrag în felul acesta atenția: adică, vezi dumneata, oi fi eu tânăr, dar mi te poți adresa cu toată încrederea...

Vizitatorul nu prea s-a lăsat impresionat. M-am grăbit să-i ofer un scaun.

— Da' de ce să stau, zice. Eu am venit să reclam că mi-a dispărut vizitiul.

— Vizitiul? L-am întrebat. De când v-a dispărut?

— De trei zile, zice el, după care începe să se plimbe prin birou, privind lucrurile care se aflau acolo, cu mare interes, ca și când ar fi vrut să recunoască o încăpere în care lucrase cândva.

— Cum îl cheamă pe dispărut? L-am întrebat.

— Ion.

— Ion și mai cum?

— Ion Vizitiu!

— Vizitiu e profesia lui, am zis.

— Alt nume n-are, Ion și atât.

— De unde e?

— Din sat. Adică, nu știu. Nu m-am interesat...

— Și rudele lui?

— Ce rude? N-are. Era singur cuc. Un om cumsecade. Sta cu caii, locuia într-o cămăruță a grajdului, nu știa nimic decât caii lui și atelajele de transport. Om de bază, în ghease. Aveai nevoie de el, era acolo, la orice oră, gata să-nhame și să

plece. A făcut multe drumuri. Grele, ușoare... nu l-am auzit niciodată nemulțumit...

„Un om cumsecade”, mă gândeam. Un om cumsecade nu dă bir cu fugiții și, dacă era și un vizitiu legat de munca pe care o făcea, nu lăsa treburile încurcate, dispărând fără să spună ceva. Nu era lucru curat...

— Cum ziceați c-a ajuns vizitiu? M-am prefăcut eu că uitasem povestea, deși vizitatorul meu nu-mi pomenise nimic despre intrarea lui Ion Vizitiu în funcția pe care o deținuse.

— Nu știu, a zis el. A rămas „moștenire” de la boier. L-am preluat în inventar, cum s-ar zice, cinci au trecut pământurile și conacul la stat. Vizitiu a fost înainte, vizitiu a rămas. Da', acu', a dispărut. Pricepi? Trimit eu după el, să înhame, că trebuia să vin la raion, cu însămânțările, cu situația, și omul plecat după Ion îl caută peste tot și... nimic, nu dă de el. Și au trecut trei zile, și Ion tot nicăieri...

— Scrieți dumneavoastră o reclamație, am zis, iar noi o să cercetăm...

I-am întins toc și hârtie. Și, în vreme ce scria reclamația, cu un scris greoi, lăbărțat, mă uitam pe fereastră la ploaia care se năpustise în geamuri. Pe o vreme ca aceea, trebuia să mă apuc să caut un om, care, poate (de ce nu? Putea fi și asta!) se săturase de stat într-un loc și hoinărea cine știe pe unde...

— De ce să fi plecat? l-am întrebat pe director,

după ce a terminat de scris. I-a făcut cineva zile fripte?

— Păi, tocmai asta e, tovarășe, nimeni – înțelegi? Nu bea, nu fuma, era tăcut, liniștit, corect. Toată lumea îl vedea bine. Și acu', să dispară așa, deodată?... Dacă ar fi fost vorba să plece undeva, mi-ar fi spus. Ce să mai discutăm tovarășe, pierdem timpul!... îți spun precis: nu a plecat, a *dispărut*. Pricepi?

— Bine. O să cercetăm, i-am zis. L-am lăsat apoi să-și adune părul sub șapcă și să plece.

— Pot să am încredere în dumneata? Se întoarce el din ușă. Ești sigur că o să-l găsești? Și a plecat.

...După ce am primit aprobarea comandantului să merg la fața locului, am telefonat la raionul de partid, secretarului de la agricol. Ne cunoșteam, mai fusesem cu el în diverse acțiuni. Mi-a răspuns chiar el la telefon.

— Să trăiți. Am nevoie de un mijloc de transport.

— Ce naiba s-a mai petrecut? îi sare țandăra secretarului.

Și eu o las moale de tot. Într-adevăr, ce se petrecuse?

— De fapt, o să găsesc eu ceva să mă ducă, zic. Mă scuzați...

— Ce? Sare secretarul. Ce spui acolo, tovarășe? Ce-i aia „mă scuzați”? De unde apucăturile astea?... Las' că te fac eu! auzi la dumnealui, „mă scuzați”... Adică, noi ne sfiim. Ca domnișoarele, ai? Ia fă-te încoa' repede! Da, repede, auzi?! Stăm

noi de vorbă!...

Asta însemna că treaba era ca și rezolvată. Știam ce avea să urmeze. Un perdaf scurt... și, în cele din urmă, un mijloc de transport asigurat. Nu era om rău. Iar pentru interese de serviciu nici nu putea concepe să nu-ți dea concursul.

Când am ajuns la raionul de partid, însă, secretarul plecase. Am găsit pe biroul lui un bilet: „Așteaptă aici. Vin repede” .

Pe uși se umbla grăbit, pașii se auzeau zgomotoși pe culoarele podite cu lemn, noroiul pătrunsese în birouri, murdărise preșurile. Activiștii păreau că trăiesc alergând. Când s-a întors, secretarul găfâia. Nu de oboseală, ci de mânie. Era roșu ca focul și mârâia întărâtat. Uitase de „mă scuzați” al meu, avea probleme mult mai serioase pe cap. Mi-a dat repede o căruță și m-a expedit fără vorbă.

...După o cercetare sumară am sigilat ușa camerei în care șezuse dispărutul, pentru că voiam mai întâi să aflu alte date asupra dispariției lui.

Dar nimeni nu putea spune mai nimic. Se făcuse ora zece seara și eu tot mai audiam oamenii, la lumina unei lămpi cu gaz, chioare, în biroul directorului. Am hotărât să opresc cercetările și să merg să mă culc.

Când am ajuns la ușa care da pe holul clădirii în care urma să dorm, m-am auzit strigat, și un băiețaș m-a prins din urmă. Venise alergând. Era

ud tot și gâfâia. Venise singur, pe întuneric, prin ploaie și noroi. L-am dus în cameră, unde era cald, și l-am pus să se dezbrace.

— De ce-ai venit? L-am întrebat, în timp ce-l frecam cu un cearșaf pe spinare.

— Eu l-am văzut pe nea Ion-vizitiu răsalaltăieri.

— Păi, toți l-au văzut răsalaltăieri, m-am supărat eu. Tu unde l-ai văzut?

— Pe malu' râului, a aruncat un briceag în apă. M-am oprit din frecat.

— Un briceag?!

— Îhî, un briceag. Avea el un briceag frumos, găsit de la niște prizonieri nemți, care-au făcut popas în zăvoi.

— În '45? Am zis eu. De unde știi? Tu nici nu te născuseși atunci.

— Mi-au spus și mie alți copii.

— Ascultă...

— Cârstea mă cheamă.

— Ascultă, Cârstea, tu știi precis că în '45, Ion-vizitiu era în sat?

— Păi, dacă-a găsit briceagu?!...

— Logic, zic. Da' poate că așa a spus el și n-a fost așa! Oamenii spun c-ar fi venit la conacul boierului prin '46...

— Poate, face puștiul. Da' eu l-am văzut când a aruncat cechia în gărlă, unde e apa mai adâncă.

— Bine. O să mergem mâine să-l căutăm. Acuma, îmbracă-te și fuga s-o ții până acasă!...

În clipa aceea am văzut un briceag sclipindu-i în

palamnă, ca un peștișor fără solzi.

— Asta e, a zis. Apoi mi l-a întins și m-a întrebat nedumerit: De ce l-a aruncat, nene Albule? Că putea să-i dea cuiva, nu?

— Așa e. Acuma du-te. Să vii mâine, să-ți spun ce-am făcut.

Un briceag, ce e drept, deosebit! O unealtă pe cinste... Avea vreo șase „limbi”, dintre care una foarfecă, alta tirbușon, alta pilă... Limbile propriu-zise erau „neumblate”, un oțel lucios, nou. Ca semn particular, pe una din plăsele, avea gravat un nume german: „Karl Pecht”... însemna asta că Ion-vizitiu îl găsisese în locul în care făcuseră popas prizonierii?...

„Așadar, mă întrebăm, pregătindu-mă să mă culc, unde și de ce dispăruse gășitorul acestui briceag, după șapte ani de slujbă la G.A.S.?! De ce aruncase briceagul?! Ce reprezenta pentru el acest obiect?!...”

M-am apucat să scrijelesc luciul briceagului pe plăsele și limbi, cu un capăt de sârmă, găsit lângă sobă. Mă intriga al dracului faptul că Ion-vizitiu îl aruncase în gărlă și dispăruse. De ce-l aruncase? Vorba puștiului, ar fi putut să-l dea cuiva!... Tot zgâriind luciul, am observat că, sub emailul subțire, pe metal, erau niște semne.

N-am mai stat pe gânduri. M-am îmbrăcat și m-am dus la director. I-am cerut scurta și șapca de piele. Îmi veneau ca la un pui de bogdaproste,

dar mă adăposteau bine. Ideea care-mi venise era că briceagul avea gravat pe el un secret, pe care eu, deocamdată, nu-l puteam „citi”. Dacă legam secretul acesta de faptul că Ion-vizitiu dispăruse, lucrurile se încurcau bine. Nu cumva trebuia să vină cineva să ia briceagul din râu, dar nu venise încă, sau venise și nu-l mai găsisese, fiindcă îl luase Cârstea? Poate că nu renunțase, totuși, cel care presupuneam că trebuia să-l ia... Poate că aștepta să-i fie adus, sau credea că-i fusese adus și nu izbutise să dea de el...

Am plecat de la director și l-am căutat, chiar în noaptea aceea, pe Cârstea. L-am luat cu mine, sub scurtă, și l-am dus pe malul râului. Aveam un Mauser vechi, într-un toc de lemn, greoi, cu optsprezece cartușe. Pe drum l-am instruit pe Cârstea ce avea de făcut, în caz că ar fi apărut cineva. Știa să fugă, m-a asigurat el. În întuneric era greu să-l țintească cineva.

Am ajuns la nu. Mi-a arătat locul și l-am expedit înapoi în sat.

— Nu ți-e urât? l-am întrebat tare din cauza foșnetului înțetit al vântului și al ploii.

— Mie, nene?

— Sst! Du-te, mâine îți spun eu ce-o să fie!

— Stau și eu. Nu mi-e somn.

— Du-te odată!

A plecat. Am rămas la pândă, lângă un plop, mascat de niște răchiți dese. Gârla, puțin umflată, curgea bolborosind. Nu zăream nimic, nici în față,

nici în spate. Beznă – desăvârșită...

Trecuse de miezul nopții când a apărut lanterna. Nu simțisem nimic, nu zărisem nimic până atunci și, deodată, la numai douăzeci de pași, în fața mea, se aprinsese lanterna. Ploaia vânzolită cădea, în jetul ei galben, ca un potop de gâze mari și întăritate. Locul în care Ion-vizitiu aruncase briceagul era și nu era adânc, cu toată venirea mare a gârlei. Era în dreptul unei sălcii, care înainta cu tulpina în apă. Apa scosese acolo nisipul, făcându-și un *gâldău*, cum se spune prin partea locului, după care curgea mai departe pe firul vadului, lin.

Lanterna a luminat mai întâi fața apei, apoi salcia. Datorită luminii lanternei am putut zări silueta celui care o avea în mână. Un bărbat spătos, înalt, cam ca directorul G.A.S.-ului. Nu-i puteam vedea fața. Curând a stins lanterna. După cum mi-am dat seama, identificase locul și începuse să se dezbrace acum.

Eram la numai trei metri de el, după socoteala mea. Am așteptat încordat să-l aud intrând în apă. În sfârșit am auzit clipocitul apei.

Am înaintat repede, până la locul în care știam că se aflase mai înainte, când se dezbrăcase. M-am împiedicat de ceva și a fost cât pe-acți să mă dau peste cap. Am așteptat câteva clipe, să văd dacă nu mă simțise, apoi m-am aplecat și am dibuit pe jos obiectul de care mă împiedicasem.

Era lanterna. Am pipăit mai departe locul și am dat peste hainele individului, peste un pistol și un pumnal. Le-am luat. Am luat și hainele și m-am retras lângă salcie.

Cred că, în clipa aceea chiar, necunoscutul ieșise din apă. Mă așteptam să se scufunde din nou, să caute, întrucât briceagul pe care-l căuta era la mine. Nu știu ce s-a întâmplat, însă. Poate i se făcuse frig, sau poate se gândea să încerce să intre cu lanterna sub apă. S-a cățarat pe mal și a început să caute pe dibuite.

Am așteptat. Pusesem hainele lui lângă rădăcina salciei, pistolul – un Colt – îl vârâsem în buzunarul pantalonilor și, cu Mauserul meu pregătit, așteptam. Nu puteam să întreprind nimic. Dacă l-aș fi somat, n-aș fi fost sigur că se va supune și nici că aveam să-l nimeresc, în bezna aceea, dacă ar fi fost să trag.

Căutările lui pe mal n-au durat mult. Cred că a înțeles repede că se întâmplase ceva, pentru că, fără nicio intervenție a mea, a sărit deodată în apă... Atunci am aprins lanterna. L-am reperat, când a ieșit o dată la suprafață, și m-am pregătit să trag. Dar el ghicise bine situația: s-a scufundat repede... Mult n-avea să mai stea sub apă, însă. M-am pregătit din nou să trag, în prima clipă când ar fi reapărut. Dar adevărul e că n-aveam cum să-i supraveghez ieșirea. Ce putea lanterna să lumineze în bezna aceea, printre sălcii și răchiți, pe fața unei ape bombardate de ploaie?... Dar

mi-am dat seama prea târziu de asta.

Am vrut să stâng lanterna, ca să nu pot fi reperat, în cazul că el ar fi apărut neobservat, dar chiar în clipa când am apăsât pe buton, un pietroi aruncat cu forță m-a lovit în cap, dintr-o parte. M-ar fi ucis desigur, dacă șocul n-ar fi fost atenuat de șapca de piele pe care o pusesem peste bascul meu din postav.

Am căzut. Nu mai știu dacă apucasem să stâng lanterna... Nu m-am trezit decât la postul de miliție. Mi-au spus pe urmă că mă duseseră pe brațe până acolo. Eram ud tot și rece ca sloiul... Ce se întâmplase, cum de ajunsese și cine ajunsese la mine și-mi sărise în ajutor?...

Directorul Gheorghiu, după plecarea mea, pornise în sat, după mine, neliniștit. Nu mă găsisse. În schimb dăduse nas în nas cu Cârstea, călăuza mea, care tocmai se în torcea, după ce mă condusese. Puștiul îi spusese unde eram și pornise cu el spre mine. Ajunseseră la gârlă, când eu trăgeam primul foc. Pe al doilea nu mai apucasem să-l mai trag. Și când individul s-a repezit la mine, după ce mă lovise, s-a trezit în brațele directorului...

Cum am făcut ochi, l-am zărit pe Gheorghiu lângă mine. Eram culcat pe un pat de fier, pe o pătură veche, de cai.

— A fugit? L-am întrebat.

— Cum să fugă? A râs el. Stă legat dincolo!... S-a potolit...

— Cine e?

— Nu știu. Am găsit, în hainele lui, astea.

Zicând așa, a scos din buzunar o tăbliță metalică, pe care era zgâriat ceva.

— E de la Ion-vizitiu, mi-a explicat el.

Era o „scrisoare”, cu următorul conținut:

„Am aruncat briceagul în gărlă, aici, în dreptul sălciei noastre. De ce nu l-am lăsat în locul convenit? Așa, din fantezie... Găsiți-l, munciți și voi! Eu am fost slugă șapte ani așteptându-vă. Pe mine nu mă mai căutați, că nu mai exist. Știți că Pecht (ăsta era cel al cărui nume era scris pe una din plăselele briceagului) a murit. Mormântul lui, cu documente cu tot, e undeva în munți. Cum se ajunge la el, scrie pe briceag. Deci, la treabă, bașbuzucilor, până nu găsesc alții briceagul! Apele au început să vină mari, așa că vă veți distra bine. Am onoarea să vă expediez o bezea din infern. A.C.-8” ...

M-am ridicat încet, sub privirile ca de tată îngrijorat ale directorului, și m-am dus în camera în care se afla arestatul. I-am arătat tăblița, adică „scrisoarea”. Dar, în afară de faptul că găsise, „incunabula” în scorbura sălciei (unde ar fi trebuit să dea de briceag, în ziua de douăzeci și șase noiembrie), n-am scos altceva de la el.

Am predat mai departe cauza, securității...

— Mare greșeală ai făcut că te-ai dus singur acolo, la gărlă, spuse locotenent-colonelul Popa,

cel căruia-i povestise întâmplarea locotenent-colonelul.

— Aia era gărlă? râse Albu. Eram tânăr, atunci. Pregătire... de unde? Fler polițist... când să-l fi căpătat? Firește, aș fi putut să judec și să mai iau pe cineva cu mine. Nu era mare lucru. Dar cred că n-aveam în gând decât să-i arăt directorului ce înseamnă să mă trateze așa, ca pe un tinerel.

— Și i-ai arătat!... zâmbi îngândurat Popa.

Zâmbi și Albu.

Am fost prieteni mult timp după aceea, până când a plecat el, avansat, și nu ne-am mai văzut. Acu' ia spune, dacă mai luam pe cineva cu mine, în noaptea aceea, mai eram eu eroul?...

Albu râse din nou și se ridică să deschidă televizorul, începuse „Sfântul”.

Ion Țârlea
Valiza cu cristale

— Ia loc, B., îl pofti locotenent-colonelul D. și căpitanul se așează parcă grăbit. Avem o... bucurie, spuse apoi locotenent-colonelul. Ne-au telefonat de la Sibiu, se bănuiește că, pe strada Școala de înot, la nr. 10, ar fi doi morți. Deocamdată nu se știe exact ce e acolo. Vecinii soților Iakoci au reclamat faptul că bătrânii n-au mai ieșit din casă de aproape o lună și că din locuința lor se simte un miros insuportabil. Vecinii mai spun că bătrânii ar fi afirmat că, dacă moare unul dintre ei, cel rămas

în viață se va sinucide. Mergi acolo și, împreună cu tovarășii de la Sibiu, vedeți despre ce este vorba. S-ar putea să fie o sinucidere. Dar nu e exclus să avem a face și cu un dublu asasinat...

Sibiu. Seara. Strada Școala de înot, bine îngrijită, cu peluze de iarbă și flori – o arteră foarte liniștită, așa încât e greu să-ți închipui că s-a putut comite o crimă în vreuna din casele din jur...

O casă pe colț, cu etaj. O curte mică, prin care se trece spre o altă casă, situată în fund, pe stânga. Ofițerii de la Miliția municipiului Sibiu, împreună cu ofițerii veniți de la Brașov, cu procurorul și medicul judiciar au sosit de dimineață aici... O privire de ansamblu, câteva fotografii ale casei... Apropierea de obiectivul cercetat se face treptat. În cazul în care va fi vorba de un dublu asasinat, cum s-a presupus, nu trebuie să le scape niciun semn care ar putea constitui o urmă exploatabilă.

Ușa de intrare în locuință e cercetată cu atenție, dar, spre dezamăgirea ofițerilor criminaliști Vasile S. și Ion V., nicio urmă. Ușa e încuiată. Vasile S. o descuie cu ajutorul unor chei potrivite...

Și iată primele semne ale morții!... Ușa – dublă: între cea de afară și cea care dă în interior – ziare, trei flori ofilite, o carte poștală, o ilustrată, avize pentru plata consumului de energie electrică, de gaz metan... Primul ziar n-a fost ridicat din data de 6 octombrie. Ultimul – din 24. În plus, revista de filatelie, numărul 10...

Urme nu se găsesc nici pe ușa care dă înăuntru. E deschisă și aceasta, și apoi, două ore, se suspendă cercetarea, pentru aerisire...

Holul nu e de loc deranjat. Ușile, care, din hol, dau – una spre dormitor, cealaltă spre bucătărie – sunt închise. Vasile S. o deschide pe cea din dreapta, de la bucătărie. Aici, un dulap de haine vechi. Hainele din el deranjate, aruncate alandala... urmele unei căutări febrile. Încolo, la prima privire, nu există alt semn al unor întâmplări neobișnuite. Pe masa din mijloc, acoperită cu o față de masă de nailon, sunt două cești de cafea, curate, așezate pe farfurioare. Alături, o farfurie cu niște struguri stafidiți și, ceva mai încolo, pe-o margine, un pahar de 200 de grame, care are pe fund urmele unui lichid de culoarea vișinei. Impresiuni digitale se găsesc destule, dar pe paharul acesta – niciuna. Mai sunt, în bucătărie, un pat și o ușă în perete, care dă, probabil, într-o cămară. Se cercetează totul cu meticulozitate. Apoi e deschisă ușa care dă în cămară. Și bănuiala devine certitudine: bătrânul Iakoci a fost ucis; cadavrul lui se află în cămară, ghemuit, peste o baltă de sânge închegat și uscat. Are o secțiune provocată de un instrument tăios, în partea stângă a gâtului, și câteva lovituri cu un corp contondent, în cap... — „probabil, mânerul unui cuțit de masă metalic”, presupune medicul judiciar. Cercetările, în continuare, se fac cu și

mai multă atenție.

Se ridică fiecare amprentă. Cadavrul este cercetat sumar. Sub el se găsește un buton de cămașă, care se presupune că a aparținut criminalului. Milimetru cu milimetru, încăperea face obiectul unor verificări îndelungi. Crima s-a petrecut cu aproape trei săptămâni în urmă. „Asta se poate deduce după aspectul cadavrului, dar, deocamdată, indică mai sigur acest lucru ziarul din 6 octombrie”, deduce căpitanul Andrei B.

Lângă soba de gătit e un pat, peste care se află o saltea și, sub saltea, un cuțit de bucătărie, pe care cineva a încercat să-l șteargă de sânge. „Iată și corpul contondent”, spune medicul judiciar. E un cuțit fără vârf, care, însă, nu prezintă niciun fel de impresiuri digitale... Ba, nu! Vasile S. descoperă un fragment de amprentă foarte mic, inexploatabil, pe lamă. Ceva mai încolo e găsită și cârpa cu care s-a făcut încercarea de a se șterge cuțitul...

În dormitor, al doilea cadavru, al femeii lui Iakoci, tin pat, acoperit cu plapuma, doar într-o cămașă de noapte. „Moartea a fost provocată prin strangulare”, constată medicul judiciar, examinând victima.

Cine și de ce a ucis?

De ce, nu era greu de dedus. Crimă – pentru jaf!

Cine e autorul?...

*

Trebuiau stabilite câteva lucruri, cât mai precis

posibil. Ce relații avuseseră victimele, cine le vizita, în ce scop; putuse afla criminalul ce se găsea în casa lor? Cum?... Ofițerilor M., V. și B. le revenise misiunea de a face investigații printre vecini. (Cazul fusese prelucrat, de fapt, cu tot efectivul miliției municipiului Sibiu. Sarcini fuseseră prevăzute aproape pentru toți. Dar n-am putea cuprinde toate pisteles care s-au cercetat, într-un reportaj...)

B. a ajuns, dimineața, în imobilul vecin cu cel al victimelor. A sunat la mai multe uși, dar oamenii nu erau acasă. În cele din urmă, i s-a deschis una, la medicul pensionar B.

— Sunt căpitanul de miliție B., s-a prezentat ofițerul, aş vrea să vă solicit câteva date despre soții Iakoci...

S-au așezai, ofițerul și doctorul B., la o masă. Răspunsurile medicului, au fost limpezi, detaliate. Bătrânul Iakoci, spunea el, fusese *un tip*... Era foarte vizitat, zilnic aproape, de mai multe persoane din Sibiu și de aiurea, din alte localități. Pe o parte dintre sibieni, doctorul B. îi cunoștea. Îl vizitau pe Iakoci pensionarii Stoia, filatelistul Dengel, prietenul apropiat al bătrânului, Schultz, apoi un fost ofițer, acum pensionar, filatelistul Purice și încă 15–20 de vizitatori, dintre care ofițerului i-a reținut atenția un tânăr, pe care medicul nu știa cum îl chema.

— L-am văzut des pe la bătrâni, în special în

ultimul timp. E înalt, blond, roșcovan, circa 25 de ani. Mi-a dat de vreo două ori bună dimineața. După accent, cred că e sas...

După 6 octombrie, îl mai văzuse pe la bătrâni?

Medicul răspunse că nu-și amintea cu precizie de când nu-l mai văzuse.

— Ați putea să-mi spuneți ce obiecte de valoare aveau bătrânii?

— Bătrânul era un pasionat colecționar de timbre. Avea câteva colecții, pe care el însuși le evalua la 200 000 de lei. Nu știu care era realitatea, bătrânul era cam lăudăros. Dar de avut, avea timbre. Tânărul acela venea pe la bătrân să-i caligrafieze, în clasoare, seriile și denumirile...

— Deci, tânărul știa de timbre?

— Cine nu știa? V-am spus că bătrânul era lăudăros. Și peste hotare se știa că are colecții valoroase... Dar tot el spunea că pe cele mai de valoare le păstra la bancă...

— Când l-ați văzut ultima dată pe bătrân?

— A fost în 3 octombrie, spuse doctorul. Am discutat cu el, în curte.

— Nu vă aduceți aminte ce ați vorbit?

— Ba da. De aceea țin minte și data. În ziua aceea, bătrânul avusese un proces cu Gunthart Ecaterina, pe care îl câștigase. Era foarte bucuros. Despre asta am discutat.

— Din ce cauză avusese procesul?

— Neînțelegeri de ordin... locativ... Bătrânii

aveau acces la baie, la Gunthart...

— Încă o întrebare și nu vă mai rețin, hotărî căpitanul să încheie discuția: N-ați mai observat pe cineva necunoscut venind pe la bătrâni, înainte de a nu mai ieși aceștia din casă?

— Ba da. M-a chemat o dată Iakoci, să-i văd o colecție.

Am găsit în casă la el un individ, care mi-a fost prezentat drept un inginer pasionat de filatelie. Insul s-a sculat de la masa la care ședea cu o colecție în față și am rămas surprins de înălțimea lui. Era brunet, la vreo treizeci de ani, bine îmbrăcat. Numele, însă, nu i l-am reținut. Dacă am văzut că Iakoci era ocupat, am plecat... Pe străin nu l-am mai văzut după aceea...

...Individul acela înalt, brunet, bine îmbrăcat, a început să apară tot mai des în descrierile martorilor.

O femeie (vecină): „În 4 octombrie, după procesul bătrânului cu Gunthart, am văzut în curte, pe la 11 ziua, doi inși. Unul era foarte înalt, îmbrăcat elegant, avea o servietă în mână, ochelari de soare, 30–35 de ani. M-au întrebat unde sunt soții Iakoci!...

Un bărbat (vecin): „Era într-o seară, pe la începutul lunii, când am văzut la poartă un bărbat foarte înalt. M-am întâlnit cu el față în față, pe la șapte-opt seara. M-a rugat să-i spun unde locuiește familia Iakoci... M-am întors cu el și i-am

arătat ușa. Mi-a mulțumit exagerat de politicoș. Să fi avut 35–40 de ani. Era bine făcut, foarte elegant. După accent, presupun că era maghiar...”

Bănuielile anchetatorilor s-au oprit cu precădere asupra acestui tip. Dar, firește, nu se pierdeau din vedere nici celelalte piste, care, însă, au fost rând pe rând eliminate. Se făcuseră verificări, în rândurile filateliștilor dintr-o serie de orașe, fuseseră supravegheate o mulțime de persoane, care cercetate apoi îndeaproape, ieșiseră din cauză. Timp de o lună și jumătate, un mare număr de ofițeri, au căutat urma individului brunet și foarte înalt, neizbutind să dea de ea. S-a stabilit până și de unde fusese cumpărat butonul găsit la locul faptei, apoi, data fabricației, data aproximativă a vânzării...

Cine fusese, însă, posesorul butonului?

O ședință operativă la Miliția municipiului Sibiu. (Se adunase din nou un grup de ofițeri, pentru a se începe căutările îndreptate într-o singură direcție acum: pe urmele individului înalt, brunet, elegant etc.)

Deci, ședința operativă... Se ajunsese la concluzia că individul cu semnalmentele respective trebuie căutat printre infractorii recent eliberați din detenție, când locotenentul-major Gheorghe B., întors de curând din concediu, rămâne perplex.

— Dar ăsta e K.I.! exclamă el.

Și toți îl privesc surprinși. Gheorghe B.,

vasăzică, stă în concediu, în timp ce ei se zbat zile și nopți să-l identifice pe criminal și, poftim, el îi știe numele celui căruia ei îi dețineau doar semnalmentele...

K.I.... Un escroc recidivist. Trebuie să se fi eliberat din detenție de curând. Ofițerul Gheorghe B. îl întâlnise pe K.I. pe la începutul lunii octombrie, în Sibiu. Deci, cursul cercetărilor se îngustase de tot, apăruse o *piesă unică*, ușor de străbătut.

Dar oare era K.I. autorul? A doua zi, căpitanul B., care, în absența căpitanului M., răspundea de mersul anchetei de la Sibiu, a fost chemat la Brașov, urgent.

„Vino repede, i s-a transmis. În strada Aninoasa, la numărul 6, a fost ucisă, prin sugrumare, o bătrână!... După părerea noastră, autorul crimei e același cu autorul dublului asasinat de la Sibiu!”...

De data aceasta, cercetarea locului faptei s-a făcut la 12–14 ore de la comiterea crimei, nu după trei săptămâni. Asta a ajutat ancheta să evolueze rapid spre finalizare. Nu încăpea nicio îndoială că era vorba de același autor. Scopul crimei: jaful. Dezordinea din încăperi indica aceeași mână cotrobăitoare. Pe deasupra, același individ, brunet, 30–35 ani, elegant, excepțional de politicos, apăruse și aici, în zilele premergătoare crimei...

Cu ajutorul vecinilor s-a putut stabili totodată ce lipsea din locuința victimei: cristale, obiecte de aur și, în plus, o valiză uzată, din piele groasă.

Un plan de acțiune minuțios prevedea: continuarea cercetării locului faptei (poate aveau să se descopere și alte urme), lărgirea investigațiilor, verificări în hoteluri, localuri, pe străzi, în piețe (unde criminalul ar fi putut în cerca să plaseze obiectele provenite din jaf), darea în urmărire pe țară a individului văzut de martori în preajma victimelor, verificarea caselor de bagaje din stațiile C.F.R. Brașov, Sinaia, Predeal etc. Într-un cuvânt – toate locurile în care infractorul ar fi putut să apară și să fie văzut. Între timp, alți doi ofițeri deduc, după semnalmente, că infractorul nu poate fi altul decât K.I. Dar de unde să-l ia?

Prinderea a survenit la trei zile după crima din strada Aninoasa. Ofițerii au identificat, la casa de bagaje din stația Brașov, valiza cu cristale provenită din jaful săvârșit la ultima victimă. Doi subofițeri au rămas de veghe acolo, în permanență. Când, într-una din seri, căpitanul S. mergea să verifice paza, l-a văzut pe criminal în fața ghișeului...

Un sfert de oră mai târziu raporta colonelului N.
— L-am adus, tovarășe colonel. Nu recunoaște nimic. Zice că a furat valiza de la altcineva, în gară.

— Nu vrea să recunoască? Nu-i nimic. Vom strânge toate probele și-l vom trimite în instanță...

Și probele s-au strâns. Martorii l-au recunoscut cu ușurință. Aproape toate obiectele pe care K.I. reușise să le plaseze, după prima infracțiune, au fost găsite. Cu a doua „tranșă” n-a mai trebuit să-și bată nimeni capul. Obiectele provenite din al doilea jaf se găseau în valiză.

Pentru cititor, desigur, a mai rămas un *mister*: unde se afla, în timp ce era căutat, autorul celor trei omoruri?

După cum ați reținut, probabil, K.I. se dăduse drept inginer.

— Și nu era de loc greu să fie crezut, pentru că avea grijă să nu discute o vorbă despre specialitatea lui. „Inginerul” se ascundea la... Cabana Schiorilor, în Sinaia, unde locuia înregistrat fără buletin, pe *bacșiș*...

Ion Țârlea

A lipsit secunda senzațională...

În prima seară a fost de serviciu la grupa de evenimente căpitanul Costică P. În seara următoare, căpitanul Vasile G. În a treia seară, căpitanul Ion G. și căpitanul Vasile N. În seara a patra, din nou căpitanul Costică P...

...A pornit pe jos până la tramvai, a strâns din dinți, în frig, zece minute, până la sosirea

tramvaiului, iar apoi, când a ajuns la bufet, a strâns din nou din dinți, pentru că tinerii necunoscuți, cu purtare scandaloasă, plecaseră și nimeni nu știa cine erau. Dar nu era prima dată când alergase degeaba *la locul* întoarcerea la birou a situat cele zece minute de așteptare a tramvaiului, acolo, lângă bufet... Am coborât după cinci stații lungi, care nu se mai terminau, și după a cincea stație am pornit din nou pe jos, spre birou.

În birou era cald. Ne-am... refăcut forțele. Telefonul ne-a mai chemat abia după două ore și jumătate. L-am privit pe P. și mi-am notat:

„Statură potrivită, sprâncene fine, bine conturate; la o vârstă când tinerețea începe să intre în amintiri, un bărbat cu fața puțin obosită“... Acest om serios avea să sune undeva, într-un bloc nou, la ușa unui apartament, etajul șapte, la oră foarte târzie, dincolo cu mult peste miezul nopții.

Liftul era blocat între etaje – se vedea asta prin geamul translucid al ușii care da pe palier. Pentru blocajul acesta și fuseserăm chemați; în lift trebuia să fie un individ „bandajat la o mână“. Dar nu se auzea nimic, nu se simțea în niciun fel prezența cuiva în colivia blocată... P. suna din timp în timp la ușa celui care-l chemase telefonic. Din apartament nu-i răspundea nimeni... Suna. Înăuntru nicio mișcare...

După un timp, căpitanul a încercat ușa liftului...

În sfârșit, zgomotul i-a trezit pe vecinii reclamantului. Au deschis ascensorul. Înăuntru, un tânăr.

Ni se părea în fundul unui puț. Avea fața mânjită de coaja unei răni care sângerase recent și mâna stângă – într-un bandaj, peste care-și pusese o mânășă. Dormea... P. l-a trezit anevoie. L-a recunoscut. Un tânăr ieșit de-o vreme din spital, care trebuia să plece din localitate. Îl întreabă: „N-ai plecat la Bacău?” „Nu, să vedeți, mai am niște acte de scos...” „Cum ai ajuns aici?” „Nu știu”... Tânărul era cam afumat, încă nu se trezise bine.

Tapițer de meserie – P. știa și asta. Mai avusese de-a face cu el. „Unde te-ai lovit?” „Am căzut.”

L-am dus la policlinică – ce noroc că găsisem o mașină, (tot pe jos făcuserăm și drumul până la blocul cu liftul blocat) – și tocmai o Salvare goală!... La policlinică, tânărului i s-a dat un medicament, deși era în stare de ebrietate și erau slabe nădejdi ca medicamentul să aibă efect. Tânărul s-a îndreptat apoi spre căminul comun, în care spusese că era găzduit.

...L-am simțit pe ofițer supărat, dar am evitat să-l întreb de ce. Am evitat, poate pentru că, în parte, îmi dădeam seama și singur ce era cu el. Am mers încruntați, tot drumul, pe un vânt rece, necruțător, îndoindu-ne spatele... Parcă am fi înaintat printr-o apă în revărsare. Întindeam pasul fără voia noastră. Iar când am ajuns din nou

la birou, P. s-a oprit la ofițerul de serviciu.

— S-a mai anunțat ceva pentru mine? Nu?...

— Nu.

Mi s-a părut iar că citesc pe fața lui, totuși, o nemulțumire, pe care acum n-am înțeles-o. Ne-am retras în birou și am discutat despre viața de ofițer la evenimente.

— E și un risc, am zis.

— Unii infractori sunt periculoși, e drept; de curând, un subofițer a fost rănit. Dar e o muncă necesară ca oricare alta, dacă nu ceva mai mult decât altele. Și, dacă mă gândesc la faptul că, prin înființarea grupei de evenimente, s-a izbutit în mare măsură să se asigure liniștea nopților în oraș, atunci spun că e o muncă pasionantă. Cred că pasiunea ți-o dă încrederea în rostul, în valoarea a ceea ce faci. Așa că nu e vorba de risc. Dacă vrei, riscul există oriunde, sau nu există de loc...

Noaptea a trecut așa, în discuții și așteptare. Căpitanul P. îmi spunea că regretă că eu nu fusesem de față în alte nopți. Și mi-a povestit cum mersese o dată să rețină un hoț surprins furând de către un grup de muncitori de la combinat, apoi cum a trebuit să stăpânească un huligan, și apoi...

Doar vântul nu voia să doarmă.

Pe la 9, 30, în biroul evenimente, a intrat un subofițer din paza generală.

— Am adus un vagabond, s-a adresat el căpitanului G. Nu e prima dată când dau de el. Acum l-am găsit cu unul cunoscut ca infractor. N-are domiciliu, mi-a dat două adrese și nu stă la niciuna. Spune că vrea să plece la Bacău, dar n-a mai plecat. Ce fac cu el?...

„Vagabondul” era în biroul ofițerului de serviciu. Era tot cel din lift, cu care avusesem de-a face cu o seară înainte. Subofițerul îl întâlnise în compania unui infractor și-l adusese la miliție. Mai mult preventiv.

A fost singurul eveniment al nopții a doua.

C. e robust, înalt, tânăr. N., tot înalt, dar subțiratic și ceva mai în vârstă.

Pe la 1,25, după o liniște desăvârșită, telefonul mi s-a părut o cârțiță care făcea zgomot, săpându-și galeria în întuneric. Am găsit o Volgă-taxi, care să ne transporte. Am mulțumit în gând întâmplării!...

Cartier mărginaș. Într-o încăpere bine încălzită, un bărbat mormănit pe o săniuță de copii. Solid, circa șazeci de ani. Dormea. Încăperea, nu prea salubră, devenise respingătoare. Mirosea a cârciumă, a borhot. Pe masa din scânduri de alături, trei cămașuțe, probabil ale unui singur copil. Erau jilave, mânjite de noroi, peste curățenia spălatului proaspăt. Am lăsat ușa deschisă... să putem respira.

S-a întocmit, în sfârșit.

— În această a treia noapte, abia.

— Un proces-verbal și s-au luat declarații martorilor. Căpitanul C. era și el, ca și P., supărat că eu nu nimerisem în alte nopți, pentru a cunoaște acțiuni mai grele, *de anvergură*, cum zicea el. Acum, un proces-verbal, trei declarații păreau să rezolve totul. Dar nu era chiar așa...

Între timp s-a telefonat din nou, de acolo, de unde ne aflam, după mașina de serviciu a I.M.J. Fusese plecată, dar ni se promisese că va fi trimisă imediat ce se va întoarce... A sosit peste un sfert de oră și am plecat cu ea, cu infractorul duhnind între noi. Solidul căpitan C. a încercat tot drumul să obțină de la infractor un răspuns adevărat. Infractorul, însă, voia să pară idiot. Nu atât illogic, cât stupid. Singura lui dorință exprimată clar era să nu ajungă la închisoare. Căpitanul C. îi amintea mereu de cămășuțele de copil, încă jilave, furate, desigur, de pe o culme de rufe. Încerca, așa cum am înțeles, apelând la sentimente în general tulburătoare, să dea de un dram de conștiință, de gândire. Încercarea lui C. mi s-a părut că se izbea de o sferă! De beton, nu de un cap cu urechi... Și, totuși, nu cred nici acum că a fost o încercare zadarnică. Și „omul” se apropia, știți, de șaizeci de ani, și mie, reporterului, mi-a trezit o milă cumplită, insuportabilă, dacă se poate înțelege cum vine asta.

— Un licăr de conștiință cinstită rămâne și-n cei mai înrăiți, mi-a spus N. mai târziu. Dacă nu

izbutești să-l faci să lucreze, licărul acesta trebuie, totuși, măcar incitat să se aprindă o clipă...

El, N., încercase, ca și C., dar pe altă cale – tratându-l pe infractor ca pe un copil – să reaprindă, cum îl numea el, *licărul* de conștiință. Fără succes, însă. Cel puțin, atunci, în noaptea aceea. Infractorul n-a acceptat să recunoască nimic.

Pe la cinci a trecut să vadă ce mai e pe la evenimente loctiitorul comandantului.

Din nou cu P. Din nou o deplasare, pe jos, la bufetul acela, unde niște tineri aveau o comportare scandaloasă. Din nou drum pe jos, și frig suportat, și timp consumat degeaba. Tinerii pleaseră, după ce iar spărseseră câteva pahare și avuseseră, cum spunea o ospătară, „niște gesturi de parcă...” Mandatarul pretindea că le aflate numele și că avea să facă o reclamație în scris, așa cum îl sfătuia P.

Ne-am întors. Iarăși s-au scurs orele. Mi se părea că orașul strigă spre noi cu glasul vântului.

...De data aceasta era și locotenent-colonelul D. în birou. Fusesse în control (motiv pentru care din nou evenimentele n-avuseseră mașină, până la 2,30). Fața comandantului era surprinzător de proaspătă, deși, în ultimele zile, dormise foarte puțin... Când s-a anunțat spargerea (de, trebuia să fie și ceva serios— „pentru tovarășul reporter”), s-au luat măsuri ample. A fost chemat și

conductorul câinelui de serviciu. S-a telefonat după un ofițer de la tehnico-științific.

Femeia (comunicase asta la telefon) dormise, cică, în camera cealaltă, cu copiii, și din sufragerie i se furaseră două costume de haine, cămăși etc.

Casa era luminată. Reclamanta ne-a deschis și s-a prăbușit. A trebuit s-o readucem în simțiri...

Dar vai, povestea era tragicomică... Un concubin... o părăsire... și seria de leșinuri... *El* plecase cu hainele cumpărate de *Ea*!...

Am telefonat repede ofițerului de la tehnico-științific. „Te-am deranjat degeaba, tovarășe căpitan C.! Poți să-ți continui somnul...”

P. m-a condus la tren. Era, poate, o încălcare a legilor de serviciu. Gravă? Nu știu, dar în oraș era liniște. În oraș, alte forțe erau la posturi. În oraș dormeau, gata oricând să sară din pat, oamenii al căror somn l-am simțit, în toate cele patru nopți petrecute acolo, ca pe o veghe ascunsă. Și, apoi, nopțile acestea am stat și eu de pază, și asta ne-a făcut aproape s-avem același drum pe mine și pe P., și drumului conturat în noi îi venea greu să se despice. Cel puțin așa cred...

Și aș vrea să adaug că mi-a fost frică să nu se întâmple ceva periculos, în cele patru nopți, deși, vă închipuiți, dacă ar fi avut loc o rănire gravă, un asasinat, în timpul acelor nopți, altfel aș fi scris reportajul.

Ion Țârlea

Urma

Un bărbat tânăr, de statură potrivită, brunet, stă pe o bancă. Alături, un câine lup, cu părul lucios, cu urechile ascuțite, privește undeva, spre ultimul copac din șirul din față.

Moment de răgaz. „Prietenii” stau. Își amintesc de trecut?...

Viața câinelui s-a scurs până acum legată pe deplin de a omului. Nu împlinise un an când sergentul-major Ilie D. (pe atunci în școala de conductorii câini) a început să-l învețe să ia urma, să descopere și să prindă infractori. Și poate că n-a înțeles numai comenzile, poate că n-a fost vorba, atunci, la început, numai de formarea unor reflexe, pentru că sergentul-major și-a spus, de multe ori, apoi, că Lae „gândește” , „interpretează” , participă și „afectiv” la acțiuni... Dar, desigur, nu-i așa. Câinele *e bine dresat*. Asta e tot. Firește că, acum el... nu-și aduce aminte nimic. E mulțumit că stă lângă omul pe care-l ascultă întotdeauna cu un devotament de... câine. Am spune, însă, mai degrabă, cu un devotament de prieten...

...Asta s-a petrecut cu mulți ani în urmă:

...Fusesse baricadată cu blocuri de piatră o cale ferată forestieră. Tocmai trebuia să treacă un personal. Revizorul de cale, însă, descoperise la timp faptul. Și trenul a fost oprit în stație, până la

înlăturară pericolului.

Sergentul-major D. a plecat cu câinele la fața locului, imediat ce a fost anunțat. A ajuns acolo și au început... cercetările. Lângă o scobitură proaspătă în stâncă s-a găsit o urmă plantară.

— Urma, Lae!

Comanda a găsit un ecou greu de descris, în... conștiința animalului. Întotdeauna freamătă de nerăbdare în asemenea momente. Pare că nu mai trăiește pentru altceva, iar când nu descoperă mirosul căutat, scheaună trist. De data aceasta, încordat, și-a aplecat botul lui de lup și aproape imediat a tresărit și a pornit pe urme... Mergea repede. Privindu-l, sergentului-major i se părea că în fața câinelui pășea însuși, omul care vruse să provoace catastrofa... Au ajuns la o casă, într-un sat pe care-l străbătuseră de la un cap la altul. Câinele a intrat în casă, dar nu s-a oprit; cel pe care-l căuta nu se afla înăuntru. Abia pe malul unui râu, la pompa de apă, l-au găsit. Infractorul lucra acolo.

Câinele – probă incontestabilă, „judecător” temut, prietenul neprețuit al celui care și-a închinat viața luptei împotriva răufăcătorilor. Mi se pare că e o nouă „condiție de câine”, când mă gândesc la „gesturile” de satisfacție ale lui Lae, atunci când o acțiune îi izbutește. Se liniștește abia când e convins că e dovedit pe deplin cine e vinovatul.

— E „arma” mea, spunea D. De când lucrez aici

Lae m-a condus pe urmele multor infractori. Ne... respectăm reciproc (aici subofițerul a zâmbit, și câinele a părut că a „înțeles” gluma) – eu îl îngrijesc și el se străduiește din răspuțeri să-mi răsplătească grija... De curând se spărsese un magazin universal. Am plecat de aici cu mașina. Lae s-a așezat la locul lui, grăbit să ajungem mai repede. Întotdeauna e așa. Parcă știe că întârzierea îi poate aduce insuccesul. Și ține foarte mult la... obrazul lui. De data aceasta, însă, nici n-a avut cum să obțină succesul pe care și l-ar fi dorit; urma a condus până în stația de autobuz... Reușise oare să dispară infractorul? Da. Dar știam încotro.

Și am fost siguri că „dispăruse” la oraș... A doua zi s-a organizat o descindere în piață. Infractorul a fost găsit; izbutise să vândă numai un aparat de radio cu tranzistori...

...Un bărbat tânăr, de statură potrivită, brunet, stând pe o bancă. Sergentul-major Ilie D. – elev în clasa a IX-a la seral, cititor pasionat al cărților de aventuri, conductorul unui câine cu care a câștigat locul întâi la un concurs.

Dragoș Vicol
Dincolo de aparențe

E o viață alcătuită din febrilitate, din chinuitoare dileme, din căutare permanentă, din surprize, din

satisfacții și amărăciuni, o viață permanent bântuită de o adâncă sete de descoperire a ceea ce juridic se numește infracțiune, infractor...

„Inventarele obișnuite nu descopereau niciodată nimic, Istorisește căpitanul P., totul era în cea mai deplină ordine. Și totuși, amândouă gestionarele, și cea de la nr. 3 și cea de la nr. 48, erau văzute ba la un restaurant, ba la altul, petrecând din plin, ba plecând în excursii, ba ieșind în oraș, în niște toalete care ne puneau întrebarea: de unde au atâția bani?... M-am interesat, discret, cât câștigă lunar, ce prime au primit, dacă au și alte surse de venit. Dar cele aflate n-au putut justifica risipa. Atunci, de unde aveau bani, totuși?... I-am însărcinat să găsească răspunsul la aceste întrebări pe locotenentul Petre D. și pe căpitanul Ion M., atrăgându-le atenția în mod deosebit: «Prudență, cât mai multă prudență. Meticulozitate în fiecare acțiune, nu cumva să greșim și astfel să jignim oamenii în demnitatea lor! Cine știe, s-ar putea ca bănuielile noastre să fie gratuite.»

...Cei doi ofițeri și-au început activitatea metodic. Întâi au cercetat cele două magazine de mercerie, de la nr. 3 și nr. 48. Relațiile căpătate, despre E. Gh. Și M. R., le recomandau ca pe două lucrătoare bune, pricepute și corecte.

Au trecut zile și nopți. Și răspunsul nu putea fi găsit. Dar, într-o bună zi, într-unul din magazine, a intrat un individ cu un pachet subsuoară. A

ieșit, după câțva timp, fără pachet. Faptul a fost înregistrat. Într-altă zi, același individ a intrat și în celălalt magazin, tot cu un pachet subsuoară, și a ieșit fără el. Cei doi ofițeri nu s-au pripit. Au continuat să aștepte. A venit perioada inventarului lunar. Și iată că, într-o noapte, în magazinul de la nr. 3 unde lucra M. P., a venit E. Gh., încărcată ca o albină... Au trecut câteva zile și i-a venit rândul lui M. P. să-i facă o vizită lui E. Gh., de asemenea, încărcată ca o albină... Peste alte câteva zile, totul a intrat în normal. Ambele magazine au trecut cu brio examenul inventarului. Scăpate de o grijă, cele două gestionare și-au reluat șirul petrecerilor.

Numai că, într-o dimineață, s-au trezit amândouă, pe nepusă masă, cu câte un:

— Ne permiteți să facem un inventar?

În aceeași zi, la aceeași oră și poate în aceeași clipă, cele două gestionare au simțit că le apucă leșinul...

60.000 de lei delapidaseră cele două gestionare, plus faptul că vindeau mărfuri aduse din afară (omul cu pachetul. De data aceasta, «ajutorul reciproc», cu mărfuri plimbate de la un magazin la altul, n-a mai putut funcționa...

Cei doi ofițeri au închis filele unui nou dosar, cu satisfacția de a-și fi făcut conștiincios datoria. Dacă și-au însemnat în palmares victoria sau nu și-au însemnat-o, nu e sigur. Dar că în aceeași zi, sau în cea următoare, li s-a spus: «Tovarăși, vă

însărcinăm pe dumneavoastră să găsiți răspuns la...» e absolut sigur...

...Istorisește maiorul Nicolae B.

„Ceea ce ne-a frapat a fost prudența excesivă – viața voit modestă pe care o ducea omul aflat în câmpul observației noastre. Ne dădeam seama că el se străduiește să nu atragă atenția asupra lui. Și, atunci, ne-am pus întrebarea: „de ce o face?” Am început să căutăm cauza sau cauzele. Iutii am sugerat Sfatului popular al Capitalei o verificare a gestiunii cantinei de șantier, în scopul de a vedea dacă Întreprinderea 4 Construcții-montaj – câmpul de desfășurare a «cazului» nostru – nu are vreo restanță de achitat pentru muncitorii săi. Avea 26000 lei. Somată să achite suma, Întreprinderea 4 Construcții-montaj alcătuiește o comisie de verificare, care să constate de ce nu s-a achitat suma. Dar, abia înființată, comisia se dizolvă în mod ciudat. Se înființează, însă, o alta, care hotărăște să se achite suma de urgență... Până aici, noi am avut doar rolul de... observatori de la distanță. În clipa în care s-a spus hotărât că suma trebuie plătită, am intervenit susținând că, în fapt, suma *a fost plătită* – ceea ce în cazul nostru însemna: *însușită*... Pe ce ne bazam? Pe faptul că descoperisem suma de lei 26000 figurând ca încasată de la bancă, pe un C.E.C. mai vechi. Cu toate protestele contabilului șef, A.B., omul nostru prudent și economicos, am cerut să

se justifice folosirea acestei sume... Cred că ați înțeles: purtată prin nenumăratele meandre contabilicești, suma dispărea neajungând nicăieri – fiindcă, trebuie s-o spunem, A.B. era un as, un jongler contabil uluitor de îndemânatic!... De la 26.000 lei... am ajuns la suma de 106.000 lei. Și, implicit, la descoperirea unei hoții pe cât de îndrăznețe, pe atât de subtile, operă a contabilului șef, secondat de casierul central, de șeful serviciului financiar și de cel ce răspundea de conturi...

Dar așa cum ulciorul nu merge de prea multe ori la apă, așa nici cecurile false n-au putut merge mereu nestingherite la bancă. În drumul lor, atât de minuțios pregătit, și atât de greu de interceptat, ne-am interpus noi lucrătorii de miliție. Și, firește, sarcina ofițerului Paul V. n-a fost de loc ușoară. Dar el s-a achitat cu cinste de ea.”

*

M-am dus, la sfârșitul istorisirilor din care am ales aceste două cazuri, să-i văd pe eroi, pe câțiva din cei ce veghează ca tot ce este al tuturor, și al fiecăruia, să nu fie știrbit, să nu fie răpit și batjocorit. I-am văzut cufundați în munca lor, în studiul dosarelor, construind ipoteze, punându-și și punând întrebări, anticipând răspunsuri, căutând soluții și căutând, căutând mereu...

Priviți, în general, oamenii aceștia n-au nimic care să-i deosebească de noi ceilalți. Și, totuși, ei trăiesc o altă viață, cu luciditate în permanentă

alarmă, cu întrebări și căutări la fiecare pas, cu ochii larg deschiși pe tot ce e dincolo de aparență, de convenție.

Radu Vaida
Postul din câmpie

Peste câmpia Bărăganului s-au ivit zorile. În apa bălții, la marginea căreia sergentul-major Nicolae R. S-a oprit, câteva clipe, se zăresc săgețile argintii ale peștilor. În acest ceas timpuriu al dimineții, nici țipenie de om. Cu ani în urmă, când subofițerul venise în comună, ca ajutor al șefului de post, în asemenea dimineți, el zărea siluetele unor oameni care, cum îl simțeau, dispăreau ca prin farmec, în tufișurile din împrejurimi. Erau braconieri. Subofițerul s-a hotărât să vină tot mai des prin aceste locuri. Azi, o pândă, mâine, o patrulare, până când prezența subofițerului, cu statura-i masivă, i-a alungat.

Patrularea de noapte s-a încheiat. Sergentul-major se îndreaptă cu pași rari spre casă. O ușoară oboseală i se strecoară în tot corpul. E tânăr subofițerul, are doar 27 de ani, clar acum n-a închis ochii de peste. 24 de ore. Deschide încet ușa și pătrunde în încăperea cu storurile trase, cufundată încă în întuneric. Aude respirațiile ușoare ale soției și fetiței. Se apropie pe vârfuri, să nu le trezească. Privește câteva clipe obrazul liniștit al fetiței, apoi, încet, închide ușa.

Se întinde ușor alături de umărul cald al soției și simte cum îl cuprinde o pace adâncă...

E duminică dimineața. Sergentul-major se îndreaptă grăbit spre bufet. Un bătrân l-a înștiințat că Ziarcă, „huliganul”, iar face scandal. În local, lume multă, ca în zile de sărbătoare. Câțiva se amuzau privind la un bețiv care spărgea pahare.

— Oameni buni, le-a zis subofițerul, celor care râdeau de năzbâtiile lui Ziarcă, vă place când vi se tulbură tihna?

S-a lăsat o liniște nefirească.

Oamenii l-au scos pe scandalagiu din bufet și l-au dus acasă. Și s-au mirat văzând că sergentul-major nu i-a făcut nimic lui Ziarcă. Nici nu se uitase la el, nu-i întrebaseră de ce face scandal. Spusese numai atât:

— Niciodată nu mi-aș fi putut închipui că niște oameni serioși se pot amuza văzând un bețiv care sparge pahare...

Și fusese destul...

Discuția cu plutonierul Marin C, șeful de post, dura de aproape o oră. Existau indicii că gestionarul D. C., de la cooperația de consum din comună, învârtea afaceri necurate.

— Oamenii zic că vinde cu suprapreț... Ei știu că până nu faci foc nu iese fum, zise convins sergentul-major.

— Te cunoști că ești elev, glumi șeful de post. Așa am fost și eu. (Robu era elev, la fără frecvență, într-a zecea de liceu, iar șeful de post absolvent de liceu). Tot cu proverbe. Dar mi se pare că ai dreptate. Gestionarul nostru face prea multe chefuri. Și-apoi, când îl cauți, e la București. De unde atâția bani?

— Vă raportează, tovarășe plutonier, sunt de părere să i se facă un inventar inopinat.

— Și eu sunt de aceeași părere.

După câteva zile de muncă asiduă, în care gestionarul fusese luat la „bani mărunți”, s-a constatat că acesta, într-adevăr, delapidase...

Șoseaua se întinde, dreaptă și argintie, până departe, peste câmpie, unde mașinile ce trec prin comună se transformă parcă în niște cuburi minuscule, ciudate, care se pierd spre orizont. Subofițerului îi place să facă „circulație”. Se simte în largul lui, veghind la forfota de pe șosea. În acest an, pe raza comunei n-a avut loc niciun accident.

— Vă rog, actele la control!

Șoferul camionului, un tânăr slăbuț, roșește ușor:

— Am greșit cu ceva, tovarășe sergent-major?

— Nu, spune subofițerul, ridicând mirat ochii.

Șoferul îi amintește subofițerului că el este cel amendat în seara aceea.

— Ați avut însă dreptate, tovarășe

sergent-major, precizează șoferul.

Camionul se îndepărtează. Subofițerul zâmbeste ușor unui gând. Mulți șoferi îi cunosc. Iată, acesta spusese „în seara aceea” , iar el nu-și amintește. Sunt mulți cei cu care stă de vorbă, cei pe care îi controlează...

Gândurile îi sunt întrerupte de apariția unui tractor care circulă cam în... zigzag. Sergentul-major n-are nicio îndoială. Iar trebuie să fie la volan D.V. și iar a băut.

Oprit, tractoristul începe să se bâlbâie, ferindu-și ochii de privirile subofițerului. Acesta îl obligă să tragă tractorul în afara părții carosabile. ...Și tractoristul a plecat pe jos...

Ploaia cade în stropi mari, răcoritori. Îi place și de aceea nu grăbește pașii. Vrea să-și pună ordine în gânduri. Sergentul-major Nicolae R. Cunoaște ca-n palmă drumul către sediul cooperativei agricole de producție din comună. Azi va avea ultima discuție cu unul din contabilii cooperativei. Povestea se iscase într-o zi, când un om îl opriase din drum:

— Tovarășe, să-ți zic matale ceva... Contabilul nostru nu-i om de omenie...

Și așa a aflat subofițerul despre „învârtelile” contabilului. Acesta trecea zile-muncă în plus la unii dintre cooperatori. Apoi împărțeau hani. A fost nevoie de răbdare și muncă până a reușit să strângă dovezile necesare demascării celor certați

cu cinstea. Și sergentul-major este sigur că, în discuția de astăzi, aceste dovezi îl vor ajuta să obțină și mărturisirea contabilului...

Ploaia a încetat și câmpul împrăștie miresme îmbătătoare de Bărăgan...

Radu Vaida
Taina noului sezonier

Stropii de apă îl învăluiră și vântul îi flutură poalele mantalei. Pe ulițele pustii, nici țipenie de om. Dinspre pădure răzbătea un vuiet surd neîntrerupt. Rafale de vânt aplecau vârfurile copacilor şuierând sălbatic printre frunze. Plutonierul de miliție Petre S. Se opri în fața cooperativei, stătu câțva timp nemișcat, scrutând întunericul, apoi porni mai departe.

Prin fereastra bufetului, o fâșie de lumină se strecura în uliță. Se auzea zumzet neîntrerupt de glasuri. Intră, salută, schimbă câteva cuvinte cu oameni cunoscuți, dar nu întârzie în local. Își scutură cascheta și ieși afară. Călca rar, oprindu-se din timp în timp, străduindu-se să străpungă cu privirea întunericul gros să-l tai cu cuțitul. Din ulița mare se făcea o alta mai mică, ce ducea într-un urcuș lent, printre copaci, spre cabana întreprinderii forestiere. Acolo dormeau muncitorii sezonieri și, uneori, chiar din cei permanenți, care locuiau în comunele vecine. Se opri la răspântie. Chiar pe colț se ridica o clădire

masivă, înaltă: dispensarul comunal. Șeful de post avea și aici cunoscuți și prieteni, dar se gândi să se oprească după ce va trece mai întâi pe la dormitorul comun din pădure. Își săltă arma pe umăr și o luă spre cabană. Nu era prea târziu și, fără îndoială muncitorii nu se culcaseră încă. Lui Petre S. Îi plăcea să stea de vorbă cu muncitorii. La urma urmei, el nu fusese oare tot muncitor, la pădure? Și acum. Dacă cineva l-ar fi întrebat ce meserie îndrăgește mai mult, cea de milițian sau cea de forestier, ar fi răspuns, fără îndoială, că amândouă îi sunt la fel de dragi. De data aceasta, însă, șeful de post nu se îndrepta spre cabană numai de dragul de a sta la taclale.

Drumul deveni mai abrupt și subofițerul se opri în dreptul unui podeț mic din piatră pe sub care se strecurau, bolborosind, un pârâu de munte umflat de apele ploii. Casele rămăseseră în urmă, drumul se îngusta, îmbrățișat din amândouă părțile de pădure. Singurătatea îl apăsa. Își aminti de discuția pe care o avusese cu un brigadier forestier nu cu mult timp în urmă...

Îl întâlnise într-o duminică în dreptul clădirii consiliului popular. Își strânseseră mâinile și primul care legase firul vorbei fusese el:

— Ei, ce mai noutăți pe la voi, tovarășe brigadier?

— Mai niciuna... Muncim, ca de obicei...

— Vremea rea nu i-a alungat pe oameni?

— Dimpotrivă, a adus și alții noi. A venit unul

Fotescu, care mă face să râd ori de câte ori îl văd... Să-l vezi cum ține țașina, ca pe o lopată.

— Poate că așa o fi firea lui, mai de domnișoară, îl contrazise plutonierul. Nu că nu l-ar fi crezut pe omul din fața lui, dar ar fi vrut să afle mai multe despre noul venit.

— Zice că a mai lucrat la pădure... Da' dacă el a mai lucrat la pădure, apoi și eu sunt bun de mitropolit! izbucni brigadierul. Dacă nu crezi...

— Ești grozav, râse șeful de post. Te cred. Cum să nu te cred?

La despărțire, cu un ton voit indiferent, îl rugă pe brigadier să-l trimită pe Fotescu la post pentru viza de flotant.

Pe muncitorul sezonier îl cunoscuse chiar a doua zi. Buletinul de identitate al acestuia nu prezenta nimic suspect. Și nici povestea pe care i-o înșirase Fotescu. Era vorba de un divorț de o femeie pe care o iubea foarte mult. Vina divorțului aparținea soției, după spusele lui Fotescu. După despărțire nu mai putuse suporta prezența ei în același oraș, așa că plecase să muncească la pădure.

— Nu-i nimic, îl îmbărbătase milițianul. Aici ești printre prieteni cu care, după cum spui, ai mai lucrat. Munca și aerul tare al munților or să te ajute să uiți...

Și Fotescu plecase de la post foarte bine dispus. „Vulpe vicleană, îl caracteriză în gând subofițerul. Ai muncit tu la pădure, cum am fost eu aviator”. Și făcu un raport către județ, cerând

verificarea lui Fotescu.

...De atunci și până acum, când urca, biciuit de ploaie, spre cabana muncitorilor, trecuseră patru zile. Era sigur că răspunsul la raportul său avea să sosească în curând. Un fulger despică negura în două și se topi spre coama muntelui, într-o jerbă de jar. Un bubuit puternic, amplificat de ecou, îi urmă. După un cot al potecii zări câteva luminițe ce pâlpâiau prin pânda deasă a ploii. Era cabana muncitorilor. Subofițerul își șterse fața cu dosul palmei și porni, luând pieptiș urcușul. Când ajunsese în pragul cabanei i se păru că ploaia a mai conținut, dar, ca la o comandă, o nouă rafală de apă coborî vijelios peste acoperișul clădirii. Șeful de post apăsă pe clanță și intră în sala de mese. Oamenii tocmai terminaseră de mâncat și se pregăteau să se ducă la culcare. Fu întâmpinat cu vorbe de bun sosit și invitat de brigadierul Albu să-și „încălzească sufletul” cu un pahar de ceva „tare”. Milițianul refuză politicos.

În timp ce își dezbrăca mantaua de ploaie, un muncitor tânăr, aproape un băiețandru, intră zorit în sala de mese. Cu ochii la subofițer, se adresă celorlalți:

— Fraților, lui Pavel Stavrim îi e rău. Mergeam cu el spre dormitor, când i s-a făcut rău. L-am dus în pat și l-am culcat, dar îl doare rău stomacul.

Șeful de post, cu ceilalți după el, se îndreptă în grabă spre dormitor. Bolnavul, un muncitor de vreo 30 de ani, uscățiv la față, își mușca buzele și

gemea înfundat.

— Unde te doare? îl întrebă încet plutonierul.

— Aici, răspunse cel întrebat și își duse mâna la stomac, în partea dreaptă, mai jos de coaste.

— Ce-i facem? întrebă aproape șoptit la urechea subofițerului, brigadierul Albu.

— Poate că are „apendicită”, se amestecă în vorbă și Fotescu.

Subofițerul îi dădu dreptate.

Bolnavul gemea din ce în ce mai tare. Pe frunte îi apăruseră broboane de sudoare.

— Un doctor, să aducem un doctor, spuse cineva tare.

Subofițerul se gândi o clipă, apoi spuse hotărât:

— Pierdem timp. Trebuie dus în comună. La dispensar, există și masă de operație și instrumente. Doctorul are casa alături. Și fiindcă ceilalți îl priveau mirați, continuă: Facem o targă și cu opt oameni, cu schimbul, suntem în mai puțin de un ceas la dispensar.

Brigadierul aprobă imediat:

— Bine! Haideți, cât mai repede...

...Oamenii coborau de un sfert de ceas cu targa, încet, să nu-l zdruncine pe bolnav. Peste targa acoperită cu mantaua subofițerului, ploaia cădea parcă și mai furioasă decât înainte. Muncitorii se schimbau la targă, în tăcere. Călcau cu grijă pe drumul bolovănos, alunecos acum din cauza apei. Un copac trăsnit ardea cu flăcări vii, roșietice, și se prăvăli improșcând mii de scânteii. Spectacolul era

măreț, dar acum nu era timp de așa ceva.

— E rândul meu acum, îl auzi subofițerul pe Fotescu, care se afla în apropierea sa. Acesta își luă locul la targă și micul grup porni mai departe.

Ajunseră la dispensar cu hainele grele, îmbibate de apă. Cineva chemă medicul, care veni cu ochii umflați de somn. Se spală cu apă pe ochi, apoi îl consultă pe bolnav și spuse:

— Ați ajuns la timp... Trebuie operat urgent.

— Putem sta și noi? întrebă îngrijorat brigadierul.

— Asta nu, se împotrivi medicul.

— Nu înăuntru, aici pe sală, insistă Albu.

— Mai bine v-ați culca, mormăi medicul ursuz, dar observându-le privirile îngrijorate, arzând ca de febră, își muie glasul: „Stați, dar să n-aud o vorbă.”

— ... Eu mă duc la post să vedem ce-i pe acolo, îi spuse subofițerul lui Albu. Mă întorc mai târziu.

În fața postului văzu I.M.S.-ul galben de la județ. Intră în locuința sa, unde era așteptat de doi ofițeri. Raportă tot ce se întâmplase.

Unul dintre cei doi ofițeri, un căpitan voinic, pe care șeful de post îl cunoscuse de curând la o convocare, îl luă deoparte:

— Ne-ați trimis un raport cu privire la un oarecare Fotescu. Acesta-i? Și ofițerul îi arată o fotografie mică.

Plutonierul privi o clipă poza și exclamă, sigur de

el:

— El este.

— Să mergem în camera postului, spuse celălalt ofițer.

Părăsiră încăperea tocmai când înăuntru intra Domnica, soția șefului de post, cu o tavă pe care abureau, îmbietoare, cești pline cu ceai.

— Beți ceaiul acum, cât e fierbinte, spuse ea.

— Vă mulțumim, dar o să-l bem mai târziu, îi răspunse căpitanul. Și toți trei ieșiră din încăpere.

Peste câteva clipe, mașina galbenă se afla în fața dispensarului. Șeful de post intră înăuntru și nu-și putu reține tresărirea de bucurie când văzu că Fotescu se afla încă acolo, împreună cu ceilalți.

Medicul, cu fața obosită, le explica cu bunăvoință:

— Da, a scăpat ieftin... peritonită... Să vă mulțumească dumneavoastră, tuturor, că a scăpat cu bine.

Șeful de post se apropie de Fotescu.

— Aș vrea să stăm puțin de vorbă și, aplicându-l ușor de braț, îl invită spre ușă. Fotescu se încordă ca un arc, îl îmbrânci pe neașteptate pe milițian, și fugi valvârtej pe ușă.

Subofițerul își dădu imediat seama că a greșit. Odată ajuns afară, desluși umbra lui Fotescu care se pierdea spre fundul curții și nu spre poartă, unde se aflau cei doi ofițeri de miliție.

Un fulger luminează totul în jur și subofițerul zări pe, infractor apropiindu-se de gard. Desigur, avea

intenția să-l sară. Din câțiva pași repezi îl ajunse din urmă și, când să-l prindă, Fotescu se strecură din mâinile sale ca un țipar și îl lovi cu pumnul în față. Șeful de post simți o durere ascuțită săgetându-l, dar făcu un nou salt și-l prinse pe Fotescu în brațe. Începu o luptă surdă. Fotescu găfâia greu, dar nu se dădea bătut. Mai voinic, subofițerul reuși să-l răstignească cu umerii de pământ, tocmai când ajunseră la locul luptei și cei doi ofițeri de miliție.

— Asta-i tot, spuse Petre S., ștergându-se pe haine, în timp ce pe mâinile lui Fotescu se închideau cătușele. E cam tare aerul pe aici pe la noi, domnule Fotescu... Nu ți se pare?... Adăugă oarecum mândru de sine.

Bănuiala lui se adeverise: Fotescu era un delapidator... Dispăruse din Capitală, încercând să-și piardă urma acolo, departe, în raza postului său. „N-a reușit!” gândi el și o mare satisfacție îi inundă întreaga ființă.

...Ploaia se potolea. Norii se îndepărtau în zare, goniți de vânt, în timp ce pe boltă apăreau puzderie de stele vii, strălucitoare.

Radu Vaida
Jertfa

În sala centralei de forță a uzinelor Vulcan, motoarele zumzăie neîntrerupt, ca niște bondari uriași. În secții și ateliere, forfota obișnuită de

fiecare zi.

Dar, deodată, motoarele încremenesc. Forfota încetează. Muncitorii, tăcuți, ies în stradă. Lumina orbitoare a soarelui de vară îi îmbrățișează. S-au oprit și se înșiră pe cele două trotuare, cu capetele descoperite, să aducă astăzi un ultim salut celui ce a fost ani de zile tovarășul lor de muncă, la Vulcan, celui ce a căzut vitejește la datorie, căpitanului de miliție post-mortem Ghiță Alexandru.

Omagiul inimilor lor se împletește cu salutul sirenei: prelung, grav, răscolitor.

...Amintirea eroului va trăi veșnic, în inimi, în fiecare dintre noi, în tot ce ne înconjoară. Viața care se dăruie pentru viață e fără moarte... Cum a fost viața căpitanului Ghiță Alexandru?

...Seara, Maria îl întâmpină veselă, ca de obicei. Sandu se spală pe mâini, apoi se îndreptă către patul uncie dormea fetița lui. Totdeauna când se juca cu ea, sau când o privea, își simțea inima mai plină. Râsul gălăgios al fetiței, cuvintele de neînțeles pe care le îngâna, îi umpleau viața. Acum stătea și o privea cum doarme. I se părea că seamănă cu o păpușă pe care o văzuse într-un magazin de jucării. O undă de duioșie îi învălui sufletul. Se aplecă și o sărută pe frunte.

...Peste câteva zile se îmbracă în uniformă. Se privea în oglindă și nu-i venea să creadă. În curând, însă, se obișnuie cu uniforma de ofițer de

miliție și cu noua lui îndeletnicire. Se obișnuia și cu noii săi tovarăși de muncă. Nu se supăra că ceilalți îi spuneau „nea Ghiță”. Erau doar mai tineri ca el.

...După cină, Sandu se apucă să-și pregătească valiza.

— Pleci, Sandule? Și-acum, ca și altă dată când pleca, citea în ochii Mariei o neliniște mută.

— Da, Maria...

Se îmbracă în grabă. Cu valiza în mână, gata de plecare, aruncă o privire către fetița care dormea liniștită. Maria era alături de el. O sărută repede și plecă. Ea fugi după el și-l cuprinse în brațe.

...în tren, chipul Mariei îl urmări multă vreme. O simțea alături de el. Glasul roților suna ca un cântec legănător. Afară, întuneric beznă. Nu-și dădu seama cum, dar în minte îi reveni, alături de chipul Mariei, și chipul lui, în primele zile când îmbrăcase uniforma de ofițer de miliție. Când rostise cuvintele jurământului, se gândise la Maria și la fetiță... Cuvintele rostite atunci parcă erau rupte din ființa lui, parcă erau una cu gândurile lui...

...În acele zile, un grup ciudat înainta printr-o pădure. În grup erau mai mulți bărbați și două femei. Cel din față, un bărbat înalt, cu o barbă stufoasă, avea o privire sticloasă. Pe cap purta o pălărie verde de pădurar. Era înarmat până în dinți, ca toți ceilalți. Cel care pășea în spatele său

avea un bandaj la un ochi. Îl urma o femeie tânără, cu chipul răvășit și părul lung, căzut în dezordine. Apoi venea la rând un om vânos, scund, care părea un cunoscător al acelor locuri.

Cei din grup nu erau alții decât cei din banda condusă de frații Grințescu. Unul din frați, Ticu, fusese ofițer în regimentul de gardă regală și conducătorul organizației țărăniste din comuna natală. Celălalt frate se ocupase până la reforma agrară de „administrarea” moșiei părintești. Cum o „administrase” vorbeau țăranii ce robiseră la moșie. Munții și pădurile i-au primit pe bandiți, ca pe niște musafiri nepoftiți. Și dihaniiile pădurii fugeau din calea acestor fiare cu chip de om care prădau stânele, omorau oameni nevinovați, fără urmă de remușcare, fără milă.

Acum erau în drum către o nouă fărâdelege.

...Ticu îi adunase cu o seară înainte roată în bordei. Se așezase pe masa de brad, iar ceilalți, în jurul său. Dintr-o icoană de lemn, agățată într-un cui mare, privea muștrător chipul unui sfânt. În bordei era cald și mirosea urât. Era liniște. Unul din bandiți își aprinse o țigară.

— Girliștenii au să vină sus pe munte, la tunsul oilor, începu Ticu. S-au obrăznicit țăranii. Apoi ridică glasul, izbind cu pumnul în masă: Trebuie să-i învățăm minte. Unii s-au făcut și comuniști. Întâi cuăștia ne răfuim.

— Și ce trebuie să facem, șefule? îl întrerupse individul care trăgea din țigară.

— Să-ți ții gura și să asculți, îl repezi Ticu.

După ce înjură zdravăn, Ticu luă un băț și desenează pe masă linii imaginare.

— Aici îi atacăm. În Poiana Albă...

...Și-acum, bandiții se îndreptau către Poiana Albă. Mergeau de câteva ceasuri. În curând trebuiau să ajungă la destinație. Călcau încet, cu grijă. „Fiarele” se apropiau de drumurile oamenilor.

Grupul se opri și se răsfirea prin pădure. Armele fură pregătite pentru tragere.

Se auzi zvon de glasuri. Veneau câțiva oameni din sat. Erau primii ce urcau către munte. Nimeni nu bănuia armele îndreptate spre ei.

Liniștea pădurii fu spartă de detunăturile automatelor și puștilor. Păsările zburară speriate din copaci. Fulgerat de plumbii ucigași, un om căzu însângerat. Armele bandiților detunară iar. Mai căzu un alt om, rănit la picior. Dar în loc să fugă, oamenii din sat se adunau tot mai mulți. Însăpăimântați, bandiții s-au retras în grabă...

Drumul de întoarcere la bordei a fost mai lung și mai obositor. Noroc că omul cel scund, Chirea, cunoștea locurile ca buzunarul său; și nici nu era de mirare. Delincvent de drept comun cu multe crime la activul său, Chirea luase de mulți ani drumul pădurii. Întâlnindu-i pe ceilalți, se înhăitase cu ei.

Chirea iuțește pasul. Se apropie de femeia cea tânără, Milica, și o prinse de mână. Cel din față, o

matahală îmbrăcată într-un cojoc slinos, Ceaun Vasile, se răsti:

— Ia laba, mă, nu știi că e a mea?

— Du-te dracului...

— Ai s-o pățești cu mine, Chirea!

Îl surprinse de multe ori pe Chirea că îi da târcoale Milicăi. Ceaun turba de mânie. Nu că ar fi iubit-o, dar simțea că ea îi aparține, că e a lui. Și el era învățat să fie stăpân pe ce avea.

...Seara au mâncat tăcuți și apoi s-au culcat. Bordeiul era îngropat în pământ, la marginea unei prăpastii, pe unde nu călca picior de om...

După ce a simțit că ceilalți dorm, Chirea ieși încet din bordei și se îndreptă spre un copac, la marginea prăpastiei. Ascunsese acolo o sticlă cu rachiu și acum voia să tragă o dușcă. Ajunse aproape de copac. O umbră se ivi undeva, în dreapta. Lama unui cuțit pătrunse în pieptul lui Chirea și acesta se prăbuși. Umbra îl înșfăca, îl târî la marginea prăpastiei și cu un „du-te dracului” îi dete vânt cu piciorul.

Peste câteva clipe, ecoul aduse zgomotul unui trup zdrobit de stânci. Ceaun rânji fioros. „Toți or să creadă că s-a îmbătat și a căzut în prăpastie. Dobitocul...”

Așezat pe o bancă, în curtea postului de miliție, locotenentul-major Ghiță Alexandru se odihnea. Aerul se mai răcorise după zăpușeala zilei fierbinți de august. Ofițerul se descheie la veston.

Venise deseori în comuna Merișorul. Cei de la post aveau nevoie de ajutor în acțiunea de lichidare a bandei Grințescu. Treaba aceasta nu era de loc ușoară. Ticăloșii erau bine înarmați și cunoșteau ca-n palmă pădurile și munții. Și Ghiță dăduse ochii cu unii dintre ei. Își amintește și-acum ziua aceea. Era pe înserat. Se întorceau dintr-o misiune. Mergeau cu băgare de seamă. Ochii scrutau cu atenție în stânga și în dreapta. Se vedea din ce în ce mai greu. Deodată, de după un deal, a apărut o umbră, apoi alta. Când au văzut în depărtare oameni, umbrele s-au întors brusc și au rupt-o la fugă.

— După mine, a ordonat Ghiță, pornind în pas alergător. Sudoarea îi curgea șiroaie pe corp, iar răsufierea îi devenea din ce în ce mai grea. Au urcat o pantă. Ghiță se uită pentru o clipă înapoi. Văzu chipurile încordate ale tovarășilor săi și înțelese că și lor le e greu, că și ei se luptă cu oboseala și căldura care le turnau parcă plumb în picioare. Nimeni nu se dădea însă bătut. Urmărirea continua. Distanța dintre milițieni și bandiți se micșora din ce în ce mai mult. Siluetele celor doi din față se distingeau acum destul de clar. Unul era înalt și voinic, iar altul mai mic, mai îndesat.

Brusc, urmăriții s-au trântit la pământ. Gloanțele armelor lor au țiuit cu zgomot prin pădure. Milițienii s-au adăpostit și ei și au început să tragă. Ghiță își simțea nervii încordați, întinși la

maximum. Cei doi bandiți nu trebuiau să le scape cu niciun chip. Ghiță a șoptit ceva unui plutonier, apoi s-a târât printre niște copaci căzuți, spre dreapta. Ceilalți continuau să tragă. El și-a asigurat arma și a continuat să se deplaseze camuflat. A ajuns în spatele unei movile. De aici vedea lateral pe unul din bandiți, care, în genunchi, trăgea de după o stâncă. Îi urmărea mișcările precipitate și citea spaima întipărită pe chipul său. Ghiță a țintit cu băgare de seamă. Încă o clipă și apoi a apăsât pe trăgaci. L-a văzut pe bandit că tresare și se prăbușește ca un sac. Celălalt bandit s-a predat.

Au pornit apoi spre post. Vântul adia ușor printre copaci, I se părea că întreaga pădure cântă...

...Ghiță mai rămase câteva minute afară, apoi intră în clădirea postului de miliție. Era îngândurat și preocupat, ca întotdeauna când avea de îndeplinit o misiune.

De curând se primiseră informații despre deplasarea prin munții din jur a unui grup din bandă. Informațiile trebuiau verificate. Și el primise ordinul să conducă această acțiune. Izbutise să cunoască destul de bine oamenii și locurile, de când tot venea pe la Merișorul.

În încăperea luminată de un bec slab, doi milițieni își curățau armele. La intrarea ofițerului se ridicară în picioare. Ghiță le făcu semn să stea jos și apoi se apucă să-și verifice automatul.

Simțea nevoia să vorbească cu cineva. Se întoarce.

— Ești gata, Băloiule? îl întrebă Ghiță pe cel mai tânăr dintre milițieni.

— Gata, tovarășe locotenent-major, yeni răspunsul. Când plecăm?

— În zori. Așa că, la culcare...

...Devreme de tot porniră. Merseră în tăcere ore întregi. Soarele de august strălucea acum peste coamele munților. Milițienii se împărțiră în mai multe echipe. Locotenentul-major Ghiță Alexandru și subofițerul Băloiu cotiră pe o potecă ce ducea spre pădure. Lăsaseră de mult în urmă comuna. Acum străbăteau o pădure întinsă. După aceea coborâră prin văi și urcară dealuri. Se apropiau de munți. În zare se vedea Piatra Craiului, masivă și impunătoare. Cei câțiva nori păreau niște căciuli albe, ce așteptau să fie îmbrăcate din clipă în clipă peste capetele coloșilor de stâncă.

Într-o poiană întâlniră un izvor de munte. Cristalin, cu apa rece, era o adevărată binefacere pentru niște drumeți înfierbântați de căldura unei zile de vară. Dar când se aplecară să-și potolească setea, începu să curgă dinspre deal o ploaie de gloanțe. Bandiții!...

Ghiță făcu semn lui Băloiu să se adăpostească după niște movile. Își dădu seama că sunt într-o mare primejdie. Până la pădure era destul de departe și bandiții i-ar fi lovit în plin dacă plecau de după movilele de pământ aflate în preajma

izvorului. Trebuiau să primească lupta și să-și păstreze sângele rece. Ceilalți îi vor auzi desigur și vor veni în ajutor. Lipiți de pământ, milițienii ocheau cu grijă. Fiecare glonț avea acum preț de aur. Ghiță se încruntă și strânse mai tare automatul în mâini. Nu se speriasse. Dimpotrivă, simțea în el o forță uriașă. Știa că bandiții, deși mai numeroși acum, sunt mai slabi ca el. Lor le e frică, de-aia trag cu atâta disperare. Și fiara hăituită sfâșie orbește. Și bandiții sunt asemenea fiarelor din codru.

Câte clipe or fi trecut? Acum, toate gândurile erau concentrate aici. Ghiță se uită la Băloiu, Citi pentru o fracțiune de secundă spaima în ochii tineri ai acestuia. Venise de curând la post și nu era încă destul de călit. Când zări privirea ofițerului îndreptată asupra lui, Băloiu își trecu palma peste frunte, parcă vrând să alunge niște gânduri nedorite. Imediat încărcă din nou și prinse a trage calm. Cât timp o fi trecut de când luptau? Dar ce se întâmplă? Ghiță îl văzu pe Băloiu că scapă arma din mână. Fusesse lovit de un glonte.

Milițianul își apăsă cu mâna rana. Sufla tot mai greu. Deodată, se răsuci și rămase întins, cu fața către cer.

Ghiță nu mai stătu pe gânduri. Se târî către el...

Lupta continua. Ghiță își reluase locul și trăgea înspre deal, în bandiți. Trebuie să reziste! Ofițerul nu pierdea din ochi dealurile din fața sa. Câteva

umbre se mișcau, ascunzându-se cu grijă. Probabil bandiții se târau acum printre stânci. Voiau să se apropie. Ghiță ținti una din umbre și trase. Auzi un răcnet. Apoi glasul metalic al gloanțelor acoperi din nou liniștea văilor. Brusc simți o arsură cumplită în piept. „Ei, drăcie, tocmai acum.” Ghiță se întoarse pe o parte și mută arma în mâna stângă. Cu dreapta nu mai putea trage. Durerile deveneau din ce în ce mai cumplite. Simțea că puterile îl părăsesc, că ochii i se împăienjenesc...

Ca prin vis zări brazilii înalți ce se înălțau către cer. Parcă se mișcau și veneau spre el. Aveau chip de oameni, de oameni cunoscuți. Veneau să-l ajute în luptă. Știa că nu este singur. Niciodată n-a fost singur. Imaginația ofițerului lucra febrilă. Parcă prinsese noi puteri. Brazilii foșneau și parcă îi șopteau: „Prietene, încă puțin... Sosim și noi. Încă puțin, rezistă...”

Cu un efort supraomenesc, Ghiță continuă să tragă. Clipe, minute în șir. Apoi din nou un vâl negru începu să i se aștearnă în fața ochilor. Capul îi căzu peste armă. „Nu, nu se poate”. Ridică ochii. Bandiții prinseră curaj. Unul dintre ei se ridicase. Ghiță mai avu putere să ochească și să tragă. Banditul se prăbuși. Ofițerul nu-l mai zări. Sângele ce-i curgea din rană îl sleise de puteri. Acum zăcea nemișcat, cu ochii ațintiți în zare. Vedea muntele cum se mișcă, copacii cum fug, căprioarele cum zboară peste stânci. Toți și toate

gonesc să-l ajute...

Apoi gândurile i se frânseră brusc...

...Milițienii veniți în ajutor, după ce au lichidat cu bandiții, au găsit pe cei doi milițieni nemișcați, cu fața către cer. S-au descoperit în tăcere și i-au privit. Băloiu era bandajat peste rană, cu fâșii rupte din cămașa locotenentului-major Ghiță Alexandru. Acesta, cu arma alături, părea că doarme liniștit...

Petre Vârlan
Spinii

S-au întâlnit în închisoare. Ambii își „satisfăceau stagiul” pentru furt. Când M.G. află că și B.I. e din Craiova, nu-și putu stăpâni bucuria. Îl îmbrățișă, îl sărută cu ochii în lacrimi, îl numi Nică și își jurară prietenie pe viață.

M.G. era pentru a zecea oară la închisoare, și Nică îl compătimi, ocări și blestemă o oră întreagă pe toți lucrătorii de miliție care nu-i lasă să trăiască „liberi”, așa cum doresc ei.

— Dar tu pentru a câta oară, Nică?

— Pentru a doua.

— Nu-i nimic, ești încă tânăr, ai timp...

— Ce timp, mă?! Crezi că or să mă mai prindă?
Nu! Și nici n-am să mai fur!

— Ei, nu-ți spusei eu că ești încă tânăr?

...Nică cugetă mult după terminarea celor doi ani de închisoare. Degeaba îl tot zoreau părinții să

se încadreze în câmpul muncii. Nu și nu. Omul cugeta.

Într-o zi, chemat parcă de o forță nevăzută, își trase iute pantalonii cu manșete de optsprezece, se încălță cu pantofii noi-nouți, pingeliți cu tălpi groase din cauciuc de camion, își luă bluza nituită ca o aripă de avion, își aranjă creasta și... nițică plimbare prin parcul Craiovei.

Ca un făcut. Doar cinci minute se plimbă și se trezi cu o palmă prietenească pe umărul stâng. Se întoarse. În fața lui stătea M.G.

— Te caut de vreo lună de zile, mă. Unde dracu te ascunseși?

Nică îl privi „rușinat” și vru să-și ceară scuze, dar M.G. îi luă vorba din gură.

— Ascultă, Nică. Vrei să câștigi?

— Cum să nu vreau, mă?!

— Atunci, vino cu mine.

Se sfătuiră mult și hotărâră să dea „lovitura cea mare” la magazinul „Muncitorul” de la Călan.

— Nu-i așa că-i ingenios, mă?

— Da, recunosc Nică, admirându-și „prietenu”. Dar nu am bani, bani pentru tren.

M.G. zâmbi șiret, băgă mâna într-un buzunar, barat pe de o parte și alta cu nituri, și scoase un teanc, de foi de drum tip C.F.R.

Ochii lui Nică luciră.

— A’ dracu ești, mă!

...De când ieșise din închisoare, M.G. mai „lucrase” câte ceva, dar nu în Craiova. Aici îl avea

miliția în ochi. Și totuși, miliția știa că M.G. furase foile de drum din Iași, de la ceferistul D.B. mai știa că M.G. fusese la Călan și studiasse „terenul”. Magazinul „Muncitorul” primise de curând un stoc de ceasuri și M.G. voia să devină posesorul lor.

...După ce se despărți de el, Nică își făcu fulgerător un plan.

— Da, așa am să procedez, murmură el, mergând spre Regiunea de Miliție. Ceru să vorbească cu locotenentul-major Ion T., față de care se angajase că nu va mai fura niciodată în viața lui. Îl cunoștea bine pe locotenentul-major, pentru că de două ori îl trimisese la închisoare. Dar și Ion T. îl cunoștea bine pe B.I., zis Nică.

Cum îl văzu, Nică începu să-i destăinuie din fir în păr, tot planul lui M.G. Locotenentul-major Ion T. îl privea prietenește. Era bucuros că nu numai pentru completările pe care i le aducea în cauza lui M.G., dar și pentru faptul că acest om se lecuise, devenise cinstit.

Pe locotenentul-major îl aștepta însă o mare surpriză. Nică avea cu totul alte planuri. Își dădea seama că se află în cercul de bănuți și orice încercare de furt va fi descoperită. De aceea hotărî să-l sacrifice pe M.G. pentru ca el, Nică, să devină în fața miliției „cel mai cinstit om”.

Trenul accelerat trecea ca o vijelie din stație în stație, spintecând noaptea întunecoasă și rece. În vagonul numărul 2, la clasa întâi, cufundat în

plușul catifelat, moțăia G.M. În același accelerat, în vagonul numărul 5, călătoreau locotenentul-major Ion T. și locotenentul R. La orele 22 trenul ajunsese în Călan.

M.G. coborî alene și o luă „plictisit” pe strada ce duce spre magazinul „Muncitorul”. Mai cercetă încă o dată „terenul”, se uită pe fereastra restaurantului de lângă magazin, apoi se întoarce tot „plictisit” la gară. Stătu în sala de așteptare până la orele 24, apoi porni, cu pași siguri, spre magazin.

Tăcere. Niciun om nu mai era pe stradă la acea oră târzie. Doar o cucuvea, cu vaietele ei stridente, mai tulbura liniștea călătorului poposit ca din întâmplare la vitrina cu ceasuri. Mai privi câteva clipe în jur și scoase din buzunar o bară de fier scurtă, făcu o pârghie între ușa și belciugele lacătului, trase cu putere și... iată-l înăuntru. Din nou liniște. Călcă încet, încet, de nu-și auzea nici el pașii. Luă o servietă și încarcă toate ceasurile din magazin. Erau vreo șaiszeci și trei. „Bine că s-a îmbolnăvit Nică. Îmi rămân mie toate”, gândi el. Apoi. Mai luă câteva lucruri strict necesare vieții lui de parazit și... dădu să iasă, fericit că nimeni nu-l stânjenise în timpul „operației”. La ușa rămase însă împietrit. Îl întâmpinară câteva țevi de pistol, reci și dușmănoase. Nu rosti niciun cuvânt. Scăpă „marfa” jos și ridică mâinile. Și tot așa, în tăcere, grupul dispăru spre biroul de miliție.

Doar un subofițer mai zăbovi acolo până în zori, pentru a liniști funcționarii magazinului.

Ancheta era pe sfârșite. Mărfurile pe care M.G. se crezuse câteva clipe stăpân luară din nou drumul spre vitrina magazinului „Muncitorul” din Călan. Locotenentul-major Ion T. era vesel. De fapt, el e vesel tot timpul. Cine nu-l cunoaște, îl poate caracteriza drept un om prea vesel. Avu și el însă ocazia să-și schimbe înfățișarea, pentru o clipă, într-una din zilele primăverii. Tocmai voia să iasă din curtea D.M.R., când la poartă îl întâmpinără câteva glasuri zgomotoase.

— Ce e cu larma asta?

Răspunsul îi veni imediat și tocmai acest răspuns îl făcu să se bată cu palma peste frunte.

Patru țărani furioși îl împingeau pe B.I., zis Nică, spre sediul miliției.

— Luați-l, tovarășe ofițer, rosti unul din ei, ținându-l pe Nică de guler, ca pe o jivină infectată de ciumă. L-am prins furându-ne paralele.

Ce se întâmplase?

Nică se învârtea de dimineață prin piața mare a Craiovei. Un grup de țărani vindea mărfurile gospodăriei colective. Banii îi puneau într-un coș de papură, împletit anume pentru această întrebuințare. Nică se scărpină o clipă după ureche, își mângâie creasta de pe cap cu mâna stângă și găsi soluția.

Un brici și o pensetă. Cu briciul tăie coșul, în

timp ce se tânguia pentru un chil de morcovi, care – spunea Nică – „sunt prea scumpi” . Lucră apoi cu penseta. Ambele mâini îi lucrau cu înfrigurare. Dreapta alegea morcovii, iar stânga înarmată cu penseta scotea hârtiile de douăzeci și cinci.

— Măi, măi, ce-o fi, rosti un colectivist mai tânăr. Ce naiba se îpuținează banii?

Într-o clipă își dădură seama de situație și năvăliră pe „cumpărătorul de morcovi”. Noroc de un bătrân care-i opri la timp, pentru că altfel Nică ajungea mai întâi la spital și apoi la miliție...

...Cei doi „amici” plecară din nou să-și satisfacă „stagiul” . Și sigur că din nou blestemă pe lucrătorii de miliție, care nici de data aceasta nu i-au lăsat să trăiască „liberi” , așa cum plănuiseră ei.

Petre Vârlan

Întâlnirea de la miezul nopții

La miezul nopții, maiorul Ionel I., de la sectorul 4 miliție din Capitală, se afla încă la birou. Bănuia că tâlharii aveau să acționeze din nou. Pentru a treia oară. Și pentru ultima oară, gândea maiorul. Procedeu simplu. Pândeau pe cei din restaurante, care aveau bani, așteptau să se îmbete...

Aproape de orele unu, un om cu fața desfigurată de lovituri intră în biroul maiorului.

— Mi-au luat banii. Salariul meu și al băiatului. Vă rog, tovarășe maior...

— Unde s-a întâmplat?

— Prin apropiere de Hala Traian.

— Ce făceai dumneata pe acolo?

— Fusesem la un șpriț cu un prieten; mă duceam acasă.

— La șpriț... ați făcut cunoștință cu niște femei?

— Nu. Mergeam spre casă. Dintr-o dată am fost atacat de un grup. Nu știu câți erau.

— Erați singur?

— Singur, tovarășe maior.

— Erați cu o femeie?

— Nu, eram singur.

Maiorul privi lung spre omul din fața lui, plin de sânge, cu câteva cucuie vinete pe frunte, cu respirația sufocant de accelerată. A doua zi urma să se afle că victima avea și trei coaste fracturate și multe alte traumatisme. Deși în această situație de plâns, omul mințea.

Maiorul formă un număr de telefon, ceru două mașini Serviciului intervenții, apoi continuă discuția cu nocturnul său interlocutor.

— E de mare importanță pentru noi să spuneți adevărul. De foarte mare importanță, insistă maiorul.

— Dacă află soția...

— Cum arăta femeia?

— Tânără, foarte tânără, brunetă, frumoasă.

— Unde ai cunoscut-o?

— În fața restaurantului. Mi-a făcut cu ochiul, mi-a zâmbit.

— Și dumneata, gata. Ai uitat de soție, de copii...?!

— Nu ți-au spus niciun cuvânt?

— Mi-a spus unul câteva vorbe. „Nu ți-e rușine să te legi de nevasta altuia?” Și în aceeași clipă... Când m-am trezit, nu mai aveam portofelul, verigheta...

— Prietenul dumitale a pățit-o și el?

— L-a „agățat” o blondă, a plecat cu ea pe altă stradă, zicea că stă pe Olteni...

Instrucțiunile sunt date din mers. Cele două mașini se îndreaptă spre locurile indicate de maiorul Ionel I. Tâlharii trebuie să pice. Dacă nu toți, parte din ei... După informații rezultă că ar fi vreo zece. Opt bărbați și două femei...

Un taxi oprește nu departe de locul în care stă la pândă maiorul. Din mașină coboară patru bărbați și o femeie. Unul din bărbați e Cicu. La el s-a gândit de la început maiorul. De la un asemenea gen de infracțiune nu se putea să lipsească Cicu.

Femeia este aidoma celei descrise de victima din această noapte. „De-am pune mâna măcar pe unu...”

— Ei, taxi, strigă Cicu, aici îi aduci și pe ceilalți băieți!

— S-a făcut maestre, răspunde șoferul din taxi.

Și mașina dispare, lăsând în urma ei tăcere. O tăcere care spune ceva. Infractorii au simțit miliția pe urmele lor. Abandonează „bagajele” (vreo douăsprezece sticle cu vin) și dispar la comanda

lui Cicu. Maiorul reușește să pună mâna pe femeie. Nu mult după aceea, taxiul vine cu alți cinci infractori. Aceștia sunt arestați. Până în două zeci și patru de ore, întreaga bandă de tâlhari este din nou împreună. Dar nu spre a plănuși și comite noi tâlhării, ci pentru a răspunde de fărâdelegile săvârșite.

„Eu nu știu”, „eu nu sunt vinovat”, sunt răspunsuri rar rostite în această anchetă. Faptele sunt fapte, iar probele, zdrobitoare. Vreo doi din cei zece regretă cele făcute. Sunt poate regrete sincere. Dar faptele... S-au lăsat corupți de câțiva recidiviști înrăiți. Și au ajuns și ei un pericol social.

— Câți ani ai?

— Nouăsprezece.

— Cum ai ajuns tâlhar?

— R.I. e de vină. Și Cicu... Și D.A. Ei au organizat banda...

— Și tu ești vinovat?

În fața căpitanului Constantin D. e greu de ascuns adevărul. În cei cincisprezece ani de muncă la judiciar i-au trecut prin mână tot felul de infractori. Le cunoștea „tehnica”, tertipurile pe care le folosesc pentru a se sustrage de la pedeapsă...

Și nu degeaba el hotărâse pornirea acțiunii în seara aceea și nu în alta. În locul acela și nu în altul. Bănuielile sale nu erau bănuieli, ci aproape certitudini.

Roland Vasilievici
Misterele catacombelor

De la zece ani am rupt-o definitiv cu Baba Cloanța și strigoii ce umblă noaptea în cearșafuri albe, ca să îngrozească trecătorii pașnici, și populează mai toate cimitirele vechi. Totuși, trebuie să vă mărturisesc că nu este de loc... plăcut să stai, pe la miezul nopții, într-un cavou.

La această concluzie am ajuns zilele trecute, după ce am petrecut câteva nopți într-o criptă. Dar să nu credeți că vânătoarea de stafii sau dorința de a întâlni un duh hamletian mă duseseră în acel loc straniu, ci lucruri mult mai concrete.

A fost cineva care era ferm convins că voi da de... dracu, pe puțin spus: groparul cel bătrân. Acesta venise la miliție și, foarte conspirativ, îmi șoptise că în cimitir umblă iar stafii, ca și cu 50 de ani în urmă, când se angajase el...

Văzând cu câtă convingere pleda în favoarea existenței lor, și făcând o legătură cu niște lucruri foarte pământene, m-am înțeles cu moșul să stau câteva nopți în cimitir.

Ochii bătrânului au sclipit a frică. A mormăit ceva în semn de aprobare. Și așa am ajuns în cavou, într-o lume de liniște desăvârșită.

Au trecut trei nopți de așteptare. Și, în a patra noapte, au apărut stafiile! Spre deosebire de cele

cunoscute de mine din informații, însă, stafiile de acum erau despuiate de cearșafuri și... cam negre la față. Încă un amănunt: vorbeau o limbă tare încâlcită, butucănoasă. Vântul care bătea dinspre nord mă dezavantaja, și numai frânturi de cuvinte ajungeau la mine, rostite cu o voce groasă, bărbătească și cam... cavernoasă. Când și când primea și răspunsurile unor voci mai pițigăiate, care nu puteau fi chiar voci.

După ce au bolborosit grotesc (s-au înjurat, după cum mi se părea), stafiile au fost înghițite de bezna nopții... Alarmat de dispariția lor am părăsit cavoul și ducându-mă în direcția clopotniței am început să scrutez bezna! Apoi, cum nu se ivea nimic de nicăieri, am încercat să scotocesc boscheții, tăiați în formă paralelipipedică, din lungul aleii, și folosindu-mă de lanterna cu lumină albastră, care nu era vizibilă la distanță, am găsit o crăpătură într-un zid. Forma cărămizii, cu care era căptușită aparent gura de canal, mi-a amintit de zvonurile care circulau în oraș și-mi alimentau fantezia de adolescent, în liceu, conform căroră, în subteran, ar fi o rețea de catacombe, de șosele construite cândva, demult.

Fără să am la mine ceva care să-mi fie de folos într-o incursiune subterană, m-am avântat în această aventură speologică, luminându-mi calea cu lanterna. Și adevărul este că m-am aflat curând într-o veritabilă catacombă, căptușită cu cărămidă, de format mare, turcească, o galerie cu

boltă ogivală, cu mult nisip pe jos și umezeală. Am simțit și o oarecare bucurie la gândul că, a doua zi, le voi spune colegilor lucruri de necrezut... Pentru ei, care sunt învățați cu misterele, e greu să se mai ivească ceva să-i uluiască. Descrierea unor catacombe însă... Mă și vedeam celebru peste câteva ore...

După circa optzeci de metri, drumul deveni anevoios, plin de cărămizi căzute din bolta care se surpase. Dar nu m-am lăsat intimidat, am perseverat, călcând cu grijă, ca să nu produc zgomot... Deodată, tocmai când saream peste un conglomerat de cărămizi, auzii niște voci care veneau din adânc. După modul în care percepeam sunetele, am dedus că undeva în față, nu prea departe, „culoarul” cotea, sau se bifurca. Și nu mă înșelam. La mai puțin de treizeci de metri am dat, într-adevăr, de două drumuri.

Nedecis, m-am oprit să ascult, căutând să sesizez direcția din care veneau zgomotele. În stânga era drumul cel bun, așa că pe acesta am înaintat.

Trecând de o porțiune de zid, cu o mică adâncitură, un fel de refugiu, zgomotele deveniră tot mai puternice. Emoționat, înaintai încă doi-trei metri și, în stânga zidului, apăru o lumină puternică, ce se apropia, oscilând la mai puțin de treizeci de centimetri de sol. Deși părea ceva de domeniul fantasticului, rațiunea mă ajută să dezleg „enigma” luminii: era o lanternă sau un

felinar de vânt purtat în mână de o persoană care înainta. O luai, cât putui de repede, înapoi, și câștigai un avans față de celălalt. Acum, nu mai puteam fi observat. Dar zgomotele pașilor mei, care aici păreau veritabile tunete, făcuseră să se oprească felinarul. Stafiile puseră, însă, totul pe seama șobolanilor sau a nervilor obosiți și lumina continuă să se apropie...

...Am părăsit cu trei minute, după calculele mele, înaintea lor, gura subteranei și, fiindcă se lumina, cerul fiind de carmin spre răsărit, m-am ascuns între niște boscheți, așteptând.

Minutele au trecut și stafiile nu s-au mai ivit. Eram foarte nedumerit. Ce se întâmplase în subteran, cum de nu mă urmaseră stafiile? Mărturisesc că, de încordare, n-auzisem cocoșii cântând.

Privindu-mi ceasul, hainele, mă cuprinse jalea. Costumul maron era de plâns, numai bun de curățătorie și de morala neveste-mii, acasă: că așa ești tu... te știi eu...

În sfârșit, nemulțumit de rezultatul incursiunii, care credeam că durase o oră, cel mult, și când colo mă prinsese dimineața, am plecat la birou, după ce mi-am scuturat pantalonii înroșiți de praful cărămizilor ce se macerau în subteran. Hotărârea era să nu vorbesc de cele văzute și auzite nimănui. Mă temeam că aș fi fost luat în zeflema, și asta nu mi-ar fi convenit. Tocmai acum, când eram pe cale de a deveni celebru? Cine

m-ar fi crezut că văzusem siluetele acelea noaptea, în cimitir, că mă luasem după ele în catacombele descoperite accidental și că văzusem felinarul oscilând etc., etc. Nu. Nu! Ar fi răs toți de mine și din lunatic nu m-ar fi scos. Aceste perspective sumbre m-au făcut să tac toată ziua. Am tăcut și am studiat dosarele celor douăzeci și șapte de furturi comise, pe timp de noapte, într-un cartier mărginaș, furturi de care se ocupa biroul căpitanului M.

Terminând studiul dosarelor, pașii mă purtară iar, aproape instinctiv, spre cimitir. Acolo îl găsii pe decanul de vârstă al groparilor orașului, care mă salută îngrijorat, adunându-și sutele de riduri care îi brăzdau fața expresivă.

— Bună, moșule. Ce mai faci?

— Nu bine, cobî bătrânul.

— Stafiiile?

— Da, zise el sec.

— Le-ai văzut iar?

— Nu, dar mi-au furat un hârleț.

— Lasă, nu fii îngrijorat. Cunososc stafia care ți-a luat hârlețul.

— Da? Se luminează brusc la față bătrânul, ca în următoarea fracțiune de secundă să-și reia expresia de îngrijorare.

— Eu sunt, zisei. Azi-noapte am deschis cu coada hârlețului ușa ruginită a unui cavou.

— Ați dormit aici?

— Dacă se cheamă dormit ce am făcut eu,

atunci da.

— Și? Se uită el întrebător la mine.

Îmi amintii că nu cunoșteam încă numele groparului. „Oare cum l-o fi chemând?” mă întrebai. Dar, în fond, ce mă privea acest amănunt?! Era groparul fără nume și gata. În fond, nici Shakespeare n-a cunoscut numele celor doi gropari din Hamlet, dovadă că le-a zis Groparul I și Groparul II și nu s-a plâns nimeni de această omisiune. Atunci de ce m-aș fi agitat eu?!

Văzând că moșul mă privea întrebător, căutai să-l liniștesc.

— Nu sunt stafii, moșule, sunt hoți.

Când groparul înțelese pe de-a întregul sensul cuvintelor mele, se făcu alb ca varul, de parcă ar fi avut, în pază, comorile lui Darius. Răspundere mare pe capul lui!

— Hoooți, se minună el mai apoi. Strâmbându-se a neîncredere.

— Da. Și sper să-i prindem noi doi, la noapte.

De unde ideea asta de a colabora cu moșul, nu știu nici azi, dar atunci, poate-mi părea rău să-l las singur, pur și simplu, sau din amuzament, cine știe, destul că ne-am dat întâlnire la orele 23, în fața cavoului. Ziua a trecut cu greu. Cu un sfert de oră înainte de ora fixată ajunsei la cavou și, dacă n-aș fi avut reflexele bune, m-aș fi ales sigur cu o cazma în cap. Bătrânul, care se postase lângă intrarea în luxosul cavou, mă luase drept stafie.

Ne ocuparăm locul în criptă. Când, înăuntru,

aprinsei lanterna, să nu-mi cred ochilor! Moșul era înarmat cu o enormă sabie de pe vremea lui Hamza Pașa, pe care o avea legată cu o sfoară de cingătoare, dovadă că-și luase rolul în serios. Așa mai zic și eu, gândii mulțumit peste măsură că-l luasem cu mine, spre a-mi ușura clipele de așteptare, care, în acest mod, erau pline de amuzament.

Încurajat de mine, groparul începu să povestească ce bravuri înfăptuise el în tinerețe, cu acea sabie.

Când bătrânul meu ajunsese cu povestirea, călare, în Câmpia Padului, prin regiunea Emilia Romagna, se auziră niște zgomote afară.

— Hoții, domn' șef, îmi șopti precipitat bătrânul.

— În sfârșit, bine că vin.

— Bine, pe dracu, mormăi el, neliniștit.

Lăsându-l de strajă în cavou, am pornit pe urmele umbrelor, spre a le pătrunde taina, urmând același itinerar ca și în noaptea anterioară.

De această dată, norocul îmi surâse. După ce trecui de bifurcație, tot în urma lor, la o distanță pe care n-am reușit s-o apreciez exact, mă pomenii în fața unei lărgiri a zidului, într-un fel de piațetă subterană.

Umbrele, care erau trei – le putui număra – se opriră în mijlocul” pieței” și priviră un timp în sus. La un fluierat scurt, venit din boltă, răspunseră cu un șuierat și apoi... de sus, din „tavan” , începură

să cadă spre ei diferite obiecte de îmbrăcăminte, dune, plăpumi, cizme, cuverturi de pat, ghete, lenjerie de damă, pălării și mai știu eu ce.

Mă felicitam că nu-l luasem pe moș în catacombă. Poate că și-ar fi închipuit că e mană din cer și, de bucurie, mi-ar fi stricat, cu vreun gest necugetat, toate socotelile...

Când „binecuvântarea” de sus luă sfârșit, se auzi o căruță plecând. Înarmat cu această descoperire pornii înapoi și mă ascunsei la bifurcație, în „culoarul” nestudiat încă de mine, situat în dreapta. Aici, așteptai, într-o adâncitură, ivirea siluetelor. Dar era să mă coste scump încercarea. Veneau tocmai spre mine, clarificându-mi-se, astfel, dispariția lor din noaptea trecută. Asta era un câștig, dar ce mă făceam dacă dădeau de mine? Lipit de zid am stat până au trecut prin dreptul meu la cel mult doi metri, mai aproape de celălalt zid, fiindcă acolo unde mă găseam, drumul, din fericire, era baricadat de o cădere mai abundentă a cărămizilor din zidul galeriei.

Așa putui să mă țin scai de ei, un timp îngrijorător de lung, trecând prin nisipuri, noroaie, cărămizi zobite, până când a doua ieșire se întrezări. După ce „fantomele” părăsiră culoarul, mai șezui câteva minute, până să le urmez exemplul.

Ieșit la lumină apoi, privii în jur dezorientat. Mulțumită turnului de apă pe care-l văzui în

dreapta, înțelesei că eram undeva în apropierea șoselei care ducea la Sânnicolaul Mare, pe câmp, lângă niște ruine. Ca să nu pierd din ochi „umbrele”, bine conturate acum, abandonând orientarea, pornii spre clădirea părăsită a unei ferme, loc spre care se îndreptau și cei trei. Îi lăsați să intre și ocolii clădirea. În spate erau niște șanțuri mari, pline cu apă, iar în jur, sute de cărămizi nearse așteptau dogoarea soarelui. Copiii, cam numeroși, îmbrăcați sumar, dădeau târcoale bălților murdare, pline de broaște și plante acvatice. Curios mi se păru faptul că nu vedeam niciun adult.

Hotărâi să risc: simulând că vin dinspre oraș, mă apropiam de casă. O mulțime de câini se repeziră să mă sfâșie, dar niște copii, cu veritabile răcnete, alungară patrupezele furioase, înconjurându-mă și întrebându-mă pe cine caut. De la ei aflai că părinții dormeau și nu voiau să mai „fabrice” cărămizi. O fetiță cu ochii ca tăciunele mă încunoștiință că acele cărămizi de lângă apă fuseseră confecționate cu o lună în urmă, dacă nu mai mult. Înțelesei că erau înșirate, cum s-ar spune, de ochii lumii, drept paravan, pentru a motiva că aceasta ie era ocupația, în cazul unei vizite nedorite, dar în realitate...

Mulțumit de cele văzute și auzite mă dusei la miliție și dădui alarma.

...Am reușit să stabilem și locul pe unde se aruncau obiectele în catacombă, lângă un pod

nefolosit, aflat la marginea oraşului.

Când s-au terminat toate, arătătoarele „Atlanticului” meu arătau ora 16. Deodată am sărit ca ars şi cerând maşina m-am repezit la cimitir, însoţit de doi colegi îngrijoraţi de neliniştea care mă cuprinsese brusc.

Ajunşi la cimitir m-am convins că nu mă înşelasem. Groparul meu sta pe treptele cavoului cu iataganul la cingătoare, frânt de oboseală, dar... la datorie. I-am strigat bucuros de revedere:

— Gata cu stafiile, moşule.

— No, atunci bine, putem dormi de-acum, se învioră el. Şi plecă târându-şi panoplia grea, spre clădirea albă din capătul aleii.

Colegii mă priviră uimiţi, apoi râseră să se prăpădească, cerându-mi să le spun de unde achiziţionasem spadasinul.

Roland Vasilievici
Signor Vittorio nel Viaggio

Sosi cu maşina, „nell una mattina”, în Timişoara. Şi porni să se plimbe, per conoscere la citta (pentru a cunoaşte oraşul). Aşa se părea: că signor Vittorio Z. Venise doar în voiaj – în viaggio – pentru că simţea o mare atracţie faţă de peisajul timişorean. Şi după câteva plimbări îşi parcă Fiatalul în pieno centro.

Ofiţerilor Iosif H. Şi Vasile I. li se păru ceva suspetto, în felul de a se „plimba” al lui signor

Vittorio. Ajunseseră, la numai câteva secunde în urma lui, în centru. Opriră, discutară ce puteau face și cum căpitanul Vasile I. avea, nel quello giorno, o pălărie mai „comercială”, deciseră ca acesta să meargă per parlare con signor Vittorio. Și acest uomo di affari, fără a mai sta pe gânduri, merse al turisto, arătându-i fâșul, întrebându-l dacă nu are așa ceva de vânzare.

Signor Vittorio făcu un semn di negazione, arătându-i inelul de pe deget, în înțelesul că avea d'oro...

„Bun și aurul”, clătină din cap aprobativ căpitanul, con molta discrezione, uitându-se în jur, să vadă dacă nu cumva fusese zărit de cineva nedorit. „Dacă n-ai pâine, e bun și cozonacul,” zâmbi el.

Signor Vittorio îl invită nel suo auto și-i arătă câteva bijuterii. Căpitanul, „speculant” sadea, verifică în dinți la calita dell'oro, apoi dădu din cap și-și frecă palmele.

— Voglio comprarel, spuse el. Quanto? Și signor Vittorio răspunse că avea o jumătate de kilogram de bijuterii de aur. Era ceva...

Urmară dispute în jurul prețului. Se recurse și la creion. Finalmente, ofițerul înțelese că signor Vittorio dorea să i se plătească aurul cu 40 de kilograme de argint. Asta îl puse în încurcătură. Pentru a câștiga timp, ceru să vadă toată marfa. Dar signor Vittorio se simți offesato. Che diavolo, no mi credeți?! N-avea la el decât câteva mostre.

Restul este îngropat în afara oraşului. Căpitanul se scuză şi-i ceru să fixeze ora şi locul de schimb...

Toate condiţiile” târgului” fură raportate, puţin mai târziu, de către Vasile L, locţiitorului inspectorului şef al I.M.J.

— Ului. Acesta ordonă scoaterea a 40 kg argint din confiscări, şi realizarea flagrantului. Argintul fu încărcat în trei săculeţe de bumbac, şi căpitanul, îndoit de greutatea preţioasei poveri, făcu un esercizio de mers cu săculeţii, trecând prin birouri, spre ilaritatea generală a colegilor.

Seara se prezentă cu încărcătura la restaurantul din Timişeni. Cu rucsacul în spinare, intră în bar, ca un veritabil turist. Signor Vittorio era presento nella compagna di una bellissima ragazzina de circa şaptesprezece ani, o fată „modernă”, fardată strident, cu o faţă obosită. Se salutară discretamente şi l'italiano uscì nella strada (ieşi în stradă). Se opri apoi, un pocco, pentru ca ofiţerul să-l ajungă din urmă, iar când îl văzu pe acesta dopo lui, îi făcu semn să ocolească prin dreapta clădirii, el pornind spre stânga. Căpitanul înţelese imediat cum stăteau lucrurile. Ocolul prin dreapta îl ducea în afara curţii restaurantului, pe când signor Vittorio rămânea înăuntru. Schimbul aversă se facă peste gard.

Ieşind, căpitanul îşi aprinse ţigara de semnal şi se rezemă de gard. Îl auzi pe signor Vittorio cotrobăind în Fiat, după care îl văzu venind con un pacco de culoare închisă. Apropiindu-se, signor

Vittorio vru să-i întindă pachetul de culoare închisă peste gard, dar în clipa aceea, un „stai” sparse la notte, încremenindu-l. Ofițerul încremeni și el. Apoi răsună o împușcătură și „frica” îl făcu pe căpitan să sară gardul în curte, în timp ce pe signor Vittorio îl făcu să sară afară. Afară, signor simți strânsoarea delle due mani, puternice, încheștate pe antebraț.

La due mani erau ale căpitanului Iosif H., care îi conduse pe amândoi” comercianții” la miliție. Aici, signor Vittorio îl compătimi în mod deosebit pe signor Ionaco, fiindcă acesta își pierduse argintul și onoarea. El rămăsese numai fără aur, n-avea cunoscuți la noi, în afară de signor Ionaco, iar acasă... până acasă n-ajungea nicio veste urâtă despre el. Avea să spună amicilor săi că a făcut în România un viaggio, e basta!...

Romulus Zaharia
Pe deluțu' cu arini

....„Ați mai primit o scrisoare de la mine. Revin și vă rog: găsiți-mi părinții, trebuie să fie pe undeva, sunt sigur că sunt în viață. Îmi cereți amănunte cu privire la ei? Vi le comunic, cât îmi pot aminti: Mustață Ion – tatăl meu, Mustață Maria – se poate să-mi fie soră, Dumitru – cumnat. E tot ce-mi amintesc. Locuiam pe undeva în raionul Tudor Vladimirescu. Dar aveam opt ani și ce știam eu la vârsta aceea? Căutați-i, vă rog, dumneavoastră

sunteți, trebuie să fiți în stare să-i găsiți. Notați că nu mai sunt elevul școlii profesionale din Reghin, am absolvit-o în primăvara acestui an. Vă trimit o fotografie – în cazul în care aflați ceva despre ai mei, arătați-le-o, poate ei își amintesc mai bine și, astfel, mă vor recunoaște. Adresa mea: Alexandru Mustață. E.M. Gura Barza...” etc., etc.

Scrisoarea a plecat cu primul tren. Era o scrisoare ciudată, pentru că oricine poate cere autorităților orice, dar părinți – adică un tată și o mamă – mai greu.

N-ar putea să spună ce l-a îndemnat să scrie autorităților. Aștepta răspunsul – știa însă că lumea e mare și copleșită de treburi. Cine are timp să-i caute părinții? Și unde să-i afle? Megafoanele, în după-amiaza aceea fierbinte de august, cu un an în urmă, risipiseră nostalgic în aer lacrimile doinei:

„Codrul are frunza neagră
Și pe nimeni nu întrebă...”

Codrul e lumea în care Alexandru trăiește. Rătăcește oare ea o frunză? Hotărându-se să-i vorbească codrului, scriindu-i lumii, Alexandru desfăcuse, fără să vrea, întunecimea altei lumi, a aceleia în care se născuse. Codrului vorbise, așadar. Era o frunză a lui. Și, se va vedea, codrul n-avea să stea nepăsător. Avea să-i răspundă.

Despre arta de a descurca lucrurile s-au scris

destule. Este o însușire analitică. Dar în ziua când, la Serviciul evidența populației din Capitală, a sosit scrisoarea lui Alexandru Mustață, nu s-ar putea spune că ofițerul Gheorghe J. făcea cine știe ce considerații filosofice. Citi scrisoarea și „deschise”, calm, un nou dosar. Dictă o adresă (către miliția raionului Brad: Se cer date suplimentare, din care să rezulte unde s-a născut și o copie după certificatul de naștere etc.).

Dosarul, cuprinzând la început o scrisoare și două adrese, se umplu treptat. (Este marea însușire a dosarelor să adune acte după acte).

...19 noiembrie 1964. Miliția raionului Brad trimite copia certificatului de naștere și o notă: „Alexandru Mustață, fără părinți, născut la 1 ianuarie 1941, în raionul Tudor Vladimirescu; cu domiciliul flotant în comuna Criscior, blocul 3; de profesie – forjor; salariat al Întreprinderii E.M. Gura Barza, atelierul mecanic...”

„*Declară că ar fi aflat – spune mai departe adresa care însoțește copia certificatului de naștere – din discuții, pe care și le amintește vag, că, rătăcit de părinții săi, ar fi fost înfiat de o femeie. N-o cunoaște, nu-și amintește numele ei și nici unde locuiește... Din unele date aflate la dosarul său rezultă că a fost găsit când avea vârsta de opt ani.*” („Sunt un copil de pripas, asta-i!” trebuie să fi spus aici, dar nota explicativă nu consemnează această efuziune. „Se pare că tânărul e un sentimental”, gândește ofițerul). „Își

amintește – continuă nota – că a fost la o grădiniță, dar nu poate preciza la care din ele. A absolvit cinci clase elementare și, cu alți colegi, a fost trimis la o școală profesională din Reghin. A absolvit școala în 1964. În acest timp nu a fost căutat de nimeni.”

...Certificatul de naștere. Scria acolo, în dreapta: 569887. Data nașterii este fixată cu aproximație, în anul 1941, la 1 ianuarie. În dreptul rubricii *Părinții* (numele tatălui, numele mamei, vârsta lor etc.) – un singur răspuns: *nu*. Data și locul înregistrării acestei nașteri reconstituite – 28 noiembrie 1941, raionul Tudor Vladimirescu.

Ofițerul Gheorghe J. așază palma lui grea peste copia certificatului de naștere. Acoperă astfel vechea, incredibila dramă a copilului abandonat?

Vag... vag... în fond nu știe nimic. Nu și-a cunoscut părinții... De unde să înceapă? Sunt peste nouăsprezece milioane de oameni în țara asta... Unde i-ar putea afla părinții? Și timpul a șters atâtea... Cine a făcut declarația de naștere? Cine?...

Ofițerul J. găsește un capăt din lungul fir al Ariadnei. E nesigur, plăpând firul ăsta, dar trage de el, înfundându-se în labirintul vieții, reconstituind, pas cu pas, zilele lui Alexandru.

...2 iunie 1949. De la Tribunalul Ilfov pleacă adresa nr. 76208 (o regăsește la Oficiul Stării Civile din sectorul II Galben cu nr. 14918, din 3 iunie 1949), care însoțește numele a nouăsprezece

copii găsiți, pentru care tribunalul a hotărât reglementarea stării civile. Unul din copii și-a declarat numele de Alexandru Mustață. Vârsta lui e stabilită cu aproximație de Institutul medico-judiciar. Și este declarat născut la 1 ianuarie 1941. (Trecuseră doar cinci ani de la Eliberare. Se mai aflau copii fără căpătâi, loviți de soartă, prinși în vârtejul amețitor al vieții. Izgoniți, flămânzi și bolnavi, copiii erau adunați. Li se făcea o stare civilă...)

...7 ianuarie 1965.

Aceleași semne de întrebare. În fond, ofițerul n-a aflat nimic nou. În raionul Tudor Vladimirescu sunt numeroși oameni cu numele de Mustață.

...Care din ei?

Audieri. Ofițerul notează. Se deapănă viața unor familii.

Unde sunt actele fostului centru de triere a copiilor vagabonzi? Exact, tovarășe inspector... Ca să știu în ce loc a fost trimis copilul cu numele Alexandru Mustață... Da, fără îndoială, tovarășa Tutoveanu... Un grup întreg – nouăsprezece copii au fost trimiși. Dacă am lua legătura cu unul din ei, poate ne-ar putea da amănunte. Ce credeți?... Mulțumesc...

Din nou audieri. Ofițerul J. reconstituie lumea de demult. În 1944, la circumscripția de poliție nr. 33, se prezintă Ion T. Mă numesc cutare... în locul cutare, în timp ce așteptam, o femeie îmi spune:

„Uite, ține copilul pentru o clipă!” Și mi l-a pus în brațe, iar femeia se grăbea să cumpere nu știu ce. Și n-a mai venit. Și vi l-am adus.

Asupra copilului nu s-a găsit niciun act. Erau vremuri grele, de război, și femeia l-a lăsat în brațele omului... Ce suflet de mamă a avut, cum de l-a putut abandona? E greu de răspuns... Dar ce s-a întâmplat mai departe cu copilul?

Alte investigații. Acte, martori, întâmplări... Firul e pe deplin conturat abia în anul următor, 1965...

Pe scurt, acesta este: copilul a fost părăsit la vârsta de doi ani, în fața Gării de Nord. I s-a dat un nume: Nițeanu Nicolae. Apoi a fost înfiat de Mustață Ana, care îi dă numele de Nicolae Mustață-Nițeanu. Aceasta se recăsătorește, devenind Ana Cobilică. La vârsta de opt ani, copilul fuge de acasă. La găsire își declară numele de Alexandru Mustață. Tribunalul îi aprobă numele. Pleacă cu grupul de copii găsiți, și... De aici încolo, firul e ușor de urmărit.

O femeie uscată, îmbătrânită, Ana Cobilică. Un tânăr scund, uscățiv, smead, Alexandru Mustață. Se privesc, se cercetează. „Ea să fie mama mea? Așa bătrână?” se întreabă tânărul. „Dacă e fiul meu, trebuie să aibă o cicatrice pe obraz. Da, cred că-i el. Doamne, cum au trecut anii! E om cu armata făcută”, gândește bătrâna. Momentul – solemn. Cine ar putea ghici ce se petrece cu

adevărat în sufletele celor doi oameni? Mama stabilește o punte cu trecutul. Povestește. Își amintește de Dumitru Mustață, omul ei. „Ținea la fiu, care era tare dezghețat. L-am înfiat, ca să aibă un adăpost. Și uite, i-am găsit; după atâția ani...”

Și tânărul Alexandru Mustață povestește: „Nu că mi-ar fi fost greu, dar am trăit prin cămine, știți, niciodată n-a întrebat cineva de mine. Știam că undeva trebuie să existe o mamă a mea... Nu, nu-mi pare rău că omul care mi-a dat viață s-a pierdut în lume, deși aș fi vrut să-i spun că n-am pierit, că sunt printre oameni, că sunt sănătos... și am crescut, prin grija oamenilor, a statului. Că am o meserie...”

Cine ar putea să ghicească ce s-a petrecut în sufletul locotenentului Vasile O., șeful serviciului evidenței populației, sau ale celorlalți ofițeri, martori ai acestei scene? Cine ar putea descifra furtuna de pe chipul deschis, luminos, al căpitanului Gheorghe J.!...

...A așezat palma lui grea peste dosar. O mamă adoptivă și un copil sortit să ajungă neom – și ajuns om, acum „cu armata făcută și meserie la bază” , s-au reîntâlnit. O dramă dintre dramele generate de timpuri, de război, prelungindu-și mult, până în zilele noastre, umbrele... Ofițerul J. a închis dosarul – și, cu el, lumea de gânduri. El însuși nu și-a cunoscut tatăl, a crescut din greu, muncind la stăpân...

În certificatul lui de naștere, în acel loc unde se

citește numele tatălui stă scris un „nu” . Și poate asta l-a tulburat cel mai mult, datorită unor întâmplări din viața lui Alexandru Mustață...

Și dacă în biroul de lucru al ofițerului Vasile C. s-au regăsit o mamă adoptivă și un copil – astăzi om în toată firea – ofițerul Gheorghe J., un om cu părul cărunț, cu fața luminoasă și vorba calmă, așezată, a reînviat drama unor familii măcinate. Și poate a reînviat și povestea odinioară atât de amară a înstrăinaților: „Pe deluțu’ cu arini/se-ntâlniră doi străini/Doi străini înstrăinați...

Pe deluțu cu arini, s-au întâlnit cu totul alți oameni decât aceia care au pornit în viață...

Leonard Zăicescu Ghinionul scamatorului

Nimeni nu ar fi putut spune că S.P. ar avea vreo nemulțumire pe suflet. Cum, necum, ajunsese gestionarul depozitului M.A.T. din Bârlad. La acest post râvnea de multă vreme. Judecați și dumneavoastră: salariu bun, iar dacă nu curge, pică. Cu toate acestea, numai el știa cât de smolită îi era inima. Nu era P.S. omul care să se mulțumească cu... picătura. Oare n-ar putea să-și încerce „măiestria” în operații de mai mare amploare? A fost de-ajuns ca gândul acesta să-i fulgere prin minte. Gestionarul sări ca împins de un arc, din scaunul moale, în care îi plăcea adesea

să se tolănească. Porni cu grabă neobișnuită spre una din pivnițele depozitului, acolo unde știa că-l va găsi pe pivnicerul A.N. Da, lui A. îi putea împărtăși gândurile fără teamă. Știe el câte parale face pivnicerul. Îl luă repede:

— Măi Niculiță, mă, ia zi-mi: n-ai vrea să câștigi niște bani?

— D-apoi, cum crezi? îi răspunse în doi peri omul.

— Lasă, bre, nu te sfii de mine că doar nu-s de la miliție. Ți-ar sta rău să scoți ceva... peste? Ia umple cămile și ți-oi spune ce mi-a trecut prin minte.

Acolo, în fundul pivniței, a fost plănuită hoția.

Planul pus la cale era simplu: vinul va fi „botezat”. Atâta vin, atâta apă. În loc de 10–12 grade tărie alcoolică, doar 4–5 grade. Treaba mergea strună, se realizau plusuri de mari cantități de vin. Făceți socoteala: la fiecare 7–8000 litri de vin, câte 2–3000 litri apă. Plusurile trebuiau valorificate. Dar S.P. are mintea ascuțită, nu se încurcă el în treburi de acestea. Va valorifica plusurile pe două căi: în acest scop, în primul rând, a căzut la învoială cu salariatul unei fabrici de oțet. În schimbul unei cantități corespunzătoare de vin, P. primea spirt. O parte din spirt îl folosea ca să ridice tăria vinului diluat, restul lua alte drumuri. Soluția aceasta de valorificare era însă insuficientă și, într-o zi, S.P. și-a mai găsit un aliat întru hoție: pe L.S.,

delegatul I.C.R.A. Bârlad. „L-a găsit” e un fel de a spune. La drept vorbind, L. l-a „găsit” pe P. Delegatul I.C.R.A. Trebuia să ridice o cantitate de vin. S.P. s-a gândit că nu trebuie să scape prilejul. Sistemul a intrat în funcțiune, vinul a trecut prin obișnuita metamorfoză, dar șarlatania n-a prins. L.S. este el însuși „as” în materie, așa încât a dejucat toate calculele lui P.

— Te dau pe mâna miliției, l-a amenințat L. pe P. privindu-l pieziș.

— Da, se vede că m-am înșelat. Credeam că ești mai inteligent, i-o întoarce calm gestionarul.

— Încă nu ți-am dat motive să-ți schimbi părerea...

— Atunci, cât?

— Juma-juma...

După cum vedeți, foarte laconic, hoții găsesc repede limbajul și calea de înțelegere. L. a fost și el „cooptat” în afacere. Sarcina acestuia era aceea de a plasa prin intermediul unităților comerciale cantitățile de vin delapidate.

Ei, acum alt trai duceau S.P. și A.N. Chefurile se țineau lanț. Au început să-și schimbe mărcile de motocicletă și magnetofone, încât se minunau cei din jur și se întrebau ce noroc i-o fi găsit, așa, dintr-o dată. Ca să nu bată la ochi motocicletele erau cumpărate pe numele rudelor, prietenilor...

— Știm să trăim, știm să ne facem viața, răspundeau ei cu dispreț superior celor mai curioși.

Într-o zi, A. i-a spus lui P.

— Măi omule, nu știu ce să mai fac cu banii... Și știi ce m-am gândit? Să mă asigur și pentru ce-o fi după moarte...

P. l-a privit cu ochi mari de uimire. Iar A. i-a dat lămuririle de cuviință:

— Am pus să mi se construiască un cavou la „Eternitatea” .

P. izbucni într-un hohot.

— Măi, ești dat dracului! Uite, la așa ceva nu m-am gândit.

...,„Scamatoria” le mergea din plin, apa continua să fie transformată în vin. Adevărată „minune!”

Hoții se credeau în siguranță. Își vedeau în liniște de treburile lor necinstite. Lucrătorii de miliție erau însă la datorie. Zile de trudă încordată, nopți de veghe, ca acelea ale plutonierului Constantin G., eforturi fără precupețiri, acesta era prețul pe care-l plăteau pentru a dobândi probele materiale cu care să dovedească vinovăția infractorilor. Fiecare rând, fiecare filă ce avea să constituie dosarul penal de mai târziu venea să scoată la lumină adevărul.

Iată-i acum adunați pentru a face bilanțul unei activități, pentru a face schimb de păreri, pentru a trage învățăminte și a hotărî noile obiective în vederea încheierii cu succes a acțiunii.

— Acestea sunt rezultatele analizelor de laborator. Sunt așa cum am presupus, comunică ofițerul Constantin B. Ele confirmă furtul. Iată și

buletinul de expediție care însoțea transportul de la care s-au luat probele. După cum vedeți, în buletin se indică foarte precis tăria alcoolică a lichidului: 12,5 grade. În realitate, însă, după cum reiese din analiza de laborator, tăria alcoolică nu depășește cifra de 6,5 grade. Totul este acum limpede. Trebuie acționat urgent. Suntem informați că la ora „X” va pleca un nou transport de vin din depozitul M.A.T. Îi putem surprinde pe infractori în flagrant delict...

Discuțiile s-au încheiat cu un plan elaborat în cele mai mici amănunte. Ofițerul M. Gheorghe, un lucrător cu multă stăpânire de sine și hotărât, avea să răspundă de executarea lui.

Un vechi proverb spune că „ulciorul nu merge de multe ori la apă” . De data aceasta, parafrazându-l, s-ar putea spune că ulciorul n-a mers de multe ori... la vin. Planul lucrătorilor de miliție a fost îndeplinit la „milimetru”.

Infractorii au fost surprinși în timp ce expediau cantitatea de 8000 litri vin subțiat cu apă.

Gestionarul depozitului a fost arestat. Dar S.P. nu se sperie cu una, cu două. Deși faptele sunt evidente, el neagă cu încăpățânare orice vină.

— Vă legați de oameni cinstiți, domnilor. Veți vedea în cele din urmă că am spus adevărul...

După 48 de ore, S.P. era în biroul ofițerului M. Gheorghe.

— Te-ai hotărât să spui adevărul?

— Păi, l-am spus tot, martor mi-e cerul... domnule anchetator.

— Îți vine greu să spui adevărul. Nu-i nimic. Te vom ajuta noi. Cunoști acest bilețel?

S.P. se dezumflă dintr-o dată, ca un balon înțepat cu un ac. Nu mai avea rost să tăgăduiască. Peticul de hârtie pe care i-l puse în față ofițerul de miliție era fotocopia unei scrisori, prin care infractorul încerca să-l „pună la curent” pe A., aflat în libertate, cu mersul cercetărilor și să-i dea indicații asupra comportării pe care trebuie s-o aibă în anchetă. După cum se vede, biletul n-a ajuns însă la destinatar.

— Nu mai am motive să-mi neg vinovăția. Am avut ghinion, asta-i, spuse cu voce scăzută fostul gestionar.

— Ghinion, poate, dacă îți convine dumitale să-i spui așa. Dar să știi, îi replică ofițerul, că el a fost determinat de cinstea și corectitudinea oamenilor muncii, care ne-au dat și în acest caz un prețios ajutor...

După puțin, ofițerul apăsă pe un buton. Un plutonier volnic intră și luă poziția regulamentară.

— Condu-l pe reținut, ordonă ofițerul.

Așa s-a încheiat cariera „făcătorilor de minuni” de la M.A.T. Bârlad.